

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק א הלכה א

[דף א עמוד א] **מתני:** חמש עשרה נשים פוטרות צרותיהן וצרות צרותיהן מן החליצה ומן היבום, עד סוף העולם; **ואלו הן:** בתו, ובת בתו, ובת בנו, בת אשתו, ובת בנה, ובת בתה, **חמותו**, ואם חמותו, ואם חמיו, אחותו **מאמו**, ואחות אמו, ואחות אשתו, **ואשת** אחיו מאמו ואשת אחיו שלא היה בעולמו, וכלתו:

גמ': בשיירי המנחות כתיב [ויקרא ו ט] והנותרת ממנה יאכלו אהרון ובניו מצות תאכל במקום קדוש בחצר אהל מועד יאכלוה. אחר שנאמר והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו. למה חזר ואמר יאכלוה? לפי שהיתה בכלל היתר ונאסרה וחזרה והותרה. יכול תחזור להיתרה הראשון? תלמוד לומר מצות תאכל, מצוה. כיוצא בו [דברים כה ה] יבמה יבא עליה מצוה לפי שהיתה בכלל היתר ונאסרה וחזרה והותרה יכול תחזור להיתרה הראשון ת"ל יבמה יבא עליה מצוה. ר' יוסי פתר מתניתא. והנותרת ממנה מצות תאכל. מצוה. לפי שהיתה בכלל היתר עד שלא הקדישה. רוצה לוכל אוכל. שלא לוכל אינו אוכל. הקדישה, נאסרה. קרב קומצה, חזרה והותרה. יכול תחזור להיתרה הראשון רוצה לוכל אוכל שלא לוכל אינו אוכל? ת"ל מצות תאכל, מצוה. כיוצא בו, כתיב יבמה יבא עליה, מצוה. לפי שהיתה בכלל היתר עד שלא נישאת לאחיו, רצה לכנוס כונס, שלא לכנוס, אינו כונס. נישאת לאחיו נאסרה. מת אחיו בלא בנים, חזרה והותרה. יכול תחזור להיתרה הראשון רצה לכנוס כונס, שלא לכנוס אינו כונס? ת"ל יבמה יבא עליה, מצוה. רב הונא פתר מתניתא. והנותרת ממנה מצות תאכל. מצוה. לפי שהיתה בכלל היתרה עד שלא קדשה. רוצה לוכל חמץ, אוכל. מצוה, אוכל. הקדישה, נאסרה. קרב קומצה, חזרה והותרה. יכול תחזור להיתרה הראשון, רוצה לוכל חמץ אוכל, מצוה אוכל? ת"ל מצות תאכל, מצוה. כיוצא בו, יבמה יבא עליה. מצוה. לפי שהיתה בכלל היתר עד שלא נישאת לאחיו. רצה לכנוס לשם תואר, כונס. לשם ממון, כונס. נישאת לאחיו, נאסרה. מת אחיו בלא בנים, חזרה והותרה. יכול תחזור להיתרה הראשון, רצה לכנוס לשם תואר כונס, לשם ממון כונס? תלמוד לומר, יבמה יבוא עליה, מצוה. אתיא דרבי הונה כאבא שאול. דתנא, אבא שאול אומר, הכונס את יבמתו לשום נוי או לשום דברים אחרים, הרי זו בעילת זנות, וקרוב להיות הוולד ממזר. [דף א עמוד ב] מה אבא שאול כר' עקיבא? דר' עקיבא אמר יש ממזר ביבמה לשוק. לא. מה דא"ר עקיבא ביבמה שזינתה שנשאה לשוק שזה רק איסור לאו דסבר רבי עקיבא, יש ממזר מחיבי לאוים. מה דאמר אבא שאול ביבמתו, שאם לא מתכוון למצוות יבום, נשאר באיסור אשת אח שזה כרת וקרוב להיות הוולד ממזר. אלא מה שאמר אבא שאול שאסור לייבם לשם הנאה אתיא כר' יוסי בר חלפתא. דרבי יוסי בן חלפתא ייבם את אשת אחיו. חמש חרישות בעילות חרש, וחמש נטיעות נטע בנים הוליד. ודרך סדין בעל שחשש שמא יכוון לשם הנאה. אילו הן, רבי ישמעאל בי ר' יוסי. ר' אלעזר בי ר' יוסי. ר' מנחם בי ר' יוסי. ור' חלפתא בר' יוסי. רבי אבדימוס בי ר' יוסי. כתיב [ויקרא יח טז] ערות אשת אחיך לא תגלה. משמע הוא, בין אשת אחיו מאביו, בין אשת אחיו מאמו. בין אשת אחיו שהיה בעולמו, בין אשת אחיו שלא היה בעולמו. בין בחיי אחיו, בין לאחר מיתתו. בין שיש לו בנים, בין שאין לו בנים, הותרה מכללה אשת אחיו שמת בלא בנים ע"י יבום. יכול הותרה לכל דבר בין אח מן האב בין מן האם ואפי' לא היה בעולמו בן בחיים בן לאחר מיתתו? נאמר כאן [דברים כה ה] כי ישבו אחים יחדיו, ונאמר להלן [בראשית מב יג] שנים עשר עבדיך אחים אנחנו. מה אחים שנאמר להלן, באחים מן האב [דף ב עמוד א] הכתוב מדבר. אף אחים שנאמר כאן, באחים מן האב. וכתיב יחדיו, פרט לאשת אחיו שלא היה בעולמו. וכתיב ומת אחד מהן לא תהיה אשת המת החוצה, שרק על ידי המיתה פסקה מלהיות אשתו אבל אם מבחיים פסקה מלהיות אשתו, אפילו גירשה ומת, זו פטורה. ובן אין לו. הא אם יש לו בן פטורה. וכתיב [ויקרא יח כט] כי את כל אשר יעשה מכל התועבות האלו ונכרת. והלא אשת אחיו, בכלל כל העריות הוות. והותרה מכללה על ידי יבום, יכול אף שאר כל העריות הותרו מכללן על ידי יבום? אמר רבי זעירה בשם רבי יוסי בן חנינה, כתיב כאן, יבמה יבא עליה. וכתיב, ואשה אל אחותה לא תקח לצרור לגלות ערותה עליה [דברים כה ה] מה עליה שנאמר להלן באחין מן האב הכתוב מדבר שמת אחד מהם בלא בנים ונפלה אשתו לפני אחיו למצוות יבום, אף עליה שנאמר כאן באיסור שני אחיות, באחין מן האב הכתוב מדבר שמת אחד מהם בלא בנים ונפלה אשתו לפני

אחיו למצוות יבום, ואמרה תורה אפילו הכי לא תקח. ר' בנימין בר גידל ור' אחא הוו יתבין. ואמר רבי אחא [דף ב עמוד ב] הדא גזרה שווה עליה עליה דרבי יוסי בן חנינה. כתיב כאן, יבמה יבא עליה. וכתוב, ואשה אל אחותה לא תקח לצרור לגלות ערותה עליה מה עליה שנאמר כאן במקום יבום אף עליה שנאמר באחות אשתו במקום יבום משמע לכאורה שהג"ש עקרה את פשט הכתוב, ושלא במקום יבום אין איסור אחות אשה א"ל ר' בנימין בר גידל, אולי נלמד ההפך, שאיסור אחות אשה ישאר במקומו, ואת איסור אשת אח שלא במקום יבום נעקור על ידי ג"ש. דמה עליה שנאמר להלן באיסור אחיות, בשאינה יבמה הכתוב מדבר, שהרי אחות אשה בחיה אסורה תמיד. אף עליה שנאמר כאן באשת אח, בשאינה יבמה הכתוב מדבר? א"ל רב אחא, התורה אמרה יבמה יבא עליה ואיך אפשר לומר בשאינה יבמה הכתוב מדבר? א"ל ר' בנימין בר גידל, התורה אמרה שאיסור אחיות נאמר אף בשאינה יבמה, ואת אומר ביבמה? ואיקפיד ר' אחא לקיבליה. א"ר יוסי, לא דרבי אחא פליג. שבאמת שניהם מסכימים שאיסור אחות אשה נאמר גם בשלא נפלו לפניו ליבום. ולמה הוא אמר שאיסור אחות אשה קיים בשנפלו לפניו ליבום, שמשמע רק כשנפלו ליבום, ולא אמר שאיסור אחות אשה קיים אפילו כשנפלו לפניו ליבום?, אלא דהוא מקפד על לישנא דשמע מן רביה. מה כדון איך היה צריך לאמר? כתיב יבמה יבא עליה. מה עליה שנאמר להלן ביבמתו. אף עליה שנאמר כאן אפילו יבמתו. אמרה תורה [ויקרא יח יח] ואשה אל אחותה לא תקח. אין לי אלא היא. צרתה מניין? ת"ל לצרור. לא לצרתה ולא לצרת צרתה. אין לי אלא אחות אשתו. שאר כל העריות מנין? אמר ר' זעירה בשם ר' יוסה בר חנינה, קל וחומר. מה אחות אשתו מיוחדת שהיא ערוה שיש לה היתר לאחר איסורה כשתמות אחותה, הרי היא אסורה להתייבם. שאר כל העריות שאין להן היתר לאחר איסורן, לא כל שכן? ומה זו שהיא ערוה פוטרת צרתה, אף שאר כל העריות פוטרות צרותיהן. עד כדון כר' עקיבא שסובר שאף חייבי לאוים פטורים מיבום וחליצה. אבל ר' ישמעאל שמחייב חייבי לאוים בחליצה, אי אפשר ללמוד כך. כיוון שחייבי לאוים יוכיחו, שאף שאין התר לאיסורם הם חייבים. איך הוא לומד? תני ר' ישמעאל קל וחומר. מה אחות אשתו מיוחדת שהיא ערוה שחייבין על זדונה כרת ועל שגגתה חטאת, הרי היא אסורה להתייבם. אף כל ערוה שחייבין על זדונה כרת ועל שגגתה חטאת, תהא אסורה להתייבם. מה נפיק מן ביניהון? אלמנה לכהן גדול. מאן דאמר ר"ע מה אחות אשתו מיוחדת שהיא ערוה שאן לה היתר לאחר איסורה, אף זו אלמנה לכהן גדול הואיל ואין לה היתר לאחר איסורה, הרי היא אסורה להתייבם. מאן דאמר ר"י מה אחות אשתו מיוחדת שהיא ערוה שחייבין על זדונה כרת ועל שגגתה חטאת הרי זו אסורה להתייבם. זו אלמנה לכהן גדול הואיל ואין חייבין על זדונה כרת ועל שגגתה חטאת, תהא מותרת להתייבם. מניין שחייבי לאו חולצים ואסורים להתייבם? אמר ר' אייבו בר נגרי קריספי בשם רשב"ל כתיב [דברים כה ה] לא תהיה אשת המת החוצה לאיש זר הרי די לכתוב לא תהיה אשת המת החוצה. מאי לאיש זר? זו אשה שהיא זרה אסורה לו, אמרה התורה, לא תהיה לו לאשה אפילו במקום מצוה. מעתה לא תהא צריכה חליצה? אמר ר' ירמיה [דברים כה ז] ואם לא יחפוץ האיש לקחת את יבמתו ועלתה יבמתו השערה. יבמתו יבמתו התורה ריבתה בחליצה, ללמד שיש עולות לחליצה אף שאינם עולות ליבום. אי יבמתו יבמתו למה לא נאמר שהתורה ריבתה אף ביבום? שכשם שאומרים כל העולה ליבום עולה לחליצה. נאמר כל העולה לחליצה עולה ליבום. ואת הלימוד מלא תהיה לאיש זר נעמיד רק בחייבי כריתות שאסורים ביבום ופטורים מחליצה. תני רבי ישמעאל מדכתיב [שם ז] מאן יבמי. זו שמיאן יבמי שתלוי בו אם ליבם או לא, ולא שמיאינו שמים. מכאן שאין מצוות יבום במי שאסורה עליו מהשמים מעתה לא תהא צריכה חליצה שכשם שכל העולה לחליצה עולה ליבום. נאמר גם ההפך שכל שאינה עולה ליבום אינה עולה לחליצה? הווי צורכה להון דאמר רבי ירמיה יבמתו יבמתו [דף ג עמוד א] התורה ריבתה בחליצה. רבי בון בר חייא בעא קומי רבי זעורה. אלמנה לכהן גדול, מהו שתהא צריכה חליצה? אמר לו, איפשר קידושין תופסין בה, ואת אומר אינה צריכה חליצה? א"ל, הרי איילונית, דקידושין תופסין בה ואת אומר אינה צריכה חליצה? א"ל, איילונית מטעם אחר הוצאתה, מדכתיב [דברים כה ו] וזהו הבן הבכור אשר תלד. יצתה זו שאינה יולדת שכל דיני יבום אינם שייכים בה. עד שאת למד כל העריות מאחות אשתו לאיסור. למד כל העריות מאשת אחיו להיתר? א"ר מנא למידין שני איסורין אשת אח ואיסור ערוה משני איסורין אשת אח ואחות אשה. ואין למידין שני איסורין אשת אח ואיסור ערוה מאיסור אחד אשת אח. אמר ר' אלעזר בשם ר' אבון. כל דבר שהוא בא מחמת הגורם, בטל הגורם בטל האיסור כמו אשת אח שאחיו הוא הגורם לאיסור וכשמת הותרה אשתו. וכן אחות אשתו שכשמתה אשתו מותר בה. ודבר שאינו בא מחמת הגורם, אף על פי שבטל הגורם, האיסור במקומו. ומה אית לך כגון מי? אמר רבי יוסי בי ר' בון, כגון אילו חמש עשרה נשים. שלא תאמר, בתו או שאר חמש עשרה נשים עד שלא נישאת לאחיו, אסורה לו.

נישאת לאחיו מותרת לו שלא הנישואים לאחיו גרמו לאיסור לכן אף אחר מותו של האח נשארו באיסורן. לוי בר סוסיי בעא קומי רבי, למה לא נמנה גם את אמו שהיא אנוסת אביו הנשואה לאחיו מאביו וניתני שש עשרה נשים? אמר ליה, ניכר אותו האיש שאין לו מוח בקדקדו. ולמה באמת לא נמנה גם אותה? אמר ליה, בגין דמתניתין כר' יודה. ור' יודה אוסר באנוסת אביו ובמפותת אביו. ולא מודי ר' יודה שאם קידש שתפסו בה קידושין? שאין בה אלא לאו דלא יגלה כנף אביו. אלא בגין דתנינן, שש עריות חמורות מאילו מפני שהן נשואות לאחרים שהם אסורות על כל האחים ואין אפשרות שהן תהינה נשואות לאחד האחים צרותיהן מותרות, אמו, ואשת אביו, ואחות אביו, אחותו מאביו, ואשת אחיו מאביו, ואשת אחי אביו. ותני ר' חיייה עליה, ואם יכולות להינשא לאחיו שלא בעברה, צרותיהן פטורות מן החליצה ומן הייבום. ומכולם אין לך שיכולה להיות נשואה לאחיו שלא בעברה, אלא אמו אנוסת אביו נשואה לאחיו מאביו. כך שרבי חייא כבר מנה את אמו שהיא אנוסת אביו. ולמה לא תניתה במשנה? האם בגין דתניתה ר' חיייה בבריתא, לא ניתינה במשנה? אדרבא אם נכון הדבר, כל שכן ניתינה? אלא בגין דתנינן, אחותה שהיא יבמתה שפלו לפניו שתי אחיות משני אחין שאחת אסורה לו משום ערוה כגון שהיא כלתו או חמותו. השניה שאינה ערוה עליו או חולצת או מתייבמת. ואת משכח בכלהון בכל אחת מחמש עשרה איסורי ערוה שבמשנה אפשרות שאחותה תהיה נשואה לאח אחר. ואם ימותו בעליהן של שני האחיות, שניהם יפלו לפניו ליבום ויתקים הכלל [דף ג עמוד ב] שאחותה שהיא יבמתה או חולצת או מתייבמת. חוץ מאמו אנוסת אביו נשואה לאחיו מאביו. שאם לדוגמא היו ליעקב שני בנים ראובן ושמעון. והלך יעקב ואנס שני אחיות וילדו לו האחת את שמעון והאחת את לוי, ונשא ראובן את אחת מהן ושמעון את השניה, ומתו ונפלו לפני בנייהם לוי ויהודה. האסורה לזה מותרת לזה לא משכחת לה, לפי ששתיהן אסורות על שניהן. אחת משום אמו והאחרת משום אחות האם. אמר יצחק בר איסטייה. רשב"ל בעי, למה לא נוסף גם חלוצה כגון שנשא את חלוצתו. שלגביו אינה אסורה אלא בלאו ותפסים בה קידושין, ולגבי שאר האחים היא בכרת ופוטרת צרתה, וניתני שש עשרה נשים? א"ר יעקב דרומיאי קומי ר' יוסי, באמת למה לא תניתנה? בגין ר' עקיבא. דאמר ר"ע, יש ממזר בחלוצה ואין קידושין תופסין בה. וניתינה על דרבנן? לא אתינן מיתני אלא מילין דכל עמא מודיי בהון. אתיאי דיצחק בר איסטייה, כרבי אמי סובר שלר"ל שאר האחים חייבים כרת על החלוצה. דאמר רבי יסא, איתפלגון ר' יוחנן ורשב"ל. ר' יוחנן אמר, הוא אינו חייב על החלוצה כרת, והאחין חייבין על החלוצה כרת. בין הוא ובין אחים חייבין על הצרה כרת. רשב"ל אמר, בין הוא בין אחין אינן חייבין לא על החלוצה ולא על הצרה. ורבי אמי מחליף שמועתא. אמר רבי זעירא קומי רבי יסא. והא רבי אמי מחליף שמועתא? אלא דעון דעון אית לרבי יוחנן שרבי יוחנן לימד שגם לשאר האחים אין כרת ואח"כ חזר בו ולימד ששאר האחים חייבים כרת. ויש מחלוקת מה דעתו האחרונה. ואפילו אם תאמר דעון דעון אית לר' יוחנן, דעון דעון אית לר"ש בן לקיש? לא מסתבר ששניהם חזרו בהם והתלמידים לא יודעים מה דעתם האחרונה. מילתיה דיצחק בר איסטייה מסייעא לרבי אמי שלר"ל שאר האחים חייבים כרת על החלוצה. ומיליהון דרבנן מסייעין לרבי יסא שלרבי יוחנן שאר האחים חייבים כרת על החלוצה. דרבי ירמיה ורבי אבא תריהון אמרו בשם רבי חיייה בר אבא [דף ד עמוד א] הכל מודין בצרה של חלוצתו שהוא חייב עליה כרת וכל שכן האחים. מה פליגין בחלוצה. דר' יוחנן אמר, הוא אינו חייב על החלוצה, והאחין חייבין על החלוצה. ור"ל אמר בין הוא בין אחין אינן חייבין על החלוצה. רב אומר חליצה קניין שקונה אותה להיות אשתו ופוטרת אותה שנאמר בית חלוץ הנעל, והרי היא כגרושתו ואסור באחותה. שמואל אמר חליצה פטור, שרק מסיר את הזיקה שהיתה לה. מיליהון דרבנן אמרי, שהחליצה פטור, דתנן, החולץ ליבמתו ונשא אחיו את אחותה ומת, חולצת ולא מתייבמת. המגרש את אשתו ונשא אחיו את אחותה ומת, הרי זו פטורה לגמרי. שמעון בר אבא בעא קומי רבי יוחנן. מה בין חולץ ומה בין מגרש? א"ל, את סבור חליצה קניין שהחולץ כאילו קנה וגרש ואסור באחותה מהתורה אינה אלא פטור שהחליצה רק מסירה את הזיקה ואינו אסור באחותה אלא מדרבנן. ואין האחין חייבין עליה משום אשתו של חולץ, אבל חייבין עליה משום אשתו של מת. ר' יודן בעא. למאן לריש לקיש דאמר בין הוא בין אחין אינן חייבין על החלוצה אבל חייבין על הצרה. [דף ד עמוד ב] ניחא הוא אינו חייב על החלוצה שכבר נראה לפטור בה שהפקיעה את איסור אשת אח שהיה אצלו. וחייב על הצרה שלא נראה לפטור בה ונשארה באיסור אשת אח. אחין מה בין חלוצה אצלם. מה בין צרה אצלם? הרי לא פקע איסור אשת אח אצלם כלל שהרי לא הם חלצו. חזר ואמר וכי אין את יודע משום מה את מחייבו, אי משום אשתו של חולץ אי משום אשתו של מת? הרי כשחולץ פקע ממנה שם אשת המת ונעשתה אשתו במקצת ונתגרשה. וכיוון שלא נעשתה ממש אשתו שאר האחים אינם חייבים אלא לאו. אמר ר' יוסי, מה את סבור חליצה קניין? אינה אלא פטור. ואין האחין חייבין עליה משום אשתו של חולץ. אבל חייבין עליה משום אשתו של

מת. ר' יודן בעי. **למאן דאמר הכל מודין בצרה שהוא חייב כרת** שאחר שחלצו לאחת התברר שרק היא הייתה זקוקה והותרה מדין אשת אח, והאחרות נשארו באיסור. קידש אחד מן השוק את אחת מהן, ובא היבם וחלץ לה או בא עליה, נפקעו ממנה קידושין שהתברר שהיא זו הזקוקה. חלץ לחבירתה או בא עליה התברר שלא היא הזקוקה **ולמפריעה חלו עליה קידושין? ואמר ר' שמי**, לא כן אמר ר' ינאי נמנו שלשים וכמה זקנים. מניין שאין קידושין תופסין ביבמה? תלמוד לומר [דברים כה ה] לא תהיה אשת המת החוצה לאיש זר. שלא יהא לה הוייה אצל אחר. **ואמר ליה ר' יוחנן**. ולא מתניתא היא **דתנן**, או לאחר שיחלוץ לך יבמך אינה מקודשת, **שכל שאין בידו לקדש עכשיו לא מועיל תנאו**, [דף ה עמוד א] והיה ר' ינאי מקלס לה [ישעי' מז ו] הזלים זהב מכיס [משלי ג כא] בני אל יליזו מעיניך [שם כז יא] חכם בני ושםח לבי [שם ט ט] תן לחכם ויחכם עוד [שם א ה] ישמע חכם ויוסף לקח. אמר ר' שמעון בן לקיש. בתר כל אילין קילוסייא, אי אפשר להוכיח מהמשנה שלרבנן אין קידושין תופסים ביבמה. דיכול אנא פתר לה כר' עקיבה. דר' עקיבה אומר, יש ממזר ביבמה ואין קידושין תופסין בה. אבל לרבנן אין ראייה מהמשנה שאין קידושין תופסים ביבמה. ולמה רבי יודן הסתפק האם במקרה שקידש אחד מן השוק את אחת מהן, ובא היבם וחלץ או יבם את חבירתה הקידושין חלים למפריעה? הרי באותו זמן היא עדיין הייתה בגדר יבמה, ואין קידושין תופסים ביבמה. אלא תמן מה שאמר רבי ינאי שאין קידושין חלין על יבמה מדובר שהיתה רק יבמה אחת. והכא שתי יבמות. ואולי אין הקידושין חלים רק על אותה שאחר כך חלצו או יבמו אותה שהתברר שרק היא הייתה היבמה. והרי רבי ינאי למד מהפסוק לא תהיה אשת המת החוצה. וכי שנייא היא איסור יבמה אחת. שנייא היא איסור שתי יבמות? ר' יודן בעא, למאן דאמר הוא אינו חייב על החלוצה שהפקיעה את איסור אשת אח שהיה אצלו, אבל חייב הוא על הצרה שנשארה באיסור אשת אח. אבל שאר האחין חייבין אף על החלוצה שאצלם לא פקע איסור אשת אח. חליצה פטור ומפקיעה רק ממנו את איסור אשת אח שהיתה עליה, ביאה פטור ומפקיעה רק ממנו את איסור אשת אח שהיתה עליה. כמה דתימר חלץ לה נאסרה לאחין שאצלם לא פקע איסור אשת אח. ודכוותה בא עליה נאסרה לאחין שאצלם לא פקע איסור אשת אח. והא תני ר' חיייה, מת הראשון ייבם השני. מת השני ייבם השלישי. והרי כשיבם השני, נאסרה על שאר האחיים לעולם משום אשת האח הראשון שלא פקע אצלם. אם כן כשימות השני איך יכול השלישי ליבם? הרי איסור אשת אח הראשון עדיין קיים? אמר ר' יוסי, מה את סבר היא חליצה היא ביאה? כיון שחלץ לה נעקרה הימינה זיקת המת למפריעה ואינה זקוקה עוד ליבום. ולמפריעה חל עליה איסורו של מת אצל האחין. אבל אם בא עליה, בטל ממנה איסור אשת אח הראשון לגמרי. אשתו של השני היא דכתיב [דברים כה ה] ולקחה לו לאשה ויבמה. כדתני רבי חייא, מת הראשון ייבם השני. מת השני ייבם השלישי. תנן, אחותו מאמו. זו שהיתה נשואה לאחיו מאביו שמתרת לבעל ואסורה לו. אחות אמו כיצד? גבר ובריה נסבין תרתין אחוון, ונולד לגבר בן ומת אחיו בלא בנים. אחות אשתו כיצד? תרין אחין נסיבין לתרתין אחוון ומת אחד בלא בנים. ואשת אחיו מאמו, מנין שאינה מותרת ביבום? נאמר כאן אחוה דכתיב [דברים כה ה] כי ישבו אחים יחדיו ומת אחד מהם ובן אין לו, לא תהיה אשת המת החוצה לאיש זר, יבמה יבא עליה ולקחה לו לאשה ויבמה. ונאמר להלן [בראשית מב יג] שנים עשר עבדיך אחים אנחנו. מה אחים שנאמר להלן גבי בני יעקב, באחים מן האב הכתוב מדבר. אף אחים שנאמר כאן, באחים מן האב הכתוב מדבר. [דף ה עמוד ב] אמר רבי יונתן, נאמר כאן ישיבה דכתיב [דברים כה ה] כי ישבו אחים יחדיו. ונאמר להלן ישיבה דכתיב [דברים יז יד] וירשתה וישבת בה. מה ישיבה שנאמר להלן, ישיבה שיש עמה ירושה. אף ישיבה שנאמר כאן, ישיבה שיש עמה ירושה. ורק אחים מן האב יורשים אחד את השני. אמר ר' אבון בר ביסנא בשם ר' יונתן דבית גוברין, כתיב כי ישבו אחים יחדיו. את שישבתן בבית אחד. יצאו אחים מן האם, שזה הולך לבית אביו וזה הולך לבית אביו. כתיב [דברים כה ה] יחדיו, פרט לאשת אחיו שלא היה בעולמו. ר' בון בר חייא אמר, ר' אבא בר ממל בעי, איילונית ואשת אחיו שלא היה בעולמו היו בפרשה שניהם התמעטו ממצוות יבום. מה חמית מימר, איילונית צרתה מותרת. ואשת אחיו שלא היה בעולמו צרתה אסורה? אמר ליה, איילונית לא משום ערוה נאסרה אלא מטעם אחר הוצאתה שגזרת הכתוב שלא תתיבם מדכתיב [שם כה ו] והיה הבן הבכור אשר תלד. יצאת זו שאינה יולדת. לא דיך שאינה מתייבמת אלא שאת מבקש לאסור צרתה? אבל אשת אחיו שלא היה בעולמו, ערוה היא. וערוה פוטרת צרתה. אסי אמר, צרת איילונית אסורה. מתניתא פליגא על אסי דתנן, וכולן אם מתו או מיאנו או נתגרשו או שנמצאו איילוניות, צרותיהן מותרות. אמר ר' בון בר חיייה בשם ר' אבא בר ממל, מה דאמר אסי כר' מאיר. דרבי מאיר אמר, כל שאין את מייבמיני אין את

מייבם צרתי. וכלתו. אמר ר' יוסי, זאת אומרת, שמותר לאדם לישא את אשת בן אחיו שנשא אחיו את אשת בן זמית בלא בנין

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק א הלכה ב

מתני': הרי אילו פטורות צרותיהן וצרות צרותיהן מן החליצה ומן הייבום עד סוף העולם. וכולם אם מתו או מיאנו או נתגרשו או שנמצאו איילוניות, צרותיהן מותרות. שאין את יכול לומר בחמותו ואם חמיו שנמצאו איילוניות או שמיאינו:

גמ': תנן, וכולם אם מתו או מיאנו או נתגרשו או שנמצאו איילוניות, צרותיהן מותרות. אמר רבי יוחנן, ממאנת היא ביבם לעקור זיקת המת להתיר צרה לאביה וכלה לחמיה כיוון שמיאון עוקר למפרע והתברר שמעולם לא היתה נשואה לאחיו. רב ורשב"ל תריהון אמרין, אינה ממאנת ביבם לעקור זיקת המת ולהתיר צרה לאביה וכלה לחמיה. [דף ו עמוד א] רב ור' שמעון בן לקיש כבית שמאי? דבית שמאי אומרים בבעל אבל אם מת ולא מיאנה בו ונפלה לפני היבם אינה יוצאה במיאון אלא תמתין עד שתגדיל ותחלוץ. מה אנן קיימין? אם באומרת אי איפשי לא בנישואיך ולא בנישואי אחיך, כל עמא מודיי שהיא עוקרת. אלא כן אנן קיימין באומרת, אי איפשי בנישואין סתם. רבי יוחנן אמר, כאומרת, אי איפשי לא בנישואיך ולא בנישואי אחיך. רב ורשב"ל תריהון אמרין, כאומרת, אי איפשי בנישואיך אבל בנישואי אחיך רוצה אני. מתניתא פליגא על רבי יוחנן דתנן, וכולן אם מתו או מיאנו או נתגרשו או שנמצאו איילוניות, צרותיהן מותרות. מיאנו דומיא דנתגרשו. נתגרשו ולא הימינו? מהבעל כשהיה חי. ודכוותה מיאינו הימינו מהבעל כשהיה חי אבל אחר מיתה, אף אם מיאנה אינה פוטרת צרתה. תני ר' חיה כן, אם מיאנו או נתגרשו בחיי הבעל, צרותיהן מותרות. לאחר מיתת הבעל, צרותיהן חולצות ולא מתייבמות. וקשה למ"ד שיכולה למאן לאחר מות הבעל אמר ר' יודן אביו דרבי מתניא. תיפתר שמתו הקטנות אחר שנפלו ליבום ולא מיאנו. דמתניתא כמ"ד, כל היכולה למאן ולא מיאנה צרתה חולצת ולא מתייבמת. וכן היא מתניתא. כך צריך להבין את הבריתא, כל היכולה למאן ולא מיאנה ומתה, צרתה חולצת ולא מתייבמת. אמר ר' אבא מרי. אפילו תימר בקיימת, תיפתר, שאין שם יבם אחר אלא אביה ואסורה כיוון שבשעת נפילה נראת כצרת ביתו. תנן, או שנמצאו איילוניות, צרותיהן מותרות ליבום. כגון אם היה אחיו נשוי לביתו ומת, כשם שביתו פטורה כך צרותיה פטורות. אם הייתה ביתו אילנית צרותיה חיבות. רבי יונה אמר, מה שערובה אילנית אינה פוטרת את צרתה, בלבד מן האירוסין כיוון שלא הכיר בה הרי זה מקח טעות ומעולם לא היתה אשתו. אבל מן הנשואים שהכיר בה, הרי היא ככל אישה. וכיוון שהיא ערוה עליו פוטרת צרתה. ר' יוסה אמר אף מן הנישואין במחזירה תנינה במחזור שני של לימוד חזר בו רבי יוסי. אמר ליה ר' פנחס לא כן אלפן רבי אף מן הנישואין? אמר ליה, והיא קבועה גבך כמסמרא שאי אפשר לשנות? חזרתי בי, אף אתה חזר בכך. אמר ר' זעורה קומי ר' מנא. יאות אמר ר' יוסי עד לא יחזור בה. שערובה אילנית אף מן הנישואין אינה פוטרת צרתה. א"ל ר' מנא טוב שרבי יוסי חזר בו. אלו בתו מן הנישואין בלא איילונות צרתה אסורה שביתו פוטרת צרתה, מפני שניתוסף לה איילונות צרתה מותרת? ואינה פוטרת צרתה? אלא על כרחך שמדובר מן האירוסים, שכיוון שלא הכיר בה, הוי מקח טעות ואינה אשתו. אבל מן הנישואים שהיא אשתו גמורה, כיוון שהיא ערוה פוטרת צרתה. אמר ליה איילונות כמי שאינה בעולם וכאילו לא נשא ביתו. שהרי אלו שתי יבמות, אחת איילונות ואחת שאינה איילונות. ובא היבם וחלוץ לאילונות או בא עליה, שמא פטר בחברתה כלום? [דף ו עמוד ב] הוי איילונות כמי שאינה בעולם: בתו. וכולם אם מתו או מיאנו וכ"ו, ובתו ממאנת? ואם אביה השיא אותה איך יוצא במיאון ולא בנישואי תורה היא דכתיב [דברים כב טז] את בתי נתתי לאיש הזה. אמר ר' הונה בשם ר' שמעון בן לקיש. תיפתר בקטנה שהשיאה אביה ונתגרשה, וחזרה ונשאה שהיא כיתומה בחיי אביה. תנן שאין את יכול לומר בחמותו שתמאן כיוון שילדה ודאי אינה קטנה. ר' אחא ור' חנינה אמרו בשם רבי שמעון בן לקיש. זאת אומרת שאין קטנה יולדת. דאי לא כן, אלא שהקטנה יולדת, למה אמרה המשנה שאין את יכול לומר בחמותו? הרי אף בחמותו יש אפשרות שתמאן בבעלה, ותתיר צרתה לחתנה. כלתו של רבי ישמעאל מיאנה ובנה על כתיפה. אמר ר' חזקיה בשם ר' אבהו. ר' יודה ור' שמעון ורבי ישמעאל אמרו דבר אחד שאף אחר לידה יכולה למאן. רבי יהודה דתני, עד אימתי הבת ממאנת?, עד שתביא שתי שערות,

דברי רבי מאיר. רבי יודה אומר, עד שירבה השחור ואז כבר יכולה ללדת. רבי שמעון אומר, עד שתתפשט הכף. רבי זעורה ור' חייא אמרו בשם רבי שמעון בן לקיש. עד שתתפשט הכף, ויהא השחור רבה על הלבן. ר' אבהו ור' אלעזר אמרו בשם ר' הושעיה. הלכה כרבי יודן. וכן אמר רבי יהושע בן לוי, הלכה כרבי יודה. אתא עובדא קומי ר' יסא אמר, איזלון לגבי רבי אבהו דאית ליה אולפן קבלה מרבתי **שהלכה** כרבי יודה. אן לית לן אולפן שהלכה כרבי יודה. רבי חנינה אמר, הלכה כרבי יודה. רבי יוחנן אמר לציפוריא. אתון אמרין בשם רבי חנינה הלכה כרבי יודה. ולית היא כן. מאי כדון? מה באמת אמר רבי חנינה? חבריא אמרו בשם רבי חנינה. מודיי רבי יהודה שאם נבעלה משהביאה שתי שערות, שנעשו הקידושין דאורייתא שאין יכולה למאן. רבי זעורה אמר בשם ר' חנינה. מודיי ר' יודה שאם נתקדשה משהביאה שתי שערות, שאינה יכולה למאן, אף שאם התקדשה קדם שהביאה שתי שערות יכולה למאן עד שירבה השחור. על דעתיה דרבי זעורה דאמר, שאם נתקדשה משהביאה שתי שערות אינה יכולה למאן. הא אם נתקדשה עד שלא הביאה שתי שערות, אף אם נבעלה משהביאה שתי שערות, יכולה היא למאן, ניחא שיש אפשרות שתמאן אחר לידה כמו הסיפור עם כלתו של רבי ישמעאל שמיאנה ובנה על כתיפה. על דעתין דחבריא. דאינון אמרין, נבעלה משהביאה שתי שערות אינה יכולה למאן, הא אם נבעלה עד שלא הביאה שתי שערות אף אם הביאה אחר כך שתי שערות ועד שירבה השחור, יכולה היא למאן. וזה אימת עיברה וילדה? עד שלא הביאה שתי שערות שהרי לא נבעלה מאז שהביאה שתי שערות. וחיה היא? לא כן אמר רבי רדיפא אמר רבי יונה בשם ר' אילא. אם איתא דעיברה וילדה עד שלא הביאה שתי שערות היא ובנה מתים. משהביאה שתי שערות, היא ובנה חיים. עיברה עד שלא הביאה שתי שערות, וילדה משהביאה שתי שערות, היא חיה ובנה מת. לכן חייב להיות שעברה אחר שהביאה שתי שערות. והרי לשיטתם אינה יכולה למאן. ואיך כלתו של רבי ישמעאל מיאנה ובנה על כתיפה? מאי כדון? רבי ישמעאל סובר כרבי יהודה, שיכולה למאן עד שירבה השחור. אבל במה שאמר שאם נבעלה משהביאה שתי שערות אינה יכולה למאן, אינו סובר כמותו אלא כרבי שמעון שאמר שהמקדש על תנאי ובא עליה סתם על תנאי קידושין הראשון בעל, ואף כאן אם נתקדשה עד שלא הביאה שתי שערות, אף אם נבעלה משהביאה שתי שערות, יכולה היא למאן עד שיוסיף בה קנין אחר שיתן לה קידושין מחדש. שעל דעת קידושין ראשונים בעל ואינם כלום. על דעתיה דרבי מאיר ורבי יודה דאמרי בסימנין הדבר תלוי שתי שערות או עד שימלא השחור, ניחא שאם יבא עליה אחר שיבואו הסימנים הרי היא כנשואה בוגרת. על דעתיה דרבי שמעון דו אמר לכשיוסיף בה קנין אחר, מעתה אפילו גדולה כל עוד לא קידש מחדש, אף שבעל לעולם תהיה כקטנה שיכולה למאן, ולמה אמרנו שרק עד שתתפשט הכף? אמר ר' יצחק, וכיני שבאמת כך היה צריך להיות שיכולה למאן לעולם. אלא שחכמים תקנו שלא תוכל למאן לעולם, כדי שלא יתפרצו בנות ישראל בזימה. [דף ז עמוד א] אתיא עובדא קומי ר' יוסי בקטנה שנשאת ולאחר שבגרה הלכה ונשאת לשני. אמר, יבדקו דדיה ואם בא עליה הראשון כשהייתה כבר בוגרת, אינה צריכה גט מהשני. מה? כרבי יודה, דרבי יודה אמר, עד שירבה שחור שיהיו בה סימני בגרות. והא אמר רבי יהושע בן לוי, אין בין ימות הנערות לימות הבגרות אלא ששה חדשים בלבד. ואמר ר' אבהו בשם ר' יוחנן, אין עושין מעשה כרבי יהודה אלא משהביאה שני שערות כבר אינה יכולה למאן כרבן, ואיך עביד ר' יוסי כר' יהודה? הדא דתימר, בתוך הזמן שמשעה שהביאה שתי שערות עד שירבה השחור הרי זה ספק ואינה יכולה למאן ואם מיאנה צריכה גט מספק. אבל לאחר הזמן, עושין מעשה שמתחילים אליה כגדולה שאינה יכולה למאן. ברם הכא שהלכה והתקדשה לאחר, אם הביאה שתי שערות וספק רבה שחור ספק לא רבה שחור, לכן כופו אני ליתן גט. רבה השחור או שבדקו בדדיה ונמצאת בגרת, אינו נוגע בגט. שהרי אשת הראשון היא

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק א הלכה ג

מתני': באי זה צד פוטרות צרותיהן? היתה בתו או אחת מכל העריות האילו נשואה לאחיו השני, ולו אשה אחרת ומת. כשם שבתו פטורה, כך צרתה פטורה. הלכה צרת בתו ונישאת לאחיו השני ולו אשה אחרת ומת. כשם שצרת בתו פטורה, כך צרת צרתה פטורה אפילו הן מאה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק א הלכה ד

מתני': באי זה צד אם מתו הן, צרותיהן מותרות? היתה בתו או אחת מכל העריות האילו נשואה לאחיו ולו אשה אחרת. מתה בתו או נתגרשה, ואחר כך מת אחיו. צרתה מותרת. וכל היכולה למאן ולא מיאינה, צרתה חולצת ולא מתייבמת:

גמ': תנן, וכל היכולה למאן ולא מיאינה, צרתה חולצת ולא מתייבמת. כיני מתניתא, כל היכולה למאן ולא מיאינה ומתה לאחר שנפלה ליבום, צרתה חולצת ולא מתייבמת שהלכה כב"ה שממאנת אף אחר מיתת הבעל

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק א הלכה ה

מתני': שש עריות חמורות מאילו, מפני שהן נשואות לאחרים ואסורות על כל האחים ואין אפשרות שתיפול לפניו ליבום צרותיהן מותרות. אמו, ואשת אביו, ואחות אביו, אחותו מאביו, ואשת אחיו מאביו, ואשת אחי אביו:

גמ': תנן, שש עריות חמורות מאילו. במה אינהו חמורות? הכא כרת והכא כרת. הכא ממזר והכא ממזר. מהו חמורות? שאין יכולות להינשא לאחים שלא בעבירה. [דף ז עמוד ב] ותני ר' חיייה כן. וכולן אם יכולות להינשא לאחין שלא בעבירה, צרותיהן פטורות מן החליצה ומן היבום המקרה היחיד בכל השישה שיכולה להינשא לאחים שלא בעבירה זה אימו שהיא אנוסת אביו. תני רבי חיייה. אין צרה אלא מאח בלבד. אמר ר' יוסי מתניתא אמרה כן, מפני שהן נשואות לאחרים, צרותיהן מותרות. ר' ירמיה בעי, ותהא צרה מן השוק אסורה. אמר ר' יוסה, לא שמיע רבי ירמיה הדא דתני רבי חיייה שאן צרה אסורה אלא מאח? ולא שמיע למתניתין מפני שהן נשואות לאחרים צרותיהן מותרות? חזר ואמר אין דשמיע. אלא כאינש דשמיע מילה ומקשי עלה שידע את ההלכה ותמה למה לא. ר' ירמיה בעי, הבא על הצרה, מהו שיהא חייב עליה משום אשת אח? אמר רבי יוסי. אילו איפשר לצרה בלא אשת אח שהייתה צרת ערוה אסורה אף כשנשואה לנכרי, יאות שהיה מקום לשאול האם צרה זה רק לאו או כרת. אבל כיוון שאי אפשר לאשת אח בלא צרה. ואי אפשר לצרה בלא אשת אח אן מקום לשאלה שודאי עומדת באיסור כרת. תנן, ואשת אחיו מאביו. ואשת אח לא יבמתו היא? אמר רבי יוסה בי ר' בון, תיפטר שהיה לו בנים תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק א הלכה ו

מתני': בית שמאי מתירין את הצרות לאחים וסוברים שצרת ערוה מתיבמת או חולצת, וב"ה אוסרין. חולצו הצרות, ב"ש פוסלין מן הכהונה, וב"ה מכשירין שחליצה שאינה צריכה אינה כלום נתייבמו, ב"ש מכשירין, ובית הלל פוסלין שנעשתה זונה ופסולה לכהונה. אף על פי שאלו פוסלין ואלו מכשירין, לא נמנעו בית שמאי מלישא נשים מבית הלל, ולא בית הלל מבית שמאי. כל הטהרות והטמאות שהיו אילו מטהרין ואילו מטמאין, לא נמנעו עושין טהרות אילו על גב אילו:

גמ': תנן, בית שמאי מתירין את הצרות לאחים וסוברים שצרת ערוה מתיבמת או חולצת, וב"ה אוסרין. אמר רבי סימון בשם ר' יוסי שאמר בשם נהוריי. טעמון דבית שמאי מדכתיב [דברים כה ה] לא תהיה אשת המת החוצה לאיש זר. אשת המת החיצונה משמע שיש עוד אשה אלא שהיא קרובה והיא ערוה לא תהיה לאיש זר. אתייה דבית שמאי כאילין כותיאי, שהן מייבמין את הארוסות, ומוציאין את הנשואות. דאינון דרשין, חוצה החיצונה שהייתה רק ארוסה ולא נכנסה בישואין. מה מקיימין כותיאי [דברים כה ה] ובן אין לו הרי אם לא נשאת פשיטא שבן אין לו? אמר רבי יעקב דרומיאי קומי ר' יוסי [דף ח עמוד א] ובן אין לו מן אשה אחרת הנשואה

לו, אז החיצונה לא תהיה לאיש זר. אמר ליה, לא יחסדונך לא יבזו אותך כותאי, דאת מקיים דרשיהון. תני רבי שמעון בן אלעזר. נומיתי לסופרי כותים. מי גרם לכם לטעות? דלית אתון דרשין כרבי נחמיה. דתני בשם רבי נחמיה, כל דבר שהוא צריך למ"ד מתחילתו ולא ניתן לו. ניתן לו ה"א בסופו. כגון לחוץ חוצה. לשעיר. שעירה. לסוכות סוכותה. מתיבין לרבי נחמיה. והא כתיב [תהילים ט יח] ישוּבו רשעים לשאלה כאן יש גם ל וגם ה למה צריך את שניהם אם זה אותו דבר?. אמר רבא בר זבדא לדיוטי התחתונה של שאול. תני אמר רבי יוחנן בן נורי. ראה היאך הלכה זו רוחת נהגת בישראל?. אם לקיים דברי בית שמאי, הוולד ממזר מדברי בית הלל שהיא אשת אח. אם לקיים דברי בית הלל ותצא הצרה לשוק, הוולד ממזר מדברי בית שמאי לשיטת ר"ע שיש ממזר מחייבי לאו אבל לדברי חכמים בני חייבי לאוין כשרין לקהל אלא דפגומים הן לכהונה. בואו ונתקן שיהו הצרות חולצות ולא מתייבמות. תני לא הספיקו להתקין עד שנטרפה השעה. אמר רבן שמעון בן גמליאל. ואם כן, מה נעשה לצרות הראשונות שנישאו?. אמר רבי אלעזר אף על פי שנחלקו בית שמאי ובית הלל בצרות, מודין היו שאין הוולד ממזר. שאין ממזר אלא מאשה שהוא אסורה עליו איסור ערוה, וחייבין עליה כרת. אמר רבי טרפון, תאב אני שיהא לי צרת הבת שתבא לפניי שאלה בצרת הבת, שאשיאה לכהונה כב"ה. שאלו את רבי יהושע, בני צרות שנשאו ללא חליצה כב"ה מה הן?. אמר להן הרי אתם מכניסין את ראשי בין שני ההרים הגבוהים. בין דברי בית שמאי, ובין דברי בית הלל, בשביל שיריצו את מוחי. אבל מעיד אני על משפחת בית ענוביי מבית צבועים. ועל משפחת בית נקיפי מבית קושש. שהיו בני צרות שנשאו ללא חליצה כב"ה, והיו בני בניהם כהנים גדולים, עומדין ומקריבין על גבי המזבח. אמר ר' יעקב בר אידי בשם ר' יהושע בן לוי. מעשה שנכנסו זקנים אצל ר' דוסא בן הרכינס לשאול לו על צרת הבת ששמעו שהוא מתירה לאחים כב"ש. אמרו לו, את הוא שאת מתיר בצרות?. אמר לון, מה שמעתון, דוסא בן הרכינס?. אמרו לו בן הרכינס סתם. אמר לון, יונתן אחי הוה, בכור שטן ומתלמידי בית שמאי. היזהרו ממנו, שלש מאות תשובות יש לו על צרת הבת. אזלון לגביה, שלח וכתב ליה, היזהר בכבודם שחכמי ישראל נכנסין אצלך. עלון ויתיב להו קומוי. הוה מסביר להון, ולא סברין. מיסבר להון, ולא סברין. שריין מתנמנמין. אמר להן, מה אתון מתנמנמין? שרי מישדי עליהון צירין זרק עליהם אבנים קטנות להעירם. שלח אמר ליה, מה שלחת לי בני נש בעו מילף שעדיין זקוקים ללמוד את הבסיס אצל רבן, ואמרת לי אינון חכמי ישראל. ואית דמרין, בחד תרע עלון ובתלתא נפקין שכל אחד יצא מפתח אחר מרוב בושה. אתו לגביה אמרון ליה את מה את אמר. אמר להן [דף ח עמוד ב] על המדוכה הזאת ישב חגי הנביא והעיד שלשה דברים. על צרת הבת שתינשא לכהונה. ועל עמון ומואב שהן מעשרין מעשר עני בשביעית. ועל גירי תדמור שהן כשרין לבא בקהל. אמר תלון הגביהו את ריסי עיני דניחמי שאראה לחכמי ישראל. ראה את רבי יהושע וקרא עליו [ישעי' כח ט] את מי יורה דעה ואת מי יבין שמוע גמולי מחלב עתיקי משדים. זכור אני שהיתה אמו מולכת עריסתו לבית הכנסת בשביל שיתדבקו אזניו בדברי תורה. ראה את ר"ע וקרא עליו [תהילים לד יא] כפירים רשו ורעבו. מכירו אני שאדם גיבור בתורה הוא. ראה את רבי אלעזר בן עזריה וקרא עליו [שם לז כה] נער הייתי גם זקנתי. מכירו אני שהוא דור עשירי לעזרא. ועיני דמיין לדידיה לעיניי של עזרא. אמר רבי חנינה דציפורין. אף ר' טרפון הוה עמהן, וקרא עליו כהדא דרבי אלעזר בן עזריה שאף ר"ט מצאצאי עזרא היה. ר"נ בר יעקב אמר. מקבלין גרים מן הקרדוין ומן התדמוריים. אמר ר' אבהו בשם רבי יוחנן, מתני' אמרה כן שגירי תדמור כשירין. דתמן תנין, כל הכתמין הבאין מרקם טהורין שהם גויים ואינם מטמאים, רבי יהודה מטמא, מפני שהם גרים וטועין. הבאין מבין שאר מקומות חוץ מרקם העובדי כוכבים טהורין. הא גירי תדמור כשירין. ר' יעקב אמר שמועתא כך, רבי חנינה ורבי יהושע בן לוי, חד מכשיר את תושבי תדמור אחר שהתגירו וחד מקבל גרים שבאו להתגיר מתדמור. מאן דמכשיר מקבל. ומאן דמקבל לא מכשיר שחוששים שמא הם מבית ישראל שבאו עליה עבד או ממזר והם סברו שעכו"ם או עבד הבא על בת ישראל הולד ממזר. אמר רבי יוסי בי ר' בון בשם ר' נחמן בר יעקב. בבל ליוחסין שעזרא לקח משם את כל הפסולים ועשהה כסולת נקיה עד נהר זרוק. רבי יוסי בי ר' בון אמר. רב ושמואל, חד אמר עד נהר זרוק. וחורנה אמר עד נהר וואניי. רבי יהודה אמר, בין הנהרות כגולה כבבל שהיא נקיה ליוחסין. אמר ר' חנינה ברקא בשם רבי יהודה. בני מישא לא חשו להו משום ממזרות אלא משם ספק חללות. שכהנים ששם לא הקפידו על הגרושות. תמן קריין למישא מתה שכולם ממזרים. למדי חולה שרובם כשרים, עילם וגווכאי גוססות שרובם ממזרים. חבל ימא תכילתא דבבל המובחר כמו תכלת. שנויא עונויאי וגווכיאי וצוצרייה, תכילתא המובחרים דחביל ימא. אף על פי שנחלקו בית שמאי ובית הלל בצרות, ובאחיות דתנן, ארבעה אחין, שנים מהן נשואין שתי אחיות, ומתו הנשואין את האחיות. הרי אילו חולצות ולא מתייבמות. ואם קדמו וכנסו, יוצאו. ר' אלעזר אומר. בית שמאי אומרים. יקיימו. ובית הלל אומרים יוצאו, ובגט ישן שהתיחד

עימה אחר כתיבה, ובספק אשת איש קטנה שהיא בת מיאון קרי ספק אשת איש דלמא ממאנה ונפקא. בש"א אין ממאנין אלא ארוסות וב"ה אומרים אך את הנשואות, ובמקדש בשוה פרוטה שלב"ש צריך לקדש בדינר, והמגרש את אשתו ולנה עמו בפונדקי שב"ה אומרים צריכה ממנו גט שני וב"ש אומרים לא צריכה, והאשה מתקדשת בדינר ובשוה דינר ולב"ה בפרוטה. לא נמנעו בית שמאי מלישא נשים מבית הלל, ולא בית הלל מב"ש, אלא נוהגין באמת ובשלום. שנאמר [זכריה ח יט] והאמת והשלום אהבו. [דף ט עמוד א] ממזרות בנתיים ואת אמר הכין? היך עבידא? קידש הראשון בשוה פרוטה והשני בדינר. על דעתיה דבית שמאי, מקודשת לשני והוולד ממזר מן הראשון. על דעתיה דבית הלל, מקודשת לראשון והוולד ממזר מן השני. אמר ר' יעקב בר אחא בשם ר' יוחנן. מודין ב"ש לבית הלל לחומרין שאף בפרוטה חוששין לקידושין אבל לקולה הם לא מודים. כך שאם גם השני קידש בפרוטה הם חוששים שגם קידושי השני חלים. מעתה, בית הלל ישאו נשים מבית שמאי דאינון מודיי להון. ובית שמאי לא ישאו נשים מבית הלל דלית אינון מודיי להון? אמר רבי הילא בשם ר' יוחנן. למעשה אילו ואלו כהלכה היו עושין כב"ה. אם כהלכה היו עושין, בדא תנינן עירוב מקואות כשפופרת הנוד. מעשה בשוקת יהוא שהוא אבן חלול המונח תחת צינור המקלח מים מן ההר והוא נקוב למקוה כשפופרת הנוד ולב"ה סגי בהכי להכשר מקוה וב"ש פליגי וסברי דבעינן שתפחת רובה והיו כל הטהרות שברושלים נעשין על גבה שלחו להן ב"ש ופחתוה שב"ש אומרים עד שיפחות את רובה שישבר רוב הקיר שבין שני המקואות? אמר רבי יוסי בי רבי בון. עד שלא בא מעשה אצל בית הלל ובית הלל לא פסקו הלכה למעשה היו בית שמאי נוגעין בו ועשו כדעתם. משבא מעשה אצל בית הלל לא היו בית שמאי נוגעין בו. ושוקת יהוא נעשה מבלי לשאול את ב"ה. אמר ר' אבמרי, יאות. מה תנינן? וכי תנינן שטימאו טהרות שנעשו בשוקת למפרע? לא תנינן אלא רק שפיחתו כדי שמיכן ולהבא יהיה גם כשיטתם, אבל מה שנעשה קדם והיה בשיטת ב"ה לא טימאו. רבי יוסי בי רבי בון אמר, רב ושמאל. חד אמר אילו ואילו כהלכה היו עושין כב"ה. וחד אמר אילו כהילכתן ואילו כהילכתן. ממזרות בנתיים ואת אמר הכין? שלא נמנעו בית שמאי מלישא נשים מבית הלל, ולא בית הלל מב"ש. המקום משמר ולא אירע מעשה מעולם. כהדא דתני, כל הרוצה להחמיר על עצמו לנהוג כחומרי בית שמאי וכחומרי בית הלל, על זה נאמר [קהלת ב יד] והכסיל בחושך הולך. כקולי אילו ואילו, נקרא רשע. אלא או כדברי בית שמאי כקוליהם וכחומריהם. או כדברי בית הלל כקוליהם וכחומריהם. הדא דתימר, עד שלא יצאת בת קול. אבל משיצאת בת קול, לעולם הלכה כדברי ב"ה. וכל העובר על דברי בית הלל חייב מיתה. תני יצאתה בת קול ואמרה, אילו ואלו דברי אלהים חיים הם, אבל הלכה כבית הלל לעולם. איכן יצאת בת קול? אמר רב ביבי בשם רבי יוחנן ביבנה יצאת בת קול

הדרן עלך פרק חמש עשרה נשים

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ב הלכה א

מתני': כיצד אשת אחיו שלא היה בעולמו? שני אחין ומת אחד מהן, ונולד להן אח, ואחר כך ייבם השני את אשת אחיו [דף ט עמוד ב] ומת. ראשונה יוצאה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו. והשנייה משום צרתה. עשה בה מאמר ומת. שנייה חולצת ולא מתייבמת:

גמ': כתיב [דברים כה ה] כי ישבו אחים יחדיו. פרט לאשת אחיו שלא היה בעולמו. למה לי הא דאמר קרא יחדיו, דאי לא כן, מה אנו אמרין? מת בלא בנים תהא אשתו אסורה להינשא שמא יוליד אביו בן ותהא אשתו זקוקה לייבום? אם תאמר כן, מעתה אפילו מתה אמו תהא אשתו אסורה להינשא, שמא ילך אביו וישא לו אשה אחרת ויוליד בן ותהא אשתו זקוקה לייבום. וכ"ת שבאמת כך ההלכה שכל עוד שאביו חי אף שאן לו אח אסורה, א"כ ויאמר קרייה, ובן ואב אין לו. אלא כן אנו קיימין, כשמת והניח את אמו מעוברת מאביו. שלא תאמר, אילו מת והניח את אשתו מעוברת, שמא אינה צריכה להמתין לידע אם בן קיימא הוא ואם אינו בן קיימא? אף הכא תהא צריכה להמתין ולידע אם בן קיימא הוא ואם אינו בן קיימא. לפום כן צריך מימר יחדיו, פרט לאשת אחיו שלא היה בעולמו. יבמה יבא עליה. זה הביאה. ולקחה לו לאשה זה המאמר שתקנו שיקדש את היבמה בכסף כשאר נשים. יכול כשם שהביאה גומרת בה להיות אשתו, כך יהא מאמר גומר בה? תלמוד לומר, ולקחה לו לאשה ויבמה עורה את

כל הפרשה כולה לייבום. דאף על גב שלקחה לאשה דהיינו שעשה בה מאמר צריך שייבם אות' בביאה **ללמד שהביאה גומרת בה**, ואין המאמר גומר בה. אם כן, מה הועיל בה מאמר? לאוסרה לאחין. רבי שמעון אומר. המאמר או קונה או לא קונה. מה טעם דרבי שמעון? **מספקא ליה האם** יבמה יבא עליה, זו הביאה. ולקחה לו לאשה, זה המאמר. וכשם שהביאה גומרת בה, כך המאמר גומר בה. או יבמה יבא עליה, והרי היא לקוחה לו **על ידי ביאה זו**, והמאמר לא הועיל בה כלום. רבי אלעזר בן ערך אומר. המאמר קונה קניין גמור ביבמה. מה טעם דרבי אלעזר בן ערך? **שנאמר** ולקחה לו לאשה. הרי היא כקידושי אשה. מה קידושי אשה קניין גמור. אף המאמר קונה קניין גמור ביבמה. אי זו היא מאמר ביבמה? **שאומר לה** הרי את מקודשת לי בכסף ובשוה כסף. **תנן**, עשה בה מאמר ומת. שנייה חולצת ולא מתייבמת. בין רבנין בין ר' שמעון מודיי בה **שנייה חולצת**. כרבנין, שאמרו שמאמר קונה במקצת, **חולצת ולא מתיבמת שכן** צד שקנה בה מאמר, כנגדו אסור בצרה **שהיא צרת אחיו שלא היה בעולמו**. וצד שלא קנה בה מאמר, כנגדו הותר בצרה. לפיכך חולצת ולא מתייבמת. לרבי שמעון שאמר שהמאמר או קונה הכל או לא קונה כלום **חולצת ולא מתייבמת**. דאי קנה מאמר, שתיהן אסורות **זו משום אשת אחיו שלא היה בעולמו, וזו משום צרתה**. דזוקא שקדם נולד ואח"כ עשה מאמר לא קנה מאמר, הראשונה אסורה והשנייה מותרות. מספק, חולצת ולא מתייבמת. מה נפיק מן ביניהון?. **היה נשוי שני נשים ומת בלא בנים ועשה אחיו מאמר בראשונה ובא על השנייה**. על דעתין דרבנין, **הראשונה אשתו** שקנה במקצת **וכשבא על השנייה הוי ביאת צרת ערוה והוולד ממזר, ולר"ש הוי ספק ממזר ומותר לבא בקהל** [דף י עמוד א] **תנן**, עשה בה מאמר ומת. שנייה חולצת ולא מתייבמת מפני שעשה בה מאמר. הא אם לא עשה בה מאמר, אף שהיתה זקוקה לו, השנייה מתייבמת לאח שנולד. ואין לו זיקה בה? ולמה השנייה לא נאסרת משום צרת אשת אחיו שלא היה בעולמו בזיקה?. א"ר חגי, קיימתה כהוא דאמר ר' יעקב בר אחא בשם ר' אלעזר. שומרת יבם שמתה, מותר באמה. שאף שזיקה היתה לו בה, כיון שמתה בטלה זיקתה, אף הכא כיון שמת בטלה זיקתו שזיקה זה דרבנן ואין זיקה אלא מחיים,

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ב הלכה ב

מתני': שני אחין, ומת אחד מהן, וייבם השני את אשת אחיו, ואחר כך נולד להן אח ומת. הראשונה יוצאה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו, והשנייה משום צרתה. עשה בה מאמר ומת. שנייה חולצת ולא מתייבמת. ר' שמעון אומר, מייבם לאיזו שירצה. או חולץ לאיזו שירצה:

גמ': תנן. עשה בה מאמר ומת. שנייה חולצת ולא מתייבמת. ר' שמעון אומר, מייבם לאיזו שירצה. או חולץ לאיזו שירצה. קס"ד שרבי שמעון דיבר על הסיפא ואמר שאם עשה בה מאמר ומת מייבם לאיזו שירצה. ר' שמעון אומר, המאמר או קונה או לא קונה, ואת אמר אכין? שמייבם לאיזו שירצה? וחש לומר שמא קנה מאמר, ונמצא מתחייב עליה משם אשת אחיו שלא היה בעולמו. ועל השנייה משום צרתה? ואף מה שאמר שחולץ לאיזו שירצה קשה. וחולצין לבעלת מאמר והשנייה נפטרת? וחש לומר שמא לא קנה מאמר ונמצאת השנייה זקוקה לו? הוויי, מה דאמר רבי שמעון על רישיה, בשיבם השני את אשת אחיו ואחר כך נולד. דכיון דכשנולד כבר נתייבמה, לא היתה עליו זיקת נשואי אחיו הראשון מעולם ומותרת לו. ומיבם או חולץ לאיזה שירצה. אמר רבי יוחנן, מודה רבי שמעון בראשונה במשנה הקדמת שנולד ואחר כך ייבם השני את אשת הראשון ומת. שהראשונה יוצאה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו, והשנייה משום צרתה. אשכח תני עוד היא במחלוקת. לרבי יוחנן, מה בין ראשונה ומה בין שנייה?. ראשונה בא ומצאה באיסור שבא ומצאה כשהיא זקוקה. והשנייה בא ומצאה בהיתר שנכשולד כבר הייתה נשואה לאחיו השני ופקעה זיקת הראשון. רבי יוחנן בעי, אשת אביו שמצאה לפני אחד מן השוק שמת אביו קדם שנולד והלכה צרת אימו ונשאת לאחר מן השוק. מה אמר בה רבי שמעון, מפני שמצאה בהיתר מותרת?. לא אמר רבי שמעון, אלא על ידי אחין מן האב שמצאו שהתורה התירה בהם. רבי יעקב בר אחא אמר, רבי שמעון בן לקיש בעי. אשת אחיו מאמו שמצאה לפני אחד מן השוק, מה אמר בה רבי שמעון?. מפני שמצאה בהיתר מותרת?. לא אמר רבי שמעון

אלא על ידי אחים מאב שרק בהם יש מצוות יבום. רבי יודן בעי, לר"ש צרת אחות אמו שמצאה לפני אחד מן השוק שהיה אחיו מאביו נשוי לשתי נשים, אחת מהן היא אחות אמו ומת. וצרת אחות אמו נישאת לאחד מן השוק, ואח"כ נולד הוא מפני שמצאת בהיתר מותרת?. רבי אבין בעי [דף י עמוד ב] גרושה שנעשית אלמנה לר"ש מאי כגון שהיה אחיו חלל ונשא גרושה ואח"כ נולד הוא ומת אחיו הנשוי גרושה האם כיוון שמצאה אלמנה תהיה מותרת?. את אמר דמה דאמר ר' שמעון זה על ראשה ביבם ואחר כך נולד. ועל זה אמר רבי שמעון שמייבם או חולץ לאיזה שירצה. מה אמר רבי שמעון על הסיפא בבעלת מאמר שעשה מאמר ואח"כ נולד?. נישמענה מן הדא. דתני, רבי שמעון אומר, ביאתה וחליצה של אחת מהן הכוונה שחלץ לשניה, פוטרת צרתה את בעלת המאמר. ואם חלץ לבעלת מאמר, אף השנייה צריכה חליצה. דאת אמר ביאתה או חליצתה של אחת מהן של השנייה פוטרת צרתה את בעלת המאמר ממה נפשך. דאי קנה מאמר, שתיהן נשיו, ונפטרה בחליצת חבירתה. ואי לא קנה מאמר, אין הראשונה צריכה חליצה. ואם חלץ לבעלת מאמר, אף השנייה צריכה חליצה, שמא לא קנה מאמר, ולא נגעה בה חליצה. ויבם? למה אינו יכול ליבם לשניה אחר שחלץ לבעלת המאמר?. שמא קנה מאמר ונפטרה בחליצת חבירתה. מה נפיק מן ביניהון?. בא על השנייה. על דעתין דרבנן שמאמר קונה במקצת, ביאת השנייה ביאת ערוה היא. שהיא צרת אשת אחיו שלא היה בעולמו במקצת. על דעתיה דרבי שמעון, אינה ביאת ערוה שאם לא קנה מאמר, השנייה מותרת. ואם קנה מאמר, הרי שניהם מותרות. בא על הראשונה ובא [דף יא עמוד א] על השנייה. על דעתין דרבנן, הראשונה ביאת ערוה שמאמר קונה במקצת, והוי אשת אחיו שלא היה בעולמו במקצת. והשנייה צריכה גט וחליצה דה"ל צרת אשת אחיו שלא היה בעולמו במקצת והוה ביאה פסולה ששויה רבנן כמאמר שצריך גט וחליצה. על דעתיה דרבי שמעון שתיהן צריכות גט מספק. הראשונה צריכה גט, שמא קנה מאמר ופקע דין אשת אחיו שלא היה בעולמו ותפס בה יבום והיא אשתו. וצריכה גט, ושמא לא קנה מאמר ואינה צריכה גט, וכשבא על השנייה שמא לא קנה מאמר וקנה יבום והיא אשתו. ושמא קנה מאמר ונפטרה בביאת חבירתה. אמר רבי זעורה בשם רבי ששת. תני תמן בבבלי, לדברי רבי שמעון שתיהן אסורות. וקשיא, אי קנה מאמר שתיהן מותרות. ואי לא קנה מאמר, הראשונה אסורה והשנייה מותרת ולמה אסרו את שניהן? לעולם לר"ש מאמר לא קונה אלא לזיקה שבטל זיקת אחיו ונהית זקוקה רק לו ושניהן אסורות. הראשונה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו. והשנייה משום שהיא צרת אשת אחיו שלא היה בעולמו בזיקה. דאי קנה זיקה שתיהן מותרות. לא קנה זיקה הראשונה אסורה והשנייה מותרת. שמא זיקת ר' שמעון כמאמר דרבנן. כמה דרבנן אמרו, המאמר קונה ומשייר. כן אמר ר"ש, זיקה קונה ומשיירת. אם כך ממ"נ תהא השנייה מותרת? דצד שקנה זיקה להיות כאשתו, היתר בצרה. דהא מצאה לראשונה בהיתר ולא הויא שנייה צרת ערוה. וצד שלא קנה, נמי היתירא הוא, דהא לאו צרתה היא: אמר שמי, וכי דנין מה נפשך בעריות? מה כדון? כהיא דאמר ר' אחא בשם ר' בון בר חייה. כל יבמה שאין כולה לפניו היינו שיש בה צד שאוסר ליבמה, אף צד הקנוי שבה שהיא זקוקה לו נידון לשם כאילו כולה ערוה. וערוה פוטרת צרתה. וכאן כיוון שחלק מהראשונה אסורה עליו משום אשת אחיו שלא היה בעולמו, גם אותו חלק שנקנה לשני ונפלת לפניו ליבום, נחשב ערוה והשנייה אסור משום צרת ערוה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ב הלכה ג

[דף יא עמוד ב] מתני': כלל אמרו ביבמה. כל שהיא אסורה איסור ערוה, לא חולצת ולא מתייבמת. איסור מצוה שניות שהן מדרבנן ואיסור קדושה איסורי לאוין, חולצת ולא מתייבמת. אחותה שהיא יבמתה, או חולצת או מתייבמת: דאף שאם נפלו שני אחיות לפני שני אחים כיוון שכל אחת היא אחות זקוקתו חולץ ולא מתייבם אבל אם הייתה אחת מהן ערוה עליו הרי השנייה מותרת ביבום

גמ': אמר ר' זעירא. עד דאנן תמן, אפקינן הצלחתי למצא העמדה לארבע עשרה מתוך החמש עשרה שמנתה המשנה שיתקים בהם אחותה של הערוה שהיא יבמתה שיהיו שני אחיות באותו סוג ערוה כגון שאחת תהיה חמות של אח אחד ולשני תהיה מותר ואילו אחותה שהיא צרתה תהיה חמות של האח השני ותהיה מותרת לראשון מתייבמת חוץ מבתו שאי אפשר ששני אחים ישאו שני אחיות שכל אחת היא ביתו של השני. שהרי כדי שיהיו אחיות צריך שהם יהיו מאותה אם. והרי ברגע שאח אחד נשא אותה לאשה, שאר האחים אסורים בה משום אשת אח. כד סלקינן להכא, שמעינן לדתני ר' חייה. דתני ר' חייה בתו מאנוסתו, נשואה

לאחיו מאביו, ולה אחות מאם מאח אחר נשואה לאחיו השני, ומת בלא בנים. הרי זה אסור בבתו ומותר באחותה. הדא היא אחותה כשהיא יבמתה מתיבמת. **תנן, איסור מצוה** שניות שהן מדרבנן **ואיסור קדושה** איסורי לאוין, **חולצת ולא מתיבמת**. פשיטא הדא מילתא שאם חלץ לאיסור מצוה ואיסור קדושה נפטרה צרתה ששניהן חייבות חליצה. וחליצת אחת מהן פוטרת את השניה. בא עליה מהו? הרי המשנה אמרה שאינה מתיבמת. רבי יוסה אמר, איתפלגון ר' אלעזר ור' יוחנן, רבי אלעזר אמר נפטרה צרתה. רבי יוחנן אמר, לא נפטרה צרתה. ר' שמי מחלף שמועה. מסתברא על דרבי שמי. דבכל אתר ר' אלעזר סמך לרבי חייה רבה, ותני ר' חייה, איסור מצוה ואיסור קדושה, חלץ לה או בא עליה, נפטרה צרתה.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ב הלכה ד

מתני': איסור מצוה, שניות מדברי סופרים. איסור קדושה, אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט ממזרת ונתינה לישראל ובת ישראל לממזר ולנתיני:

גמ': איסור מצוה זה עריות מדברי סופרים. ולמה נקרא איסור מצוה? שמצוה מן התורה לשמוע את דברי סופרים. ואיסור קדושה זה אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט. ולמה נקראו כך? **דכתיב** [ויקרא כא ח] וקדשתו כי את לחם אלהיך הוא מקריב [דף יב עמוד א] ואית דמחלפין **דאיסור מצוה**, זה אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט. **דכתיב** [ויקרא כז לד] אלה המצות וכל שם מצוה אחת. ואיסור קדושה זה עריות מדברי סופרים. **דאמר** רבי יודה בן יוסי, ולמה סמך הכתוב פרשת עריות לפרשת **קדושים**? ללמדך שכל מי שהוא פורש מן העריות, נקרא קדוש. שכן שונמית אומרת לאישה [מלכים ב ד ט] הנה נא ידעתי כי איש אלהים קדוש הוא. אמר רבי יונה. קדוש הוא, ואין תלמידו קדוש. **מהיכן ידעה?** רבי אבין אמר, שלא הביט בה. ורבנן אמרין, שלא ראה טיפת קרי מימיו. אמתיה דרבי שמואל בר רב יצחק אמרה, מן יומי לא חמית מילה בישא על מנוי דמרי. כתיב [שם כז] ויגש גיחזי להדפה. מהו להדפה? אמר רבי יוסי בן חנינה, שנתן ידו בהוד שביופיה בין דדיה. מניין לשניות? רבי חונא אמר **דכתיב** [ויקרא יח כט] **כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו הנפשות העשת מקרב עמם. האלה קשות** כמו אילי הארץ מיכן שיש למטה מהן. ואלו הן השניות. אם אביו, אם אמו, אשת אבי אביו. ואשת אבי אמו. אשת בן בנו, ואשת בן בתו. אשת אחי אמו, ואשת אחי אביו מאמו. תני, רבי חנין אומר. כולהון אין להן הפסק, כגון כמו שאם אביו אסורה כך כך אם אבי ואם אם אביו אסורה עד סוף הדורות. **חוץ מאשת אבי אמו שאשת אבי אביו כבר מותרת.** בר קפרא אמר, כולהון יש להן הפסק **ורק אלו שמנו חכמים אסורות**, וראיה שלבר קפרא יש הפסק, דבר קפרא מוסיף אם אבי אמו, ואם אבי אביו ואם לא היה סובר שלכלם יש הפסק לא היה צריך למנות את אלו שהרי אם אבי אביו כבר אסורה משום שהיא למעלה מאם אביו. רב אמר. כלת בנו יש לה הפסק וכלת בן בנו כבר מותרת. למה פליגי? **במה היא שונה מהשאר שלהם אין הפסק?** כלת בנו ממקום אחר באת שאינה מקרבת דם כמו כל האחרים אלא מן הנישואים. רב אמר זרע היוצא ממנו אסור **לעולם** דבת בנו ובת בתו ובת בן בנו ובת בן בתו אסורים עד סוף הדורות. אמר רבי יוסי בי רבי בון, לטעמי דרב, אברהם אסור בכל נשי ישראל. שרה אסורה בכל אנשי ישראל. רב אמר. כל שאילו נקיבה מן התורה אסורה. כיוצא בו זכר, אשתו אסורה. אחות אביו, נקיבה אסורה. אחי אביו זכר, אשתו אסורה. אחות אמו, נקיבה אסורה. אחי אמו זכר, אשתו אסורה. בת בנו נקיבה, אסורה. בן בנו זכר, אשתו אסורה. בת בתו נקיבה, אסורה. בן בתו זכר, אשתו אסורה. אמר ר' יעקב דרומי קומי ר' יוסי, אית לך אף **עוד** תרתי. אמו תורה. אם אמו שנייה לה. אסרו אם אביו מפני אם אמו. אשת בנו תורה. אשת בן בנו שנייה לה. אסרו אשת בן בנו. א"ר מתנייא. אית לך אף **עוד** תרתי. אשת אביו תורה. אשת אבי אביו שנייה לה, אסרו אשת אבי אמו מפני אשת אבי אביו. אשת אחי אביו מאביו תורה. אשת אחי אביו מאמו שנייה לה. אסרו אשת אחי אמו מאמו, מפני אשת אחי אביו מאמו. [דף יב עמוד ב] רבי חונה שמע כולהון רמז לכל השניות מן הדא קרייא. **כתיב** [ויקרא כ יד] **ואיש אשר יקח את אשה ואת אמה זימה הוא באש ישרפו אותו ואתהן וכתיב** [ויקרא יח יז] **ערות אשה ובתה לא תגלה.** את בת בנה ואת בת בתה **לא תיקח שארה הנה זימה היא.** זימה זימה לגזירה שוה. מה למטן שלשה דורות אשה בתה ובת ביתה. אף למעלן שלשה

דורות **אשתו חמותו ואם חמותו**. מה למטן בלא תעשה **דכתיב לא תיקח**, אף למעלן בלא תעשה. מה למעלן דרך נישואין **דכתיב איש אשר יקח ואם אנס אשה מותרת**. אף למטן דרך נישואין **ואם אנס אשה בתה מותרת**. מה למעלן בשריפה. אף למטן בשריפה. מה למטן, עשה בת זכר כבת נקיבה **דכתיב בת ביתה ובת בנה**. אף למעלן עשה אם זכר כאם נקיבה. מה אית לך למימר? אם חמיו ואם חמותו. עד כאן הכל דאורייתא **אמרו חכמים** לא תהיה אם אביו כאם חמיו? לא תהיה אם אמו כאם חמותו? אסרו אשת אבי אביו מפני אם אביו. אסרו אשת אבי אמו מפני אם אמו. לא תהיה אשת בן בנו כבת בן אשתו? לא תהיה אשת בן בתו כבת בת אשתו? והוסיפו את כל השניות הללו. התיב רבי חגי' קומי רבי יוסי. והא מתניתא פליגא על רב **שאמר כל שנקבה אסורה משום ערוה, בזכר אשתו שנייה. דתנן**. מותר הוא אדם באשת חורגו אשת בן אשתו מאחר, ואסור בביתו של חורגו **דכתיב את בת בנה לא תיקח. וחורגתו** שמא אינו אסור בה? הרי **חורגתו נקבה אסורה והרי חורגו זכר**, ואשתו מותרת? **אמר רבי זריקן** בשם רבי חנינה. אשת חמיו אסורה מפני מראית העין. אי תימר תורה. הרי דוד שנשא רצפה בת איה שנאמר [שמואל ב יב ח] ואתנה לך את בית אדוניך, ואת נשי אדוניך בחיקך. **אמר רבי ירמיה בשם רבי אלעזר**. שני חורגים שגדלו בבית אחד, אסורין להינשא מפני מראית העין. אתא עובדא קומי רבי חנינה בריה דרבי אבהו ואמר, יסבון באתר דלא חכמין להון. תמן תנינן, [כריתות ג ה] **יש בא ביאה אחת וחייב עליה שש חטאות. הבא על בתו, חייב עליה משום בתו ואחותו ואשת אחיו ואשת אחי אביו ואשת איש ונדה. והבא על בת בתו, חייב עליה משום בת בתו וכלתו ואחות אשתו ואשת אחיו ואשת אחי אביו ואשת איש ונדה**, רבי יוסי אומר אם עבר הזקן ונשאה **חייב עליה משום אשתו**, אב, וכן הבא על בת אשתו ועל בת בת אשתו:

ר' עובדיה מברטנורא מסכת כריתות פרק ג

בתו ואחותו - כגון שבא על אמו והוליד ממנה בת והרי היא בתו ואחותו מאמו, ואשת אחיו שנישאת לו קודם לכן ומת, ולאחר מיתתו נשאה אחי אביו ובא זה אביה עליה בנדתה, והשתא אסור בתו ואחותו באין כאחת. ואף על פי שהיא ממזרת ואסורה לבוא בקהל, כשנישאת לאחי אביה קידושין תופסין בה, לפי שקידושין תופסין בחייבי לאוין. אי נמי, אם היו אחי אביה ממזרים, מותרים לישא אותה לכתחילה, ונאסרה על אביה משום אשת אחיו לפי שהוא אסור מוסף, שמתחילה היתה מותרת לאחי אביה כולן, וכשנישאת לאחד מהן נאסרה על כל האחים, ומתוך שחל עליה שם אשת אח לגבי שאר האחים שהיתה מותרת להן, חל עליה נמי שם אשת אח לגבי אביה להתחייב עליה נמי משום אשת אחיו. מת אחיו ונישאת לאחי אבי אביה, מגו דאתוסף בה איסורא לגבי שאר אחי אביו, אתוסף בה איסורא נמי לגבי דידיה. הויה לה אשת איש, מגו דאתוסף איסורא לגבי עלמא, אתוסף איסורא לגבי דידיה. פירסה נדה, מגו דאתוסף איסורא לגבי בעלה. אתוסף איסורא נמי לגבי דידיה: חייב עליה משום בת בתו וכלתו - כגון שנשאה בנו: ואחות אשתו - שהיה נשוי את בת חתנו שהיא אחות בת בתו מן האב: ואשת אחיו - שמת בנו ונשאה אחיו של זה: ואשת אחי אביו - שמת אחיו ונשאה אחי אביו:

אם עבר הזקן - אביו של זה, ונשאה, ואח"כ בא עליה זה, חייב אף על אשת האב. ואף על גב דאשת אחיו היא, דהא מחייבין ליה לבריה משום אשת אחי אביו, אלמא אסורה ליה לאביו משום אשת אח ואין לה אישות בה, הכא במאי עסקינן כגון שנפלה לפניו ליבום מאחיו, שמת בלא בנים ויבמה הוא ונשאה, והאי עבר הזקן דתנן, היינו משום שהיא לו באיסור שניה בלבד, משום בת בתו ומשום כלת בנו דשתיהן שניות מדברי סופרים. ואם תאמר, כלתו היא, דהא מחייבין ליה לבריה משום אשת אח. לאו פרכא היא, דאיכא לאוקמי דאשת אחיו של בנו מאמו היא, ולא כלתו של אב היא, אלא אשת חורגו ומותרת לו. ואם תאמר, ומאי איסור מוסף איכא בביתו כשעבר אביו ונשאה דקא מחייבת ליה נמי משום אשת אב. הא מלתא בעו לה בגמרא, ותיצו, כגון דאיכא ברא לסבא אחיו של זה הוא, דמגו דאתוסף בה איסורא גבי ההוא ברא משום אשת אב, אתוסף נמי גבי דידיה:

רבי יוסי אומר. אם עבר הזקן ונשאה. על אזה איסור עבר? עבר על דברי סופרים שלקח את כלת בנו אשת בן בנו. **אמר ר' יוסי בשם ר' אבהו ר"א שאל לר' יוחנן, הדא אמרה, שניות אין להן הפסק שהי אסרנו סבא בכלת נכדו** שהיא אשת בן בן בנו. הוא אמר כל לפי שהוא סבר שמה שנאמר אם עבר הזקן ונשאה הכוונה לסבא? **אמר ליה, וכי שנייה לשניות שנינו? לא שנייה רק לדברי תורה? אן הכוונה לסבא אלא לאבא שנאסר משום שניות שהיא אשת בן בנו.** וכולהון משום כלת בנו שכל השניות לא גזרו עליהן אלא משום כלת בנו דבני בניו נקראו בנים שנא' אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי וכתוב ערות כלתך לא תגלה אשת בןך הוא. **אמר רבי חזקיה בשם יונה. רבי אבהו לא אמר כן אלא [דף יג עמוד א] רבי אלעזר שאל לרבי יוחנן. שמנה שניות שנינו, ואם תוסיף את זה כלת בן בנו, הרי תשע.** א"ל כולהון כלת בן בנו משום כלת בנו

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ב הלכה ה

מתני': מי שיש לו אח מ"מ אפילו ממזר, זוקק את אשת אחיו לייבום, ואחיו לו לכל דבר, חוץ ממה שיש לו מן השפחה ומן הנכרית

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ב הלכה ו

מתני': מי שיש לו בן מכל מקום אפילו ממזר, פוטר את אשת אביו מן הייבום, וחייב על מכתו ועל קללתו. ובנו לו לכל דבר. חוץ ממי שיש לו מן השפחה ומן הנכרית:

גמ': רבי אבין בעי. ובנו לכל דבר אפילו לפרייה ורבייה? **האם איסור שניות נוהג בו** כגון שיהיה אסור באשת בן בנו ממזר. בן גוי שבא על בת ישראל וילדה בן. ואחר כך התגייר ונשא אותה וילדה בן. וכן ישראל שבא על גויה וילדה לו בן ואחר כך התגייר ונשא אותה ומשבאת לישראל ילדה בן, בכור לנחלה ואינו בכור לכהן. גוי שבא על גויה וילדה בן, אחר כך שניהם התגיירו והולידה בן. רבי יוחנן אמר כששניהם גוים יש להם יחסים **לכן הראשון בכור לנחלה**. רבי שמעון בן לקיש אמר, גוים אין להם יחסין. והא כתיב [מלכים ב כ יב] בעת ההיא שלח מרודך בלאדן בן בלאדן מלך בבל ספרים ומנחה אל חזקיהו? על ידי שכיבד זקיננו זכה להתיחס. והא כתיב [מלכים א טו יח] וישלח המלך אסא אל בן הדד בן טבריון בן חזיון מלך ארם היושב בדמשק לאמר וכ"ו? **לא לייחסו בא אלא לאמר שהיה קוצץ בן קוצץ רוצח בן רוצח**. כמה דאת אמר [אסתר ט כד] כי המן בן המדתא היה הרין נכדו היה? אלא צורר בן צורר. אוף הכא קוצץ בן קוצץ. א"ר תנחומא, כך משיב רבי שמעון בן לקיש את רבי יוחנן, והא כתיב [שמואל ב ט י] ולציבא חמשה עשר בנים ועשרים עבדים. והרי ציבא היה העבד של שאול וכתוב שהיה לו בנים. ועבדים יש להן ייחוס? **פשיטא שלא. ואף על פי כן קרא אותם בנים. ואף בגוים אף שאין להם יחוס הפסוק קרא להם בנים**. אצל ציבא זה מקרה מיוחד שהכתוב בא למנות שומטין של מפיבושת להראות כמה כח היה לציבא, שבעזרתם הוא השתלט על נכסי מפיבושת. שפחה, דכתיב [שמות כא ד] האשה וילדיה תהיה לאדניה. נכרית, רבי יוחנן אמר בשם רבי שמעון בן יוחי כתיב [דברים ז ג ד] לא תתחתן בם **בתך לא תתן לבנו ובתו לא תקח לבנך**. כי יסיר את בנך מאחרי. **לא נאמר כי יסירו אלא כי יסיר. מלמד שבנך מישראלית קרוי בנך**. ואין בנך מגויה קרוי בנך אלא בנה. יעקב איש כפר גבוריה אזל לצור. אתון שאלין ליה, מהו מיגזר בריה דארמייתה בשובתה כשהאבא יהודי? **סבר מישרי לון מן הדא דכתיב** [במדבר א יח] ויתילדו על משפחותם לבית אבותם. שמע ר' חגי אמר, כי יית אייתוניה דילקי. אמר ליה מאיכן אתה מלקיני? אמר ליה, מן הדא דכתיב [עזרא י ג] ועתה נכרות ברית לאלהינו **להוציא כל הנשים והנולד מהם**. אמר ליה, מן הקבלה את מלקיני אולי היתה זו הוראת שעה? אמר ליה **כתיב** [עזרא י ג] וכתורה יעשה משמע **שעשו על פי דין תורה**. אמר ליה, מן הדא אורייה? מה המקור בתורה א"ל, מן ההיא דאמר רבי יוחנן בשם ר"ש בן יוחי. כתיב [דברים ז ג ד] לא תתחתן בם **בתך לא תתן לבנו ובתו לא תקח לבנך**. **לא נאמר כי יסירו אלא כי יסיר. מלמד שבנך מישראלית קרוי בנך**. ואין בנך מגויה קרוי בנך אלא בנה. [דף יג עמוד ב] אמר ליה. חבוט חבוטך הכני, דהוא טבא בקלטא שההלכה תקלט ולא תשכח

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ב הלכה ז

מתני': מי שקידש אחת משתי אחיות ואינו יודע אי זו קידש. נותן גט לזו וגט לזו. מת ולו אח אחד, חולץ את שתיהן. היו לו שנים, אחד חולץ ואחד מייבם. קדמו וכנסו, אין מוציאין מידו:

גמ': תנן, מי שקידש אחת משתי אחיות ואינו יודע לאי זו קידש, נותן גט לזו וגט לזו. מת ולו אח אחד, חולץ לשתיהן. בכל אתר את אמר, אין חליצה אחר חליצה. והכא אמר הכין? כאן בוודאי, כאן בספק. **תנן**, היו לו שנים, אחד חולץ ואחד מייבם שלאחר שאחת נחלצה השניה מותרת לשני ממה נפשך. שאם היא אשת אחין, הרי מייבם. ואם אינה אשת אחין, הרי היא מותרת לו. בכל אתר את אמר, בכל מקום שאין אומרים לו ייבם אין אומרים לו חלוץ. והכא את אמר הכין שהראשון חולץ ולא מייבם? כאן בוודאי כאן בספק. קדמו וכנסו אין מוציאין מידן

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ב הלכה ח

מתני': שנים שקידשו שתי אחיות, זה אינו יודע לאי זו שקידש וזה אינו יודע לאי זו קידש. זה נותן ב' גיטין, וזה נותן ב' גיטין. מתו, לזה אח ולזה אח. זה חולץ לשתייהן, וזה חולץ לשתייהן. לזה אחד ולזה שנים. היחידי חולץ את שתייהן, והשנים, אחד חולץ ואחד מייבם. קדמו וכנסו אין מוציאין מידן:

גמ': תני, אחד ישראל ואחד כהנים כסדר הזה. **תנן**, לזה אחד ולזה שנים. היחידי חולץ את שתייהן, והשנים, אחד חולץ ואחד מייבם. הדא דאת אמר, בשחלץ האחד ואחר כך ייבם השני. אבל אם ייבם בתחילה, אסור. שמא ימות אחיו **קדם שיחלוץ לשניה**, ואולי השניה היא היבמה ונמצא כבא על אחות יבמתו. אמר רב חסדא, הדא אמרה, **הבא על אחות חלוצתו, לא פסלה מן הכהונה**. אמר רבי יוסי בר רבי אבא, תני רבי חייה. הבא על אחות חלוצתו, לא פסלה מן הכהונה. **תנן**, מתו. לזה אח ולזה אח. זה חולץ לשתייהן וזה חולץ לשתייהן. בכל אתר את אמר, אין חליצה אחר חליצה. והכא אמר אכין? כאן בוודאי כאן בספק. **תנן**, לזה אחד ולזה שנים. היחידי חולץ לשתייהן. **והשנים**, א' חולץ ואחד מייבם. בכל אתר את אמר, כל [דף יד עמוד א] מקום שאין אומרים לו ייבם, אין אומרים לו חלוץ. והכא את אמר אכין? כאן בוודאי כאן בספק. קדמו וכנסו אין מוציאין מידן

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ב הלכה ט

מתני': לזה שנים ולזה שנים. אחיו של זה חולץ לאחת, ואחיו של זה חולץ לאחת. אחיו של זה מייבם חלוצתו של זה, ואחיו של זה מייבם חלוצתו של זה. קדמו שנים וחלצו, לא ייבמו השנים. אלא אחד חולץ ואחד מייבם. קדמו וכנסו. אין מוציאין מידן:

גמ': הדא דאת אמר, בישראל אבל בכהנים אסור

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ב הלכה י

מתני': מצוה בגדול לייבם, ואם קדם הקטן, זכה. הנטען על השפחה, ונשתחררה. ועל הנכרית, ונתגיירה, הרי זה לא יכנס. ואם כנס, אין מוציאין מידו. הנטען על אשת איש והוציאוה מתחת ידו. אף על פי שכנס, יוציא:

גמ': מצוה בגדול לייבם שנאמר [דברים כה ו] והיה הבכור אשר תלד יקום על שם אחיו המת. מה אן קיימין? אם בנולד. יאמר קרייה, יקום על שם אחי אביו המת. אלא עד שיהא הנולד בכור שאין מיבמין אלא אם כן לא היו לאח שמת בניו, וזה שנולד יחשב הבכור שלו. מעתה אפילו היה לו בנים ומתו, ואחר כך מת הוא, לא תהיה אשתו זקוקה לייבום שהרי הבן שנולד אינו בכור, שהרי היו לאח שמת בניו קדם. ואם **תאמר שכך הדין**, ויאמר קרייה, ובנים לא היו לו שמשמע שמעולם לא היו לו. **ולמה נאמר אין לו?** שמשמע שבעת אין לו. **אלא אם** המילה בכור איננו עניין לנולד, תניהו עניין למייבם. **שמצוה** בגדול לייבם. **תנן**, הנטען על השפחה, ונשתחררה. או על הנכרית, ונתגיירה. הרי זה לא יכנס. ואם כנס, אין מוציאין מידו. קידש, כמי שכנס ויכול לכנס. **אמרו לו** בית דין שלא לכנס וכנס. מוציאו מידו. **כנס וגירש** מהו שיחזיר? אם אומר את כן **שאסור להחזיר**, לא נמצאת מוציא ליזה על בניה שיאמרו שנולדו באיסור? הנטען על אשת איש והוציאוה מתחת ידו. **אף על פי שכנס, יוציא**. רב אמר בנטען בעדים שראו שזינתה איתו. רבי יוסי בעי. אם בנטען בעדים, בהא תני, והוציאוה מתחת ידו **של הבעל**, אף על פי שכנס יוציא. [דף יד עמוד ב] **הא מתחת ידי** אחר שגרשה בעלה ונשאת לאחר וגרשה, יקיים. אם נטען בעדים, אפילו מתחת ידי אחר, יוציא שהרי אסורה לבעול עולמית. אלא כן אן קיימין. בנטען שלא בעדים, והוציאוה מתחת ידי אחר יקיים

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ב הלכה יא

מתני': המביא גט ממדינת הים, ואמר בפני נכתב ובפני נחתם. לא ישא את אשתו. אמר העיד ואמר מת, הרגתיו, או הרגנוהו. לא ישא את אשתו. רבי יהודה אומר, הרגתיו, לא תינשא אשתו. הרגנוהו, תינשא אשתו:

גמ': תנן התם, האומר קידשתי את בתי ואיני יודע למי קידשתי, ובא אחד ואמר אני קידשתי, נאמן. מהו נאמן? שמואל אומר, נאמן ליתן גט אבל לא לכנוס. אסי אומר, נאמן לכנוס. רב הונא אומר בשם רב נאמן לכנוס רבי יוחנן אומר, נאמן לכנוס. ואין למידין הימינו דבר אחר. מהו אין למידין הימינו דבר אחר? כגון האומר אחת משדותי מכרתי, ואיני יודע למי מכרתי. ובא אחד ואמר, אני הוא שלקחתי. לא כל הימינו. אף בקידושין כן. אחת מבנותי קידשתי ואיני יודע למי קדשתי. ובא א' ואמר אני קידשתי. לא כל הימינו. ואין זה דומה לאמר קידשתי את בתי ואיני יודע למי. ששם הוא מודה שיצאה מרשותו רק לא יודע מי זכה בה. ואילו כאן לגבי כל שדה או בת ספק אם יצאה מידו, והמוציא מחברו עליו הראיה. [דף טו עמוד א] מתניתא פליגא על רב שאמר נאמן לכנוס, דתנן. המביא גט ממדינת הים ואמר, בפני נכתב ובפני נחתם. לא ישא את אשתו. ואיני שאינו נאמן לכנוסה. תמן, הוחזקה אשת איש בפני הכל וע"י גט זה באנו להוציאה מחזקתה, הלכך לא ישאנה משום לזות שפתים. ברם הכא, לא הוחזקה אשת איש אלא בפני שנים עדי הנשואין. ואולי לכשיבאו שנים יאמרו זה הוא שקידש. מתניתא פליגא על שמואל שאמר שאינו נאמן לכנוס דתנן, זה אומר אני קידשתי. וזה אומר אני קידשתי. שניהן נותנין גט. ואם רצו אחד נותן גט ואחד כונס משמע שנאמן לכנוס. פתר לה, באומר, לאחד משני אילו קידשתי, ואיני יודע אי זה הוא. רבי זעירא ורבי יסא אמרו בשם רבי יוחנן. קדם אחד מהן וכנס קדם שהשני נתן גט, מוציאין מידו. הדא דאת אמר, בשזה אומר אני קידשתי וזה אומר אני קידשתי. וקדם אחד מהן וכנס. אבל אם אמר אני קידשתי וכנסה. ואחר כך בא אחר ואמר, אני קידשתי, לא כל הימינו להוציא אותה ממנו. ותני כן, אם משכנסה, בא אחר ואמר אני קידשתי, לא כל הימינו. הרגתיו, לא תינשא אשתו אפילו לאחר. מה נפשר, אי קטליה, אינו נאמן להעיד דהחשוד על הדבר לא דנו ולא מעידו. לא קטליה, בחיים הוא. הרגנוהו תינשא אשתו. שמעיד שסיעתה קטליה אבל לא הוא, תינשא לאחרים ולא לו. אמרו לפני רבי יודה. מעשה בליסטים אחד, שנתפס בקיסרין שבקפודקיייה. עם כשהוא יוצא ליהרג, אמר להן. צאו ואמרו לאשתו של שמעון בן כהנא, שהרגתיו בכניסתו ללוד. ובא מעשה לפני חכמים, וקיימו את דבריו. אמר להן רבי יודה. משם ראייה. והלא לא אמר אלא הרגנוהו

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ב הלכה יב

מתני': החכם שאסר את האשה בנדר על בעלה. הרי זה לא ישאנה. מיאינה או שחלצה בפניו. ישאנה, מפני שהוא ב"ד שהם שלושה, ולא חושדים ששנים ישקרו בשביל אחד. וכולן שהיו להן נשים ומתו, מותרות להינשא להן. וכולן שנישאו לאחרים, ונתאלמנו או נתגרשו, מותרות להינשא להן. וכולם מותרות לבניהם ולאחיהם:

גמ': תנן, החכם שאסר את האשה בנדר על בעלה, הרי זה לא ישאנה. אומר אני, לכך התכוין מתחילה. מיאנה או שחלצה בפניו, ישאנה. מפני שהוא בית דין. שאין שנים מצויין לחטוא מפני אחד [דף טו עמוד ב] תמן תנינן. המפקיד פירות אצל חברו, אפילו הן אבודין לא יגע בהן. רשב"ג אומר. ימכור בפני בית דין, מפני השב אבידה לבעלים. אמר רב אבא בר יעקב בשם רבי יוחנן. הלכה כרבן שמעון בן גמליאל. מה יהא בדמים? רב יהודה אומר, מחלוקת רבי עקיבה ורבי טרפון. תני, בית דין שמכר בפניהם לא יקנו את הפירות מפני החשד. רבי עקיבה אומר, ר' חיייה בי רבי שבתי מקשי. הכא את אמר מיאנה או שחלצה בפניו, ישאנה, מפני שהוא בית דין ולא חושדים ששנים ישקרו בשביל אחד. והכא את אמר הכין שבית דין חשודים? אמר רבי יוסי. תמן המקח דרכו להשתלש שכסף מתחלק. ברם הכא, אין שנים מצויין לחטוא מפני אחד שאשה ראויה רק לאחד. וכולן שהיו להם נשים ומתו, מותרות להינשא להן. לא אמרה אלא מתו, הא אם נתגרשו לא. וכולן שנישאו לאחרים ונתאלמנו או נתגרשו, מותרות להינשא

להן, שאין אדם מצוי לחטוא עכשיו בשביל ספק הנאתו שיוכל לבא לאחר זמן. וכולן מותרות לבניהן ולאחיהן. שאין אדם מצוי לחטוא, לא מפני בנו, ולא מפני אחיו

הדרן עלך פרק כיצד אשת אחיו

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ג הלכה א

מתני': ארבעה אחין, שנים מהן נשואין שתי אחיות, ומתו הנשואין את האחיות. הרי אילו חולצות ולא מתייבמות. ואם קדמו וכנסו, יוציאו. ר' אלעזר אומר. בית שמאי אומרים. יקיימו. ובית הלל אומרים יוציאו:

גמ' אילו ארבעה אחין, שנים מהן נשואין שתי נכריות, שמא אינן מתייבמות? שנייה היא הכא, שיש בו איסור אחיות. מעתה לא יהו צריכות הימינו חליצה? אמר רבי מתניה, **כיוון שכל האיסור הוא על ידי זיקה**, ואין בו איסור אחיות ברורות שאינו אלא מדרבנן שנראת כאחות אשתו לפיכך חולצות. תמן תנינן [דף טז עמוד א] שומרת יבם שקידש אחיו את אחותה, משום רבי יודה בן בתירה אמרו, אומרים לו, המתן עד שיעשה אחיך מעשה. חלצו אחים או כנסו, יכנסו. מתה היבמה, יכנסו. מת היבם האח השני, מוציא את אשתו בגט ואת אשת אחיו בחליצה. לא אמר, אלא מתה יבמתו מותר באשתו. אבל מתה אשתו, אסור ביבמתו. אמר רבי יוחנן זו דברי ר' אלעזר. אבל דברי חכמים, מתה יבמתו מותר באשתו. מתה אשתו, מותר ביבמתו. **דלדברי חכמים כל דבר שהוא בא מחמת הגורם, בטל הגורם בטל האיסור.** וכאן לא נאסרה אלא מפני אחותה וכשמתה הותרה **ולרבי אלעזר**, אפילו בטל הגורם **כיוון שנאסרה שעה אחת**, האיסור במקומו. רבי יוסי בי רבי חנינה בעא קומי רבי יוחנן. הכא בשומרת יבם שקידש את אחותה את אמר, מתה יבמתו מותר באשתו. מתה אשתו, מותר ביבמתו. שיבמה שהותרה ונאסרה וחזרה והותרה תחזור להיתרה הראשון והכא את אמר אכין. **שכשנפלו שתי אחיות ליבום חולצות ולא מתייבמות? שאחד יחלוץ לשניה שנפלה ליבום**, וכך הראשונה שבתחילה היתה מותרת, וכשנפלה אחותה נאסרה, וכשיחלוץ לאחותה תחזור להיתרה הראשון ותתייבם? אמר ליה, איני יודע טעם אחיות מה הן למה יבם שקידש את אחותה אם מתה יבמתו מותר באשתו. מתה אשתו, מותר ביבמתו. **וכן אמר רבי זעורה אמר רבי חייא בשם רבי יוחנן**, איני יודע טעם אחיות מה הן. ר' אבא ור' חייא אמרו בשם רבי יוחנן. איני יודע טעם אחיות יבמות מה הן למה לא תתייבם הראשונה אחר חליצה לשניה שהרי גורם האיסור הסתלק וגם מקיים מצוות יבום. רבי הילא ורבי יסא אמרו בשם רבי יוחנן. לא דומה איסור אחיות יבמות. לאיסור אחיות שאינן יבמות? למה שם אמרנו שחזרה להתירה הראשון וכאן לא. אמר ר' ירמיה. **אצלנו במשנה תיפטר שנפל הבית על שניהן כאחת ומעולם לא היתה מותרת.** רבי יוסה בעי. אם בשנפל הבית על שניהן כאחת, בדא אמר רבי יוחנן איני יודע טעם אחיות יבמות מהו הרי ההבדל ברור? אלא בשמתו זה אחר זה ולכן לא ברור למה לא יחלוץ אחד לשניה ויבם את הראשונה. שהרי הותרה ונאסרה וחזרה להתירה. הוון בעיי מימר [דף טז עמוד ב] מה צריכה לרבי יוחנן, אם מתה השנייה, למה אינו מותר בראשונה? אבל אם מתה הראשונה, פשיטה ליה שיהא אסור בשנייה שהרי השניה מעולם לא היתה מותרת. אמר רבי יודה, היא דא היא דא צריכה ליה דלית זיקה כלום שזיקה אינה אלא מדרבנן וכיוון שאין האיסור חמור, אפילו השניה צריכה להיות מותרת אם תמות הראשונה. אילו שלשה אחין, שנים מאב ולא מאם. שנים מאם ולא מאב. כגון ראובן ושמעון אחים מהאב ושמעון ולוי אחים מהאם מת בנו של אב תחילה ראובן. לא הספיק השני שמעון להחליץ או לייבם עד שמת, ואחיו מאמו רוצה לשאת אותה. שמא אינו מותר בה? פשטא שמותר. ואם תאמר שזיקה ככנוסה, יהא אסור בה משום אשת אחיו מאמו. שתי אחיות שנפלו לייבום משני אחין ולהן צרות, מהו שיהא להן צרות? שגם הצרות יאסרו. אמר רבי הילא בשם רבי אבינא. קל וחומר. מה אם אחות חלוצתו שהיא מדבריהם גזרה משום אחות גרושתו, נתנו לה חכמים צרה דתנן, אסור אדם בצרת קרובת חלוצתו. והיינו צרת אחות חלוצתו. כאן שיש כאן איסור אחיות שנראת כאחות אשתו שאסורה מהתורה, לא כל שכן? אלא ודאי פשיטא לך שיהא לה צרה. שני אחיות שנפלו ליבום ולהם צרות. אמר רבי בון בר חייא בשם רבי אבינא. תני תמן. חלצו הצרות, נפטרו האחיות. חלצו אחיות, לא נפטרו הצרות. [דף יז עמוד א] **אם זיקה ככנוסה כמה דאת אמר**, חלצו צרות נפטרו אחיות. ודכוותה,

אפילו חלצו אחיות יפטרו צרות? אלא כרבי יוחנן בן נורי. דרבי יוחנן בן נורי אומר. בואו ונתקן שיהו צרות חולצות ולא מתייבמות. **נמצא שהצרות חיבות חליצה, שכך תקנו להן. והאחיות רק ספק, לכן חלץ לצרות נפטרו האחיות חלץ לאחיות לא נפטרו הצרות: והתקינו? לא כן תני, לא הספיקו להתקין עד שנטרפה השעה? אלא כבית שמאי. דב"ש מתירין את הצרות לאחין אף ביבום.** אמר רבי פינחס קומי ר' יוסי. אין כבית שמאי, אפילו חלצו אחיות נפטרו הצרות. **שהרי לב"ש אף האחיות בנות יבום מעיקר הדין, ואם עבר ויבם לא יוציא. דתנינן רבי אלעזר אמר, בית שמאי אומרים יקיימו. ובית הלל אומרים יוציאו.** הוי תרין תנאין אינון על דבית שמאי. חד אמר רבי אלעזר שאמר, שלבית שמאי אם כנסו את האחיות יקיימו שמעיקר הדין הן בנות יבום, **חלצו אחיות, נפטרו צרות.** וחרנה ת"ק שסובר שאף לב"ש אם קדמו וכנסו, יוציאו **אמר, חלצו אחיות, לא נפטרו צרות.** תני אבא שאול אומר. **מקילין הווי בית הלל בדבר הזה ההפך מר"א שלב"ש יוציאו ולב"ה יקיימו.** מה האם הוא אומר את זה לגנאי שהקלו יותר מדי? **לא, לשבח. שהיו מליצים ואומרים להם, מה איסור יש כאן שהרי אחר שכנסו בטל הזיקה? אשכח תני בשם רבי שמעון, אם קדמו וכנסו, יקיימו, והן שבעלו שניהן כאחת.** אבל אם אחד כנס קדם כיוון שהוא עבר איסור כופין אותו להוציא, והשני שלא עבר איסור יכול לקיים. **על דעתיה דאבא שאול מותר לבעול בתחילה, שהרי הוא תמה מה איסור יש כאן. על דעתיה דרבי שמעון, והוא שעבר ובעל אבל לכתחילה לא יכנסו. כנס הראשון ובעל, אומר לשני שיבעול. לא בעל השני. הראשון אסור לבעול בעילה שנייה, שמא ימות השני קדם שיחלוץ או ייבם, ונמצא כבא על אחות יבמתו [דף יז עמוד ב] תני, מת השני, הראשון מוציא את אשתו בגט, ואת אשת אחיו בחליצה. אפילו מת השני למה השניה צריכה חליצה?, לא רבי שמעון היא שהרי לאבא שאול מותר באשתו שיבם ואשת אחיו פטורה לגמרי? **ורבי שמעון פוטר את השנייה מן החליצה ומן הייבום** דתנן, שלשה אחין. שנים מהן נשואין שתי אחיות ומתו הנשואים לאחיות הרי אילו חולצות ולא מתייבמות. ורבי שמעון פוטר. **ואמר עולא בר ישמעאל, כך פירשה רבי הושעיה אבי המשנה. רבי שמעון פוטר את השנייה מן החליצה ומן הייבום אבל הראשונה חייבת דכיון שנפלה הראשונה הרי היא כאשתו בזיקה, והשנייה יוצאת משום אחות אשתו. ולמה כאן צריך לחלוץ לשניה. אמר רבי זעורה, קיימתיה, כל יבמה שנראית לצאת בחליצה והרי בתחילה כשנפלו שני האחיות לפני האחים היה צריך לחלוץ לשניהם, ולא היתה אחת בזיקת יבום אליו שנחשיב את השניה כאחות אשתו, אינה מותרת בלא חליצה. היה לראשונה צרה. חלץ לה לאחת משני האחיות. נפטרה צרתה. בא עליה, ביאת איסור היא מדרבנן שהיא אחות זקוקתה ולא נפטרה צרתה. בא עליה וחלץ לה? מה נפשך, אם בחליצה היא תתיר. אם בביאה היא תתיר. אמר ר' יודן, קיימתיה כהדא דתנן, הכונס את יבמתו ונמצאת מעוברת. אף שממה נפשך צרתה מותרת. שהרי אם הולד בן קימה, הרי יש לאח בנים והיא פטורה. ואם אין העובר בן קימה, הרי נתיבמה צרתה והיא פטורה. כמה דתימר תמן, צרתה לא תינשא עד שתדע במה היא ניתרת, אם בעובר אם בביאה. אף הכא צרתה לא תינשא עד שתדע במה היא ניתרת, אם בחליצה אם בביאה. בא על הראשונה. אם היה לאחות השנייה צרה. כונס את הצרה, שצרת אחות אשתו מותרת, ומקיים את אשתו, ואסור בשנייה שהיא אחות אשתו. [דף יח עמוד א] הדא היא דתנן, מותר הוא אדם באחות צרת חלוצתו או יבמתו. וכאן כשמיבם את צרת השניה, נמצאת הראשונה, אחות צרת יבמתו שהיא מותרת. והרי הוא אסור בצרת אחות חלוצתו או יבמתו. ויהא אסור בצרה אחר שיבם את הראשונה משום צרת אחות יבמתו? אמר רבי יודן, כל איסור צרות ערוה זה רק בשעת נפילה. ואם בשעת נפילה הצרה היתה מותרת שוב אינה נאסרת משום צרת ערוה אילו ביקש לבעול את הצרה עד שלא כנס את הראשונה, שמא אינו מותר בה? בתחילה הוא מותר בה ובסוף הוא אסור? אם אומר את כן, הרי כשמת הראשון שני נשוי היו מותרות. ואחר כך כשמת השני ואחת נאסרה משום שהיא אחות זקוקתו, ואתה רוצה לאסור גם את צרתה נמצאתה עושה צרה לאחר מיתה, ואין צרה לאחר מיתה. היו חמשה אחין, שלשה מהן נשואין לשלש אחיות ומתו. שמואל אמר, זה חולץ לאחת וזה חולץ לאחת אבל לא הראשון כיוון שהיא אחות חלוצתו והזיקה אליו חלשה יותר, והשלישית חולצת מאי זה מהן שירצה ששניהם שוים. **רב אמר, זה חולץ לאחת וזה חולץ לאחת, והשלישית חולצת משניהן כיוון שחליצת כל אחד נחשבת חליצה פסולה שהרי היא אחות חלוצתו.** רבי אומר חליצה קניין שהחולץ כאילו קנה וגרש והשלישית נחשבת אחות אשתו לשל כל אחד מהם לכן השלישית צריכה חליצה משניהם. שמואל אמר חליצה פטור שאינה אלא הסרת הזיקה והשלישית אינה אסורה אלא מדרבנן משום אחות חלוצתו. לכן לשלישית יחלוץ מי שירצה. רבי זעירא אמר חליצה קניין. רבי הילא אמר חליצה פטור. מיליהון דרבנין אמרין חליצה פטור. דתנן, החולץ ליבמתו, ונשא אחיו את אחותה ומת. חולצת ולא מתייבמת. המגרש את אשתו, ונשא אחיו את אחותה ומת. הרי זו פטורה. שמעון בר אבא בעא קומי ר' יוחנן. מה בין חולץ מה בין מגרש? א"ל, את סבור חליצה קניין ולכן שאלתה מה בין חליצה לגרושין אינה אלא פטור. שהרי אין האחין חייבין עליה משום אשתו של חולץ. אבל חייבין עליה משום אשתו של מת. לוי אמר זיקה קניין וכל אחת נחשבת כאחות אשתו, וכל אחת ואחת מהשלושה צריכה חליצה משניהן. מתניתא פליגא על שמואל שאמר שחליצה פטור****

דתנן, החולץ ליבמתו, הוא אסור בקרובותיה והיא אסורה בקרוביו. **ואם חליצה אנה קנין למה אסור בקרובותיה? שנייה היא הכא שכבר נראה לפטור בה על ידי יבום ונאסר בקרובותיה, אף כשחלץ אסור בקרובותיה מדרבנן** אבל האחרים מותרים שכיוון שיבם או חלץ הוברר שרק לו הייתה קשורה בזיקה. מתניתא פליגא על רב שאמר שחליצה קנין דתנן, החולץ ליבמתו, ונשא אחיו את אחותה ומת, חולצת ולא מתייבמת. ואם חליצה קנין, הרי היא כאחות אשתו ולמה צריכה חליצה? **ממה שרואים שחייבת חליצה**, הדא מסייעא למאן דאמר חליצה פטור. ברם הכא כמאן דאמר חליצה קניין נמצא שכשהוא חולץ לשניה, הרי הוא כמקדש אחות אשתו. ויש אדם מתכוין לקנות שתי אחיות כאחת?. פתר לה שאינו חולץ לה מיד, אלא מחכה וחולץ לה לאחר מיתת אשתו. אין לאחר מיתה, ייבם?. פתר לה כרבי אלעזר. דרבי אלעזר אמר, כל יבמה שבשעת נפילה היתה אסורה ביבום, אף על פי [דף יח עמוד ב] שבטל הגורם, האיסור במקומו. מתניתא פליגא על רב שאמר שחליצה קנין דתנן, שלשה אחין שנים מהן נשואין שתי אחיות ואחד מופנה. מת אחד מבעלי אחיות, ועשה בה המופנה מאמר ואחר כך מת זה שנשוי לאחות השניה. אחיו השני שעשה מאמר בראשונה. בית שמאי אומרים, אשתו עמו שמאמר קונה מהתורה והלזו תצא משום אחות אשה. בית הלל אומרים, מוציא את אשתו שעשה בה מאמר בגט ואת אשת אחיו בחליצה. הדא מסייעא למאן דאמר חליצה פטור. ברם כמ"ד חליצה קניין. שהרי כשיעשה לשניה חליצה הרי הוא כמקדש ומוציא אותה, ויש אדם מתכוין לקנות שתי אחיות כאחת?. פתר לה שאינו חולץ לה מיד אלא ממתין שתמות אשתו, וחולץ לה לאחר מיתת אשתו. ואין לאחר מיתה, ייבם? פתר לה כרבי אלעזר דרבי אלעזר אמר, אף על פי שבטל הגורם, האיסור במקומו. מתניתא פליגא על רב שאמר שחליצה קנין דתנן, שומרת יבם שקידש אחיו את אחותה, משום רבי יודה בן בתירה אמרו. אומר לו הדין, המתן עד שיעשה אחיך מעשה. חלצו אחין או כנסו, יכנסו את אשתו. מתה היבמה, יכניס. מת היבם, מוציא את אשתו בגט ואת אשת אחיו בחליצה. הדא מסייעא למאן דאמר חליצה פטור. ברם כמאן דאמר חליצה קניין. הרי כשיעשה לשניה חליצה, הרי הוא כמקדש ומוציא אותה, יש אדם מתכוין לקנות שתי אחיות כאחת?. פתר לה שאינו חולץ לה מיד אלא ממתין שתמות אשתו, וחולץ לה לאחר מיתת אשתו. ואין לאחר מיתה, ייבם? פתר לה כרבי אלעזר, דרבי אלעזר אמר, אף על פי שבטל הגורם, האיסור במקומו. מתניתא פליגא על רב שאמר שחליצה קנין דתנן, כהן גדול שמת אחיו. חולץ ולא מייבם. הדא מסייעא למאן דאמר חליצה פטור. ברם כמאן דאמר חליצה קניין, הרי כשיעשה חליצה הרי הוא כמקדש אלמנה. וכי אמרים לו עבור על דברי תורה?. התיב רבי חמא חברין דרבנן. והא מתניתא פליגא על רב שאמר שחליצה קנין דתנן, שלשה אחין. שנים מהן נשואין שתי אחיות, או אשה ובתה. או אשה ובת בתה. או אשה ובת בנה. הרי אלו חולצות ולא מתייבמות. ואם חליצה כנשואין, הרי הוא עובר איסור ולא ניתן לתרץ כמו קדם שיחלוץ לאחר שתמות אשתו שכן, וכי שנייא היא איסור אשה ובתה, בין בחיים בין לאחר מיתה?. אילין תרין אחרייתא, פליגי על רב, ולית להון קייום אי אפשר להעמידם בשיטת רב שהרי איסורם לעולם ולא שיק לתרץ שחולץ לאחר מיתה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ג הלכה ב

[דף יט עמוד א] **מתני'**: היתה אחת מהן אסורה על האחד איסור ערוה. אסור בה ומותר באחותה, והשני אסור בשתייהן. איסור מצוה או איסור קדושה. חולצת ולא מתייבמות היתה אחת מהן אסורה על האחד איסור ערוה, והשניה אסורה על זה איסור ערוה. האסור לזה מותר לזה, והאסור לזה מותר לזה. וזו היא שאמרו, אחותה שהיא יבמתה או חולצת או מתייבמת:

גמ': תנן, היתה אחת מהן אסורה על האחד איסור ערוה. אסור בה ומותר באחותה, והשני אסור בשתייהן. כיצד? אנס אשה וילדה בת, והלכה ונישאת לאחיו, ולה אחות מאם מאיש אחר נשואה לאחיו השני ומת בלא בנים. הרי זה אסור בביתו ומותר באחותה. הדא היא בתו שמתקיים בה, אחותה שהיא יבמתה מתייבמת. תנן, היתה אחת מהן אסורה על האחד איסור ערוה, והשניה אסורה על זה איסור ערוה. האסור לזה מותר לזה, והאסור לזה מותר לזה. כיצד? אנס אשה

וילדה בת, ובא אחיו ואנסה וילדה בת. ונשאו שתיהן לשני אחים מאב. זה אסור בבתו ומותר באחותה. וזה אסור בבתו ומותר באחותה. הדא היא האסור לזה מותר לזה והאסור לזה מותר לזה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ג הלכה ג

מתני': שלשה אחין. שנים מהן נשואין שתי אחיות, או אשה ובתה, או אשה ובת בתה, או אשה ובת בנה. הרי אילו חולצות ולא מתייבמות. ורבי שמעון פוטר. היתה אחת מהן אסורה על זה איסור ערוה. אסור בה, ומותר באחותה. איסור מצוה או איסור קדושה, חולצות ולא מתייבמות. ורבי שמעון פוטר:

גמ': עולא בר ישמעאל אמר, כך פירשה רבי הושעיה אבי המשנה. רבי שמעון פוטר את השנייה מן החליצה ומן הייבום אבל הראשונה חייבת, **דכיוון שנפלה הראשונה, הרי היא כאשתו מדאורייתא, והשנייה יוצאת משום אחות אשתו.** אמר רבי יוחנן. חבורה היתה מקשה, **למה רבי הושעיה אומר שרק השנייה פטורה, הרי כיוון ששניהן נפלו לפניו כאחת לא עלת על דעת שיקנה אדם שתי אחיות כאחת ושניהן צריכות להיות פטורות?** אמר רבי חנינא קומי רבי מנא ופליגא **על מה שאמרנו בשם רבי יוחנן. והוא סובר שרבי יוחנן לא בא להקשות על רבי הושעיה, אלא להסביר למה רבי שמעון פוטר את השנייה מן החליצה ומן הייבום. דכיוון שהראשונה ככנוסה, השנייה פטורה שלא עלת על דעת שיקנה אדם שתי אחיות כאחת.** [דף יט עמוד ב] תמן אמרין, לדברי רבי שמעון, אין זיקה נופלת למקום זיקה **דכשנפלה לפניו הראשונה הרי היא ככנוסה, והשנייה נפטרת משום אחות אשה.** אמר רבי אבא בשם רבי אלעזר. והוא שעבר ובעל **שזקוקה לבד אינה ככנוסה, ולכן אסור בשניהם. אבל אחר שבעל, נעשת הראשונה אשתו והשנייה יוצאת בלא כלום.** היך עבידא מנ"מ בין שניהם? קידש אחד מן השוק את השנייה. על דעתין דרבנן **דהתם שאמרו שזיקה ככנוסה ואין זיקה נופלת למקום זיקה, קידושין גמורין שהרי השנייה נפטרה מיד.** על דעתיה דרבי אלעזר קידושין תלוין. לכשיבעל את הראשונה, קידושין תופסין את **בשנייה.** בא על השנייה. על דעתין דרבנן, ביאת ערוה. על דעתיה דרבי אלעזר, אינה ביאת ערוה. מתה הראשונה. על דעתין דרבנן, **אסור בשנייה על דעתיה דרבי אלעזר** מותר **בשנייה.** היה לראשונה צרה. חלץ לה נפטרה צרתה היה **לשנייה צרה, כונס צרה ומקיים את אשתו ואסור בשנייה.** הדא היא **דתנן** מותר הוא אדם באחות צרת חלוצתו או יבמתו **שהראשונה היא אחות צרת השנייה שחלץ או ייבם.** ויהא אסור בצרה אחר שיבם את הראשונה משום צרת אחות יבימתו? אמר רבי יודן, כל איסור צרות ערוה זה רק בשעת נפילה. ואם בשעת נפילה הצרה היתה מותרת, שוב אינה נאסרת משום צרת ערוה אילו ביקש לבעול את הצרה עד שלא כנס את הראשונה, שמא אינו מותר בה? בתחילה הוא מותר בה ובסוף הוא אסור? אם אומר את כן, הרי כשמת הראשון שני נשיו היו מותרות. ואחר כך כשמת השני ואחת נאסרה משום שהיא אחות זקוקתו, ואתה רוצה לאסור גם את צרתה **נמצאתה עושה צרה לאחר מיתה, ואין צרה לאחר מיתה.** מחלפא שיטתיה דרבי שמעון? תמן **גבי שלשה אחין נשואין ג' נכריות ומת אחד ועשה בה השני מאמר ומת.** ר"ש אמר שמיבם לאיזו שירצה וחולץ לשנייה, **דמספקא ליה אם זיקה ככנוסה והשנייה פטורה, או אין זיקה ככנוסה והוא להו שתי יבמות הבאות משני בתיים.** והכא הוא אמר אכין **שהשנייה פטורה כיוון שזיקה ככנוסה?** אמר רבי זעירא. עד אנן תמן שמעית טעמא. תמן זיקת שני יבמין אינה זיקה להחשיבה ככנוסה. ברם הכא, זיקת יבם אחד, ואין זיקה נופלת למקום זיקה. אמר רבי מתנייה, מה איכפלין מה משוים **אחיות גבי נכריות? בשני אחיות אין בכלל זיקה, דכתיב אישה אל אחתה לא תקח לצרור.** בשעה שנעשו צרות זו לזו לא יהיה לך ליקוחין אפילו באחת מהן. אין את בעי מקשייא, **קשיתה על ההיא דאמר רבי זעורא בשם רב ששת, דתנן, שני אחין ומת אחד מהן, וייבם השני את אחיו ואח"כ נולד להן אח ומת, הראשונה יוצאה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו, ושנייה משום צרתה.** עשה בה מאמר ומת, **שנייה חולצת ולא מתייבמת** משום שהיא אשת שני מתים. ותני עליה **רב ששת, רש"א** שתיהן אסורות וצריכין חליצה. וקשיא, אי קנה מאמר, שתיהן מותרות. ואי לא קנה מאמר הראשונה אסורה והשנייה מותרת. ולמה אסרו את שניהן? לעולם לר"ש מאמר לא קונה אלא לזיקה שבטל זיקת אחיו ונהית זקוקה רק לו ושניהן אסורות. הראשונה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו, והשנייה משום שהיא צרת אשת אחיו שלא היה

בעולמו בזיקה. דאי קנה זיקה, שתיהן מותרות. לא קנה זיקה, הראשונה אסורה והשנייה מותרת. ומספק שניהן אסורות. שמא זיקת ר' שמעון כמאמר דרבנן. כמה דרבנן אמרו, המאמר קונה ומשייר. כן אמר ר"ש, זיקה קונה ומשיירת? אם כך ממ"נ תהא השנייה מותרת. דצד שקנה זיקה להיות כאשתו, היתר בצרה. דהא מצאה לראשונה בהיתר ולא הויה שנייה צרת ערוה. וצד שלא קנה, נמי היתירא הוא, דהא לאו צרתה היא: אמר שמי, וכי דנין מה נפשך בעריות? מאי כדון אז למה באמת שניהן אסורות? כהיא דאמר ר' אחא בשם ר' בון בר חיייה. כל יבמה שאין כולה לפניו היינו שיש בה צד שאוסר ליבמה, אף צד הקנוי שבה שהיא זקוקה לו נידון לשם כאילו כולה ערוה. וערוה פוטר צרתה. וכאן כיוון שחלק מהראשונה אסורה עליו משום אשת אחיו שלא היה בעולמו, גם אותו חלק שנקנה לשני ונפלת לפניו ליבום נחשב ערוה והשניה אסור משום צרת ערוה. משמע שלרבי שמעון זיקה קונה ומשיירת [דף כ עמוד א] מחלפא שיטתיה דרבי שמעון? תמן הוא אמר שתיהן אסורות בגלל שזיקה קונה ומשיירת. והכא הוא אומר שאין דבר כזה אשת שני מתים, משום שזיקה או קונה או לא קונה, ושניהן מותרות ומיבם לאיזה שירצה. ואם זיקה קונה ומשיירת הרי זה אשת שני מתים ויהיה אסור ליבם?

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ג הלכה ד

מתני': שלשה אחין, שנים מהן נשואים שתי אחיות ואחד מופנה. ומת אחד מבעלי אחיות, ועשה בה מופנה מאמר, ואחר כך מת אחיו השני. בית שמאי אומרים אשתו עמו, והלז תצא משום אחות אשה. ובית הלל אומרים, מוציא את אשתו בגט ואשת אחיו בחליצה. וזו היא שאמרו, אוי לו על אשתו אוי לו על אשת אחיו:

גמ': תנן, בית שמאי אומרים אשתו עמו, והלז תצא משום אחות אשה. ב"ש כר' אלעזר בן ערך. דרבי אלעזר בן ערך אמר, המאמר קונה קניין גמור ביבמה. אין כרבי אלעזר בן ערך, גירש לבעלת מאמר לא תהיה צריכה חליצה. והא אמר רבי הילא בשם ר' אלעזר, מודים בית שמאי שאם גירש לבעלת מאמר, שהיא צריכה ממנו חליצה? אלא כר"ש. דרבי שמעון אמר, המאמר או קונה או לא קונה. אין כר"ש, מה נפשך, אם קנה מאמר אין אחריו כלום, ולמה אם גירש לבעלת מאמר, צריכה ממנו חליצה? אם לא קנה מאמר, למה לי אשתו עמו? הרי היא אחות זקוקתו ותצא משום אחות אשה? שמא מאמר דבית שמאי, כזיקת רבי שמעון על דעתין דרבנן דתמן. כמה דרבנן דתמן אמרין, המאמר קונה ומשייר. כן רבי שמעון אומר זיקה קונה ומשיירת. כמו דר"ש אומר, אין זיקה נופלת למקום זיקה כיוון שאת אותו חלק שיכולה הזיקה השניה לקנות, כבר קנתה הזיקה הראשונה. לכן אם נפלה ראשונה ליבום ואחריה נפלה אחותה, הרי השניה תצא משום אחות אשתו בזיקה. כן בית שמאי אומרים הכא, אין זיקה נופלת למקום מאמר שאם עשה מאמר באחת, השניה תצא בלא חליצה. אבל אם גירש לבעלת מאמר, צריכה ממנו חליצה לאותו חלק שהמאמר לא קנה. ר' יודן בעי. קידש אשה מעכשיו לאחר שלשים יום, שבכל יום הקידושין חלין במקצת ומשיירם. ונפלה לו אחותה בתוך שלשים יום. [דף כ עמוד ב] אפילו כן אשתו עמו והלז תצא בלא חליצה משום אחות אשה? אמרי, לא אמרו בית שמאי אלא על ידי זיקה ועל ידי מאמר דמה שהזיקה יכולה לקנות כבר קנה מאמר. אבל כאן שאין קידושין אלא אחר שלשים יום, מוציא אשתו בגט ואשת אחיו בחליצה: וההיא דאמר ר' אבהו בשם רבי יוחנן אפילו קידושין מאה תופשין בה שאם אחד קדש מעכשיו לאחר שלשים יום, בכל יום הקידושין חלין במקצת ומשיירם. ולכן אם יבואו אפילו מאה ויקדשו באותה צורה, כל הקידושין חלים. האם זה דלא כבית שמאי? שם לכל קידושין יש מקום לחול. כאן מה שהזיקה יכולה לקנות כבר קנה מאמר, לכן לב"ש השניה יוצאת בלא חליצה.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ג הלכה ה

מתני': שלשה אחין, שנים מהן נשואין שתי אחיות ואחד נשוי נכרית. מת אחד מבעלי אחיות, וכנס נשוי נכרית את אשתו ומת. שנייה יוציא משום אחות אשה, וראשונה הנכרית משום צרתה. עשה בה מאמר ומת, נכרית חולצת ולא מתייבמת:

גמ': תנן, עשה בה מאמר ומת, נכרית חולצת ולא מתייבמת. בין רבנין בין רבי שמעון מודין בה. כרבנין ששסוברים שמאמר קונה ומשייר, צד שקנה מאמר כנגדה אסור בצרה. וצד שלא קנה בה מאמר כנגדו מותר בצרה. לפיכך חולצת ולא מתייבמת. כרבי שמעון שמסופק האם מאמר קונה הכל או שאינו קונה כלום, אם קנה מאמר שתיהן אסורות. לא קנה מאמר הראשונה אסורה והשניה מותרת. מספק חולצת ולא מתייבמת

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ג הלכה ו

מתני': שלשה אחים. שנים מהן נשואין שתי אחיות, ואחד נשוי נכרית. ומת נשוי נכרית, וכנס אחד מבעלי אחיות מהן את אשתו ומת. ראשונה יוצאה משום אחות אשה, והשנייה משום צרתה. עשה בה מאמר ומת. נכרית חולצת ולא מתייבמת:

גמ': תנן, עשה בה מאמר ומת. נכרית חולצת ולא מתייבמת. בין רבנין בין רבי שמעון מודין בה כמו במשנה הקדמת

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ג הלכה ז

מתני': שלשה אחין. שנים מהן נשואין שתי אחיות, ואחד נשוי נכרית. מת אחד מבעלי אחיות, וכנס נשוי נכרית את אשתו. ומתה אשתו של שני ואחר כך מת נשוי נכרית. הרי זה אסורה עליו עולמית, הואיל ונאסרה עליו שעה אחת:

גמ': אמר רבי אבינא. הדא היא דאמר רבי יוסי בשם רבי יוחנן. לא דומה איסור אחיות יבמות דכיון שכל האיסור הוא מדרבנן משום זיקה ששתיהן נפלו ליבום לדעת חכמים אם מתה אחת יכול ליבם את השניה, ותמה רבי יוחנן ואמר איני יודע מה טעם שניהם חולצות, דהואיל ואינן אסורות אלא מכח זיקה דרבנן, אם כן יחלוץ לשניה ותהיה הראשונה כיבמה שהותרה ונאסרה וחרזה והותרה שהיא מותרת. זה אינו דומה לאיסור אחיות שאינן יבמות. כגון כאן ששני אחים נשואים שתי אחיות ומת אחד מהם. ואף אם אח"כ תמות אשתו של שני, אסור באשת הראשון. ולא אומרים כיון שבטל הגורם בטל האיסור, כי בשעת נפילה היה עליה איסור תורה של אחות אשתו

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ג הלכה ח

מתני': שלשה אחין. שנים מהן נשואין שתי אחיות, ואחד נשוי נכרית. גירש אחד מבעלי אחיות את אשתו, ומת נשוי נכרית, וכנסה המגרש ומת. זו היא שאמרו, וכולן אם מתו, או שמיאנו, או נתגרשו, או שנמצאו איילוניות, צרותיהן מותרות. [דף כא עמוד א] **גמ':** **תנן,** גירש אחד מבעלי אחיות את אשתו, ומת נשוי נכרית, וכנסה המגרש ומת. אמר רבי חגי' בשם רבי זעירא. לא סוף דבר בשגירש ואחר כך כנס. אלא אפילו כנס ואח"כ גירש דמיתה מפלת. הדא היא דתנינן. שאם מתו או נתגרשו צרותיהן מותרות. אמר רבי יודן. אף רבי אלעזר שאמר שאפילו בטל הגורם, כיוון שנאסרה שעה אחת נאסרה עולמית, מודה כן שהיא מותרת, כיוון שמעולם לא נאסרה. שבשעת מיתה כשנפלה ליבום, כבר לא היתה באיסור. אמר רבי יוסה, ויאות. אילו מי שהיה לו בנים ומתו, ואח"כ מת הוא. שמא אין אשתו זקוקה לייבום? כמו דתמן מי שהיה לו בנים אין מיבמים את אשתו והוא שהיו לו בנים בשעת מיתה. אף הכא, אין מיבמים צרת אחות אשה והוא שתהא צרה לאחר מיתה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ג הלכה ט

מתני': וכולן שהיו להן קידושין או גירושין בספק, הרי אלו חולצות ולא מתייבמות. כיצד ספק קידושין? זרק לה קידושיה, ספק קרוב לו ספק קרוב לה. זו ספק קידושין. כיצד ספק גירושין? כתב בכתב ידו ואין עליו עדים. יש עליו עדים ואין עליו זמן. יש בו זמן ואין בו אלא עד אחד. זהו ספק גירושין:

גמ': תנן, כיצד ספק גירושין? כתב בכתב ידו ואין עליו עדים. יש עליו עדים ואין עליו זמן. יש בו זמן ואין בו אלא עד אחד. זהו ספק גירושין. לית כאן ספק גירושין, שהרי מדאורייתא מגורשת ממש. ואיזהו ספק גירושין? כמו בספק קידושין. כמו שאמרנו כיצד ספק קידושין? זרק לה קידושיה. ספק קרוב לה ספק קרוב לו זהו ספק קידושין. אף הכא זרק לה גיטה. ספק קרוב לה ספק קרוב לו זהו ספק גירושין. אמר ר' יוחנן בשם רבי חלפתא דמן הוה, וכולן שלוש הגיטין שנמנו כתב בכתב ידו ואין עליו עדים. יש עליו עדים ואין עליו זמן. יש בו זמן ואין בו אלא עד אחד. אם נישאת בו לא תצא, שלא להוציא ליזה על בניה. ואילו ספק קרוב לו ספק קרוב לה תצא. בתו שגרשה אחיו באחד משלוש הספקות ומת שנישאת לשוק בגט זה, לא תצא אלא מחזיקים את הגט ככשר, כדי לזקק צרתה לאביה, ולא יאמרו שבשעת מיתה היתה אשת אחיו וצרתה פטורה מיבום משום צרת ביתו. צרתה שנישאת לשוק בגט זה שחשבה שהוא פסול והיא צרת ביתו ואינה זקוקה לו תצא. שהרי מדאורייתא הגט כשר, ובשעת מותו כבר לא הייתה צרת ביתו והיא זקוקה לו. בתו שנישאת לאחיו בגט זה שחשבו שהוא פסול והיא עדיין אשת המת ואחד האחים יבם אותה, תצא. צרתה שנישאת לאחיו בגט זה, ואפילו לאביה לא תצא שמדאורייתא הגט כשר וכבר אינה צרת ביתו. תני, שלשה שטרות הללו כתב בכתב ידו ואין עליו עדים. יש עליו עדים ואין עליו זמן. יש בו זמן ואין בו אלא עד אחד, בשטרי חוב, גובה מבני חורין ואינו גובה מן המשועבדין. אמר ר' אבא [דף כא עמוד ב] הדא דתימר, בשלא הוחזק השטר ביד המלוה שלא הודה הלוה בפני בן דין, או שלא זיהו שזה כתב ידו ולא כתבו קיום. אבל הוחזק השטר ביד המלוה, גובה שכתב ידו כחתימת עדים. רבי יוסה בעי, אם שלא הוחזק השטר ביד המלוה, אפילו מבני חורין לא יגבה שאולי השטר מזויף. אלא כן אנן קיימין, כשהוחזק השטר ביד המלוה. ולמה אינו גובה? אמר ר' ביסנא, מפני קינונייא שמא הלוה יתן למלוה שטר מוקדם בכתב ידו כדי לטרופ לקוחות. רבי אבון אמר, אינו גובה בו מפני שהוא פסול לפי שלא נכתב על פי תקנת חכמים. עד כדון בשלוח הזקן ושיעבד הזקן שהלוח עצמו שלוח הוא זה שמכר קרקעות שאז חוששים לקנוניה. לוח הזקן ושיעבד מכר הבן אחרי מות אביו. הרי גם במקרה כזה אינו גובה בשטר הזה שהרי המשנה לא חילקה. למה אינו יכול לגבות בשטר הזה, אית לך מימר מפני קינונייא? לא מפני שהוא פסול? שהרי האב ודאי לא יכל לתכנן דבר כזה. אף הכא מפני שהוא פסול לפי שלא נכתב על פי תקנת חכמים. אמר רבי אבון. והא תני אף בגיטי נשים כן. אית לך מימר מפני קינונייא. לא מפני שהוא פסול? אף הכא מפני שהוא פסול

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ג הלכה י

מתני': שלשה אחין נשואין שלש נשים נכריות. ומת אחד מהן, ועשה בה שני מאמר ומת. הרי אילו חולצות ולא מתייבמות שזו אשת שני מתים שנאמר. יבמה יבא עליה. שעליה זיקת יבם אחד, ולא שעליה זיקת שני יבמין. רבי שמעון אומר. מייבם לאיזו שירצה וחולץ לשנייה שלרבי שמעון מאמר או קונה או אינו קונה ובכל מקרה שניהן מותרות לו:

גמ': תנן, שנאמר. יבמה יבא עליה. שעליה זיקת יבם אחד, ולא שעליה זיקת שני יבמין. אילו שומרת יבם שנפלה לפני כמה יבמין. שמא אינה מתייבמת? תני רבי חיייה אשת מת אחד מתייבמת. ולא אשת שני מתים. שכיוון שעשה בא מאמר הרי היא כאשתו במקצת. ניחא חולץ לבעלת מאמר, על שם אשת מת אחד מתייבמת ולא אשת שני מתים. שנייה למה אינה מתייבמת ממ"נ? אם מאמר לא קנה, הרי היא מבית אחר. ואם מאמר קנה, יכול ליבם לאיזה שירצה. אמר ר' אלעזר

דרכי מאיר היא. דאמר רבי מאיר. כל שאין את מייבמה, אין את מייבם צרתה. אמר רבי יוחנן. אם אמרה רבי אלעזר, ממני שמעה ואמרה. אמר רבי יוסי, מתניתא אמרה כן דתנן, בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו וביאת בן תשע עד שלוש עשרה כמאמר, ומשהגדיל נשא אשה אחרת ומת. אם לא ידע את הראשונה משהגדיל, השנייה או חולצת או מתייבמת. הראשונה חולצת ולא מתייבמת משום שביאת קטן כמאמר, ונמצא שעליה זיקת שני יבמים. ור"ש אומר מיבם לאזה שירצה. הכא במשנה שלנו בעשה מאמר ומת את אומר צרתה חולצת. והכא בבן תשע שביאתו כמאמר את אומר מתייבמת? הא המשנה שלנו דאת אמר חולצת, מחלוקת ת"ק רבי מאיר שסובר כל שאין את מייבמה, אין את מייבם צרתה. ורבי שמעון שסובר מאמר או קונה או אינו קונה ובכל מקרה שניהן מותרות לו... והן דאת אמר הבריתא מתייבמת, מחלוקת רבי שמעון ורבנן ולא ר"מ שהרי לר"מ כל שאין את מייבמה, אין את מייבם צרתה, ואילו הם סוברים שצרת אילנית מתייבמת. תנן, רבי שמעון אומר. מייבם לאיזו שירצה וחולץ לשנייה שלרבי שמעון מאמר או קונה או אינו קונה, ובכל מקרה שניהן מותרות לו ר' אבון ור' ביסנא אמרו בשם ר' אחא. מה שלרבי שמעון מיבם לאיזה שירצה, והוא שייבם ואחר כך חלץ. אבל אם חלץ בתחילה, אסור. שמא קנה מאמר ושניהם נשותיו של השני, ונפטרה בחליצת חבירתה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ג הלכה יא

[דף כב עמוד א] מתני': שני אחין נשואין שתי אחיות. ומת אחד מהן ואחר כך מתה אשתו של שני. הרי זו אסורה עליו עולמית, הואיל ונאסרה עליו שעה אחת:

גמ': אמר רבי אבינא. הדא היא דאמר רבי יוסי בשם רבי יוחנן. לא דומה איסור אחיות יבמות שכל האיסור הוא מדרבנן משום זיקה ששתיהן נפלו ליבום שאז לחכמים אם מתה אחת יכול ליבם את השניה, ותמה רבי יוחנן ואמר איני יודע מה טעם שניהם חולצות, דהואיל ואין אסורות אלא מכח זיקה דרבנן, אם כן יחלוץ לשניה ותהיה הראשונה כיבמה שהותרה ונאסרה וחזרה והותרה שהיא מותרת. זה אינו דומה לאיסור אחיות שאין יבמות. כגון כאן ששני אחים נשואים שתי אחיות ומת אחד מהם. ואף אם אח"כ תמות אשתו של שני, אסור באשת הראשון. ולא אומרים כיון שבטל הגורם בטל האיסור, כי בשעת נפילה היה עליה איסור תורה של אחות אשתו

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ג הלכה יב

מתני': שנים שקידשו שתי נשים, ובשעת כניסתן לחופה החליפו את של זה בזה ואת של זה לזה. הרי אלו חייבין משום אשת איש. ואם היו אחין, חייבין אף משום אשת אח. ואם היו אחיות, חייבין אף משום [ויקרא יח יח] ואשה אל אחותה. ואם היו נידות, חייבין אף משום נידות. וכולן מפרישין אותן שלשה חדשים שמא מעוברות הן. ואם היו קטנות שאינן ראויין לילד מחזירין אותן מיד. אם היו כהנות, נפסלו מן הכהונה:

גמ': בשעה שקידש ראובן את רחל נאסרה על שמעון אחיו משום אשת איש ומשום אשת אח בבת אחת. וכשחזר שמעון וקידש את לאה אחותה, מיגו דאסרי ליה הנך קידושין בכולהו שאר אחיותיה משום אחות אשה, נוסף גם איסור זה על לרחל. אם בא ראובן על השנייה חייב עליה נמי משום אשת אח, ואף על גב דהייתה אסורה עליו קדם משום אחות אשה, מיגו דאיתוסף בה איסור אשת איש לכ"ע, ואיסור אשת אח לגבי שאר אחי, איתוסף בה נמי לגבי ראובן. חייב שתיים. משום אשת אח. ומשום אשה אל אחותה. תני רבי חייה. פעמים שיש שם ארבע חטאות פעמים שמונה, פעמים שתיים עשרה. פעמים שש עשרה. אם היו זרים הרי אילו חייבין משום אשת איש, ההין שני הגברים תרת"י, ההין שני הנשים תרת"י. אם היו הגברים אחין חייבים אף משום אשת אח. ההין ארבע, וההין ארבע. אם היו אחיות, חייבים אף משום אשה אל אחותה. ההין שיתא וההין שיתא. אם היו נידות משם נידה. ההין תמני וההין תמני. היו הן הגברים קטנים והן גדולות פטורין. שאין קידושי קטן כלום, ואף על הנידה פטורים שקטן פטור ואין ביאת קטן פחות מבן תשע כלום. וכולן בכל המקרים הללו אם היו הגברים הן גדולין והן קטנות, חייבין שתיים רק הגברים ורק משום נידה דקדושי קטנה אינם מהתורה. ואם השיאן אביהן, משום

שמונה שהגברים חייבים בכל והקטנות פטורות. היו אחד גדול ואחד קטן. הנבעלת מן הקטן מעל גיל תשע, חייבת משום שהיא אשתו של גדול. הנבעלת מן הגדול, פטורה משום שהיא אשתו של קטן שאן קידושיו מהתורה. אמר רבי אבא בשם רבי ירמיה. אנוסה אינה צריכה להמתין שלשה חדשים מפני שהיא מתהפכת. והא תנן מפרישין אותן שלשה חדשים שמא מעוברות הן. אם לא היו ראויות לילד מחזירין אותן מיד? שנייא היא הכא, מפני תיקון הוולד שהרי לא ידעה שאין זה בעלה, ולכן לא התהפכה. תנן, אם היו כהנות נפסלו מן הכהונה. אמר רבי יוסי, זאת אומרת שהאונסין פוסלין בכהונה באשת איש שנשואה לישראל אף שהיא מותרת לבעלה הישראלי. שהרי כאן החליפו בטעות וזה כאונס

הדרן עלך פרק ארבעה אחין

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ד הלכה א

מתני: החלוץ ליבמתו ונמצאת מעוברת וילדה. בזמן שהוולד של קיימא, הוא מותר בקרובותיה והיא מותרת בקרוביו ולא פסלה מן הכהונה. בזמן שאין הוולד של קיימא, הוא אסור בקרובותיה והיא אסורה בקרוביו ופסלה מן הכהונה.

[דף כב עמוד ב] **גמ':** תנן, החלוץ ליבמתו ונמצאת מעוברת. משמע שלא הוכר העובר בשעת חליצה. אלא בשעבר בדיעבד הא בתחילה לא יחלוץ למעוברת. כדתי במתניתא. היבמה לא תחלוץ ולא תתיבם עד שיהא לה שלשה חדשים. ותחלוץ מיד ממה נפשך?, שהרי אם בן קיימא הוא, לא נגע בה חליצה. אם אינו בן קיימא הוא הרי חליצתה בידה? רבי זעירה ורבי חייה אמרו בשם רבי בון, שאמר בשם רבי יוחנן. שלא תהא צריכה כרוז לכהונה. רבי אבא ורבי יעקב בר אידי אמרו בשם ר' הושעיה. שלא תהא צריכה כרוז לכהונה. תני ר' הושעיה כשם שאין מיבמים עד שעברו שלושה חדשים, כך גם אין חולצים עד שיעברו שלושה חדשים **כתיב** [דברים כה ז] מאן יבמי. את שאומרין לו ייבם, אומרים לו חלוץ. ואת שאין אומרין לו ייבם, אין אומרים לו חלוץ. מה נפק מן ביניהון? היתה כשירה ונתחללה, כגון אלמנה לכהן גדול. וגרושה וחלוצה או נאנסה לכהן הדיוט. מאן דאמר שלא תהא צריכה כרוז לכהונה, וזו הואיל ואינה צריכה כרוז לכהונה, חולצת. מאן דאמר, את שאומרים לו ייבם אומרים לו חלוץ, אינה חולצת. חלץ בתוך שלשה חדשים, מהו שתהא צריכה לחליצה לאחר שלשה חדשים? נישמענה מן הדא דתנן. קטנה שחלצה, תחלוץ משתגדיל. ואם לא חלצה חליצתה כשירה. רבי מנא אמר לה, סתם לא בשם רבי יוחנן. רבי יצחק בריה דרבי חייה, מטי בה בשם רבי יוחנן, דרבי מאיר היא. דרבי מאיר אמר, אין חולצין ואין מייבמין את הקטנה, שמא תמצא איילונית שכיוון שאיילונית אינה מתיבמת גם אינה חולצת. כמה דאת אמר תמן, אף על פי שחלצה חולצת. הכא נמי, אף על פי שחלצה חולצת. רבי יודן בעי, חלץ לה מעוברת והפילה מהו?. נישמענה מן הדא דתנן, הרי שמת והניח את אשתו מעוברת, יכול תהא זקוקה ליבם? תלמוד לומר [שם] ולא ימחה שמו מישראל. את ששמו מחוי. יצא זה שאין שמו מחוי. יכול תהא מותרת להנשא? תלמוד לומר [דף כג עמוד א] להקים לאחיו שם בישראל. עד שתדע אם בן קיימא הוא אם אינו בן קיימא. יכול תהיה צרתה מותרת להנשא? תלמוד לומר להקים לאחיו שם בישראל. וזי אפשר לקרא שם עד שיהא הולד בעולם, מכאן אמרו אין הולד פוטר עד שיצא לאויר העולם. יכול אף אשת סריס תהא צריכה לייבום? תלמוד לומר ולא ימחה שמו מישראל. את שאין שמו מחוי. יצא זה ששמו מחוי מעיקרה. הכונס את יבמתו ונמצאת מעוברת. כמה דאת אמר. צרתה אף שממה נפשך היא פטורה. שהרי אם הולד בן קימה הרי היא פטורה ואם הולד אינו בן קימה הרי היבום תופס והיא פטורה ואעפ"כ, לא תינשא עד שתדע במה היא מותרת אם בעיבור אם בביאה יבום. אף בחלוצה שחלץ למעוברת כן. דאף שממה נפשך היא פטורה דחליצה פטור וביאה שיש לה ולד בן קימה פטור. כמה דתימר בביאה יבום שלא תינשא עד שתדע במה היא מותרת ביבום או בעיבור, כך את אמר בחליצה שלא תינשא עד שתדע במה היא מותרת בחליצה או בעיבור. שמואל אמר, זכין לעוברין שהוא נחשב דבר שבא לעולם. רבי אלעזר אמר אין זכין לעוברין שאינו נחשב כדבר שבא לעולם עד שיוולד. אמר ר' יוסי. אף על גב דשמואל אמר זכין לעוברין, מודי, והוא שיצא ראשו ורובו בחיים שרק אז אומרים שהובר שכבר בהיותו עובר היה בן קימה. כדתינין במתניתא, החלוץ ליבמתו ונמצאת מעוברת. אם היה הוולד של קיימא, מותרת לכהונה ואם לאו פסולה מן הכהונה. כמה דאת אמר תמן שאם נולד בן קיימא, למפרע לא נגעה בה

חליצה. אף הכא אם נולד בן קימא, למפרע, הוא שיזכה. תמן תנין. האומר, אם ילדה אשתי זכר יטול מנה. ילדה זכר, נוטל מנה. אם נקבה, מאתים. ילדה נקבה, נוטלת מאתים. רבי אלעזר אמר, לא אמר שהעובר זוכה אלא בנו, דדעתו קרובה אצלו. הא עובר אחר לא שאין זוכין לעוברים. רבי יוסה אמר אפילו עובר אחר שעובר נחשב כדבר שבא לעולם. על דעתיה דרבי אלעזר, ובלבד שכיב מרע שרק בו עשו תקנה שעובר יזכה כדי שלא תטרף דעתו, הא בריא לא. בלבד מטלטלין כמו שנאמר במשנה שיטול מנה, הא קרקעות לא. מתניתא פליגא על ר' אלעזר דתנן, גר שמת וביזבזו ישראל את נכסיו, ונודע שיש לו בן במדינת הים. או שהיתה אשתו מעוברת, הכל חייבין להחזיר. רואים שעובר קונה הכל בן קרקע בן מטלטלין. [דף כג עמוד ב] מה עבד לה ר' אלעזר? שנייה היא הכא שהוא בנו והוא יורשו ולא שזיכו לו. סיפא פליגא על שמואל מן הדא, דאמר רבי יוסה, החזירו הכל ואח"כ מת הבן או שהפילה, כל הקודם באחרונה זכה, בראשונה לא זכה. ולפי שמאל אפילו מי שזכה בראשונה יזכה? דלא כן אמר רבי יוסה, אף על גב דשמואל אמר זכין לעוברין, מודי והוא שרק אם לבסוף יצא ראשו ורובו מחיים? וכאן הרי אינו בן קיימא ולמה לא זכו אלו שתפסו בראשונה? אמר ר' יצחק בר אלעזר, משום ייאוש שהראשונים החזירו והתיאשו כיוון שחשבו שהתינוק בן קימא. ולכן זכו השניים. רבנן דקיסרין ורבי חייה בר ווא אמרו בשם רבי אבא בר נתן. חזר בו רבי אלעזר ממה שאמר שבנו זוכה מפנה שדעתו קרובה אצל בנו. מן מתניתא דתנן, אם זכר מנה. אם נקבה מאתים ילדה זכר ונקבה הזכר יטול מנה והנקבה מאתים. ואף שדעתו של אדם קרובה לבנו הבת זוכה. ונקבה גבה זכר לא כאחר הוא? מכאן שגם עובר אחר זוכה. תני בר קפרא תינוק בן יומו זכין לו, אבל לא לעובר

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ד הלכה ב

מתני': הכונס את יבמתו ונמצאת מעוברת וילדה. בזמן שהוולד של קיימא, יוציא וחיבין בקרבן. ואם אין הוולד של קיימא, יקיים. ספק בן תשעה לראשון ובן שבעה לאחרון, יוציא והוולד כשר, וחיבין באשם תלוי:

גמ': אמר רבי יוסי, כל שאיפשר לך לעמוד על וודאו, אין חיבין על ספיקו אשם תלוי. היך עבידא? היו לפניו שני זיתים אחד של חלב ואחד של שומן. ואכל אחד מהן וחבירו מונח בתיבה ואבד המפתח ואמר, מאחר שאילו אמצא את המפתח, יכול אני לעמוד על וודאו. מהו שיהו חיבין על ספיקו אשם תלוי? נישמענה מן הדא דתנן, הכונס את יבמתו ונמצאת מעוברת בזמן שהוולד של קיימא, יוציא וחיבין בקרבן. הא עד שלא יודע לו אם בן קיימא הוא אם אינו בן קיימא אינו מביא. הדא אמרה שאינו מביא. רב אמר כל שאי אפשר לו לעמוד על וודיו, אין חיבין על ספיקו אשם תלוי. היך עבידא? היו לפניו שני זיתים, אחד של חלב ואחד של שומן. ואכל אחד מהן ובא עורב ואכל את השני. מאחר שיכול לעמוד על וודיו שאחר שאכל היה זמן שאפשר היה לבדוק את השני חיבין על ספיקו אשם תלוי. אבל אם אכל עורב תחילה ואחר כך אכל הוא. מאחר שאינו יכול לעמוד על וודיו, אין חיבין על ספיקו אשם תלוי. [דף כד עמוד א] לא כן אמר רב והוא שיוכיח לפניו חלב ברור? שידוע שהיה שם חתיכת איסור דאיתחזק איסורה באמת לרב צריכים להתקיים שני התנאים דאף על גב דרב אמר והוא שיוכיח לפניו חלב ברור דאיתחזק איסורה. מודה הוא שגם צריך שיהיה יכול לעמוד על וודאו. מתניתא פליגא על רב שאמר דווקא חתיכה משני חתיכות שיכול לעמוד עליו. דתנן כו' רבי אלעזר אומר חיבין על חלבו אשם תלוי והרי כו' כחתיכה אחת שאי אפשר לברר, ולמה חיבין? מה עבד רב? פתר לה, חלוקין חכמים על דברי ר' אלעזר והוא סבר כחכמים שהלכה כמותם. מתניתא פליגא על רב דתנן, חתיכה של חולין וחתיכה של קודש. אכל את אחת מהן ואין ידוע את אי זה מהן אכל, מביא אשם תלוי. אכל את השנייה, מביא אשם וודאי. אכל את הראשונה, ובא אחר ואכל את השנייה, זה מביא אשם תלוי. וזה מביא אשם תלוי. ניחא ראשון מביא אשם תלוי שהרי היו לפניו שני חתיכות. שני למה? הרי לפניו היתה רק חתיכה אחת של ספק? אמר רבי יוסה, תיפטר שהיתה חתיכה גדולה ואכל חצייה והניח חצייה, ויכול לברר ממה שנשאר אם שומן היא או חלב. מתניתא פליגא על רב דתנן, ספק בן תשעה לראשון בן שבעה לאחרון, יוציא והוולד כשר, וחיבין אשם תלוי. הרי אי אפשר לך לעמוד על וודיו, וחיבין על ספיקו אשם תלוי? אמר רבי יוסה. קיימה רבי זעירא קומי רבי חייה בר ווא. ר' חזקיה ורבי חייה בר אבא אמרי, קיימה ר' זעורה קמינן, מאחר שהוא יכול להערות ולפרוש ולידע אם ממנו הוא אם מאחר הוא

דמהעראה לחוד אי אפשר שתלד, וכיוון שבמשהו לרגע יכול לעמוד על וודייו אף שגמר בעילתו אח"כ וע"כ אי אפשר לברר איסורו, אין זה פוטרו מקרבן דה"ז כאוכל חתיכה אחת משתי חתיכות ואח"כ נאכל השני, שלכ"ע חייב. תנן, מה אנן קיימין? אם בשבא עליה לאחר מיתת בעלה מיד. והוכר עוברה לאחר שני חדשים ניתני בן ט' לזה ולזה, או בן ז' לזה ולזה שהרי יתכן שבעל ומת ואין הפרש בן זמן בעילת הבעל לבעילת היבם. אלא כן אנן קיימין, בשבא עליה לאחר שני חדשים, והוכר עוברה לאחר ג' חדשים מבעילת היבם. רואים שפעמים שאין העובר ניכר עד חמישה חדשים אם כן ניתני היבמה לא תחלוץ ולא תתיבם עד שיהו לה חמשה חדשים?. אלא כן אנן קיימין, כשבא עליה לאחר ארבעים יום, והוכר עוברה לאחר חמשים יום מבעילת היבם. הרי יש כאן שלושה חדשים שלימין לראשון, ומקוטעין לשני עשרה ימים מחדש ראשון ושלושים משני ועשרה משלישי. רואים שפעמים שהאשה ניכר עוברה לחדשים מקוטעים. עוד את שמע מינה שהן שתי יצירות, שיש נוצר לשבעה ויש לתשעה שאם לא כן אפשר היה להבחין שאם הולד נולד גמור הרי הוא בן תשע לראשון ואם לאו הרי הוא בן שבע לשני. ואת שמע מינה שהאשה יולדת לחדשים מקוטעין. את שמע מינה [דף כד עמוד ב] שאין האשה מעוברת חוזרת ומתעברת. את שמע מינה שהאשה אינה מתעברת משני בני אדם כאחת שהרי הראשון כשר משמע שאן ביאת השני נוגעת בו. ופליגא על דרבנן דאגדתא. דרבנן דאגדתא אומרים מאי דכתיב[שמואל א יז כג] ויצא איש הביניים ממערכות פלשתים. ממאה ערלות פלשתים שהערו בה מאה ערלות פלשתים. אמר רבי מתנייה, ולא פליגין. עד שלא נסרח הזרע תוך שלושה ימים, האשה מעוברת משני בני אדם כאחת. משנסרח הזרע, אין האשה מעוברת משני בני אדם כאחת. מניין שהן שתי יצירות? אמר רבי זעירא בשם רבי הונא דכתיב[בראשית ב ז] וייצר, בשני יודים יצירה לשבעה ויצירה לתשעה. נוצר לז' ונולד לשמונה חיי. כל שכן לתשעה. נוצר לתשעה ונולד לשמונה. אינו חיי. נוצר לתשעה ונולד לשבעה? איתא חמי, אם לשמונה אינו חיי לא כ"ש לשבעה? חכמי רומי בעון קומי ר' אבהו. מניין לבן שבעה שהוא חיי? אמר לון, מדידכון משהשפה שלכם אנא יחב לכון זיטא המספר שבע ביונית איפטא שפירושו חי ביונית אוטא המספר שמונה ביונית אופטו שפירושו מת ביונית. בא הספק ליטול את חלקו של אביו. אמרין ליה, הני זה היבם אביך. בא היבם ליטול חלקו של אחיו. א"ל, הני זה הספק בריה ואן לך כלום. הא כיצד? עושין שיפיות ביניהן פשרה בין היבם לספק ומחלקין נכסי המת. נמצאת אומר שיפיות לאחין אם יעשו פשרה הפסד לאחין שהיבם והספק ידחו את שאר האחיים שיאמרו להם ממה נפשך אין לכם חלק. תחרות באחין שכר באחין שהאחים דוחים את שניהם ואף הם נוטלים חלק. מת הזקן הסבא הרי יש בבאים לרשת בניו בוודאי, ובין בן בספק, ואן ספק מוציא מידי ודאי. מת הספק, הרי יש כאן אחי אב בוודאי שהספק ודאי בן אחיהם ואב בספק היבם. מת אחד מן האחין, הרי יש כאן אחים בוודאי, ובן אח בספק. מתה אמו של ספק, הרי יש כאן בן בוודאי, ובעל בספק. מת הספק ואח"כ מתה אמו, הרי יש כאן אחי אב בוודאי, ובעל בספק. מת הייבם, ובא הספק ליטול חלקו של אביו. אי הוה קדמייא מיסכן, אמרין ליה הני אבוך. אי הוה עתיר, אמרין ליה, כולן אחין בני אחיו של מת, בואו ונירש חלקו של אבינו וחלקו של אחי אבינו. תני הראשון ראוי להיות כהן גדול. והשני ממזר בספק. רבי אליעזר בן יעקב אומר, אין ממזר בספק שספק ממזר כמו שתוקי ואסופי מותרים לבא בקהל. אבל רק בספק ממזר ר"א מקל מגזרת הכתוב. דכתיב לא יבא ממזר בקהל ה'. ממזר ודאי אסור, ספק ממזר מותר. ומודי ר' אליעזר בן יעקב בספק כותים שאסורים לבא בקהל, ובספק חללים שאסורות לכהן. כההיא דתנינן תמן, עשרה יוחסין עלו מבבל. ממזר שתוקי ואסופי וכותי מותרין לבוא זה בזה. ש"מ דיש ממזר מספק וספק ממזר מותר בוודאי ממזרת. על דעתיה דר' אליעזר בן יעקב, שמונה דשתוקי ואסופי, ספק ממזרים הם ומותרים לבא בקהל. [דף כה עמוד א] על דעתיה דרבנן גמליאל ורבי אליעזר, שאשה נאמנת לאמר לכשר נבעלתי, תשעה שאין דין שתוקי, על דעתיה דרבנן רבי יהושע שאמר לא מפיה אנו חיים, עשרה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ד הלכה ג

מתני': שומרת יבם שנפלו לה נכסים. מודין בית שמאי ובית הלל שהיא מוכרת ונותנת וקיים. מתה, מה יעשה בכתובתה ובנכסים הנכנסין והיוצאין עמה נכסי מלוג? בית שמאי אומרים, יחלוקו יורשי הבעל עם יורשי האב שהיא ספק כנוסה, דשמא לא היה רוצה ליבם אותה. ובית הלל

אומרים, הנכסים בחזקתן. כתובתה בחזקת יורשי הבעל. ונכסים הנכנסין והיוצאין עמה, בחזקת יורשי האב:

גמ': תנן, שומרת יבם שנפלו לה נכסים. מודין בית שמאי ובית הלל שהיא מוכרת ונותנת וקיים. מתה, בית שמאי אומרים, יחלוקו יורשי הבעל עם יורשי האב. הכא כשהיא חיה את אמר מוכרת ונותנת וקיים. משמע שפשיטא לב"ש שהנכסים בבעלותה, ואם תמות יורשיה יזכו בהם. והכא את אמר מתה מה יעשה בכתובתה? יחלוקו יורשי הבעל עם יורשי האב משמע שספק אם הנכסים בחזקתה או לא. אמר רבי יוסי בן חנינה. הן דאת אמר מוכרת ונותנת וקיים. כשנפלו לה עד שלא היתה שומרת יבם שנפלו לה כשהיתה תחת בעלה, וידה ויד בעלה היו שוים. ומשמתי יד היבם פחותה מידה. והא דאת אמר יחלוקו יורשי הבעל עם יורשי האב. כשנפלו לה משנעשית שומרת יבם שידה ויד היבם שוים. נפלו לה עד שלא נעשית שומרת יבם, ועשו פירות משנעשית שומרת יבם. הפירות כמי שנפלו לה משנעשית שומרת יבם. אמר רבי זעירא ההן יבם דהכא, צריכא הסתפקו לדבית שמאי אי כבעל הוא, או אינו כבעל. אין כבעל הוא יורש את הכל. אם אינו כבעל לא יורש כלום. מספק יחלוקו יורשי הבעל עם יורשי האב. בית הלל פשיטא ליה דכבעל הוא, אם כך למה לא יורש את הכל? מה שאמרו בנכסים הנכנסים ויוצאים עמה נכסי מלוג שהם בחזקת יורשי האשה, שכן אפילו אחיו הבעל כשהיה חי, אין לו בהם, אלא אכילת פירות בלבד. תני רבי הושעיה, יורשיה היורשין את כתובתה חייבין בקבורתה. אמר רבי יוסה. אילולי דתניתה רבי הושעיה, הוות צריכא לפי שהייתי חושב שקבורה מתנאי כתובה, ומאחר שאין לה כתובה אין לה קבורה. וקשיא, אילו אשה שאין לה כתובה כגון שמחלה לבעלה על הכתובה שמא אין לה קבורה? אשה אף על פי שאין לה כתובה, יש לה קבורה שבאמת יש לה כתובה אלא שהיא מחלה וכאילו בעלה ירש את כתובתה. ברם הכא, הייתי חושב שאם יש לה כתובה, יש לה קבורה. אם אין לה כתובה אין לה קבורה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ד הלכה ד

מתני': כנסה, הרי היא כאשתו לכל דבר, ובלבד שתהא כתובתה על ניכסי בעלה

הראשון שכל נכסיו משועבדים לכתובתה:

גמ': תנן התם, מי שמת והניח אשתו שומרת יבם. אפילו הניח נכסים של מאה מנה, אין היורשים יכולין למכור. מפני שכל נכסים אחראין לכתובתה. אם רוצה למכור כיצד יעשה? כונס ומגרש ושוברת לו על כתובתה. אמר רבי יוסה [דף כה עמוד ב] לצדדין היא מתניתא או כונס ומגרש, או שוברת לו על כתובתה בעודה תחתיו. אמר רבי זעירא בשם רב המנונא. כנסה וגירשה והחזירה. אם חידש לה כתובה, כתובתה על נכסיו. ואם לאו, כתובתה על ניכסי בעלה הראשון. ר' יוסי אמר בשם רב חסדא מתניתא אמרה כן דתנן, שהמגרש את האשה והחזירה, על מנת כתובה הראשונה החזירה. למה אמר רבי זעירא בשם רב המנונא. כנסה וגירשה והחזירה. אם חידש לה כתובה, כתובתה על נכסיו. סוף עד שיכניס ויגרש ויחזיר? הרי אפילו אם לא גרש וחידש לה כתובה בהסכמתה כתובתה על נכסיו. דרובא חידוש אתא מימר לך, שאפילו כנסה וגירשה והחזירה. אם לא חידש לה, כתובתה על ניכסי בעלה הראשון. אמר רבי זעורה בשם רבי המנונא, ארוסה שמתה, אין לה כתובה, שלא הותרה להינשא לשוק ובכתובה נאמר שכאשר תהיה לאיש אחר תטלי מה שכתוב לך. שלא תאמר, יעשה כמי שגירש ויהא לה כתובה. לפום כן צריך מימר אין לה כתובה. אבל בנשואה פשיטא שיש לה קבורה שהרי בעלה יורשה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ד הלכה ה

מתני': מצוה בגדול לייבם. לא רצה, מהלכין על כל האחין. לא רצו, חוזרין אצל הגדול ואומרים לו. עליך מצוה, או חלוץ או ייבם

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ד הלכה ו

מתני': תלה בקטן עד שיגדיל. ובגדול עד שיבוא ממדינת הים. ובחרש ובשוטה. אין שומעין לו, אלא אומרים לו, עליך מצוה. או חלוץ או יבם

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ד הלכה ז

מתני': החולץ ליבמתו, הרי הוא כאחד מן האחין לנחלה. אם יש שם אב, הנכסים של אב. הכונס את יבמתו, זכה בניכסי אחיו. רבי יהודה אומר, בין כך ובין כך אפילו אם יבם, אם יש שם אב, הנכסים של אב:

גמ': תנן, החולץ ליבמתו, הרי הוא כאחד מן האחין לנחלה. שלא תאמר חליצה פטור, וביאה פטור. כמה דתימר, הכונס את יבמתו זכה בניכסי אחיו. ודכוותה החולץ ליבמתו זכה בניכסי אחיו. לפום כן צריך מימר, הרי הוא כאחד מכל האחין לנחלה. רב יהודה אמר בשם שמואל. העושה מאמר ביבמתו, לא זכה בניכסי אחיו. ואף בית שמאי שאמרו שאם עשה מאמר ואחר כך נפלה גם אחותה ליבום, אשתו עימו וזו תצא משום אחות אשה מודיי בה שרק לענין צרה נחשבת כאשתו אבל לא לשאר דברים. ואף רבי שמעון שאמר שמאמר או קונה או לא קונה מודיי בה שמספק לא מוציא משאר האחים [דף כו עמוד א] ולא כרבי אלעזר בן ערך. דרבי אלעזר בן ערך אומר. המאמר קונה קניין גמור ביבמה. היו שתי יבמות שנפלו מאח אחד. עשה מאמר בזו, ובעל לזו. מה נפטר, אם במאמר יזכה, אם בביאה יזכה. אמר רבי יוסה, מאחר שאינו יכול לקיים את אחת מהן שחייבוהו חכמים

שני גיטין וחליצה ושתייהן אסורות עליו, לא זכה בניכסי אחיו. **תנן, רבי יהודה אומר, בין כך ובין כך אפילו אם יבם, אם יש שם אב, הנכסים של אב: אמר רבי יצחק בר טבליי בשם רבי אלעזר.** טעמא דרבי יהודה דכתיב [דברים כה ו] והיה הבכור אשר תלד. מקישו לבכור. מה הבכור אינו יורש בחיי אביו. אף זה, אינו יורש בחיי אביו. אי, מה בכור יורש לאחר מיתת אביו. אף זה יורש לאחר מיתת אביו? אמר רבי זעורה, נמשיך ללמוד מינה, מה הבכור אם לא יורש בשעה שהוא ראוי לירש, עוד אינו יורש. אף זה כיוון שאינו יורש בשעה שהוא ראוי לירש. עוד אינו יורש לאחר מתת האב, אלא כשאר אחים. רבי אבא בר כהנא ורבי חייה בר אשי אמרו בשם רב. הלכה כרבי יהודה. רבי יהושע בן לוי אמר הלכה כרבי יודה. רבי אבהו ורבי אלעזר אמרו בשם רבי הושעיה. הלכה כרבי יודה. אמר רבי יוחנן. זימנין סגי יתבית קומי רבי הושעיה. ולא שמעית מיניה הדא מילתא. אמר ליה, ולית בר נש דו שמע מילה, ולית חבריה שמיע ליה? לא שמענו אינה ראה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ד הלכה ח

מתני': החולץ ליבמתו. הוא אסור בקרובותיה, והיא אסורה בקרוביו. הוא אסור באמה חמותו, ואם אמה אם חמותו, ואם אביה אם חמיו, בבתה, בבת בתה, ובבת בנה, ובאחותה, בזמן שהיא קיימת. האחין מותרין. והיא אסורה באביו שהיא כלתו, באבי אביו כלת בנו, בבנו משום אשת אביו, ובבן בנו אשת אבי אביו וזה שניות, באחיו, ובבן אחיו אשת אחי אביו. מותר אדם בקרובת צרת חלוצתו, ואסור בצרת קרובת חלוצתו:

גמ': תנן, החולץ ליבמתו. הוא אסור בקרובותיה. מפני שחלץ לה. הא לא חלץ לה ומתה, מותר באמה. אמר רבי אבינא, הדא היא דאמר ר' יעקב בר אחא בשם רבי אלעזר. שומרת יבם שמתה, מותר באמה. זיקה היתה לו בה, כיון שמתה, בטלה לו זיקתה. רבי אבון שמע לה מן דבתרה, דתנן, החולץ ליבמתו. הוא אסור בקרובותיה וכ"ו ובאחותה בזמן שהיא קיימת, והאחין מותרין. ואחותה אצל האחים אחר שחלצו לה, לא כמתה היא? שהרי הם מותרים באחותה, אף בשאר הקרובות יהיו מותרים. תנן, אסורה באביו שהיא כלתו, באבי אביו כלת בנו, בבנו משום אשת אביו, ובבן בנו אשת אבי אביו וזה

שניות, באחיו, ובבן אחיו אשת אחי אביו. הדא אמרה, שניתנו שגרו שניות לחולץ. [דף כו עמוד ב] והיידא אמרה דא? אם ממה שאמרה המשנה שהיא אסורה באבי אביו, אין זו ראייה, שאולי אסורה לא משום החולץ, אלא מחמת בעלה שמת, וגבי אביו היתה כלת בנו שהיא דאוריתא. אלא לומדים זאת מזה שאסורה בבן בנו משום שהיא אשת אבי אביו וזה שניות. הדא אמרה, שניתנו שניות לחולץ. תנן, מותר אדם בקרובת צרת חלוצתו, ואסור בצרת קרובת חלוצתו: כיני מתניתא, מותר הוא אדם בקרובת צרת חלוצתו. ואסור בצרת קרובת חלוצתו. הדא מסייעא לההיא דאמר רבי הילא בשם ר' אבינא. גבי שתי אחיות יבמות שנפלו לפני שני אחים, כשם שהאחיות אסורות מדרבנן משום אחות זקוקתו, אף צרותיהן אסורות, וזה נלמד מהמשנה הזו בקל וחומר. מה אחות חלוצתו שהיא מדבריהן, נתנו לה חכמים צרה ואסור בצרת קרובת חלוצתו. כאן שיש איסור אחיות, לא כל שכן? שזקוקה יותר קרובה מאשר חלוצה ואם בחלוצה אסרו את הצרות ק"ו בזקוקה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ד הלכה ט

מתני': החולץ ליבמתו, ונשא אחיו את אחותה ומת. חולצת ולא מתייבמת. וכן המגרש את אשתו, ונשא אחיו את אחותה ומת. הרי זו פטורה:

גמ': שמעון בר אבא בעא קומי רבי יוחנן. מה בין חולץ מה בין מגרש? א"ל, את סבור חליצה קניין ולכן שאלתה מה בן חליצה לגרושין. אינה אלא פטור. שהרי אין האחין חייבין עליה משום אשתו של חולץ. אבל חייבין עליה משום אשתו של מת.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ד הלכה י

מתני': שומרת יבם שקידש אחיו את אחותה. משום ר' יהודה בן בתירה אמרו. אומר לו הדיין המתן עד שיעשה אחיך הגדול מעשה. חלצו לה אחין או כנסו, יכנס את אשתו. מתה היבמה, יכנסו. מת היבם, מוציא את אשתו בגט ואשת אחיו בחליצה:

גמ': תנן, מתה היבמה, יכנסו. לא אמרו אלא מתה יבמתו, מותר באשתו. אבל אם מתה אשתו, אסור ביבמתו. אמר רבי יוחנן, זו דברי רבי אלעזר שסובר דכיוון שנאסרה עליו שעה אחת נאסרה עליו עולמית. אבל לדברי חכמים. מתה יבמתו, מותר באשתו. מתה אשתו, מותר ביבמתו. דאמר רבי יוחנן. דברי חכמים, כל דבר שהוא בא מחמת הגורם. בטל הגורם, בטל האיסור. ולדברי ר' אלעזר. אף על פי שבטל הגורם, האיסור במקומו

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ד הלכה יא

מתני': היבמה לא תחלוץ ולא תתיבם, עד שיהא לה שלשה חדשים. וכן שאר כל הנשים, לא ינשאו ולא יתארסו עד שיהו להן שלשה חדשים. אחת בתולות ואחת בעולות. אחת אלמנות ואחת גרושות. אחת ארוסות ואחת נשואות. רבי יהודה אומר. הנשואות יתארסו. והארוסות ינשאו. חוץ מן הארוסה שביהודה, מפני שליבו גס בה [דף כז עמוד א] רבי יוסי אומר. כל הנשים יתארסו. חוץ מן האלמנה, מפני האיבול:

גמ': עד כמה הכרת העובר. סומכוס אומר משום רבי מאיר, עד שלשה חדשים. אף על פי שאין ראייה לדבר, זכר לדבר. שנאמר [בראשית לח כד] ויהי כמשלש חדשים. תנן התם, מעוברת דיה שעתה. אמר רבי יודן. אפילו מעוברת רוח כדכתיב [ישעי' כו יח] הרינו חלנו כמו ילדנו רוח [שם לג יא] תהרו חשש תלדו קש. אמר רבי זעירא אמר רבי אבא בר זוטרא אמר ר' חנינה בשם רבי חייה רבה.

לא צריך שלושה חדשים שלמים אלא אפילו רובו של ראשון, ורובו של אחרון, והאמצעי שלם. ר' אסי אמר, תשעים יום שלימין. שמואל אמר צריך תשעים יום שלמים כדי הן ועיבוריהן ולא די כ"ט יום לכל חדש, אתא עובדא קומי רבנן דתמן באשה שבעלה הלך למדינת הים ואחר שבעה חדשים חסרים משחזר ילדה ולא ידעין אם שלשה עשר מן החדש הראשון ושבעה עשר מן האחרון או שבעה עשר מן הראשון ושלושה עשר מן האחרון וחמשה שלימים באמצע. ביקשו ליגע בוולד משום ספק ממזירות שהרי אין כאן שבעה חדשים מלאים, אמר לון רב נחמן בר יעקב, כהדין עובדא אתא קומי אבא בר אבא ואכשר דיש יולדת למקוטעין. ואבא בר אבא פליג על שמואל בריה שדרש חדשים שלמים? אמר רבי אבא, שנייא היא הכרת העובר שנייא היא לידתו. הכרת העובר לחדשים שלימין, ולידתו לחדשים מקוטעין. תמן תנינן המקשה לילד וראתה דם בימי זיבה אינה מטמא זיבה דכתיב דם יהיה זובה. זיבה מחמת עצמה ולא מחמת הולד כמה היא קישוייה? ר' מאיר אומר אפי' ארבעים וחמשים יום לפני הלידה ר' יהודה אומר דייח חדשה רבי יוסי ור' שמעון אומרים אין קישוי יותר משתי שבתות, אמר רבי יוסי בשם ר' אבא. ממה שאמר רבי יהודה דיה חדשה, זאת אומרת שהאשה יולדת לחדשים מקוטעין. דאי לא כן, ניתני שלשים יום. דדיה חדשה משמע, מראש החודש של חדש תשיעי להריונה, מיד היא ראויה לילד. אפילו לא עברו תשעה חדשים מעת כניסתה להריון. רבי יוסי בי רבי בון אמר. ממה שאמר רבי יהודה, דיה חדשה ולא אמר דיה חדש. זאת אומרת שהאשה יולדת לחדשים שלימין. דדיה חדשה פירושו חדש שלה. כל אשה לפי זמן כניסת הריון שלה, עד שתשלים חדש תשיעי שלה. רבי יודן בעי. מה מביאים רבי יהודה לכך שאשה יולדת למקוטעים ולד חי? הרי רבי יהודה דיבר על החדש התשיעי. ובתאריך כזה, לא סוף דבר עד שתלד ולד חי. אלא אפילו הפילה קדם זמנה, דם הקושי יהיה טהור. אמר רבי מנא. שמעית בשם שמואל. דהיא הכרת העובר היא לידתו, בעינן שלמים. ולית אנא ידע מן מי שמעית. אמר רבי אבא בר כהן קומי רבי יוסי. רבי ירמיה אמרה. אמר ליה רבי חזקיה. לא אמרה רבי ירמיה. ואיקפד רבי יוסי לקיבליה. אמר. אפילו יהושע שהיה קשור למשה עד שעליו נאמר, לא ימיש מתוך האהל. אם היה אומר אדם שמועה בשם משה, לא היה אומר כן. כי אולי בכל זאת משה אמר והוא לא שמע. והוא אמר כן? חזר רבי חזקיה ואמר אין, אמרה. אלא כאינש דשמע מילה ומקשי עליה. שכוונתי היתה שרבי ירמיה לא יכול לאמר דבר כזה. כי אז יצא שאבא בר אבא פליג על שמואל בריה. אמר ר' ברכיה בשם שמואל. לעולם אין האשה יולדת אלא לרע"א יום, או לרע"ב, או לרע"ג, או לרע"ד. מיום הביאה. שהאשה יולדת לתשעה חדשים אלא שלא ידוע באזה יום נקלט הזרע שהזרע יכול להתעכב עד שלושה ימים. א"ל רבי מנא. מן שמע רבי הדא מילתא? א"ל, מן רבי אבא. מחלפה שיטתיה דרבי אבא? תמן הוא אמר. שנייא הוא הכרת העובר שצריך דווקא שלושה חדשים שלמים. שנייא היא לידתו, דאשה יולדת אף למקוטעים. והכא הוא אמר הכין שיוולדת רק לשלמים? אמר רבי אבא בר זוטרא משם שמואל כתיב ארבה הרבה את זרעך כל שהוא בהרבה. דהיינו שעברו עליו רי"ב יום, שזה שבעה חדשים. הרי הוא בארבה את זרעך שהוא חי. רבי חיייה בר אשי הוה יתיב קומי רב. חמתיה מיבעת. א"ל מהו כן? א"ל, חמרתיה מעברה, והיא בעייתא מילד. ואנא בעי מרבעתה לשומרה דלא תצטנן. א"ל, אימתי עליה הזכר? א"ל ביום פלן. וחישיב וא"ל, בעייתא היא עד כדון שיש עוד זמן עד להמלטה. ותני כן. אתון הפוחתת, אינה פוחתת משנה מימות הלבנה. והמוספת, אינה מוספת על שנה של ימות החמה. מילתיה דרבי יהושע פליגא. דאמר ריב"ל. בקרתיו פרותיו של אנטונינוס, הרביעו אותה משורין של בית רבי. ויש מהן שילדו עכשיו, ויש מהן שילדו לאחר זמן. רואים שאן זמן קבוע. לא קשיא. כאן בבהמה טמאה, וכאן בבהמה טהורה יולדת למקוטעין. והכתיב [איוב לט א ב] הידעת עת לדת יעלי סלע, חולל איילות תשמור, תספר ירחים תמלאנה, וידעת עת לדתנה? רואים שאף זמנה של חיה קבוע. א"ל חיה טהורה כבהמה טמאה: רבי מאיר חשש לגיטין ולא חילק אלא כל מי שזקוקה לגט צריכה להמתין שלושה חדשים. ולכן בן ארוסה בן נשואה בן קטנה אבל אנוסה אינה צריכה לחכות. רבי יודה חשש לוולד שכל מי שראויה לילד צריכה להמתין שלושה חדשים לכן הוא אומר שהארוסות ינשאו והנשואות יתארוסו. אבל אנוסה שיש חשש לולד צריכה לחכות. ר' יוסי חשש לגיטין ולוולד ולכן רק הראויה לילד וגם צריכה גט צריכה להמתין שלושה חדשים. רבי מאיר חשש לגיטין דאין תאמר שרבי מאיר לא חשש לגיטין אלא לולד למה ארוסות לא ינשאו? אלא על כרחך דרבי מאיר חשש לגיטין. אמר רבי זעורה בשם רבי גדולה. ממאנת אינה צריכה להמתין שלשה. היוצאת בגט, צריכה להמתין שלשה חדשים. הדא מסייעא לר"מ. דרבי מאיר חשש לגיטין. אמר ר' אבא בשם ר' אבא בר ירמיה. אנוסה אינה צריכה להמתין שלשה חדשים. מסייעא לרבי יוסי. דרבי יוסי חשש לגיטין ולוולד וכונן שבאנוסה אין גט וגם מתהפכת אינה צריכה להמתין. תני, הגיורת, והשבויה, והשפחה שנפדו ושנתגירו ושנשתחררו צריכות להמתין ג' חדשים. דברי ר' יהודה שחשש לולד. רבי יוסי אומר אינן צריכות להמתין שהרי אן צריכות גט. [דף כח עמוד א] ובדמים שראתה גיורת או משוחררת

פעם ראשונה אחר שנתגירה או נשתחררה, רבי יודה אומר, מטמא מעת לעת, רבי יוסי אומר דייה שעתה שהרי קדם היתה גויה ואינה מטמא. אמר רבי. נראין דברי ר' יוסי בדמים שדיה שעתה, ודברי רבי יהודה בוולד **שצריכה להמתין שלושה חדשים**. אמר רבי חנינה בריה דרבי אבהו. אבא הוה ליה **עובדה**. ושלח שאל לרבי חייה ולרבי יוסי ולרבי אמי, והורין ליה כרבי יוסי בוולד **שלא צריכה להמתין שלושה חדשים**. דאי לא כן, מה אנן אמרין, רבי יודה ורבי יוסה אין הלכה כרבי יוסי? אלא בגין דאמר רבי נראין דברי רבי יהודה **בוולד**. לא כן אמר רבי אבא בשם רבי זעורה. כל מקום ששנה רבי נראין, עדיין המחלוקת במקומה. חוץ מעיגול של דבילה. **דתנן** [טבול יום ב יב] עיגולי דבילה שנפלו משקין על מקצתו הרי הוא נוטל עובי שלש אצבעות על רוחב מלא קציעה דברי ר' יהודה, וחכמים אומרים אין נוטל הימנו אל מקום משקה בלבד. אמר רבי, נראין דברי ר' יהודה בדבילה שמינה שלא גירסה. ודברי חכמים בדבילה שמינה שגרסה **ושם כוונתו שאן מחלוקת דדין מודי לדין**. ודין מודה לדין. אמר רבי יוסי, קשייתה קומי רבי חנינה בריה דרבי אבהו. **לשיטת רבי יוסי**, אפילו דבר בריא שנבעלו **לא צריכות להמתין**? אמר לו, וסתם גויות, לא כבעולות הן? שמעון בר אבא אמר. אתא עובדא קומי רבי יוחנן והורי כרבי יוסי. והוה רבי אלעזר מצטער ואמר. שבקין סתמא של המשנה שלנו שכולן צריכות להמתין **ועבדין** כיחדייא. **כד שמע דתני לה ר' חייה בשם ר"מ אמר**, יאות סבא ידע פירקי **גרמיה**. ר' מנא בעא קומי ר' יודן, **לא כן אמרו רבי חזקיה ור' אבהו בשם ר' אלעזר**, כל מקום ששנה רבי מחלוקת ואח"כ שנה סתם, הלכה כסתם? ולמה כאן שרבי שנה סתם לא נפסוק כמותו? **א"ל כל הכלל זה כשרבי עצמו למד מחלוקת ואח"כ שנאה בסתם**. במקרה כזה הלכה כסתם. אבל דילמא חורן? האם זה נאמר גם כשאדם אחר שנה מחלוקת? אולי במקרה כזה הכלל לא תופס. **ולאו ק"ו הוא? מה הן דאשכח רבי מחלוקת**, וחזר ושנה סתם, הלכה כסתם. אתר דלא אשכח רבי מתני מחלוקת, אלא אחרים שנו מחלוקת, ורבי שנה סתם, לא כל שכן תהא הלכה כסתם? אתא ר' חזקיה ואמר, רבי יעקב בר אחא ור' שמעון בר אבא אמרו בשם ר' אלעזר, **אפי' כשאחרים שנו מחלוקת ורבי שנה סתם**, הלכה כסתם. ולמה כאן הוא רבי יוחנן מורה ליה כיחדייא? אמר ר' שמואל בר יונה בשם ר' אחא, **מה שאמרנו שהלכה כסתם**, הדא דאת אמר, כשאין מחלוקת אצל סתם, אבל אם יש מחלוקת אצל סתם, כמו כאן שרבי יוסה חולק על הסתם לא בדא הלכה כסתם. ר' יוסי בי ר' בון אמר בשם ר' אחא. **הדא דאת אמר ביחיד אצל יחיד**, אבל ביחיד אצל חכמים לא בדא הלכה כסתם. אמר ר' יוחנן, כל מקום ששנה סתם משניות זה דעת דרבנן שכולם הסיכמו עד שיפרש לו רבו אחרת. רשב"ל אומר. כל סתם משניות דרבי מאיר עד שיפרש לו רבו אחרת. אמר ר' זעירא קומי רבי יוסי. לא דרשב"ל פליג וסובר שאין הלכה כסתם כיוון שהיא דעת ר"מ, דאף הוא מודה שהלכה כסתם, אלא דו חמי רוב סתם משניות דרבי מאיר. רבי זעירא בעא קומי רבי מנא. הידינו רבו? רבו דמתניתא שלימד אותו רבו שצריך לגרוס את המשנה בשם היחיד או רבה דאולפנה שלימד אותו מסברה שהסתם משנה כדעת יחיד? [דף כח עמוד ב] לית מילתא דרבי אלעזר אמרה רבה דמתניתא? **דאתא עובדא קומי רבי יוחנן והורי כרבי יוסי**. והוה רבי אלעזר מצטער ואמר. **שבקין סתמא** של המשנה שלנו שכולן צריכות להמתין **ועבדין כיחדייא**. **כד שמע דתני לה ר' חייה בשם ר"מ אמר**, יאות סבא ידע פירקי **גרמיה**. מכאן ראייה שצריך שרבו ילמד אותו שצריך לשנות ולגרוס את הסתם בשם תנא יחיד כמו שרבי חייה שנה בשם ר"מ. אין מכאן ראייה **נאמר**, שדי באולפן דקביל מן רבה. רק כאן במתניתא שלנו כד שמע דתני לה רבי חייה בשם ר' מאיר. אבל באמת די שיקבל מרבו בסברא. החולצת מונה משעת מיתה. היוצאה בגט מונה משעת נתינת גיטה. רבי חנינה אמר, משעת נתינת גיטה. רבי יוחנן אמר, משעת כתיבה. רב ושמואל. רב כרבי חנינה. ושמואל אמר כרבי יוחנן. מתיב שמואל לרב. על דעתך, דאת אמר משעת נתינה. משום מה את חושש? משום שנתייחדה בנתים? **אם התיחד עימה אחר כתיבת הגט ניחוש לה לגט ישן**? מתיב רבי חנינה לרבי יוחנן. על דעתך דאת אמר משעת כתיבה. היו שני גיטין. אחד נכתב עכשיו, ואחד נכתב לאחר זמן. וניתנו שניהן ביום אחד. לזו את אוסר ולזו את מתיר? מן דהוה מותבה מה ששאל רב לשמואל, התיב רבי חנינה לרבי יוחנן. מאן דהוה רבי יוחנן מותבה מה שהשיב לרבי חנינה, התיב שמואל לרב. והלכה, מונה לגט משעת כתיבה, אם לא נתייחד עמה. **תנן**, חוץ מן האלמנה מפני האיבול. וכמה הוא האיבול? שלשים יום. הדא דתימר, בנשים. אבל באנשים שלשה רגלים. בשיש לו בנים. אבל אם אין לו בנים, מיד. בשיש לו מי שישמשנו, אבל אם אין לו מי שישמשנו, מיד. בשאין לו בניו קטנים. אבל אם היו בניו קטנים, מיד. כהדא מעשה שמתה אשתו של רבי טרפון. עד כשהוא בבית הקברות, אמר לאחותה, היכנסי וגדלי את בני אחותיך. אעפ"כ כנסה ולא הכירה, עד שעברו עליה ל' יום ימי אבלות שלה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ד הלכה יב

מתני': ארבעה אחין נשואין לארבעה נשים ומתו. אם רצה הגדול שבהם לייבם את כולן, הרשות בידו. היה נשוי לשתי נשים ומת. ביאתה או חליצתה של אחת מהן, פוטרת צרתה. היתה אחת כשירה ואחת פסולה, אם היה חולץ חולץ לפסולה. ואם היה מייבם, מייבם לכשירה:

גמ': תנן, ארבעה אחין נשואין לארבעה נשים ומתו. **כיני מתניתין** ארבעה מאחין. דלמא מעשה תלת עשר אחין הויין. ומתין תרין עשר דלא בנין. אתיון בעיון מתייבמה קומי רבי. אמר ליה רבי איזיל ייבם אמר ליה, לית בחיילי **לפרנסם**. והם אומרות כל חדא וחדא. אנא מזייננא ירחי. אמר ומאן זיין ההוא ירחא דעיבורא? אמר רבי, אנא זייננא ירחא דעיבורא וצלי עליהון, ואזלון להון. בתר תלת שנין אתון טעינין תלתין ושיתא מיינוקין. אתון **וקמנון** להן קומי דרתה דרבי. סלקין הלכו **משרתי רבי** ואמרין ליה, לרע קרייא דמיינוקין בחוץ כפר של תינוקות בעיין מישראל בשלמא. אודיק הציץ רבי מן כוותא וחמתון. אמר לון, מה עיסקיכון? אמרין ליה. אגן בעיין תיתין לן ההוא ירחא דעיבורא. ויהיב להון ההוא ירחא דעיבורא. כתיב [דברי הימים א יג יד] וישב ארון יי עם עובד אדום בביתו שלשה חדשים. ויברך יי וגו'. במה בירכו? בבנים. הדא הוא דכתיב [דברי הימים א כו ח] כל אלה מבני עובד אדום המה. ובניהם ואחיהם איש חיל בכח לעבודה ששים ושנים וגו'. **שהיו לו שמונה בנים** דהוות כל חדא מינהן, ילדה תריי בכל ירחא. הא כיצד? טמאה שבעה. וטהרה ז' וילדת. טמאה ז' וטהרה ז' וילדת **כך שכל אחת ילדה שנים בכל חדש** ויחד שית עשר לכל ירח, לתלתא ירחין הא ארבעין **ותמנייה**. והוא אשתין שישה שנולדו לו מאשתו, הא חמשין וארבעה [דף כט עמוד א] ותמנותיהון שמונת בניו שהיו כבר הא אשתין ותריי. הדא היא דכתיב ששים ושנים לעובד אדום. **תנן, היה נשוי לשתי נשים ומת. ביאתה או חליצתה של אחת מהן, פוטרת צרתה.** א"ר אבא בר זבדא. כתיב [דברים כה י] ונקרא שמו בישראל בית חלוץ הנעל. בית שהוא נותר בחליצה אחת. אף בביאה כן. חליצה פוטר וביאה פוטר. כמה דאת אמר בחליצה. כן את אמר בביאה. ומהו להערים? **כגון שהגדול שבאחים ייבם את כולם אף שאינו מעונין בהן לנשים ומיד אחר כך יגרשם?** וכי רבי טרפון אביהן של כל ישראל לא הערים? קידש שלש מאות נשים בימי רעבון, על מנת להאכילן בתרומה. תמן לא היתה דרך אחרת דאין כל אחד ואחד ראוי להאכיל בתרומה **אלא רק בעל לכן לא היתה ברירה אלא לקדש אותן.** ברם הכא, כל אחד ואחד ראוי לייבם **ואם אחד לא מעוניין באשה שיאפשר לאח אחר ליבם.** ר' יודן בי רבי ישמעאל עבדין ליה כן שהוא רצה לייבם ואחיו הבכור יבם וגרש כדי שהוא לא יוכל ליבם

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ד הלכה יג

מתני': המחזיר את גרושתו, והנושא את חלוצתו, והנושא את קרובת חלוצתו, יוציא והוולד ממזר, דברי רבי עקיבה. וחכ"א, אין הוולד ממזר. ומודים בנושא את קרובת גרושתו, שהוולד ממזר:

גמ': אמר ר' חיייה בשם ר' יוחנן. המחזיר את גרושתו משנישאת, פסלה מן הכהונה. בלא כך אינה פסולה מן הכהונה? שהרי היא גרושה. אלא, פסולה מלוכל בתרומה גם של בית אביה אם הייתה כהנת אם יגרשנה בעלה או ימות ותהיה בלא ולד. רבי זעירה ור' חיייה אמרו בשם ר' יוחנן. המחזיר גרושתו משנישאת, בתה כשירה לכהונה. ומאי טעמא? **דכתיב** [שם כד ד] כי תועבה היא. היא תועבה ואין הוולד תועבה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ד הלכה יד

מתני': ואי זהו ממזר? כל שאר בשר שהוא בלא יבוא, דברי ר"ע. שמעון התימני אומר, כל שחייבים עליו כרת בידי שמים. והלכה כדבריו. ר' יהושע אומר, כל שחייבין עליו מיתת ב"ד

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ד הלכה טו

מתני': אמר שמעון בן עזאי. מצאתי מגילת יוחסין בירושלים וכתוב בה איש פלוני ממזר מאשת איש. לקיים דברי ר' יהושע:

גמ': ר' יוסי בן חנינה אומר, וכולהם מאשת אב למדו **דכתיב** [שם כג א] לא יקח איש את אשת אביו, ולא יגלה כנף אביו. ר"ע דורש, מה אשת אביו מיוחדת, שהיא בלא יבוא, הוולד ממזר. אף כל שהוא בלא יבא, הולד ממזר. התיבון. הרי אלמנה לכ"ג? **שהיא בלאו ואין הולד ממזר.** שנייא היא, שפירש בה **הכתוב שהבן חלל דכתיב [ויקרא כא יב] ולא יחלל זרעו בעמיו.** הא אם לקח חילל. שמעון התימני דרש. מה אשת אב מיוחדת שחייבין עליה כרת בידי שמים, הוולד ממזר. אף כל שחייבין עליה כרת בידי שמים, הוולד ממזר. התיבון הרי נידה **שחייבים עליה כרת ואין הולד ממזר?** שנייא היא שאין כתוב בה שאר בשר. רבי יהושע דרש. מה אשת אב מיוחדת, שחייבין עליה מיתת ב"ד, והוולד ממזר. אף כל שחייבין עליה מיתת ב"ד, הוולד ממזר. [דף כט עמוד ב] אף על גב דרבי יהושע אמר, הבא על אחות חלוצתו, הוולד כשר. מודה שאם היתה הוולד נקיבה, שהיא פסולה מן הכהונה. אף על גב דרבי שמעון בן יהודה **אמר משום ר' שמעון.** גוי ועבד שבאו על בת ישראל הוולד כשר. מודי שאם היתה נקיבה שהיא פסולה מן הכהונה. **חד בר נש, אתא לגבי רב,** אמר בגין דילדת אמה דההוא **גברא מארמאי האם מותר הוא לבא בקהל?** אמר ליה, כשר. אמר ליה רב חמא בר גוריא **לאותו אדם.** הן דעיימך רגליך כל עוד יש לך רגלים תברח מהר עד דלא ייתי שמואל ויפסלינך. אף על גב דרב אמר, גוי ועבד שבאו על בת ישראל הוולד כשר. מודי שאם היתה נקיבה שהיא פסולה מן הכהונה. ומה **ראו** לומר הלכה כר"ש התימני ללמוד מכרת דאשת אב, ולא ממיתה דאשת איש כמו שדורש רבי יהושע?. אמר ר' יוסי בי רבי חנינא. **דמצינו מקום שנכללו בו כל העריות להיכרת. דכתיב כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו. ולמה יצאת אשת אב? לא ללמד על עצמו יצא אלא ללמדך על הממזר** שהבא על אחת מכל העריות הולד ממזר. מחלפה שיטתיה דרבי יוסי בי רבי חנינא? תמן בעריות הוא יליף ליה מכלל **ואבכלל נאמר כרת אף שבפרט יש חיוב מיתה, והכא בע"ז הוא יליף ליה מפרטה?** דתני **גבי חטאת נשיא והוראת ב"ד [ויקרא ד ב] ואם נפש אחת תחטא בשגגה בעשותה אחת ממצות ה' אשר לא תעשנה.** הייתי אומר, אף אוכלי שקצים ורמשים בכלל. הרי את דן לומר. נאמר כאן [ויקרא ד יג] מעיני דכתיב **ונעלם דבר מעיני הקהל.** ונאמר להלן **גבי ע"ז מעיני דכתיב [במדבר טו כד] והיה אם מעיני העדה.** מה עיני שנאמר להלן, דבר שחייבין על שגגתו חטאת ועל זדונו כרת. אף מעיני שנאמר כאן, **שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת.** אי מה עיני שנאמר להלן בע"ז, שיש בו מיתת ב"ד. אף מעיני שנאמר כאן דבר שיש בו מיתת ב"ד?. אמר רבי יוסי בי רבי חנינה. מקום שיצאת עבודה זרה ללמד על מחוייבין כריתות היינו הפרשה שבה נאמר מעיני שממנה לומדים בג"ש **לא יצא עמם מיתה לא מוזכר שם מיתה אלא כרת בלבד.** אבל מיתה ממקום אחר באת בפרשה אחרת נאמר שחייב מיתה. מחלפה שיטתיה דרבי יוסי ברבי חנינה? תמן בעריות הוא יליף לה מכלל **שאף שאשת אב שיצאה מהכלל של העריות ללמד על דין ממזר דינה מיתה. אעפ"כ דין ממזר נלמד מהכלל שנאמר בו כרת.** והכא גבי קרבן נשיא והוראת ב"ד הוא יליף לה מפרטה שהרי בכלל נאמר **אשר יעשה מכל מצוות ה' אשר לא תעשנה, ואעפ"כ נלמד מהפרט שזה ע"ז שחיובו כרת?** תמן גבי קרבן נשיא והוראת ב"ד נכללו כל המצוות לקרבן יצאת עבודה זרה ללמד על מחוייבי קרבנות **שרק כאשר חייב כרת יש חיוב קרבן.** אית לך מימר הכא, נכללו כל העריות לממזר ויצאת אשת אב ללמד על הממזר? **אלא הכלל מלמד חיוב כרת, ואשת אב יצא ללמד על ממזר, אבל הדין נלמד מהכלל**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ד הלכה טז

מתני': אשתו שמתה, מותר באחותה. גירשה ומתה מותר באחותה. נישאת לאחר ומתה, מותר באחותה. יבמתו שמתה, מותר באחותה. חלץ לה ומתה, מותר באחותה. נישאת לאחר ומתה, מותר באחותה:

גמ': תנן, יבמתו שמתה, מותר באחותה., הא באמה אסור?. לא כן א"ר יעקב בר אחא בשם ר' אלעזר. שומרת יבם שמתה, מותר באמה?. [דף ל עמוד א] אלא בגין דתנינן, חלץ לה ומתה, מותר באחותה. הא באמה, אסור. לפום כן תנא אחותה

הדרן עלך פרק החולץ ליבמתו

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ה הלכה א

מתני': רבן גמליאל אומר, אין גט אחר גט, ולא מאמר אחר מאמר, ולא בעילה אחר בעילה, ולא חליצה אחר חליצה. וחכ"א יש גט אחר גט, ואחר מאמר. אבל לא לאחר בעילה, ולא לאחר חליצה כלום:

גמ': כתיב [דברים כה ה] יבמה יבא עליה. זה הביאה. ולקחה לו לאשה זה המאמר יכול כשם שהביאה גומרת בה להיות אשתו, כך יהא מאמר גומר בה?. **תלמוד לומר, ולקחה לו לאשה יבמה עורה** את כל הפרשה כולה לייבום. דאף על גב שלקחה לאשה דהיינו שעשה בה מאמר צריך שייבם אותה בביאה **ללמד שהביאה** גומרת בה, ואין המאמר גומר בה. אם כן, מה הועיל בה מאמר?. לאוסרה לאחין. רבי שמעון אומר. המאמר או קונה או לא קונה. מה טעם דרבי שמעון? **מספקא ליה האם** יבמה יבא עליה, **זו הביאה. ולקחה לו לאשה**, זה המאמר. וכשם שהביאה גומרת בה, כך המאמר גומר בה. או יבמה יבא עליה, והרי היא לקוחה לו **על ידי ביאה זו**, והמאמר לא הועיל בה כלום. **רבי אלעזר** בן ערך אומר. המאמר קונה קניין גמור ביבמה. מה טעם דרבי אלעזר בן ערך? **שנאמר** ולקחה לו לאשה. הרי היא כקידושי אשה. מה קידושי אשה קונין קניין גמור. אף המאמר קונה קניין גמור **ביבמה**. אי זו היא מאמר ביבמה? **שאומר לה** הרי את מקודשת לי בכסף ובשוה כסף. כמה דרבנין אמרין, המאמר קונה ומשייר. כן אינון אמרין, הגט פוטר ומשייר **שאינה מתיבמת אחר הגט אבל צריכה חליצה**. ויפטור הגט פטור גמור ביבמה מקל וחומר?. מה אם האשה שאין חליצה פוטרת בה, הגט פוטר בה. יבמה שחליצה פוטרת בה, אינו דין שיהא הגט פוטר בה?. תלמוד לומר [שם ט] וחליצה. בחליצה היא ניתרת, ואינה ניתרת בגט. ולא תפטור בה **הגט** כלום?. כתיב [דברים כה ה] ולא תהיה לאיש זר. מה אנן קיימין? אם בשבא עליה?. אשתו היא. אם בשחלץ לה?. תלך ותינשא לאיש זר. אלא כן אנן קיימין, בשנתן לה גט. **ואמרה תורה לא תהיה לאיש זר עד שתחלוץ**. ותני חזקיה כן. מניין לנותן גט ליבמתו שהיא אסורה עליו ועל אחיו? **דכתיב [דברים כד ד] לא יוכל בעלה הראשון אשר שלחה לשוב לקחתה**. אצלו אני קורא אשר שילח. אצל האחין אני קורא אשר שילחה אחד האחים. ותתיר חליצה באשה מק"ו? מה אם היבמה שאין הגט פוטר בה, חליצה פוטר בה. אשה שהגט פוטר בה, אינו דין שתהא חליצה פוטרת בה?. ת"ל [שם כד א] וכתב לה ספר כריתות וגו'. בגט היא ניתרת, ואינה ניתרת בחליצה. [דף ל עמוד ב] ותפטור בה **חליצה** ותשייר **כמו גט ביבמה**?. תמן **למדנו שגט פוטר ומשייר ביבמה מדכתיב** [דברים כה ה] לא תהיה לאיש זר. הכא שאתה רוצה ללמוד שחליצה פוטרת ומשיירת באשתו מה אית לך איזה לימוד יש לך? האם כמה דרבי שמעון אומר, המאמר או קונה או לא קונה. כן הוא אומר, הגט או פוטר או לא פוטר?. נישמענה מן הדא **דתנן**. רבי שמעון אומר. הבעילה, בזמן שהיא בתחילה, אין אחריה כלום. הא בסוף, יש אחריה כלום. בבעילה שהיא לאחר הגט, אבל בבעילה שהיא לאחר מאמר, מה נפטר. קנה מאמר, אין אחריה כלום. לא קנה מאמר, תקנה הביאה, ולא יהא אחריה כלום. אלא כן אנן קיימין, בבעילה שהיא לאחר הגט. הדא אמרה, שהגט פוטר ומשייר. **שאם היה פוטר לגמרי, לא היתה הביאה כלום ולא היה צריך אחריה גט. ואם הגט כלום. הייתה הביאה קונה, ולא היה צריך אחריה חליצה. תנן, רבן גמליאל אומר, אין גט אחר גט, ולא מאמר אחר מאמר, ולא בעילה אחר בעילה, ולא חליצה אחר חליצה. האם רבן גמליאל שאמר שאין מאמר**

אחר מאמר, כרבי שמעון שהמאמר או קונה או לא קונה? דממה נפשך, אם מאמר קונה כבר קנה הראשון. ואם אין מאמר קונה גם השני לא קנה. **ורובה מדרבי שמעון. שלרבי שמעון הגט פוטר ומשייר ויש גט אחר גט. ולר"ג אף בגט** כמו במאמר או שהגט פוטר או שאינו פוטר ולכן אין גט אחר גט? דממה נפשך, אם גט פוטר, כבר פוטר הראשון ואם גט לא פוטר, גם השני אינו פוטר. נישמענה מן הדא דתנן, מודה רבן גמליאל לחכמים, שיש גט אחר מאמר כגון שעשה מאמר באחת ונתן גט לשניה, שאסור בקורבות שניהן. או שאחיו נתן גט לשניה שנאסר בקרובותיה, ומאמר אחר גט כגון שנתן גט לאחת ומאמר לשניה. גט אחר ביאת מאמר מאמר לאחת ביאה לשניה וגט לשלישית, ומאמר אחר ביאת הגט גט לאחת ביאה לשניה ומאמר לשלישית. גט אחר ביאת מאמר היך עבידה?. היו שלש יבמות. עשה מאמר בזו, ובעל לזו, ונתן גט לשלישית. הדא אמרה, שהמאמר קונה ומשייר כרבנן. דאם תאמר המאמר או קונה או לא קונה **כרבי שמעון.** מה נפשך. קנה מאמר, אין אחר זו כלום. לא קנה המאמר, תקנה הביאה ולא יהא אחריה כלום. הדא אמרה, שהמאמר קונה ומשייר. מאמר אחר ביאת גט היך עבידה?. היו שלש יבמות. נתן גט לזו, ובעל לזו, ועשה מאמר בשלישית. הדא אמרה, שהגט פוטר ומשייר. דאם תאמר הגט פוטר או לא פוטר. מה נפשך. פוטר הגט, אין אחריו כלום. לא פוטר הגט, תפטור הביאה ולא יהא אחריה כלום. הדא אמרה, שהגט פוטר ומשייר. **מהך מתניתין רבן גמליאל** סובר שמאמר קונה ומשייר דלא כרבי שמעון. סובר שמאמר או קונה או לא קונה, **והרי מהמשנה שלנו יוצא שר"ג שאמר אין מאמר אחר מאמר ביבמה, כר' שמעון היא?** [דף לא עמוד א] אלא דלית טעמא דהן כטעמא דהן. **ר"ג סובר שמאמר קונה ומשייר, וגט פוטר ומשייר. וטעמא דר"ג שאמר במשנה שאין מאמר אחר מאמר ואין גט אחר גט, דכל מה שמאמר השני עתיד לקנות, כבר קנה הראשון.** וכל מה שהגט השני עתיד לפטור, כבר פוטר הראשון. רבי שמעון סובר שהמאמר או קונה או לא קונה, והגט או פוטר או לא פוטר. טעמא דרבי שמעון, אם קנה הראשון, **לא קנה השני. לא קנה הראשון, אף השני לא קנה.** פוטר הראשון, לא פוטר השני. לא פוטר הראשון, אף השני לא פוטר. על דעתיה דרב"ג, מהו שיהא גט לאחר גיטו של מאמר כגון שעשה מאמר באחת ונתן לה גט, ואח"כ נתן גט לשניה, האם יהיה פסול בקרובותיה? דאף שאין גט אחר גט, כאן אולי הגט שניתן למאמר לא פוטר אלא את המאמר, והגט השני יפטור את הזיקה. או שהגט פוטר גם את המאמר וגם את הזיקה, והגט השני לא מועיל כלום, ומאמר אחר גיטו של מאמר כגון שעשה מאמר באחת ונתן לה גט, ואח"כ עשה מאמר לשניה, האם יהיה פסול בקרובותיה??. גט לאחר גיטו של מאמר היך עבידא?. היו שתי יבמות. עשה מאמר לזו, ונתן לה גט, ונתן גט לשנייה. א"ת שהגט פוטר יותר ממה שקנה מאמר אף את הזיקה, כמי שיש כאן גט מתחילה, ואין גט לאחר גיטו של מאמר. א"ת אין הגט פוטר אלא מה שקנה מאמר, כמי שאין כאן גט בתחילה. ויש גט לאחר גיטו של מאמר והגט השני יפטור את זיקתו. מאמר אחר גיטו של מאמר היך עבידה?. היו שתי יבמות. עשה מאמר לזו ונתן לה גט. ועשה מאמר לשנייה. א"ת הגט פוטר יותר ממה שקנה מאמר. כמי שאין כאן מאמר, ויש מאמר אחר גיטו של מאמר. וא"ת אין הגט פוטר כל שקונה מאמר. כמי שיש כאן מאמר, ואין מאמר לאחר גיטו של מאמר. על דעתיה דר"ג **שאמר שאין מאמר אחר מאמר, הרי ביאה פסולה עשו אותה כמאמר, מהו שתהא ביאה פסולה אחר ביאה פסולה?.** וכן ביאת קטן עשו אותו כמאמר, מהו שתהא ביאת בן תשע אחר ביאת בן תשע? מהו שתהא ביאה פסולה לאחר ביאת בן תשע? מהו שתהא ביאת בן תשע לאחר ביאת פסולה? מהו שיוודו חכמים שאמרו שבשתי יבמות יש מאמר אחר מאמר לר"ג, שאין מאמר אחר מאמר ביבמה אחת? היך עבידא?. עשה מאמר ביבמתו ונתן לה גט, ועשה מאמר. אם תאמר יש מאמר אחר מאמר. לא נפטרה באותו הגט וצריכה גט נוסף למאמר השני. אם תאמר אין מאמר אחר מאמר, נפטרה באותו הגט. רבי יודן בעי. קידש אשה [דף לא עמוד ב] מעכשיו לאחר שלשים יום שהדין שקונה ומשייר בדומה למאמר. ונפלה לה אחותה בתוך שלשים יום. אפילו כן, אין מאמר אחר מאמר? לא אמר רבן גמליאל, **אלא על ידי גט או על ידי מאמר. שסובר ר"ג שהמאמר קונה ומשייר ואם קנה הראשון השני לא עשה כלום.** דמה שהשני בא לקנות כבר קנה הראשון והגט פוטר ומשייר ומה שבא הגט השני לפטור כבר פוטר הגט הראשון. אבל במקדש מעכשיו לאחר שלשים אף לר"ג מודה שיש מאמר אחריו שמה ששייר בקדושין יקנה המאמר. והיה דאמר ר' אבהו בשם רבי יוחנן אפילו קידושין מאה תופשין בה שאם אחד קדש מעכשיו לאחר שלשים יום, בכל יום הקידושין חלין במקצת ומשיירים. ולכן אם יבואו אפילו מאה ויקדשו באותה צורה, כל הקידושין חלים. האם זה דלא דלא כרבן גמליאל? שם לכל קידושין יש מקום לחול. כאן מה שהזיקה יכולה לקנות כבר קנה מאמר לכן לרבן גמליאל השניה יוצאת בלא חליצה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ה הלכה ב

מתני': כיצד? עשה מאמר ביבמתו ונתן לה גט. צריכה הימינו חליצה. עשה מאמר וחלץ, צריכה הימינו גט. עשה בה מאמר ובעל, הרי זו כמצותה:

גמ': תנן, עשה מאמר ביבמתו ונתן לה גט. צריכה הימינו חליצה. ממה שאמרה המשנה שאם עשה מאמר ונתן גט צריכה חליצה, ולא אמר חליצה או יבום. הדא אמרה, שהגט פוטר יותר ממה שקנה מאמר. דאם תאמר אין הגט פוטר יותר ממה שקנה מאמר, ייבם. אם אמר לא יפטר גיטי אלא מה שקנה מאמרי. אפילו מה שקנה מאמרו לא פטר גיטו. דבעינן כריתות ואין זו כריתות. חליצה פסולה כגון שעשה בה מאמר וחלץ לה, אף על גב שחליצה פסולה היא שעדיין צריכה גט, אפ"ה מותרת צרתה. ולהידא מילה? שאם יבא אחר וקידש את הצרה, תפשו בה קידושין. [דף לב עמוד א] בא אחר וקידשה. מכיון שנעקרה הימינה זיקת המת, תפשו בה קידושין? או מאחר שהיא צריכה גט למאמרו, לא תפשי בה קידושין?. **תנן, עשה בה מאמר ובעל, הרי זו כמצותה.** א"ר אבא בר ממל. הדא אמרה, שמצוה לקדש ואח"כ לבעול. מה אם זו שאין כתוב בה קידושין, את אומר הרי זו כמצותה לקדש קדם ביאה. האשה שכתוב בה קידושין לא כ"ש

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ה הלכה ג

מתני': נתן גט ועשה מאמר, צריכה גט וחליצה. נתן גט ובעל, צריכה גט וחליצה. נתן גט וחלץ, אין לאחר חליצה כלום:

גמ': תנן, נתן גט ובעל, צריכה גט וחליצה. גט לביאתו וחליצה לזיקתו. הדא אמרה, ביאה פסולה שבעל אחר שנתן גט אינה פוטר את הצרה, ולכן צריך גם חליצה. איתא חמי. חליצה פסולה אחרי מאמר פוטר. וביאה פסולה אינה פוטרת?. חליצה, על ידי שעיקרה לפוסלה עליו, פוטרת. ביאה, על ידי שאין עיקרה לפוסלה אלא לקיימה, אינה פוטרת. ולא תפסור בה לקולה ותפסור בה לחומרה. וליידה מילה? שאם בא אחד וקידש את הצרה, שיתפשו בה קידושין. אמר ר' יודן. קיימתיה, כל יבמה שאין כולה לחוץ, לעולם היא בפנים, עד שתצא לחוץ. וזו כיוון שזקוקה לחליצה אין קידושין תופסים בה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ה הלכה ד

מתני': חלץ ועשה בה מאמר או נתן גט או בעל. או בעל ועשה מאמר או נתן גט או חלץ. אין אחר חליצה כלום [דף לב עמוד ב] אחד יבמה אחת, ואחת שתי יבמות:

גמ': אף על פי שאמרו, אין חליצה אחר חליצה. אבל ביאה שלאחר חליצה, פוסלתה מן הכהונה. בלא כך אינה פסולה מן הכהונה שהרי היא חלוצה?. אלא פסולה מלוכל בתרומה של בית אביה. דכל הנבעלת לחיבי לאוין פסולה מתרומה. כדדרשין מדכתיב ובת כהן כי תהיה לאיש זר. והרי המחזיר גרושתו אינו פוסל אותה מלאכול בתרומה של בית אביה כיוון שלא היה זר אצלה והבא על חלוצתו חלוצתו פסולה מלאכל בתרומה? אלא כשבאו אחיו עליה. ניחא כמאן דאמר הוא אינו חייב על חלוצה. והאחין חייבין על חלוצה. ברם כמאן דאמר בין הוא בין אחין אינן חייבין על חלוצה מאי איכא למימר? אלא כשבאו אחיו על חלוצה ולא על חלוצה ולא על הצרה מאי איכא למימר? אלא כשבאו אחין על הצרה. ניחא כמאן דמר, בין הוא בין אחין אינן חייבין על החלוצה, אבל חייבין על הצרה. ברם כמאן דמר, בין הוא בין אחין אינן חייבין לא על החלוצה ולא על הצרה מא"ל?. אלא כר"ע. דר"ע אומר, יש ממזר בחלוצה כמו בכל בחיבי לאוין וכל שכן שנעשת חללה. רבי יוסי אמר, תיפתר שהיה יבמה כהן שאסור בחלוצה ובא עליה וחיללה. **תנן, נתן גט וחלץ, אין אחר חליצה כלום.** ולא

כבר תנינן אין לאחר חליצה כלום? דתנן בראש הפרק, וחכ"א יש גט אחר גט, ואחר מאמר. אבל לא לאחר בעילה, ולא לאחר חליצה כלום: התנא חזר על זה בגין ניתנינה דבתרא אחד יבמה ואחד שתי יבמות. **תנן, חלץ ועשה מאמר אין אחר חליצה כלום. אמאי לא תפיס בה מאמר**, אילו המקדש חלוצתו שמא לא תפשו בה קידושין? תיפתר אי כרבי **שקידש במאמר** שלא לדעת ואין קידושין שלא מדעת כלום אחר חליצה. או דברי הכל, במתכוין לקנותה לשום מאמר יבמתו, ואינה יבמתו **אחר שנחלצה**. א"ר **אבא** [דף לג עמוד א] ותני כן. המאמר קונה בין לדעת בין שלא לדעת דברי רבי. וחכמים אומרים, אין קונין אלא לדעת. מודה רבי בקדושין, שאינן קונין אלא לדעת. ומאי טעמא דרבי? ביאה קונה, ומאמר קונה. מה ביאה, קונה בין לדעת בין שלא לדעת. אף המאמר קונה בין לדעת ובין שלא לדעת. וכמה **דרבי** אומר, המאמר קונה בין לדעת בין שלא לדעת. כך הוא אומר, הגט פוטר בין לדעת בין שלא לדעת? **למה** רבי אומר המאמר קונה בין לדעת בין שלא לדעת? שכן ביאה **ביבם גדול**, קונה בין לדעת ובין שלא לדעת. ואך **יפטור** הגט שלא לדעת? הרי **חליצה** אינה פוטרת אלא לדעת

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ה הלכה ה

מתני': באי זה צד? עשה מאמר בזו ומאמר בזו, צריך שני גיטין וחליצה. מאמר בזו ובעל לזו, צריך שני גיטין וחליצה, מאמר בזו וגט לזו. צריכה גט וחליצה. מאמר בזו וחלץ לזו, הראשונה צריכה גט.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ה הלכה ו

מתני': גט לזו וגט לזו, צריכות הימיו חליצה. גט לזו ובעל לזו, צריכה גט וחליצה. גט לזו ומאמר לזו, צריכה גט וחליצה. גט לזו וחלץ לזו [דף לג עמוד ב] אין אחר חליצה כלום:

גמ': על דעתיה דרבי **מאיר** שאמר שביאת בן תשע כמאמר **מהו** שיהא מאמר לבן תשע? ביאת גדול גומרת, לכן מאמרו קונה ומשייר. **ביאת קטן קונה ומשייר. ומאמר קונה ומשייר. אם** כך מה בין ביאתו למאמרו? ואית דבעי מימר, מה בין מאמרו של גדול למאמרו של קטן? שמאל אמר. **לדברי** רבי מאיר, עשו ביאת בן תשע שנים ויום אחד כמאמר בגדול. וכמה דאת אמר, עשו ביאת בן תשע שנים ויום אחד כמאמר בגדול. ודכוותה נעשית חליצת בן תשע שנים ויום אחד, כגט בגדול. ורבנן אמרי, אין חליצת בן תשע שנים ויום אחד כלום. **כי למה** עשו ביאת בן תשע שנים ויום אחד כמאמר בגדול? שכן ביאה בגדול קונה בין לדעת בין שלא לדעת. **אבל איך** נעשית חליצה בן תשע שנים ויום אחד כגט בגדול. והרי **חליצה** בגדול אינה פוטרת אלא לדעת

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ה הלכה ז

מתני': חלץ לאחת וחלץ לשניה. חלץ ועשה מאמר. נתן גט ובעל. או בעל ובעל. או בעל ועשה מאמר. או נתן גט וחלץ. אין אחר חליצה כלום. בין יבם אחד לשתי יבמות, ובין שני יבמין ליבמה אחת

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ה הלכה ח

מתני': חלץ ועשה מאמר. נתן גט ובעל. או בעל ועשה מאמר. או נתן גט וחלץ אין אחר חליצה כלום בין בתחילה [דף לד עמוד א] בין באמצע כגון נתן גט חלץ ועשה מאמר בין בסוף עשה מאמר נתן גט וחלץ. הבעילה, בזמן שהיא בתחילה אין אחריה כלום. רבי נחמיה אומר, אחד בעילה ואחד חליצה. בין בתחילה, בין באמצע, ובין בסוף, אין אחריהן כלום:

גמ': תמן אמרין דטעמי דברי רבי נחמיה, דסבר ביאה פסולה פוטר. על דעתין דרבנן דתמן שסוברים שכל ביאה פסולה פוטר. ביאה בין שהיא לאחר המאמר, בין שהיא לאחר הגט פוטר. ועל דעתין דרבנן דהכא, ביאה שהיא לאחר המאמר, פוטר. שהיא לאחר הגט, אינה פוטר. **ורבנן דהתם, לא שמעי** דאמר רבי הילא בשם רבי יוחנן, **דרבי נחמיה ורבי שמעון ורבנן גמליאל אמרו דבר אחד שאין מאמר אחר מאמר ואין גט אחר גט וביאה פסולה כמאמר נמצא שאין ביאה פסולה אחר מאמר או אחר גט. תניא. שלש יבמות מאח אחד ליבם אחד. עשה מאמר בזו, ובעל לזו בעילה פסולה, ונתן גט לשלישית. רבי נחמיה אומר, הראשונה צריכה גט למאמר וחליצה לזיקתו. והשלישית אינה צריכה כלום דאין אחר בעילה כלום והגט שנתן לה אינו כלום ומותר בקרובותיה ומכאן נלמד קל וחומר. מה אם חליצה שהיא פוסלתה מן הכהונה, אין אחריה כלום. ביאה שאינה פוסלתה מן הכהונה [דף לד עמוד ב] אינו דין שלא יהא אחריה כלום? **ורבנן סברי** חליצה פסולה יש אחריה כלום וגם גט של שלישיית נחשב **ואסור** בקרובות שלשתן, וצריכות שלשה גיטין וחליצה לאחת מהן**

הדרן עלך פרק רבן גמליאל

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ו הלכה א

מתני': הבא על יבמתו, בין בשוגג בין במזיד בין באונס בין ברצון. אפילו הוא שוגג והיא מזידה. הוא מזיד והיא שוגגת. הוא אנוס והיא לא אנוסה, היא אנוסה והוא לא אנוס. אחד המערה ואחד הגומר קנה. ולא חלק בין ביאה לביאה:

גמ': אכן תנינן, אפילו הוא שוגג והיא מזידה, הוא מזיד והיא שוגגת. תני רבי חייה, אפילו שניה שוגגין. אפילו שניהן מזדיין. הוון בעיי מימר, בפיקח שיש בו דעת, שהוא קונה בין לדעת בין שלא לדעת **שכל הראוי לבילה אן בילה מעכבת בו.** וחרש שאין בו דעת, לא יקנה. אשכח תני רבי חייה, אחד החרש ואחד השוטה שבעלו, קנו ופטרו את הצרות. **כתיב** [דברים כה ה] יבמה יבא עליה ולקחה לו לאשה ויבמה. יבמה יבא עליה, **לדעתו.** ולקחה לו לאשה, **שלא לדעתו.** ויבמה. **אפילו על כרחו** שהכריחו אותו. **א"ד,** יבמה יבא עליה, **לדעתה.** ולקחה לו לאשה. **שלא לדעתה.** ויבמה. **אפילו על כרחו** שהכריחו אותה. **א"ד,** יבמה יבא עליה. כדרכה. ולקחה לו לאשה. שלא כדרכה. ויבמה. **אפילו מן הצד.** **א"ד,** יבמה יבא עליה. ביאה גמורה. ולקחה לו לאשה. ביאה [דף לה עמוד א] שאינה גמורה. ויבמה. אפילו בהערייה. אי זו היא הערייה? **אמר** רבי יהודה בשם רב שמואל. עד כדי שתהא אצבע נראית בין השפיות השפה של בית הבושת. רבי יוחנן אמר. עד שתיכנס העטרה. **אמר** רבי אבא בר חייה בשם רבי יוחנן. נכנסה העטרה, זו הוא גמר ביאה. והעריה זו נשיקה מה אכן קיימין לאיזה ענין נחשב הכנסת עטרה כגמר ביאה? אם בשאר כל העריות, **מאי נ"מ אם זה כגמר ביאה או כהעריה,** הרי עשה בהן את המערה כגומר. אם בשפחה חרופה, שם לא די בהעריה, ואינו חייב עד שיפלוט זרע. **דאמר** רבי ירמיה **אמר** רבי אבא בר ממל בשם רב. **כתיב, ואיש אשר ישכב את אשה שכבת זרע והיא שפחה נחרפת לאיש. אינו חייב** עד שיפלוט שנאמר **שכבת זרע.** אלא כן אכן קיימין, באלמנה לכהן גדול. שיש בו שלושה לאוין לא יקח לא יחלל ולא יחלל זרעו ואמר רבי אבא בר ממל. הערה בה, חייב משום חללה **דכתיב לא יחלל.** נכנסה עטרה, חייב משום ביאה **דכתיב את אלה לא יקח.** גמר את הביאה הוציא זרע, חייב משום [ויקרא כא טו] ולא יחלל זרעו בעמיו. תמן תנינן, כל הנשים מטמאות בבית החיצון. אי זה בית החיצון? רבי יוחנן אמר. עד מקום שהתינוקות יושבות **להטיל מים** ונראות. אמר ליה רבי שמעון בן לקיש. והלא כל הטמאות שהיא מטמא כגון מגע שרץ מטמאה עד בית השיניים. **משמע שעד מקום זה נחשב כלחוך, ולא על זה חדשה התורה שנידה מטמא משיצא לבית החיצון.** אלא בית החיצון זה, **מהמקור עד בין השיניים.** תני רבי זכיי, **עד בין השיניים.** ובין השיניים כלפנים. **אמר** רבי יוסי בר רבי בון בשם

שמואל. כל בית הבושת קרוי בית החיצון. **תנן**, אחד המערה ואחד הגומר קנה. ולא חלק בין ביאה לביאה. מה קנה כשבא עליה שלא כדרכה? שמואל אמר, לא קנה אלא בדברים האמורים בפרשה. לירש ניכסי המת, ולאסרה לאחיו, ולהתיר צרתה לשוק. אבל לשאר דברים כמו להיטמא לה ולהפר נדריה לא קנה. רבי יוחנן אמר. קנה כל הדברים. אמר רבי יצחק בר אלעזר. מה פליגין? בשהערה בה שלא כדרכה. אבל אם גמר את הביאה, כל עמא מודיי שקנה בכל הדברים. אמר ר' מתנייא. מה פליגין? בבא עליה עודה בבית אביה ולא הכניסה לחופה. אבל אם בא עליה עודה בבית בעלה שהכניסה לחופה, כל עמא מודיי שקנה בכל הדברים אף בביאה שלא כדרכה. אמר ר' יוסי. מתניתא אמרה כן **דתנן**, כנסה הרי היא כאשתו לכל דבר. מהו שתאכל בתרומה אם בא עליה שלא כדרכה בהעיה? אמר רבי אבא בשם שמואל. נראין הדברים, שאם היתה אוכלת בתרומה בחיי בעלה, אוכלת. ואם לאו כגון ארוסה, אינה אוכלת. ר' יוחנן אמר. אפילו לא אכלה, אוכלת. רבי יוסי אומר [דף לה עמוד ב] אפילו נראית לאכול אוכלת שנכנסה לחופה ומת. מתניתא מסייעא לדין, מתניתא מסייעא לדין. מתניתא מסייעא לשמואל שדווקא אם אכלה בבית בעלה אוכלת דתנן, בת ישראל פיקחת שנישאת לכהן חרש, אינה אוכלת בתרומה שקידושי חרש מדרבנן ואינו מאכיל. מת בעלה ונפלה לפני יבם חרש. אם היה בעלה שמת פיקח, אוכלת, היה חרש, אינה אוכלת. מתניתא מסייעא לרבי יוחנן שאמר שאפילו לא אכלה אוכלת דתנן. בת ישראל פיקחת שנתארסה לכהן פיקח, לא הספיק לכונסה לחופה של נישואין עד שיחרש הוא, או עד שנתחרשה היא. אינה אוכלת בתרומה. מת ונפלה לפני היבם, אפילו חרש אוכלת. בזה יפה כח היבם מכח הבעל. שהיבם חרש מאכיל. והבעל חרש אינו מאכיל.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ו הלכה ב

מתני': וכן הבא על אחת מכל העריות האמורות בתורה, או פסולות, אלמנה לכהן גדול, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, ממזרת ונתינה לישראל, ובת ישראל לממזר ולנתין, פסל. ולא חלק בין ביאה לביאה:

גמ': כתיב [ויקרא כא יד טו] אלמנה וגרושה וכו' לא יקח ולא יחלל זרעו בעמיו. אלמנה לא יקח. אין לי שחייב אלא בדרך ליקוחין מניין שאפילו אנס חייב? תלמוד לומר לא יחלל זרעו בעמיו. מניין אפילו הערה? שיכל לכתוב לא יחול, וכתב ולא יחלל, לחייב אפילו באונסין. לא יחול ולא יחלל אפילו בהערייה. עד כדון כרבי עקיבה שדורש מיתור אותיות. כרבי ישמעאל מניין? תני רבי ישמעאל, נאמר כאן בכהונה לקיחה, דכתיב לא יקח. ונאמר להלן בשאר כל העריות לקיחה דכתיב [שם יח] איש כי יקח את אחותו. מה לקיחה שנאמר בשאר כל העריות, עשה בהן את המערה כגומר. אף לקיחה שנאמר כאן, נעשה בה את המערה כגומר. ר' חגי בעי. אי, מה לקיחה שנאמר בשאר כל העריות, עשה בהן את המערה כגומר והוולד ממזר. אף לקיחה שנאמר כאן, נעשה בה את המערה כגומר והוולד יהא ממזר? א"ר יוסה, אם כן, ליידיא מילה איתמר חלל? הלא ממזר חמור מן החלל. אלא ללמד שנעשה חלל ולא ממזר. אתא רבי בון בר ביסנא ואמר בשם רבי אבא בר ממל. נאמר כאן לקיחה, ונאמר להלן בשומרת יבם לקיחה דכתיב [דברים כה ה] ולקחה לו לאשה. מה לקיחה שנאמר בשומרת יבם, עשה בה את המערה כגומר והוולד כשר. אף לקיחה שנאמר כאן, נעשה את המערה כגומר והוולד כשר. וכדא"ר אבא בר ממל. הערה בה, חייב משום חללה. נכנסה העטרה, חייב משום ביאה. גמר את הביאה, חייב משום מחלל זרעו

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ו הלכה ג

[דף לו עמוד א] **מתני':** אלמנה לכהן, גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, מן האירוסין, לא יאכלו בתרומה אף אם הן בנות כהנים אסורות לאכול, שכן משתמרת לביאה פסולה. רבי אלעזר ורבי שמעון מכשירין. נתאלמנו או נתגרשו. מן הנישואין, פסולות. ומן האירוסין, כשירות:

גמ': תנן, אלמנה לכהן, גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, מן האירוסין, לא יאכלו בתרומה. מה טעמון דרבנן? נאמר כאן הוייה דכתיב בת כהן כי תהיה לאיש זר. ונאמר להלן הוייה דכתיב [דברים כב כג] כי יהיה נערה מאורסה לאיש. מה הוייה שנאמר להלן אירוסין אף כאן אירוסין. וכבר משהתארכה לאיש שאסור לה, מיד נאסרת בתרומה. מה טעמון דרבי אלעזר ור' שמעון? נאמר כאן הוייה דכתיב [ויקרא כב יב] ובת כהן כי תהיה לאיש זר. ונאמר להלן כי תהיינה לאיש שתי נשים וילדו לו בנים. מה הוייה שנאמר להלן נישואין דכתיב וילדו אף כאן נישואין. אמר רבי יוסה, מנא לרבי אלעזר ולרבי שמעון, בת כהן שנתארכה לישראל שאינה אוכלת בתרומה? לא מן הדין קרייא דכתיב [ויקרא כב יב] ובת כהן כי תהיה לאיש זר? הכא אינון עבדין ליה אירוסין ואוסרים בת כהן שהתארכה לישראל מלאכול בתרומה. והכא אינון עבדין ליה נישואים? ומתירים לבת כהן גרושה שהתארכה לכהן לאכול בתרומה עד שתנשא. מה טעמון דרבנן? דכתיב [ויקרא כב יב] ובת כהן כי תהיה לאיש זר. יכול היה לכתוב בת כהן כי תהיה לזר. מאי לאיש? אפילו התקדשה לאיש המאכיל כהן אם היא זרה לו, כגון אם היתה גרושה, אינה אוכלת. והלא דין הוא ואין צורך בפסוק, מה אם בישראל, שאין ביאתו פוסלתה מן הכהונה. ביאתו פוסלתה מן התרומה שנישואה אינה אוכלת בתרומה של בית אביה. כהן גדול, שביאתו פוסלתה מן הכהונה שנעשת חללה, אינו דין שתהא ביאתו פוסלתה מן התרומה? לא אם אמרת בישראל, שאינו מאכיל את אחרות. תאמר בכהן גדול, שהוא מאכיל את אחרות הכשרות לו? הואיל והוא מאכיל את אחרות, לא תהא ביאתו פוסלתה מן התרומה. נשבר קל וחומר, וחזרת לך למקרא. לפום כן צריך מימר, לאיש, לאיש המאכיל. מה טעמא לא אמרו רבי אלעזר ורבי שמעון, אירוסין פוסלין אותה מלכול בתרומה? מה עבד לה רבי אלעזר ורבי שמעון למה הם מתירים אלמנה לכהן, גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, מן האירוסין? משום שהיא ראויה לאכל? או משום שהוא ראוי להאכיל נשים אחרות שכשרות לו ועבדים? נ"מ אם אינו יכול להאכיל אף אישה כגון אם היה פצועה דכא שאסור בכל הנשים. נישמענה מן הדא דתנן, אם לא ידעה לא בא עליה משעה שנעשה פצוע דכא וכרות שפכה, הרי אלו יאכלו אבל אם בא עליה נפסלת. אמר רבי אלעזר, דרבי אלעזר ורבי שמעון היא שאינם פוסלים משתמרת לביאה פסולה. [דף לו עמוד ב] אית לך מימר הדא שהן אוכלות משום שהוא ראוי להאכיל הרי פצוע דכא אסור בכל הנשים? אלא ודאי משום שהיא ראויה לאכול. אף הכא משום שהוא ראויה לאכול. תנן, נתאלמנו או נתגרשו. מן הנישואין פסולות. ומן האירוסין כשירות. אמר רבי יוסי בי רבי בון. לא סוף דבר מן האירוסין או מן הנישואין. אלא, נבעלו, בין מן האירוסין בין מן הנישואין פסולות. לא נבעלו, בין מן האירוסין בין מן הנישואין כשירות.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ו הלכה ד

מתני': כהן גדול לא ישא את האלמנה. בין אלמנה מן האירוסין, בין אלמנה מן הנישואין. ולא ישא את הבוגרת. רבי אלעזר ורבי שמעון מכשירין בבוגרת. ולא ישא את מוכת עץ. ארס את האלמנה ונתמנה להיות כהן גדול, יכנוס. מעשה ביהושע בן גמלא, שקידש את מרתא בת בייתוס. ומינהו המלך להיות כהן גדול, וכנסה. שומרת יבם לכהן הדיוט, ונתמנה להיות כ"ג. אף על פי שעשה בה מאמר, לא יכנוס. כהן גדול שמת אחיו. חולץ ולא מייבם:

גמ': כתיב [ויקרא כא יד] אלמנה לא יקח. בין מן האירוסין בין מן הנישואין. גרושה לא יקח. בין מן האירוסין בין מן הנישואין. לא ישא את הבוגרת ר' אלעזר ורבי שמעון מכשירין בבוגרת. ושון שלא יקח את מוכת עץ. מה בין בוגרת. מה בין מוכת עץ? בוגרת, כלו בתוליה במעיה. מוכת עץ, יצאו בתוליה לחוץ. ואית דמחלפין ואומרים. לא ישא את מוכת עץ. רבי אלעזר ורבי שמעון, מכשירין במוכת עץ. ושון שלא ישא את הבוגרת. מה בין בוגרת מה בין מוכת עץ? בוגרת, עברו ימי הנעורים. מוכת עץ, לא עברו ימי הנעורים. כתיב [ויקרא כא ג] ולאחתו הבתולה הקרובה אליו אשר לא היתה לאיש לה יטמא. אחות כהן שהיתה מוכת עץ. ר"מ ור"ש אומרים, לא יטמא לה. וחכ"א, יטמא לה. יאות. דר"מ ור"ש. דכשם שמוכת עץ אינה כבתולה ולכן אסורה לכהן גדול. גם כאן אינו נטמא לאחותו שהיא מוכת עץ. על דעתין דאילין תני שאמרו שיטמא לה משמע שמוכת עץ נחשבת

כבתולה מחלפתה שיטתין דרבנן? תמן אינון אמרין, שלכ"ג מותר לשאת נערה ולא בוגרת. בתולה ולא מוכת עץ משמע שמוכת עץ אינה כבתולה. והכא אינון אמרין הכין שיטמא לאחותו מוכת עץ דמשמע שהיא נחשבת בתולה. א"ר הילא, כל מדרש בענייניו. תמן כתיב [ויקרא כא ג] ולאחתו הבתולה הקרובה אליו אשר לא היתה לאיש לה יטמא. ולאחותו הבתולה. פרט לאנוסה ולמפוחה. או יכול שאינו מוציא את מוכת עץ מאלו, ולא יטמא לה שאף היא אינה בתולה? ת"ל [שם ג] אשר לא היתה לאיש. את שנהיתה לא בתולה בידי איש. לא שהיתה על ידי אחר. אבל כהן גדול לא כתיב אשר לא היתה לאיש. לכן בעיני בתולה ממש ואפילו מוכת עץ אסורה [שם ג] הקרובה, לרבות את הארוסה. [שם ג] אליו, לרבות את הבוגרת. מחלפה שיטתין דרבנין? תמן גבי ירושה כתיב [במדבר כז יא] ואם אין אחים לאביו ונתתם את נחלתו לשארו הקרב אליו. ואינון אמרין, קרוב, ולא ארוסה. אליו, ולא גרושה. והכא הם אומרים קרובה לרבות את הארוסה? א"ר הילא, כל מדרש בענייניו. אחותו, לעולם היא בפנים, עד שתצא לחוץ וכל עוד שהיא ארוסה ולא נישאה, עדיין היא קרובה לאחיה ומטמא לה. לעניין ירושה ארוסתו, לעולם היא בחוץ ואינו יורשה עד שתכנס לפנים על ידי נישואים [דף לז עמוד א] כה"ג לא יכנס אנוסתו ומפוחתו, ואם כנס אין מוציאין מידו. אנוסת חבירו ומפוחת חבירו לא יכנס. ואם כנס מוציאין מידו. לא ישא את הקטנה דכתיב מעמיו יקח אשה, אשה ולא קטנה. אבל נושא את הממאנת. וממאנת לא בקטנה היא? ממתניין לה עד שתגדיל. אירס את האלמנה ונתמנה להיות כהן גדול, יכניס. ודכוותה, אירס את הקטנה ונתמנה להיות כהן גדול, יכניס ולמה ימתין עד שתגדל? כהן שארס אלמנה ונעשה כה"ג יכנס שכבר היתה אשתו. אבל בקטנה אין קידושין תופסים, וכשנעשה כה"ג ורוצה לכנסה קורא אני עליה אשה ולא קטנה. יהושוע בן גמלא שקידש את מרתא בת בייתוס. ומינהו המלך להיות כהן גדול. הערמה עשה. בקש ממנה להנשא לו אך היא סרבה. מה עשה? שאל פיריומהו אפריון ייתב לאמה בגויה וכולם חשבו שזו מרתא שנשאת לו, וכיוון שיצא לה שם שנשואה לו, הייתה צריכה ממנו גט מספק. שמעת וקיבלת עליה להנשא לו. דתנינן, יצא שמה בעיר מקודשת, הרי זו מקודשת. תנן שומרת יבם לכהן הדיוט, ונתמנה להיות כ"ג. אף על פי שעשה בה מאמר, לא יכנס. אף בית שמאי שאמרו שמאמר קונה, זה רק לפטור את הצרה. שאם עשה מאמר באחת ונפלה גם אחותה לפניו ליבום, אשתו עימו והשניה תצא משום אחת אשתו. מודים בה שהרי אינה אשתו ממש. ואף רבי שמעון שסובר שמאמר או קונה או לא קונה מודה בה שמאמר אינו קונה. ולא כרבי אלעזר בן ערך, דרבי אלעזר בן ערך אומר. המאמר קונה קניין גמור ביבמה. כהן גדול שמת, אחיו חולץ ולא מייבם. הדא מסייעא למאן דאמר חליצה פטור. ברם כמאן דמר חליצה קניין שנושא ומגרש, קשה וכי אומר לו לשאת אלמנה עבור על דברי תורה?

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ו הלכה ה

מתני': כהן הדיוט לא ישא את איילונית, אלא אם כן יש לו אשה ובנים. ר' יהודה אומר, אף מי שיש לו אשה ובנים לא ישא את איילונית, שהיא זונה האמורה בתורה. וחכמים אומרים, אין זונה, אלא גיורת ומשוחררת ושנבעלה בעילת זנות.

[דף לז עמוד ב] **גמ':** תנן, כהן הדיוט לא ישא את איילונית, אלא אם כן יש לו אשה ובנים. הא ישראל שאין לו אשה ובנים מותר בה, הרי הוא מצווה על פו"ר? עוד הוא אסור בה, אלא בגין דתנינן תמן, אין זונה האמורה בתורה, אלא גיורת ומשוחררת ושנבעלה בעילת זנות, וכולהון לכהן. לפום כן לא תנינה ישראל. אמר רבי יודה בן פזי. כתיב [איוב כד יא] בין שורותם יצהירו [שם יח] ולא יפנה דרך כרמים. שלא היתה בעילתן של דור המבול לשום בנים. אמר ר' סימון. כתיב [הושע ד י] אכלו ולא ישבעו, הזנו ולא יפרצו. שלא היתה בעילתן לשם בנים. כתיב [בראשית ד יט] ויקח לו למך שתי נשים שם האחת עדה ושם השנית צילה. עדה, שהיה מתעדן בגופה. צילה, שהיה יושב בצילה של בנים. מתיבין לרבי יודה? לשיטתך שכל בעילה שלא לשם בנים הופכת את האשה לזונה האסורה לכהן. הגע עצמך שהיתה עקרה ואין סופה לילד? הגע עצמך שהיתה זקינה? האם גם הם אסורות? ויותר מזה הרי בשלב מסוים כל אשה נהיית עקרה האם תאסר לבעלה. תני רבי אלעזר אומר. אף הפנוי הבא על הפנויה שלא לשום אישות, הרי זו בעילת זנות. אמר ר' אבא בר ממל. ממה שאמר ר"א שרק ביאה שלא לשם ילדים נקראת ביאת זנות

הדא אמרה, **שכהן גדול שקידש אשה בבעילה**, אינו כבא על הבעולה שתחילת ביאה קונה, או שדעתו לקנות בתחילת ביאה, או שלא קרע את הבתולים ואינה אסורה משום זונה לפי שדעתו לשם אישות

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ו הלכה ו

מתני': לא יבטל אדם מפירייה ורביה, אלא אם כן יש לו בנים. בית שמאי אומרים, שני זכרים. ובית הלל אומרים, זכר ונקיבה, שנאמר [שם ה ב] זכר ונקבה בראם. נשא אשה ושהתה עמו עשרה שנים ולא ילדה, אינו רשאי לבטל. גירשה, מותרת לינשא לאחר, ורשאי השני לשהות עמה עשר שנים. ואם הפילה, מונה משעה שהפילה. האיש מצווה על פרייה ורבייה, אבל לא האשה. רבי יוחנן בן ברוקה אומר, על שניהם הוא אומר [שם א כח] ויברך אותם אלהים, ויאמר להם אלהים פרו ורבו וגו':

גמ': בית שמאי אומרים, שני זכרים שנאמר במשה [שמות יח ג ד] גרשום ואליעזר, ואח"כ פרש מאשתו. בית הלל אומרים, זכר ונקבה. למדו מבריייתו של עולם שנאמר, זכר ונקבה בראם. אמר רבי בון לכן צריכה לדברי ב"ה, אפילו זכר ונקבה וכ"ש שני זכרים. דאי לא כן, היא מתניתא מקולי בית שמאי ומחומרי ב"ה ולמה לא נמנת? בני בנים כבנים. בני בנות אינן כבנים. בן בן, ובת בת עולין. בת בן, ובן בת, אינן עולין. איילונית והסריס ושאינן ראויין לולד, אינן עולין. תנן, נשא אשה ושהתה עמו עשרה שנים ולא ילדה אינו רשאי לבטל. אמר ר' אמי בשם רבי שמעון בן לקיש. טעמא דהן תנייא דכתיב [בראשית טז ג] מקץ עשר שנים לשבת אברם בארץ כנען. צא שנים שעשה בחוצה לארץ שאינם עולות למנין עשר שנים. [דף לח עמוד א] ותני כן, חלתה היא או שחלה הוא. או שהלך לו למדינת הים, אינן עולין. נישאת לראשון ולא ילדה. יש לה כתובה. לשני, יש לה כתובה. לשלישי, יש לה כתובה. לרביעי ולחמישי, אין לה כתובה אם לא ידעו. אמר רבי חנינא בר עגול בשם רבי חזקיה. לשלישי עצמו אין לה כתובה. נישאת לרביעי ולחמישי ולא ילדה, מהו דיחזרון קדמאי עליה שתחזיר כתובתה? יכלה היא מימר, רק כדון איתעקרת ההיא איתתא. נישאת לחמישי וילדה. מהו שתחזיר על רביעייתא שיתן כתובתה? אומרים לה, שתיקותיך יפה מדיבוריך. שמא יטען שאין הגרושים תופסים כי אם היה יודע שיתחייב כתובה לא היה מגרש ונמצאו בניה ממזרים. נבעלת ורואה דם. נבעלת ורואה דם. אית תניי תני, שנייה תיבעל, שלישיית לא תיבעל. ואית תניי תני, שלישיית תיבעל, רביעית לא תיבעל. הוון בעיין מימר. מה דמר שנייה תיבעל ושלישיית לא תיבעל. כמאן דמר שלישיית אין לה כתובה. ברם כמאן דמר שלישיית תיבעל, רביעית לא תיבעל. כמאן דמר שלישיית יש לה כתובה. היתה יולדת זכרים והיו נימולים ומתים. אית תניי תני, שני ימול שלישי לא ימול. אית תניי תני, שלישי ימול רביעי לא ימול. הוון בעיין מימר, מאן דמר שני ימול שלישי לא ימול, כמאן דמר השלישיית אין לה כתובה. מאן דמר השלישי ימול הרביעי לא ימול, כמאן דמר השלישיית יש לה כתובה. ולא היא, אפילו כמאן דמר השלישיית יש לה כתובה. מודי הוא הכא שלא ימול מפני סכנה. תני אמר רבי נתן. מעשה שהלכתי לקיסרין של קפוטקייא, והיתה שם אשה אחת, והיתה יולדת זכרים והיו נימולים ומתים. ומלת את הראשון ומת. שני ומת, שלישי ומת. רביעי הביאתו לפני. נסתכלתי בו, ולא ראיתי בו דם ברית שהיה צהוב. אמרתי להם, הניחוהו לאחר זמן, והניחוהו ומלוהו ונמצא בן קיימא, והיו קורין אותו נתן בשמי. היו לה בנים ומתו. מונה משעת מיתה יכולה היא מימר רוחא חנקת בנים דההיא איתתא ועקרתא אבל קדם לא היתה עקרה, תנן, האיש מצווה על פרייה ורבייה, אבל לא האשה. אמר ר' אלעזר בשם ר' יוסי בר זימרה. טעמא דהן תנייא דכתיב [בראשית א כח] פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשוה. וכבשה כתיב מי דרכו לכבוש? האיש ולא האשה. רבי ירמיה רבי אבהו ורבי יצחק בר מריון אמרו בשם רבי חנינה. הלכה כרבי יוחנן בן ברוקה שגם האשה חייבת. רבי יעקב בר אחא ורבי יעקב בר אידי ורבי יצחק בר חקולה אמרו בשם רבי יודן נשייא. אם תובעת להינשא מפני שרוצה ילדים שידאגו לה בזקנתה ויקברו אותה אחר מותה הדין עמה. אמר רבי אלעזר בשם רבי חנינה, הלכה כרבי יוחנן בן ברוקה. אמר ליה רבי אבא בר זבדא. עמך הייתי, ולא איתאמרת, אלא אם היתה תובעת להינשא הדין עמה. וגזי ליה פרע לו במקרה דומה דתנין תמן, שבת שחלה תשעה באב להיות בתוכה, אסורין מלספר ומלכבס. ובחמישי מותרין מפני כבוד השבת. אמר רבי אבא בר זבדא בשם רבי חנינה. ביקש רבי לעקור תשעה באב, ולא

הניחו לו. אמר לו רבי אלעזר, עמך הייתי ולא איתאמרת. אלא ביקש רבי לעקור תשעה באב שחל להיות בשבת, ולא הניחו לו. אמר, הואיל ונדחה ידחה. אמרו לו, ידחה למחר. וקרא עליהם [דף לח עמוד ב] [קהלת ד ט] טובים השנים מן האחד

הדרן עלך פרק הבא על יבמתו

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ז הלכה א

מתני': אלמנה לכהן גדול, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט. הכניסה לו עבדי מלוג ועבדי צאן ברזל. עבדי מלוג לא יאכלו בתרומה. ועבדי צאן ברזל יאכלו בתרומה. ואילו הן עבדי מלוג, אם מתו מתו לה, ואם הותירו הותירו לה. אף על פי שהוא חייב במזונות, לא יאכלו בתרומה. ואילו הן עבדי צאן ברזל. אם מתו מתו לו, ואם הותירו הותירו לו, הואיל והוא חייב באחריות, הרי אילו יאכלו בתרומה:

גמ': מניין לכהן שנשא אשה וקנה לו עבדים שיאכלו בתרומה? תלמוד לומר [ויקרא כב יא] וכהן כי יקנה נפש קניין כספו הוא יאכל בו וילידי ביתו הם יאכלו בו. מניין לאשתו שקנתה עבדים, ועבדיה עבדים שיאכלו בתרומה? ת"ל וכהן כי יקנה נפש, קניין כספו הוא יאכל בו. אף קנינו שקנה קניין אוכל. ר' יעקב בר אחא ורבי הילא אמרו בשם רבי אלעזר. כתיב הם יאכלו. הם יאכלו. בעבד שקנה עבדים על מנת שיהיה לרבו רשות בהן היא מתניתא. אבל בעבד שקנה עבדים על מנת שלא יהיה לרבו רשות בהן, קניינו הוא. רבי יעקב בר אחא ורבי הילא אמרו בשם רבי אלעזר. עבד שקנה עבדים על מנת שלא יהא רשות לרבו בהן ומת, כל הקודם בהן זכה. **תנן עבדי מלוג לא יאכלו בתרומה.** והכא לא קניין קניינו הוא, ולמה לא יאכלו אף שהיא חללה? אמר רבי הילא בשם רבי אלעזר. הם יאכלו, והם יאכלו. הראוי לכול מאכיל. ושאינו ראוי לכול אינו מאכיל. ר' יוחנן אמר, משום קנס כדי שתראה שיגרשה שהיא כזונה אצלו. מה נפק מן ביניהון? [דף לט עמוד א] עבד ערל שקנה לו עבדים. אין תימר קנס, אין כאן קנס. ואין תימר הראוי לאכול מאכיל. וזה הואיל ואינו ראוי לאכול אינו מאכיל. אמר רבי יעקב בר אחא, בעבדי צאן ברזל פליגין רבי יוחנן ורבי אלעזר. רבי יוחנן אמר, מכרן אינן מכורין. אמר ליה רבי אלעזר אוכלין בתרומה מכוחו, ואת אמרת אכין שאינו יכול למכור? אמר ליה. הרי עבדי מלוג, הרי הן אוכלין תרומה מכוחו, ואת אמר מכרן אינן מכורין? א"ל, עבדי מלוג, משלך נתנו לך. בדין הוא שלא יאכל בתרומה שהם נכסי האשה וחכמים תקנו שהבעל אוכל פירות. והן אמרו שיאכל דכיון

שהבעל אוכל פירות הוי כעבד שקנה עבדים על מנת שיש לרבו רשות בהם שאוכלים. והן אמרו מכרן אינן מכורין. אבל עבדי צאן ברזל שמדאורייתא אכלי, צריך להיות מכרו מכור. אמר ר' יעקב בר אחא בשם ר' יאשיה. מתניתא מסייעא לדין, ומתניתא מסייעא לדין. מתניתא מסייעא לרבי אלעזר דתנן, עבדי מלוג יוצאין בשן ועין לאשה אבל לא לאיש. ועבדי צאן ברזל יוצאין בשן ועין לאיש אבל לא לאשה. מכאן שהם קנינו של האיש לגמרי, וכמו שהוא יכול לשחרר כך הוא יכול למכור. מה עבד ליה רבי יוחנן? קל הוא בשחרור. כהדא דתני, העושה עבדו אפותיקי, מכרו אינו מכור. שיחררו משוחרר. מתניתא מסייעא לרבי יוחנן דתנן, אחד עבדי מלוג ואחד עבדי צאן ברזל, אינן ביום ויומיים, ואינן יוצאין בשן ועין בין לאיש בין לאשה. מכאן שאין העבדים קניין מלא, לא של הבעל ולא של האשה. נכסי צאן ברזל אשם מת או מגרש חוזרים לאשה מה פליגין? בשמכרן לעולם, או בשמכרן לשעה עד שימות או יגרש? אין תימר בשמכרן לעולם, מכרן לשעה דברי הכל מכורין. אין תימר בשמכרן לשעה, אבל מכרן לעולם דברי הכל אינן מכורין. נישמענה מן הדא דתנן. העושה שדהו אפותיקי לאשה

בכתובתה, ולבעל חובו על חובו. מכרה הרי זו מכורה. [דף לט עמוד ב] והלוקח יחוש לעצמו שהמלוה יכול לגבות ממנו וכן האשה אחר שימות הבעל או יגרשנה. רבן שמעון בן גמליאל אומר. לאשה בכתובתה, אינה מכורה אפילו לשעה. שלא עלת על דעת, שתהא אשה מחזרת על בתי דינים. אמרו, אתייא דרבי אלעזר שאמר שהבעל מוכר, כרבנן. ודר' יוחנן כרשב"ג. הוי אומר בשמכרן לשעה אן קיימין. אבל אם מכרן לעולם, דברי הכל אינן מכורין. וולד בהמת מלוג לבעל שהולד כפירות שהבעל אוכל. וולד שפחות מלוג לאשה. חנניה בן אחי יהושע אמר. וולד בהמת מלוג כוולד שפחת מלוג. רבי אלעזר אמר לחברייא. הוון ידעין דרבי יוחנן שאמר שאם מכרן אינם מכורים, כחנניה בן אחי יהושע. רב ושמואל, רב כרבנן, ושמואל

כחנניה בן אחי יהושע. מתיב שמואל לרב. על דעתך דאת אמר משל אשה הן. **משמע שאינם כפירות שהבעל אוכל, אלא כשבח דאתי מעלמה שהוא לאשה.** מעתה אם הניח להם אביהם פרה וילדה לאחר מיתת אביהן, לא יטול הבכור פי שנים. והא תניא הניח להן אביהן פרה וילדה בכור נוטל פי שנים? א"ל, משום שבכור נוטל פי שנים בשבח שבא ממילא. הגע עצמך שהכניסתן קטנים וגדלו, הרי הן של אשה הן. ואת מודה לי שהבכור נוטל פי שנים. תני הכניסתן ילדים נוטלתן נערים. הכניסה לו שני כלים, היה אחד יפה שוה **ככתובתה** שהתיקר, נוטלתו בכתובתה. היה אחד ומחצה יפה ככתובתה. רב הונא ורב נחמן בר יעקב. חד אמר, הוא נותן דמי השני ונוטלו. וחורנה אמר, היא נותנת דמי השני ונוטלתו. רבי אבא בר כהנא אמר קומי רבי אמר, **אמר רבי יעקב בר אחא בשם רבי יסא.** אפילו היה יפה אחד ומחצה בכתובתה, היא נותנת דמי השני ונוטלתו. שלא עלת על דעת שישתמשו אחרים בכליה. **אמר רבי יעקב בר אחא בשם ר' זעירא.** מתניתא אמרה כן **דתנן,** הכניסתן בדמים שהעריכו שווים באירוסים, נוטלתן בדמים שאף אם יתיקרו תוסיף ותטלם. רבי חייה בר אדא בעא קומי רבי מנא. מהו למה נקראו עבדי מלוג? אמר ליה כמה דאת אמר מליג מליג כמו במליגת העוף **שמסיר הנוצות וגוף העוף נשאר. כך הבעל אוכל פירות והגוף של האשה.** תמן תנין, המקבל צאן ברזל מן הגוי כגון שאומר לו הרי מאה צאן אלו עשויות עליך במאה דינרין, וולדותיהן חלבן וגזוזתן חצי שלך. ואם מתו חייב אתה באחריותן. ואתה מעלה לי סלע בכל אחת משלך באחרונה, הוולדות [דף מ עמוד א] פטורין מבכורה שהגוי שותף. ולדי וולדות חייבין. רבי ירמיה בעי. תמן את אמר הוולדות לראשון. וכיוון שכאן הראשון היה גוי, פטור מבכורה. והכא את אמר הוולדות לשני לבעל שקיבל מהאשה? אמר רבי יוסה. תמן על ידי שעיקרה הבהמה עצמה לראשון ואם לא ישלם, תפיס לבהמה ואי לא משכח בהמה תפיס לוולדות, נמצא שיד הגוי באמצע הוולדות לראשון. ברם הכא על ידי שעיקרו לשני שהרי אינה יכולה לסלק אותו. ואם תמות האשה הרי הם שלו, **לכן הוולדות לשני**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ז הלכה ב

מתני': בת ישראל שנישאת לכהן, והכניסה לו בין עבדי מלוג בין עבדי צאן ברזל. הרי אילו יאכלו בתרומה. ובת כהן שנישאת לישראל, והכניסה לו בין עבדי מלוג בין עבדי צאן ברזל, הרי אילו לא יאכלו

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ז הלכה ג

מתני': בת ישראל שנישאת לכהן, ומת והניחה מעוברת. לא יאכלו עבדיה בתרומה מפני חלקו של עובר. העובר פוסל ואינו מאכיל, דברי רבי יוסי. א"ל, מאחר שהיעדתה בנו על בת ישראל לכהן שלא יאכלו עבדיה מפני חלקו של עובר. ואף בת כהן לכהן ומת והניחה מעוברת, לא יאכלו עבדיה בתרומה, מפני חלקו של עובר:

גמ': **תנן,** בת ישראל שנישאת לכהן, ומת והניחה מעוברת. לא יאכלו עבדיה בתרומה מפני חלקו של עובר. א"ר אלעזר, כיני מתניתא, עבדיה עבדים של נכסי מלוג יאכלו. עבדי' עבדים של נכסי צאן ברזל לא יאכלו. דאי לא כן, היא אוכלת בגלל בניה החיים, ועבדיה אינן אוכלין? אמר רבי יאשיה בשם רבי יוחנן. אם מזו, אין ראייה, שאפשר שהמשנה מדברת שאין בנים אחרים, ואפילו היא לא תאכל מפני העובר. אמר רבי חגי קומי ר' יוסה. לא דרבי יוחנן פליג על זה שעבדיה אוכלים אם היא אוכלת. לא אמר אלא שמזו אן ראייה, שיתכן שאפילו היא לא תאכל. אתא עובדא קומי רבי יהושע בן לוי אמר, צא וראה היאך הציבור נוהג. אמר רבי אבון בשם רבי יהושע בן לוי. ולא רק בדבר הלכה זו. אלא כל הלכה שהיא רופפת בבית דין, ואין את יודע מה טיבה. צא וראה היאך הציבור נוהג ונהוג. ואנן חמיי ציבורא דלא מיכלון. אמר רבי יוסה [דף מ עמוד ב] **ממה ששנינו שאן עבדיה אוכלין אבל היא אוכלת,** הדא אמרה, אין העובר פוסל את מי שהוא ראוי לאכול כגון כאן שיש בנים אחרים והיא אוכלת מכחם. ולא מאכיל את מי שאינו ראוי לאכול כגון בת ישראל לכהן שאן לה ילדים אינה אוכלת בגלל העובר. תני רבי ישמעאל בר יוסף משום אבי. בת ישראל שהייתה נשאה לכהן והיא מעוברת והיה לה בת וכן. בשעה שהנכסים מועטים,

מאכלת את העבדים ממה נפשך. אם העובר זכר, אין לבנים כלום בנכסים מועטים. ואם העובר נקבה, לא תקנו רבנן שתזכה קדם לידה. אמר רבי אמי בשם רבי יוחנן. שכן היה ראויה לתופשן למזונות. ואשה אינה ראויה לתופשן למזונות? שהרי אלמנה בנכסים מועטים כבת בן הבנים. ראויה היא לתבוע כתובתה ולאבד מזונותיה. וקשיא, בשלמא אם היו אוכלים מכוח האשה כתובה מדבר תורה לכן מאכילה את העבדים תרומה שהיא מהתורה. ומזון הבנות מדבריהן. ואיך יכולים העבדים לאכול מכוחן, ודבריהן עוקרין דבר תורה? [דף מא עמוד א] כמאן דאמר מאליהן קיבלו עליהן את המעשרות שתרומה בזמן הזה מדרבנן. אשכחתי אמר רבי ישמעאל בר רבי יוסה שסובר שתרומה בזמן הזה מדאורייתא חלוק על אביו שסובר שתרומה בזמן הזה מדרבנן. דאמר רבי סימן בשם חולפייא. רבי ורבי ישמעאל ב"ר יוסי וכן הקפר. נמנו על אויר אשקלון וטיהרוהו מפי רבי פנחס בן יאיר. אף שאשקלון פטורה מן המעשרות ומן השביעית. דאמר. יורדין היינו לסירקייא שוק של אשקלון, ולוקחין חיטין, ועולין לעירנו וטובלין, שמא נגע בהם גוי, ואוכלין בתרומתינו. ואם היה עליה טמאת ארץ העמים, היו צריכים הזהת שלישי ושביעי כטמאת מת. למחר נמנו עליה לפוטרה מן המעשרות, כיוון שלא כבשוה עולי בבל, משך רבי ישמעאל ב"ר יוסי את ידיו. מסתמך היה רבי ישמעאל על בן הקפר. א"ל בני. למה לא אמרת לי מפני מה משכת את ירך ממנו ולא רצית להימנות? הייתי אומר לך. לענין טמאת ארץ העמים שהיא גזרת חכמים. יכולתי להסכים אתמול לטהר את אשקלון. שטמאת ארץ העמים דרבנן. דאני הוא שטמאתי אני הוא שטהרתי. ועכשיו שדנו להתייר מעשרות, משכתי את ידי. שאני אומר שמא נתכבשה על ידי עולי בבל וחיובה מדבר תורה, והיאך אני פוטרה מדבר תורה? מאימתי היא טמאה משום מדור עכו"ם? שגזרו בארץ ישראל שבת שגר שם גוי ארבעים יום, הבית טמא כיוון שהם חשודים לקבור את הנפלים שם. אמר רבי סימון. משתשהא הגזירה ארבעין יומין כמו בית שגוי מתחיל לגור בו. שהרי קדם לא גזרו עליהם משום מגורות עכו"ם. א"ר ירמיה. ולא בטעות היינו מחזיקין שהיא טהורה? אלא מיד היא טמאה משום ארץ העמים שהרי כבר עברו יותר מארבעים יום מאז שהגויים גרו בבתי הללו. אשכח רבי ישמעאל בר רבי יוסה תני בשם אביו, מאליהן קיבלו עליהן את המעשרות. ואמר יאות. מעשרות מדבריהן ומזון הבנות מדבריהן, ודבריהן עוקרין את דבריהן. [דף מא עמוד ב] תני, מת והניח את אשתו מעוברת היו שם זכרים, מאכילין. נקיבות, אין מאכילות. היו שם זכרים מאכילין, שהוא שני ספקות, ספק אם העובר זכר ספק נקבה. ספק נפל ספק בן קיימא. וספק דבריהם להקל. נקיבות אינן מאכילות שהוא ספק אחד. ספק בן קיימא ספק לאו בן קיימא. וספק דאורייתא לחומרא. אבל ספק זכר ספק נקבה אין כאן דמה נפשך, זכר הוא, כולה דידיה ועובר אינו מאכיל. נקיבה היא, נסבה חולקה עימהן ואינם אוכלים בגלל חלקה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ז הלכה ד

מתני': העובר, והיבם, והאירוסין, והחרש, וכן תשע שנים ויום אחד, פוסלין ולא מאכילין. ספק שהוא בן תשע שנים ויום אחד, ספק שהביא שתי שערות ספק לא הביא. נפל עליו הבית ועל בת אחיו, ואינו ידוע איזה מת ראשון. צרתה חולצת ולא מתייבמת:

גמ': העובר פוסל ואינו מאכיל. אמר רבי שמעון, בזו מידת הדין לוקה. שאם מעשה הוא נחשב כקיים לפסול, יהא מעשה להאכיל. ואם אינו מעשה לפסול, לא יהא מעשה להאכיל. יאות אמר רבי שמעון, ומה טעמון דרבנן? מדכתיב [ויקרא כב יא] וילידי ביתו הם יאכלו. הם יאכילו. הראוי לוכל מאכיל. ושאינו ראוי לוכל אינו מאכיל. התיבון, הרי ממזר, הרי אינו ראוי לאכול ומאכיל כגון שמת בעלה ובנה ונשאר לה נכד ממזר? שנייא דכתיב [ויקרא כב יא] וילידי ביתו. ילוד מאכיל ושאינו ילוד אינו מאכיל. מעתה, תדרוש גם שהילוד פוסל ושאינו ילוד אינו פוסל? שנייא דכתיב [שם יג] ושבה אל בית אביה כנעוריה. ושבה אל בית אביה. פרט לשומרת יבם. כנעוריה. פרט למעוברת. אמר רבי יוסי [דף מב עמוד א] הדא אמרה, העובר, עשו אותו כממש לפסול. ולא עשו אותו כממש להאכיל. מיליהון דרבנן פליגין. דאמר זעירא, תני תמן, ארוסה ושומרת יבם ומעוברת. משלמות את הקרן, ואינן משלמות את החומש. מה אנן קיימין? אם בבת כהן שנישאת לישראל. אפילו יולדת הימינו בנים, פטורה מן החומש, שאינה זרה לו לתרומה ולמה אמר דווקא מעוברת? אלא כן אנן קיימין, בבת ישראל שנישאת לכהן. אם אומר את, העובר עשו אותו כממש לפסול ולא עשו אותו כממש להאכיל, למה משלמות את הקרן ואינן משלמות את החומש? וישלמו קרן וחומש? תנן, חרש פוסל. לא כן תני ר' חיה, כהנת אשתו של

חרש ושל שוטה שאין להם קידושין מהתורה, טובלת מחיק בעלה ואוכלת? רבי אבא מרי ורבי מתניה. חד אמר, **המשנה שאמרה שהחרש פוסל אות אשתו מלאכול בתרומה מדברת בחרש פוסל** כגון חלל או ממזר, ובביאתה הפכה לזונה ואסורה בתרומה. וחורנה אמר בחרש ייבם **שקונה ביבום מדאורייתא**. ספק שהוא בן תשע שנים ויום אחד ספק שאינו, כמי שהוא בן תשע שנים ויום אחד לפסול אם היה פסול ובא על הכהנת. ספק שהביא שתי שערות ספק שלא הביא שתי שערות, כמי שהביא שתי שערות, להאכיל אם היה כהן וקידש ישראלית: **תנן**, נפל הבית עליו ועל בת אחיו, ואין ידוע אי זו מהן מת ראשון. צרתה חולצת ולא מתייבמת. והכא אתיבן מיתני צרות? אלא בגין דתנינן **ספיקות תני נמי** ספק צרות

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ז הלכה ה

מתני': האונס והמפתה והשוטה, לא פוסלין ולא מאכילין. ואם אינן ראויין לבוא בישראל, הרי אילו פוסלין. באי זה צד? היה ישראל שבא על בת כהן, תאכל בתרומה. עיברה, לא תאכל. נתחתך העובר במעיה, תאכל. היה כהן שבא על בת ישראל, לא תאכל בתרומה. עיברה, לא תאכל. ילדה, תאכל. נמצא כוחו של בן גדול משל אב **שהאב אינו מאכיל אלא על ידי נישואין ובן מאכיל אפילו שלא מן הנישואים** :

גמ': תנן האונס והמפתה והשוטה, לא פוסלין. הדא אמרה, שאין אונסין פוסלין בכהונה בפנויה. הדא מסייעא לההוא דתני רבי חייה, בת כהן אשתו של חרש ושל שוטה שאן קידושין תופסים בהם טובלת מחיק בעלה ואוכלת. ודלא כרבי אלעזר, דר' אלעזר אומר. אף הפנוי שבא על הפנויה שלא לשם אישות, הרי זו בעילת זנות. אמר רבי אבא בשם ר' אבא בר ירמיה. ממה שאנוסה לא נאסרה בתרומה, משמע שאנוסה מתהפכת ולכן לא חוששים שמא תתעבר. אנוסה אינה צריכה להמתין ג' חדשים. אמרה רבי יונה קומי רבי יוסה, אמר ליה, לא תקבל ממנו. קל הוא באכילת תרומה. אילו בת כהן שנישאת לישראל, והלך בעלה למדינת הים ושמעה עליו שמת, שמא אינה אוכלת בתרומה מיד? ולא חוששים שמא היא מעוברת אף לא באונס שודאי אינה מתהפכת.

ולענין העובר אם רוצה להנשא [דף מב עמוד ב] צריכה להמתין שלשה חדשים. **תנן, האונס והמפתה והשוטה, לא פוסלין ולא מאכילין. ואם אינן ראויין לבוא בישראל, הרי אילו פוסלין. ואלו הן שאינן ראויין לבוא בישראל.** בן תשע שנים ויום אחד שהוא, גר עמוני ומואבי ומצרי, ועבד וממזר, חלל נתין כותי וגוי, שבאו על בת ישראל, על בת כהן, על בת לוי, פסולה מן הכהונה. רבי יוסי אומר, כל שזרעו פסול, ביאתו פוסלת. כל שאין זרעו פסול, אין ביאתו פוסלת. רבן שמעון בן גמליאל אומר, כל שאת מותר בבתו, אתה מותר באלמנתו. וכל שאין את מותר בבתו, אין אתה מותר באלמנתו. ומה ביניהון? רבי יוחנן אמר, גר עמוני ומואבי ביניהון. מאן דאמר כל שזרעו פסול ביאתו פוסלת. זה הואיל וזרעו פסול ביאתו פוסלת. מאן דאמר כל שאת מותר בבתו, את מותר באלמנתו. וזה הואיל ואת מותר בבתו את מותר באלמנתו. ומה שיטת חכמים? אמר רבי ירמיה בשם רבנן ורבי אבא, תריהון רבנן ורבי אבא אמרין, בת גר עמוני ומואבי ובת דור שני מצרי אף על פי שאת מותר בבתו, את אסור באלמנתו. ר' זכיי דאלכסנדריה משלח שאול לרבנן, בת גר עמוני ובת דור שני של מצרי מהן לכהונה? רבי יוסי סבר שרבי זכיי שאל אם אלמנתו של גר מצרי מותרת לכהונה. אמר ליה רבי יוסה. לא שמיע לההוא דאמר רבי ירמיה. רבנן ורבי אבא תריהון אמרין, בת גר עמוני ובת דור שני של מצרי, אף על פי שאת מותר בבתו, את אסור באלמנתו. וכל שזרעו פסול, ביאתו פסולה. לא כן צריכה לא זו הייתה השאלה **אלא**, בשהיתה אמה מישראל. **האם אומרים**, כשם שנתחללה אמה, כך נתחללה בתה? ועוד **ראיה שהשאלה על הבת מן הדא**, דאמר רבי יעקב בר אחא. פליגי ר' יוחנן ורבי שמעון בן לקיש **גבי** בת גר עמוני ובת דור שני מצרי **שנשאו ישראלית**. רבי יוחנן אמר, כשירות. ריש לקיש אמר פסולות. רבי יוסי בי רבי בון אמר, בזקנות האם האמא הישראלית נפסלה פליגי. רבי יוחנן אמר, כשירות. ריש לקיש אמר, פסולות

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ז הלכה ו

מתני': העבד פוסל משום ביאה, ואינו פוסל משום זרע. באי זה צד? בת ישראל לכהן, בת כהן לישראל, וילדה ממנו בן. הלך הבן ונכבש על השפחה וילדה ממנו בן, הרי זה עבד. היתה אם אביו בת ישראל לכהן, לא תאכל בתרומה. בת כהן לישראל תאכל בתרומה:

גמ': העבד, מניין שביאתו פוסלת? רבי יוחנן אמר בשם רבי ישמעאל **דכתיב** [ויקרא כב יג] ובת כהן כי תהיה אלמנה וגרושה וזרע אין לה. כל שיש לה עליו אלמנות וגירושין, חוזרת לאכול מתרומת בית אביה. את שאין לה עליו אלמנות וגירושין, אינה חוזרת. התיב רבי ירמיה. הרי אלמנה או פנויה שזינתה, הרי אין לה אלמנות וגירושין וחוזרת? רבי יוסי לא אמר כן אלא מחלפא שיטתיה דר' יוחנן? בגיטין הוא אמר, כותין משום מה הן פסולין? **אמר ר' יוחנן בשם ר"א**, משום גוי ועבד הבא על בת ישראל **שהוולד ממזר**. [דף מג עמוד א] **ובקידושין** הוא אמר רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש תריהון אמרין הוולד ממזר. **ואם הוולד ממזר, למה לי קרא שהעבד פוסל בביאה?** הכא בגיטין ובקידושין אמר ליה משום גרמיה. והכא אמר לה משום רבי ישמעאל **שסובר שאן הוולד ממזר והיה צריך פסוק ללמד שפוסל**. **רבי יוחנן סבר הוולד ממזר**, שכן לדברי חכמים הוולד ממזר. רבי חזקיה לא אמר כן אלא, מחלפה שיטתיה דרבי יוחנן? בגיטין הוא אמר, הכותין משום מה הן פסולין? אמר רבי יוחנן בשם רבי ישמעאל, משום גוי ועבד הבא על בת ישראל הוולד ממזר. בקידושין הוא **אומר**. ר' יוחנן ר' שמעון בן לקיש תריהון אמרין הוולד ממזר, והכא הוא אמר, את שיש לו עליו אלמנות וגירושין חוזרת. ואת שאין לה עליו אלמנות וגירושין אינה חוזרת? **ולפי זה אי אפשר לתרץ כמו קדם, שהרי את שני המימרות אמר רבי יוחנן בשם רבי ישמעאל**. אמר רבי מתנייא. סלקית לסחורה ושמעית ר' יוחנן ור' ישמעאל **בשם רבי ישוע דאמרי כתיב** [ויקרא כב יג] ובת כהן כי תהיה אלמנה וגרושה וזרע אין לה. את שיש לה עליו אלמנות וגירושין חוזרת. ואת שאין לה עליו אלמנות וגירושין אינה חוזרת. **ולפי זה אפשר לתרץ כמו קדם**. ואמרת יאות, **גוי ועבד הבא על בת ישראל אין הוולד ממזר כר' יהושע**. **דלרבי ישוע אין ממזר אלא מאשה שהיא אסורה עליו איסור ערוה וחייבין עליה מיתה**:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ז הלכה ז

מתני': ממזר פוסל ומאכיל. באי זה צד? בת ישראל לכהן, ובת כהן לישראל, וילדה ממנו בת, והלכה הבת ונישאת לעבד או לגוי, וילדה ממנו בן, הרי זה ממזר. היתה אם אמו בת ישראל לכהן, תאכל בתרומה. בת כהן לישראל, לא תאכל בתרומה:

גמ': לית הדא פליגא על רב? דרב אמר. גוי ועבד שבא על בת ישראל הוולד כשר? פתר לה בגוי פסול, ובעבד פסול שהיו עמוני מואבי או מצרי

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ז הלכה ח

מתני': כ"ג, פעמים שהוא פוסל. כיצד? בת כהן שנישאת לישראל וילדה ממנו בת. הלכה הבת ונישאת לכהן וילדה ממנו בן. הרי זה ראוי להיות כהן גדול, ועומד ומשמש על גבי המזבח. מאכיל את אמו, ופוסל את אמו. זאת אומרת, לא כבני כהן גדול, שהוא פוסליני מן התרומה:

גמ': תני בר קפרא, **תינוק** בן יומו פוסל ומאכיל. **תנן לא כבני כהן גדול, שהוא פוסליני מן התרומה**. כיני מתניתא, לא כבן **בתי** כהן גדול **שהוא פוסליני** מן התרומה. הא כיצד? בת כהן שנישאת לישראל, וילדה ממנו בת. ובת ישראל שנישאת לכהן, וילדה ממנו בן. ונישאו שניהן זה לזה, והולידו בן. הרי זה ראוי להיות כהן גדול ועומד ומשמש על גב המזבח. מאכיל את אמו, ופוסל את אמו. זאת אומרת לא כבן בתי כהן גדול שהוא פוסליני מן התרומה

הדרן עלך פרק אלמנה לכהן גדול
תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ח הלכה א

מתני': הערל וכל הטמאים לא יאכלו בתרומה. נשיהם ועבדיהם יאכלו. פצוע דכא וכרות שפכה, הן ועבדיהן אוכלים, ונשיהם לא יאכלו. אם לא ידעה משנעשה פצוע דכא וכרות שפכה, הרי אילו יאכלו

[דף מג עמוד ב] **גמ':** תנן, הערל וכל הטמאים לא יאכלו בתרומה. מניין שהערל אינו אוכל בתרומה? **כתיב** [ויקרא כב ד] איש איש מזרע אהרן והוא צרוע או זב בקדשים לא יאכל עד אשר יטהר. איש איש לרבות את הערל. או איש איש לרבות את האונן? אמר רבי יוסי בן חנינה כתיב [שם י] כל זר לא יאכל קודש. משום זרות אסרתי לך, ולא אסרתי לך משום אנינה. ר' טיופה סמוקא בעי קומי רבי יוסי, או נאמר, זרות אסרתי ולא אסרתי משום ערלה? א"ל, מאחר שכתוב אחד מרבה, ואחד ממעיט. מרבה אני את הערל שהוא מחוסר מעשה מגופו. ומוציא את האונן שאינו מחוסר מעשה מגופו. עד כדון כרבי עקיבה שדורש כפל לשון. כרבי ישמעאל? תני ר' ישמעאל נאמר בפסח [שמות יב מה] תושב ושכיר לא יאכל בו, ונאמר בתרומה [שם י] תושב ושכיר לא יאכל קדש. מה תושב ושכיר האמורים בפסח, פסל בו את הערל. אף תושב ושכיר האמור בתרומה, פסל בו את הערל. רבי חגיי בעא. אי מה תושב ושכיר האמור בפסח, פסל בו את האונן. אף תושב ושכיר האמור בתרומה, נפסול בו את האונן? א"ר הילא. לא למדו תושב ושכיר אלא לדברים האמורים בפרשה בפירוש. טומטום וערל ממקום אחד באו. ממה שנאמר בפסח וכל ערל, אפילו מקצת ערלה. אבל אונן, ממעשר שני בא. ר' אבון בעי, ותהא תרומה אסורה לאונן מקל וחומר? ומה אם המעשר שהוא מותר לזרים, הרי הוא אסור לאונן. תרומה שהיא אסורה לזרים, אינו דין שתהא אסורה לאונן? לא, אם אמרת במעשר שהוא טעון מחיצה. תאמר בתרומה שאינה טעונה מחיצה? הא לפי שיש בזה מה שאין בזה. ובזה מה שאין בזה, לא צרכו אי אפשר ללמד זה מזה. קדשים, מנין שיהו אסורים בערל? ללמד מן הפסח אין את יכול, שאין בו שבירת העצם. ולא מן התרומה, שהוא למד מן הלמד. הוי סופך לומר ג"ש ממנו ממנו נאמר בפסח [שמות יב ט] לא תאכלו ממנו נא. ונאמר בתרומת לחמי תודה [ויקרא ז יד] והקריב ממנו אחד מכל קרבן תרומה לה'. מה ממנו שנאמר בפסח, פוסל בו את הערל. אף [שמות יב ט] ממנו שנאמר בקדשים, פוסל בו את הערל. קדשים מנין שיהו אסורין לאונן? ג"ש ממנו ממנו. נאמר בפסח [שמות יב ט] לא תאכלו ממנו נא. ונאמר במעשר שני [דברים כו יד] לא אכלתי באוני ממנו. מה ממנו שנאמר במעשר פוסל בו את האונן. אף ממנו שנאמר בפסח פוסל בו את האונן. איתמר. לרבי ישמעאל מניין שהערל אינו אוכל בתרומה? תני ר' ישמעאל נאמר בפסח [שמות יב מה] תושב ושכיר לא יאכל בו, ונאמר בתרומה [שם י] תושב ושכיר לא יאכל קדש. מה תושב ושכיר האמורים בפסח, פסל בו את הערל. אף תושב ושכיר האמור בתרומה, פסל בו את הערל. ותושב ושכיר מופנה הוא? והלא דרושה היא. כהדא דתני גבי תרומה תושב ושכיר לא יאכל בו. תושב זה קנוי קניין עולם. גוי שנקנה לעבד עולם ולא התגייר לשם עבדות. שכיר זה קנוי קניין שנים. גוי שנקנה לעבד לכמה שנים. יאמר תושב, מה תלמוד לומר שכיר? הקנוי קניין עולם אינו אוכל, והקנוי קניין שנים אוכל? אילו כן הייתי אומר תושב זה הקנוי קניין שנים. וכשהוא אומר שכיר, בא השכיר ללמד על התושב שהוא קניין עולם. אם כן המילים תושב ושכיר אינם מופנים ואיך אפשר ללמוד מהם? א"ר מתיה, מכיון דכתיב [שמות יב מח] כל ערל וכל בן ניכר לא יאכל בו. תושב ושכיר לא יאכל בו למה לי? אי בעבד עברי אמאי לא יאכל? ישראל הוא. ואי בגוי, לא גרע מערל ובן ניכר. אלא לאפנוי. ותושב ושכיר הם שני מילים, שדי חד על הלמד וחד על המלמד והוי כמי שהוא מופנה משני צדדים. על דעתיה דר"ע דיליף מאיש איש, לאי זה דבר נאמר תושב ושכיר בתרומה? כההיא דאמר רבי הילא בשם רבי יסא. הלוקח עבדים ערלים מן הגוי על מנת [דף מד עמוד א] שלא למוהלן, אפילו מלן לא יאכלו בתרומה שאינם קנינו שחי"ב למוכרם לגוי. אמר רבי יוסי בשם ר' יוחנן, וכן אמר שמעון בר אבא בשם ר' יוחנן. הלוקח עבדים מן הגוי ע"מ למוהלן וחזרו בהן, מגלגל עמהן שנים עשר חדש. אם קיבלו עליהן, הרי יפה. ואם לאו, מותר למוכרן לגוי. אמר ר' יצחק בר נחמן בשם רבי יהושע בן לוי. מעשה באחד,

שלקח עיר אחד של עבדים ערלים מן הגוי ע"מ למוהלן, וחזרו בהן. אתא שאל לרבנין, אמרי ליה, גלגל עמהן שנים עשר חדש. אם קיבלו עליהן, הרי יפה. ואם לאו, הכל כמנהג המדינה. ואמר רבי יצחק בר נחמן, רבי יהושע בן לוי היה בלדוקיא, והוה תמן ר' יודן נשייא, בעא מיקרוץ להשכים וללכת לדרכו. אמר ליה, המתן ואנו מטבילין את הגיורת הזו למחר. רבי זירא שאל לר' יצחק בר נחמן, למה אמר לו **שנטבילה למחר?** מפני כבוד הזקן לא להטריחו ללכת בלילה לבור המים. או משום שאין מטבילין את הגיורת בלילה? אמר ליה, משום שאין מטבילים את הגיורת בלילה. אתא עובדא קומי דרבי יוסי מהו להטביל את הגרים בלילה? ולא הורו. עבד תושב וגר תושב לעולם **שלא יתגייר רק קיבל על עצמו שבע מצוות בני נח.** הרי הוא כגוי לכל דבר. **רק מותר לקיים אותו.** ר' שמאל בר חייה בר יהודה אמר בשם רבי חנינה. **עבד או גר תושב שלא יתגייר רק קיבל על עצמו שבע מצוות בני נח,** מגלגלין עמהן שנים עשר חדש. אם חזר בו, הרי יפה. ואם לאו, הרי הוא כגוי לכל דבר **ואסור לקיימו.** רבי שמאל בר חייה בר יהודה **ורבי חנינה אמרו בשם רבי.** גר תושב, צריך לקבל עליו **כל המצוות על מנת חוץ מה** שיהא אוכל נבילות. אמר רבי הילא, יאמרו הדברים ככתבן. מה פירוש יאמרו הדברים ככתבן? אמר ר' יוסי בר חנינה **לפסוק** [דברים יד כא] לא תאכלו כל נבילה, לגר אשר בשערך תתננה ואכלה. **שרק זה מותר לגר תושב אבל את שאר המצוות הוא חייב לקבל.** אית תניי תני, גר תושב אין מקבלין אותו עד שיקבל את כל המצוות שכתוב בתורה **חוץ מנבלה.** אית תניי תני, גר תושב אין מקבלין אותו עד שיכפור בע"ז שלו ודי בכך. **אמר רבי אבא בשם ר' חייה בר אשי.** גר תושב אין מקבלין אותו [דף מד עמוד ב] עד שיכפור בע"ז **שעבד כשהיה גוי.** א"ר זעירא מדברי כולהון עד שיכפור בע"ז כגוי. **דאי לא כן מה אנן אמרין, הרי למדנו במסכת ע"ז שגר תושב מבטל ע"ז. ואם גר תושב אינו צריך לכפור בע"ז פשיטא שהוא יכול לבטל.** ואם תאמר שהיה צריך לאמר שגר תושב מבטל ע"ז כי הייתי חושב שאף שהוא אינו כופר בע"ז הואיל והוא מצוה על ע"ז, לא יבטל? אי אפשר לאמר כך וגוים אינן מצווין על ע"ז ומבטלין? **אלא ודאי החידוש הוא שאף שגר תושב כופר בע"ז הוא יכול לבטל ע"ז.** אמר רבי יוסה. **שלא תאמר כיוון שהוא שוה לישראל בשלשה דברים. בלא תעשוק** [שנאמר] [דברים כד יד] לא תעשוק שכיר עני ואביון מאחריך או מגרך אשר בארצך בשערך. **ולא תונה** [שנאמר] [דברים כג טז יז] לא תסגיר עבד אל אדוניו אשר יציל אליך מעם אדוניו, עמך ישב בקרבך במקום אשר יבחר באחד שעריך לא תוננו. **וגולה** על ידי גר תושב **כישראל** [במדבר לה טו] לבני ישראל ולגר ולתושב תהיינה שש הערים האלה למקלט לנוס שמה כל מכה נפש. הוא לא לבטל. לפום כן צריך מימר, **דמבטל ע"ז כגוי.** מאן תנא בלא יעשוק? רבי יוסה בי רבי יודה. דתני, גר תושב הרי בלא תעשוק דברי רבי יוסה בי רבי יודה. רבי יודה אומר, גר תושב בשבת, כישראל ביום טוב. מה ישראל ביום טוב אופה ומבשל ואסור בכל מלאכה, אף גר תושב בשבת כן. רבי יוסי אומר, גר תושב בשבת, כישראל בחולו של מועד. מה ישראל בחולו של מועד מגבב מעל פני השדה, ואסור בכל מלאכת השדה. אף גר תושב בשבת כן. ר"ש אומר, גר תושב בשבת, כישראל בשאר ימות השנה. מה ישראל בשאר ימות השנה, חורש וזורע וקוצר. אף גר תושב בשבת כן. רב אדא רב המנונא **ורב אדא בר אחוה אמרו בשם רב,** הלכה כרבי שמעון. כתיב [שמות יב מד] וכל עבד איש מקנת כסף **ומלתה אותו אז יאכל בו.** עבד איש ולא עבד אשה? **אלא עבד** אפילו הוא איש את מוהלו בעל כורחו. בן איש גוי בן חורין אין את מוהלו בעל כורחו. רבי יוחנן בעי, הא בן קטן שאינו איש אפילו הוא בן חורין את מוהלו על כורחו **שזכות היא לו.** אפילו כבנו של אורכניס שהיה עשיר גדול ואולי לגביו אין זו זכות? **אמר רבי חזקיה בשם רבא,** הא כיני מקרה דומה, מצא בתוכה בעיר שרובה גויים תינוק מושלך. הטבילו לשום עבד, את מוהלו לשום עבד. לשום בן חורין, את מוהלו לשום בן חורין. רבי יוחנן בעי, לשום עבד הרי הוא כעבד, אפילו שהיה נראה כבנו של אורכניס? רבי אבהו ורבי אלעזר **אמרו בשם ר' הושעיה.** לא אמר כן אלא וכל עבד איש מקנת כסף. עבדך איש, את מוהלו על כורחו. בנך איש, אין את מוהלו על כורחו. כגון גוי שהתגייר יכול למול את עבדיו בע"כ אבל את בניו הגדולים אינו יכול למול בע"כ כההיא **דאמר רבי הילא בשם ר' יסא.** הלוקח עבדים ערלים מן הגוים על מנת למהול. כעבד איש הוא, את מוהלו על כרחן. על מנת שלא למוהלן, כבן איש הוא, ואין את מוהלו על כרחו. המשוך, והנולד מהול, והמל עד שלא נתגייר, לא יאכלו בתרומה. **המשוך מ"ט?** רבי זריקן **ורבי ינאי** בי רבי ישמעאל **אמרו בשם רבי יוחנן,** משום קנס. רבי ירמיה **ורבי שמאל** בר רב יצחק **אמרו בשם רב,** גזירה גזרו **שנראה כערל.** מה נפק מן ביניהון? משך לו אחר ערלה, או שנמשכה מאיליה. אין תימר קנס, אין כאן קנס שהרי לא פשע. אין תימר גזירה גזרו, אפילו כן גזירה גזרו. [בראשית יז יג] המול ימול. לשתי מילות. אחד למילה ואחד לפריעה. אחת למילה ואחת לציצין. עד כדון כר' עקיבא, דו אמר לשונות ריבויין הן שהיה דורש יתור מילים. כרבי ישמעאל דו אמר

לשונות [דף מה עמוד א] כפולין הן התורה דיברה כדרכה כלשון בני אדם כגון. [בראשית לא ל] הלוך הלכת. כי נכסף נכספתה [שם מ טו] גנב גנבתי, מנלן?. אמר רבי יודה בר פזי **דכתיב** [שמות ד כו] אז אמרה חתן דמים למולות. מיכן לשתי מילות. אחת למילה ואחת לפריעה. אחת למילה ואחת לציצין. רב אמר **כתיב** [בראשית יז יג] המול ימול. מיכן לנולד כשהוא מהול, שצריך להטיף ממנו דם ברית. המול ימול. מיכן לישראל ערל, שלא ימול **אחרים** עד שימול **עצמו**. ואין צריך לומר גוי ערל. אמר ר' לוי. כתיב [שם יז ט] ואתה את בריתי תשמור. אתה וכל כיוצא בך דווקא ישראל שמל לשם ברית שמים יכול למול. תני ישראל מל את הכותי. והכותי אינו מל את ישראל, מפני שהוא מהול לשום הר גריזים, דברי רבי יודה. אמר לו רבי יוסי. וכי איכן מצינו בתורה שהמילה צריכה כוונה? אלא מל והולך לשם הר גריזים עד שתצא נפשו. המשוך לא ימול, שלא יבא לידי סכנה, דברי רבי יודה. אמר לו רבי יוסי, הרבה משוכין היה בימי בן כוזבא, וכולן מלו וחיו, והולידו בנים ובנות. המשוך, והנולד מהול, והמל עד שלא נתגייר, צריך להטיף ממנו דם ברית. תני רבי שמעון בן אלעזר. לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על שנולד מהול, שצריך להטיף ממנו דם ברית, מפני שהיא ערלה כבושה. על מה נחלקו? על גר שנתגייר מהול. שבית שמאי אומרים, צריך להטיף ממנו דם ברית. ובית הלל אומרים, אין צריך להטיף ממנו דם ברית. **אמר רבי יצחק בר נחמן בשם רבי הושעיה**. הלכה כדברי התלמיד **רשב"א** שהמחלוקת בגר אבל נולד מהול צריך להטיף ממנו דם ברית. אתא עובדא קומי רב ואמר. מן הא דתני, מפני שהיא ערלה כבושה **ולא נאמר שמא היא ערלה כבושה**. הדא אמרה, ערל ברור הוא, ודוחין עליו את השבת. רבי אבהו אמר, אין דוחין עליו את השבת, וצריך להטיף ממנו דם ברית. רב אדא בר אחווא, אתיליד ליה חד בר כן מהול. ואף מוהל לא הסיכים למולו בשבת והוא עצמו מל אותו מימסמס בה **ומית. רבין אמר** אבין. נעשה כרות שפכה, ונתענה עליו שימות. רבנין דקיסרין אמרין, נעשה פצוע דכא ונתענה עליו שימות. [ויקרא יב ג] ערלתו וודאי דוחה את השבת ואין הספק דוחה את השבת. ערלתו. ערלתו ודאי דוחה את השבת. אין אנדרוגינס דוחה את השבת. שהיה רבי יודה אומר. אנדרוגינס דוחין עליו את השבת וחייבין עליו כרת. ערלתו. ערלתו ודאי דוחה את השבת. ואין הנולד בין השמשות דוחה את השבת. ערלתו. ערלתו ודאי דוחה את השבת. אין שנולד מהול דוחה את השבת. שבית שמאי **אומרים** צריך להטיף ממנו דם ברית, וב"ה **אומרים אינו צריך**. תמן תנינן, הכל חייבין בראייה, חוץ מחרש שוטה וקטן, **טומטום** ואנדרוגינס מה אמר בה רבי יודה? **האם מזה שרבי יהודה מתיר למול אותו בשבת, משמע שהוא זכר גמור ויהיה חייב בראיה או לא?** נישמענה מן הדא. דר' יוחנן בן דהבאי אמר משום רבי יהודה, אף הסומא פטור מראיה. **ולית בר נש אמר אף, אלא מכלל דו מודי על קדמיתא. מחלפה שיטת רבי יהודה? תמן אף שהתורה אמרה יראה כל זכורך, הוא אמר פרט לאנדרוגינס. והכא שהתורה אמרה ימול לכם כל זכר, הוא אומר לרבות אנדרוגינס?** רבי יהודה ורבנן מקרא אחד דרשו. **דכתיב, [בראשית יז יד] וערל זכר אשר לא ימול את בשר ערלתו ונכרתה וכו'** [דף מה עמוד ב]. רבנן דרשו ערל. מה **ת"ל** זכר? עד שיהא כולו זכר. ורבי יהודה דרש זכר. מה **ת"ל** ערל? אפילו מקצתו ערל. ברם הכא כתיב יראה כל זכורך, פרט לאנדרוגינס. תמן תנינן, קטן החולה אין מולין אותו עד שיבריא. אמר שמואל. אחזתו חמה שעה אחת, ממתנין לו ל' יום. **אותם ל' יום. אם היה כהן, מהו להאכילו חלב ח"ט** תרומה? מהו לסוכו שמן תרומה? **האם כיוון שהיה אנוס, הרי הוא כפחות מבן שמונה שאינו נקרא ערל ומותר. או כיוון שעבר שמונה ימים, נקרא ערל ואסור?** נישמענה מן הדא, **דתנן, הערל שמתו אחיו מחמת מילה, אף שהיה אנוס וכל הטמאין לא יאכלו בתרומה. נשיהם ועבדיהן יאכלו. ור' אחא אמר בשם ר' תנחום בר חייא. אין ערלה אלא מיום השמיני ולהלן. ותני כן. כל שלשים יום. אסור להאכילו חלב תרומה, ולסוכו שמן תרומה. לילי שמיני מה את עבד ליה? ממה דתני, לילי שמיני נכנס לדיר להתעשר. הדא אמרה, לילי שמיני כשמיני. ותני כן. כל שבעת הימים מותר להאכילו חלב ח"ט תרומה, ולסוכו שמן תרומה. תמן תנינן, אלו הן ציצין המעכבין את המילה. אמר ר' אבינא בשם ר' ירמיה, בחופה רוב גובהה של עטרה. רבי יוסה בן חנינא אומר. בחופה רוב גגה של עטרה. **תנן, אם היה בעל בשר, מתקנו מפני מראית העין. אמר רבי טביי בשם שמואל. בודקין אותו בשעה שמתקשה: תנן, מל ולא פרע את המילה כאילו לא מל. תני, ובשבת המוהל ענוש כרת. אמר ר' אחא בשם ר' אבהו. הדא דתימר, בשאין ביום שהות כדי למרק. אבל אם יש בו כדי למרק, ממרק אחר ואינו חושש ואפילו לא מרק פטור. דאמר. אנא עבדי פלגה, אתון עבדו פלגה. תני כל שעה שעוסק במילה, חוזר. בין על ציצין המעכבין במילה, בין על ציצין שאין מעכבין. פירש, אינו חוזר אלא על ציצין המעכבין במילה. אמר רבי יוחנן. לדברי רבי יוסי, אפילו על ציצין שאין מעכבין המילה אם פירש חוזר. היי דין ר'****

יוסי היא? דתנין תמן. ר' יוסי אומר. יום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת, ושכח והוציא את הלולב ברשות הרבים פטור, מפני שהוציאו ברשות. אף שכבר יצא ידי חובת לולב, ורק משום הידור יוצא עם הלולב. אף בסכין של מילה כן? אף במצה כן? ממה [דף מו עמוד א] דאמר רבי יוחנן, לדברי רבי יוסה, אפילו על ציצין שאין מעכבין במילה, אם פירש חוזר. הדא אמרה, אף בסכין של מילה ואף במצה כן. **תנן, פצוע דכא וכרות שפכה, הן ועבדיהן אוכלים, ונשיהם לא יאכלו.** אם לא ידעה לא בא עליה משנעשה פצוע דכא וכרות שפכה, הרי אילו יאכלו. אף שמשתמרת לביאה פסולה. אמר רבי אלעזר. דרבי אלעזר ודרבי שמעון היא שגבי ארוסה אלמנה לכ"ג התיר לה לאכול תרומה אף שמשתמרת לביאה פסולה. אמר רבי יוחנן, דברי הכל היא. שנייא היא הכא, שלא הוסיף בה קניין אחר לפסול. **שהרי לקחה בהיתר ורק אחר כך נעשה פצוע דכא.** אתיין אילין פלוגותא, כאינן פלוגותא דאיתפלגון. שומרת יבם כהנת שנפלה לפני שני כהנים יבמים, עשה בה אחד מהן מאמר, ולא הספיק לכונסה לחופה של נישואין, עד שנעשה פצוע דכא או כרות שפכה. אמר רבי שמעון בן לקיש, מכיון שהיא זקוקה לביאה פסולה פוסלת. רבי יוחנן אמר, לכשיבעול. היה אחד מהן כשר ואחד פסול, **ועשה בה הפסול מאמר,** אף רבי יוחנן מודה **כיוון שהוסיף בה קניין אחר שהיה פסול.** רבי חייה בר אדא בעא קומי רבי מנא, עשה בה הכשר מאמר מהו? אמר ליה מחלוקת רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ח הלכה ב

מתני': ואי זהו פצוע דכא? כל שנפצעו הבצים שלו, אפילו אחת מהן. וכרות שפכה? כל שנכרת הגיד. נשתייר בעטרה אפילו כחוט השערה, כשר. פצוע דכא וכרות שפכה מותרין בגיורת ובמשוחררת. ואינן אסורין אלא מלבוא בקהל שנאמר [דברים כג ב] לא יבוא פצוע דכא וכרות שפכה בקהל ה':

גמ': כתיב פצוע. הייתי אומר בעינו. תלמוד לומר שפכה. פצוע שבצד שפכה. אם פצוע שבצד שפכה, **אולי** עינו שבצד חוטמו? תלמוד לומר דכא מקום נמוך. שבא בין עקיביו במקום הכי נמוך. **דאמר** רבי חגי' קומי רבי יוסי. אין לך נמוך באדם בשעה שהוא יושב אלא ביציו בלבד. אמר רבי יוסי בי רבי בון, ויאות, תדע לך שהוא כן, שבכולן כתיב דורות דור שלישי במצרי, גם דור עשירי בעמוני ומואבי חוץ מזה שאינו מוליד. ולא סוף דבר נפצעה. אלא אפילו נימוקה, אפילו יבשה, אפילו חסרה. תני, רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר שמעתי בכרם ביבנה. כל שאין לו אלא ביצה אחת [דף מו עמוד ב] אינו מוליד, והוא כמו סריס חמה שכשר לבא בקהל. א"ר יוסי. שמעתי הלכה כר"י בר"י בן ברוקה, ולית אנא ידע מן מה שמעית. א"ר אימי. לא הוה **רבי יוסי** שמע לה מן בר נש זעיר, **אלא ודאי מבר סמכא שמע וכך הלכה.** שמואל אמר. אם יבוא לפני בעל ביצה אחת, אני מכשירו. רבי חונה אמר. דו סבר כר' ישמעאל בנו של רבי יוחנן. אמר רבי יודן בר חנין ובלבד של ימין **קיימת** אבל אם ימין חסרה אסור לבא בקהל. אתא עובדא קומי רבי אימי, אמר לה. אין ברתי דאת שרייה ליה. אלא הוי ידעת דלא מוליד. והוה ר' זעירא מקלס לה, דו משים מילתא על בררא. פצוע. אית תניי תני, בידי אדם פסול, בידי שמים כשר. אית תניי תני, בין בידי אדם בין בידי שמים פסול. מאן דאמר בידי אדם פסול בידי שמים כשר, יליף לה מממזר. **כתיב התם** [דברים כג ג] לא יבא ממזר. **וכתיב הכא** [שם ב] לא יבוא פצוע דכא. מה ממזר בידי אדם. אף פצוע דכא בידי אדם. מאן דאמר בין בידי אדם בין בידי שמים פסול, מן ליה? אמר רבי מנא, מהכא לא יבוא פצוע דכא. לעולם **בכל עניין** אפילו בידי שמים. אמר רבי יוסי בי רבי בון. עוד הוא יליף לה מממזר. **כתיב** לא יבא ממזר, **וכתיב** לא יבא פצוע דכא. מה ממזר בידי שמים. אף פצוע דכא בידי שמים. וממזר בידי שמים? יצירתו בידי שמים. הוון בעיי מימר, מאן דאמר בידי אדם פסול בידי שמים כשר, **כרבי** ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה. **שאמר שאם נחתכה ביצה אחת הרי הוא כסריס חמה** בידי שמים **שכשר.** מאן דאמר, בין בידי אדם בין בידי שמים פסול, כרבנן **שסוברים שאף ביצה אחת פסול.** אמר רבי אחא בר פפי קומי ר' זעירא. כולה דרבנן **שאמרו שאם יש ביצה אחת פסול.** רק שנחלקו האם **דווקא שנתלשה אחת בידי אדם או אפילו אם נברא כך.** הרי שעלת חטטין בביציו מי מחכך בה, **אומסיית** התמוססה. הרי הוא בידי אדם כמי שהוא בידי שמים **וכשר** וכ"ש אם זה קרה לבד ממחלה. וכרות שפכה. כל שנכרת הגיד ונשתייר בעטרה אפילו כחוט כשר. אמר רבי יוסי בשם רבי חנינה

שנשתייר בעטרה העליונה. **אמר** רבי חיייה בשם רבי חנינה, בעטרה התחתונה. ריב"ל אמר בעטרה התחתונה. תמן אמרי העשוי [דף מז עמוד א] כמרזב כשר שמשני הצדדים קירות. **אמר** רבי הילא בשם רבי יוחנן כקולמוס מחודד הרי זה כשר. כקולמוס הפוך ה"ז פסול. ניקב בו נקב, מבפנים פסול, מבחוץ כשר. **אמר** רבי אבא בשם רב יהודה, מבפנים. **הכוונה** מן העטרה ולפנים כלפי הגוף. מבחוץ. מן העטרה ולחוץ. ניקב הרי זה פסול. נסתם הרי זה כשר. ניקב הרי זה פסול מפני שהוא שופך. נסתם הרי זה כשר, מפני שהוא מוליד. וזהו פסול החוזר להכשירו. תני אין בין **נקב שגורם להיות** פצוע דכא לבין **נקב שגורם לכרות** שפכה, אלא הלכות רופאין. שפצוע דכא אינו חוזר. שבכרות שפכה חוזר. כיצד הוא עושה? **אמר** רבי יעקב בר אחא בשם רב יהודה. מביא **נמלין** ומנשכין וקוצץ ראשם וכך **סותם את הנקב**. רבי חלקיה **ורבי** סימון **אמרו** בשם רבי יהושע בן לוי. **תנן**, **פצוע דכא וכרות שפכה מותרין בגירות ובמשוחררת**. לא שנו **שישא בת גרים**, אלא פצוע דכא ישראל. אבל פצוע דכא כהן, לא בדא. תמן תנינן כל האסורין לבוא בקהל ממזר שתוקי וכ"ו, מותרין לבוא זה בזה שספק ממזר כממזר. רבי יודה אומר. רבי ירמיה אמר כללא, **כל הפסולים בן פסול גוף כגון כרות שפכה ובן פסול משפחה כגון ממזר מותרים זה בזה ולכן** פצוע דכא ישראל מותר לו לישא ממזרת. אמר רבי יוסי, בלבד פסול משפחה. הא פסול גוף לא בדא. חייליה דרבי יוסי מן הדא. דאמר רבי חלקיה **אמר** רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי. לא שנו אלא פצוע דכא ישראל, אבל פצוע דכא כהן, לא שנא בקדשתו. כמה דאת אמר תמן, אם כהן ברור הוא, פסול לו לישא גיורת שאף שיש פסול בגופו. הוא נשאר בקדשתו ואסור בפסולות לו. אף הכא ישראל ברור, אף שיש פסול בגופו אסור לישא ממזרת, שהוא נשאר בקדשתו ואסור בפסולות לו. על דעתיה דרבי יודה, ממזר לא ישא ממזרת? נישמענה מן הדא. **דאמר** רבי אימי. תני רבי יעקב גבליא קומי רבי יוחנן **ורבי** יצחק בר טבליי בשם רבי שמעון בן לקיש. **לדברי** רבי יהודה, ממזר לא ישא ממזרת אלא שפחה וישחרר את בניה [דף מז עמוד ב] כדי שיתכלו ממזרין מן העולם. ודכוותה עמוני לא ישא עמונית שהרי בניו אסורים. אמר רבי יוסי בי ר' בון. על דרבנין שאמרו שקהל גרים לא נקרא קהל, ועמוני מותר בגרה נצרכה. דאין יסבור רבי יודה שלגבי גרים הם פסולין דגרים קהל ה' אינון, שהרי לישא עמונית אינו יכול, שהיא קהל ה' אצלו. לישא מצרית אינו יכול, שהוא קהל ה' אצלה שבנותיו מותרות. אמר רבי מתניה **נותנים** לו שפחה ומשחרר את ילדיה. ודכוותה מצרי לא ישא מצרית האם גם בזה גזר ר"י אף שהאיסור רק לשלוש דורות? נישמענה מן הדא **דתני** רבי אבהו קומי רבי יוחנן. אמר ר' יודה, בנימין גר מצרי היה מתלמידיו של רבי עקיבה. אמר, אני גר מצרי, נשוי לגיורת מצרית. בני בן גר מצרי, ואני משיאו לגיורת מצרית, נמצא בן בני כשר לבוא בקהל. אמר לו רבי עקיבה, לא בני. אלא אף אתה השיאו לבת גיורת מצרית, כדי שיהו שלשה דורות מיכן ושלשה דורות מיכן. **אמר** רב יהודה בשם רב. הלכה כרבי אלעזר שודאן בודאן כגון ממזר ונתניה **מותרים ספק בודאן** כגון שתוקי וממזרה **וודאן בספקו** ממזר ושתוקית אסורים. למה לדברי חכמים **ממזר מותר בספק?** אמר רבי ירמיה בשם רבי שמואל בר רב יצחק. כתיב [דברים כג ג] לא יבא ממזר בקהל ה'. בקהל ברור אינו בא, אבל בא הוא בקהל ספק. תמן תנינן, **ייבם ונולד בן**, ספק בן תשעה לראשון ספק בן שבעה לאחרון. יוציא, והוולד כשר, וחייבין אשם תלוי. תני, הראשון כשר להיות כהן גדול. והשני ממזר בספק. רבי אליעזר בן יעקב אומר, אין ממזר בספק שספק ממזר מותר לבא בקהל מודה ר' אליעזר בן יעקב, בספק כותים ובספק חללים שהם אסורים לבא בקהל. שרק ספק ממזר מותר מגזרת הכתוב דכתיב, לא יבא ממזר בקהל ה'. ממזר ודאי לא יבא, אבל ספק ממזר יבא. כההיא דתנינן תמן. עשרה יוחסין עלו מבבל וכ"ו ממזרים שתוקים אסופים וכותים מותרים זה בזה. מכאן **ספק מותר בממזר**. על דעתיה דרבי אליעזר בן יעקב שמונה שאסופי ושתוקי שהם ספק ממזר דינם כישראל לבא בקהל. על דעתיה דרבן גמליאל ורבי אליעזר שאשה נאמנת לאמר לכשר נבעלתי אן כאן שתוקי תשעה. על דעתין דרבנן עשרה. **תנן התם, גר מותר בממזרת**. אמר רבי חנינה. מתניתא דלא כרבי יודה. **דרבי יודה אמר כתיב לא יבא ממזר בקהל ה'.** עד דור עשירי לא יבא לו בקהל. לא יבא עמוני ומואבי בקהל. לא יבא להם בקהל. ארבעה פעמים נאמר קהל, מלמד שארבעה קהילות אינון קהל. קהל כהנים. קהל לווים. קהל ישראלים. קהל גרים. [דף מח עמוד א] מתיבין לרבי יודה. והכתיב [דברים כג ב] לא יבא פצוע דכא בקהל ה' ולדבריו היה צריך להיות עוד קהל? פסול גוף אינון ולא נמנו אלא פסולי משפחה. והכתיב [שם ח ט] לא תתאב מצרי כי גר היתה בארצו. בנים אשר יולדו להם דור שלישי יבא להם בקהל ה'? בעשה אינון. רבנין אמרין שלשה קהילות אינון. קהל כהנים קהל לווים קהל ישראלים. לא יבא. לא יבא לא יבא. ולא יבא רביעי לגופו. דלמא, רבי יהושעיה רובה ורבי יודה נשייא הוון יתיבין. רהט ר' יוחנן ולחש ליה באודנא

דרכי הושעיה רובה, פצוע דכא כהן, מהו שישא בת גרים ויאכילנה בתרומה? אמר ליה, מה אמר לך? אמר ליה, מילה דנגר בר נגרין לא מפריק ליה. לא אמר לי גיורת שדינה פשוט שהיא כזונה אצלו שכהן פצוע דכא בקדושתו הוא. ולא בת ישראל שגם דינה פשוט שהיא אסורה עליו כחללה. לא אמר לי אלא בת גרים. ובת גרים לא כישאל היא? פתר לה כרבי יודה. דר' יודה אומר, בת גר זכר כבת חלל זכר ואסורה לכהן כשר. השאלה האם לכהן פצועה דכא היא מותרת, ורבי יוחנן שאל האם מותרת לכהן פצוע דכא. כהן שבא על גרושה והוליד בת, ונישאה לישראל וילדה בת. בת הבת, מהיא לכהן? רבי חיינא ורבי מנא. חד אמר, כשירה, שבני ישראל מקווה טהרה לחללות. וחד אמר פסולה. מתיב מאן דאמר כשירה למאן דאמר פסולה. בת חלל זכר אינה. חללה מכהונה אינה. מישראל מה את פוסלה? אמר ר' יעקב בר אידי בשם ר' יהושע בן לוי. מעשה במשפחה אחת ברודוס, שהיו קורין עליה ערער. ושליח רבי את רבי רומנוס לבודקה. ובדק ומצא שנתגיירה זקינתה פחות מבת שלש שנים ויום אחד, והכשירה לכהונה. רב הושעיה אמר כרבי שמעון הכשירה שסובר שגיורת פחותה מגיל שלוש כשרה לכהונה. אמר רבי זעירה, הכא דברי הכל הוא. שאף שחכמים חולקים בה, מודים הם שהנולדים לה כשרים לכהונה. דאמר ר' זעירא בשם רב אדא בר אחווא. ורבי יודן מטי בה בשם רב. ורבי אבהו אמר בשם רבי יוחנן. ולד בוגרת כשר אף שכלו בתוליה, שהיא בלא תעשה שהוא בא מכח עשה. שנאמר [ויקרא כא יג] והוא אשה בבתוליה, יקח ולא בוגרת. כל לא תעשה שהוא בא מכח עשה, עשה הוא. [דף מח עמוד ב] ודכוותה נאמר [יחזקאל מד כב] כי אם בתולה מזרע בית ישראל, ולא גיורת. כל לא תעשה שהוא בא מכח עשה עשה הוא והבנים מאיסור עשה כשרים. התיב רבי הושעיה. הרי שני למצרי. שהוא בלא תעשה שהוא בא מכח עשה, עשה הוא, והבנים חללים. חזר רב הושעיה ואמר. לא דומה עשה שאסור גם בישראל, לעשה שאסור רק בכהנים. עשה שבישראל, אסור בכל, והבנים חללים. עשה שבכהנים. אסור בכהנים ומותר בלויים ובישראל, והבנים כשרים

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ח הלכה ג

מתני': עמוני ומואבי, אסורין ואיסורן איסור עולם. אבל נקבותיהן מותרות מיד. מצרי ואדומי, אינן אסורין אלא עד שלשה דורות, אחד זכרים ואחד נקיבות. אמר רבי שמעון. קל וחומר הדברים. מה אם במקום שאסר הזכרים איסור עולם, התיר את הנקיבות מיד. מקום שלא אסר את הזכרים אלא עד שלשה דורות, אינו דין שנתיר את הנקיבות מיד? אמרו לו, אם הלכה נקבל. ואם לדין, יש תשובה. אמר להן, לא כי הלכה אני אומר. ממזרין ונתינין, אסורין ואיסורן איסור עולם. אחד זכרים ואחד נקיבות:

גמ': כתיב לא יבא עמוני ומואבי בקהל ה'. עמוני ולא עמונית. מואבי ולא מואבית. ודכוותה למה לא נאמר, אדומי ולא אדומית? מצרי ולא מצרית? כתיב [דברים כג ה] על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים. דרכו של איש לקדם ואן דרכה של אשה לקדם לכן הנשים מותרות. היה להם לנשים לקדם לנשים? אלא משום דכתיב [דברים כג ה] אשר שכר עליך ואשר יעץ. מי דרכו לשכור? האיש ולא האשה. מי דרכו ליעץ? האיש ולא האשה. כתיב [דברי הימים א ח ט] ושחרים הוליד בשדי מואב מן שלחו אותם חושים ואת בערא נשיו. ויולד מן חדש אשתו את יובב ואת צביא ואת מיא ואת מלכם. שחרים זה בועז, שהיה משוחרר מן העונות. הוליד בשדה מואב, שנשא את רות המואבית. מן שלחו אותם, שהיה משבטו של יהודה דכתיב ביה [בראשית מו כח] ואת יהודה שלח לפניו וגו'. חושים ואת בערא נשיו. וכי יש לך אדם שהוא מוליד את נשיו? אלא שחש כנמר וביאר את ההלכה. ויולד מן חודש אשתו. לא צורכה אלא, ויולד מן בערה אשתו, שהיא הייתה אשתו. אלא על ידיה נתחדשה הלכה. עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית. כתוב אחד אומר [שמואל ב יז כה] ושמו יתרא הישראלי. וכתוב אחד אומר [דברי הימים א ב יז] יתר הישמעאלי. רבי שמואל בר נחמן אומר ישמעאלי היה, ואת אמרת ישראלית? אלא שנכנס לבית דינו של ישי, ומצאו יושב ודורש [ישעיה מה כב] פנו אלי והושעו כל אפסי ארץ אפילו הגויים הכי פשוטים. ונתגייר ונתן לו את בתו. ורבנין אמרין, ישראלית היה ואת אמרת ישמעאלי? אלא שחגר מתניו כישמעאלי. ונעץ את החרב בבית דין ואמר או נהרוג או נהרג, או נקיים

דברי רבי **שמאל הנביא**. כל מי שהוא עובר על הלכה זו בחרב זו אני הורגו **שדינו כזקן ממרה**. עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית. א"ר שמואל בר נחמן. אני אין לי אלא משנה **כתיב** [רות א כב] ותשב נעמי ורות המואבית כלתה עמה, השבה משדי מואב. זו היא ששבה משדה מואב תחלה שהתגיירה ממואב ראשונה. **ראיה אחרת** אמר לה **כתיב** [שם ב יא] ותעזבי אביך ואמך **ותלכי אל עם אשר לא ידעת מתמול שלשום**. אמר לה, אילו באת אצלינו מאתמול שלשום לא היינו מקבלין אותך. תנא רבי זכיי קומי רבי יוחנן. בת גר עמוני כשירה. בת גיורת עמונית פסולה. אמר ליה רבי יוחנן, בבלייא, עברת בידך תלתא נהרין, ואתבדת. אלא היא בת גר עמוני. היא בת גיורת עמונית כשירה. **אמר** רבי יוסה בשם ר' יוחנן [דף מט עמוד א] לא כן צריכה **אפילו** כשהיתה אמה מישראל. שלא תאמר כשם שנתחללה אמה **שנבעלה לפסול לה** כך נתחללה בתה. **אבל אם נשא גיורת פשיטא שביתו מותרת. אמר** רבי אבהו בשם רבי יוחנן. כשירה אפילו לכהן גדול. מאי טעמא? **דכתיב** [ויקרא כא יד] **כי אם בתולה בעמיו יקח. בעמיו**. עם שהן עשוין שני עממין. זכרים אסורין ונקיבות מותרות. **אמר** ר' חגי' בשם ר' פדת. רבי שמעון בן לקיש לא אמר כן, אלא בת גר עמוני שנשא ישראלית באיסור פסולה. שהיא באה מטיפה פסולה. אמר רבי יוחנן, ותני כן. עממין זה בזה כגון מואבי ומצרית עד שלא נתגיירו, זכרים אסורין איסור עולם. ונקיבותיהן מותרות מיד, **כיוון שהאבא מואבי ובגויים הולכים אחר הזכר**. נתגיירו. זכרים אסורין איסור עולם, ונקיבותיהן מותרות לאחר שלשה דורות **שהולכים אחר הפגום. אמר** רבי חזקיה בשם אחא. מתניתא אמרה כן **שבאומות הולכים אחר הזכר, דתנן**, מניין אתה אומר, אחד מכל משפחות הארצות שבא על אחת מן הכנענים וילדה ממנו בן, מותר לקנותו עבד? ת"ל [שם כה מה] וגם מבני התושבים הגרים עמכם **תקנו**. משמע שבאו ממקום אחר לגור פה יכול אפילו אחד מן הכנענים שבא על אחת מן האומות? ת"ל אשר הולידו בארצכם, ולא מן הגרים אשר בארץ. שמואל בר אבא בעי. עבדים **שעברו כמה דורות מאז מלו לעבדות**, מהו שיעלה להם דורות? היך עבידה? גר עבד עמוני, שנשא שפחה מצרית ולאחר שלשה דורות נכדיהם נתגיירו. אין תימר עבדים עלו להם דורות, נקיבות מותרין מיד **שכבר עברו שלוש דורות בהיותם עבדים**. ואין תימר לא עלו להם דורות, זכרים אסורין איסור עולם. ונקיבות מותרות לאחר שלשה דורות. **תנן, אמר** רבי שמעון. **קל וחומר הדברים. מה אם במקום שאסר הזכרים איסור עולם, התיר את הנקיבות מיד. מקום שלא אסר את הזכרים אלא עד שלשה דורות, אינו דין שנתיר את הנקיבות מיד? אמרו** לו, אם הלכה נקבל. **ואם** לדין, יש תשובה.. מה היה להם להשיב? **אמר** ר' אבהו בשם רבי יוסי בי רבי חנינה. הרי בת בנו ובת בתו. הרי הן אסורין עד שלשה דורות, אחד זכרים ואחד נקיבות. בת בתו ובת בת בנו מותרות מהתורה רבי אבהו אמר ר"ש בן לקיש בעי. וכי משיבין דבר שהוא ממזר, על דבר שאינו ממזר? רבי חגי' אמר, ר' אבהו בעי. משיבין דבר שהוא כרת, על דבר שאינו כרת? אמר להון, לא כי הלכה אני אומר, ומקרא מסייעני. **דכתיב** גבי מצרי ואדומי [דברים כג ט] **בנים אשר יוולדו להם וכו"ו. בנים לא בנות ורבנן דרשי יוולדו כל שיוולדו. אמר** ר' יעקב בר אחא בשם רבי יאשיה. דור אחד עשר שבממזר לר"ש כשר. ולא דרש ג"ש **עשירי עשירי מעמוני ומואבי שאיסורם איסור עולם**. דגבי ממזר כתיב [דברים כג ג] לא יבא ממזר בקהל ה' גם דור עשירי לא יבא לו בקהל ה'. וגבי עמוני ומואבי כתיב [דברים כג ד] לא יבא עמוני ומואבי בקהל ה' גם דור עשירי לא יבא להם בקהל ה' עד עולם תני, רבי אלעזר בי ר"ש אומר. דור אחד עשר שבממזר. זכרים אסורין, נקיבות מותרות. **שדרש ג"ש עשירי עשירי מעמוני ומואבי**. מה להלן זכרים אסורים ונקיבות מותרות. אף הכא זכרים אסורין נקיבות מותרות. רבי שמואל בריה דרבי יוסי בי ר' בון אמר. אתיא דרבי אלעזר בי רבי שמעון כרבי מאיר. כמה דרבי מאיר אמר, גזירה שוה במקום שכתוב דון מיני ומיני היינו שלומדים לכל הדינים. כן רבי **אלעזר** בי ר' שמעון אומר, גזירה שוה במקום שכתוב. מה להלן זכרים אסורין ונקיבות מותרות. אף הכא זכרים אסורין ונקיבות מותרות. [דף מט עמוד ב] מעתה יהיו הנקיבות מותרות אפילו מיד? בלבד מעשירי ולמעלן **שרק מעשירי ומעלה נלמד בג"ש אבל קדם עשירי אן צורך ללמוד שאיסורו מפורש**. שאלו את רבי אליעזר. דור אחד עשר שבממזר מהו? אמר להן, הביאו לי דור שלישי ואני מטהרו. ומה טעמא דרבי אליעזר? דלא הוה חי. אתייה דרבי **אליעזר** כר' חנינה. דאמר רבי חנינה. אחת לששים ולשבעים שנה, הקדוש ברוך הוא מביא דבר בעולם, ומכלה ממזירה, ונוטל את הכשירין עמהן שלא לפרסם את חטאיהן. ואייתניה כיי **דאמר** רבי לוי בשם רבי שמעון בן לקיש. **כתיב** [ויקרא ו יח] במקום אשר תשחט העולה תשחט החטאת לפני ה'. **קבע להם מקום שווה לשחיטה** שלא לפרסם את החטאים. ומה טעם **כתיב** [ישעי' לא ב] וגם הוא חכם ויבא רע. לא מסתברא דלא אלא ויבא טוב. אלא ללמדך **שאפילו** רעה שמביא הקדוש ברוך הוא בעולם, בחכמה הוא מביאה.

כתיב [ישעי' לא ב] ואת דברו מלשון מגפה לא הסיר. כל כך למה? וקם על בית מריעים ועל עזרת פועלי און. רב הונא אמר. אין ממזר חי יותר משלשים יום. ר' זעירה, כד סלק להכא, שמע קלין קריין, ממזירא וממזרתה. אמר לון מהו כן? הא אזילא ההיא דר"ה. דרב הונא אמר אין ממזר חי יותר מל' יום. אמר ליה רבי יעקב בר אחא. עמך הייתי כד אמר רבי **אבא אמר** רב הונא בשם רב. אין ממזר חי יותר משלשים יום. אימתי? בזמן שאינו מפורסם. הא אם היה מפורסם חי הוא. **אמר** רבי יסא בשם ר' יוחנן. אף לעתיד לבוא, אין הקדוש ברוך הוא נזקק אלא לשבטו של לוי שרק בהם הקב"ה יגלה מי ממזר אבל לא בישראל. מאי טעמא? **דכתיב** [מלאכי ג ג] וישב מצרף ומטהר כסף, וטהר את בני לוי וזקק אותם כו'. אמר ר' זעורה. כאדם שהוא שותה בכוס נקי. אמר רב הושעיה, בגין דאנן לויים נפסיד? אמר רבי חנינה בריה דרבי אבהו. אף **עימהן** לעתיד לבוא הקדוש ברוך הוא עושה צדקה. ומה טעמא? והיו [מלאכי ג ג] והיו לה' מגישי מנחה בצדקה **שאף הממזרים משבט לוי לא יתפרסמו**. אמר ר' יוחנן. כל משפחה שנשתקע בה פסול. אין מדקדקין אחריה. אמר ר' שמעון בן לקיש. מתניתא אמרה כן **דתנן**, משפחת בית צריפה היתה בעבר **הירדן וריחקה** בן ציון בזרוע שהכריז שהם פסולים אף שהיו כשרים. ועוד אחרת היתה שם, וקרבה בן ציון בזרוע. אף על פי כן, לא ביקשו חכמים לפרסמן. אבל חכמים מוסרין אותן לבניהן ותלמידיהן, פעמים בשבוע. אמר רבי יוחנן. העבודה **שאני** מכירין, ונשתקעו בהן גדולי הדור. אמר רבי יהושע בן לוי. חמשת אלפים עבדים היו לו לפשחור בן אמר הכהן. וכולן נשתקעו בכהונה. הן עזי פנים שבכהונה. אמר רבי **אלעזר**. עיקר טירונויך שבהן **עיקר יחוסן תמצא במעיזים ומריבים כדכתיב** [הושע ד ד] ועמך כמריבי כהן. אמר רבי אבהו. שלש עשרה עיירות נשתקעו בכותיים בימי השמד. אמרין הדא עירו דמושהן, מיניהון

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ח הלכה ד

מתני': א"ר יהושע. שמעתי שהסריס חולץ וחולצין את אשתו. והסריס לא חולץ ולא חולצין את אשתו. ואין לי לפרש. אמר ר' עקיבה. אני אפרש. סריס אדם, חולץ וחולצין את אשתו. שהיתה לו שעת הכושר [דף נ עמוד א] סריס חמה. לא חולץ ולא חולצין את אשתו, שלא היתה לו שעת הכושר. ר"א אומר. לא כי. אלא סריס חמה, חולץ וחולצין את אשתו, שיש לו רפואה. סריס אדם, לא חולץ ולא חולצין את אשתו, שאין לו רפואה. העיד ר' יהושע בן בתירה, על בן מגיסת שהיה בירושלים, שהיה סריס אדם, וייבמו את אשתו, לקיים דברי רבי עקיבה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ח הלכה ה

מתני': הסריס לא חולץ ולא מייבם. וכן איילונית לא חולצת ולא מתייבמת. הסריס שחלץ ליבמתו, לא פסלה. בעלה פסלה, מפני שהיא בעילת זנות. וכן איילונית שחלצה לה אחין, לא פסלוה. בעלוה, פסלוה, מפני שהיא בעילת זנות:

גמ': אי זהו סריס חמה? אמר רבי חייה בשם רבי יוחנן. כל שלא ראתו החמה בכושר אפילו שעה אחת. הושיט ידו וסירסו מבפנים **בבטן אימו**, דברי הכל אסור לבוא בקהל, ואינו לא חולץ ולא מייבם. ונותנין עליו חומרי סריס אדם וחומרי סריס חמה, **שבמחלוקת שבן ר"א ור"ע והולכים לחומר** שבשני הדעות וגם אם בעלה פסלה וגם בחליצה פסלה. מחלפה שיטתיה דרבי אליעזר? **דתנן** **בן עשרים שנה ולא הביא שתי שערות, יביא ראייה שהוא בן עשרים שנה. והוא המקבל דין של סריס, לא חולץ ולא מתייבם. דברי ב"ה. בש"א בן י"ח. רא"א הזכר כדברי ב"ש, והנקבה כדברי ב"ה.** תמן מדובר בסריס חמה שהרי צריך להביא ראייה שהוא בן עשרים הוא אומר לא חולץ והכא הו אמר, סריס חמה חולץ וחולצין לאשתו? אמר רבי איניא. לא אמר רבי אליעזר אלא לעונשין. **שאם בגיל עשרים נמצא סריס הרי הוא כגדול לענין ענשין.** אבל ר"א לא דיבר על ענין חליצה ויבום. אמר רבי חייה בשם רבי יוחנן. זו

דברי רבי אליעזר ורבי יהושע ורבי עקיבה. אבל לדברי חכמים. אחד סריס אדם ואחד סריס חמה, אינו לא חולץ ולא חולצין לאשתו. לא מייבם ולא מייבמין את אשתו. דו מתניתא זה מוכח מהמשנה **דתנן**, הסריס שחלץ ליבמתו לא פסלה. בעלה פסלה, מפני שהיא בעילת זנות. אנדרוגינס שחלץ ליבמתו, לא פסלה. בעלה, פסלה, מפני שהיא בעילת זנות. וכן איילונית שחלצו לה אחים, לא פסלוה. בעלה פסלוה, מפני שהיא בעילת זנות

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ח הלכה ו

מתני': סריס חמה כהן שנשא בת ישראל, מאכילה בתרומה. ר' יוסי ורבי שמעון אומרים, אנדרוגינס שנשא בת ישראל, מאכילה בתרומה. רבי יהודה אומר, טומטום שנקרע ונמצא זכר, לא יחלוץ מפני שהוא כסריס. אנדרוגינס נושא אבל לא נישא. רבי אלעזר אומר, חייבין עליו סקילה כזכר:

גמ': תנן, אנדרוגינס שנשא בת ישראל, מאכילה בתרומה. תני, מאכילה בחזה ושוק. רבי יוחנן אומר, אוכלת בתרומה ואינה אוכלת בחזה ושוק. רבי שמעון בן לקיש אמר, כמה קולי חומרין אפשר להביא בדבר. רבי יוסי בי רבי חנינה בעא קומי ר' שמעון בן לקיש. מהו כמה קולי חומרין בדבר? אמר ליה, פתח חיכך וקבל. אמר ר' מנא מגחך הוה עימיה ולא ענה לא כלום. רבי אבון אמר, מילה דבר נכון אמר ליה. מה אם תרומה שאינה ראויה לישראל בכל מקום שאף פעם לא הייתה מותרת לישראל, הרי היא אוכלת. חזה ושוק, שהן ראוין לישראל בכל מקום שבתחילה נתנו לבכורות כדכתיב כי את חזה התנופה ואת שוק התרומה לקחתי מאת בני ישראל, מכאן שבתחילה הייתה שלהם. אינו דין שתאכל? **כדתני**, ראויין היו לישראל, וכשנתחייבו ניטלו מהן וניתנו לכהנים. יכול כשם שנתחייבו וניטלו מהן וניתנו לכהנים [דף נ עמוד ב] כך אם יזכו יחזירו להן? תלמוד לומר [ויקרא ז לד] ואתן אותם לאהרן ולבניו לחק עולם. מה מתנה אינה חוזרת, אף אילו אינן חוזרין. ר' יעקב בר אחא אמר את כל השמעתתא לא על אנדרוגינס אלא על בת ישראל שנישאת לכהן רגיל. דרבי יוחנן אמר, אוכלת בתרומה ואינה אוכלת בחזה ושוק. רבי שמעון בן לקיש אמר. כמה קולי חומרין בדבר. ר' יוסי בי רבי חנינה בעא קומי רבי שמעון בן לקיש מהו כמה קולי חומרין בדבר? א"ל פתח חיכך וקבל. אמר רבי מנא, מגחך הוה עימיה. אמר ר' אבין, מילה הוה אמר ליה. מה אם תרומה שאינה ראויה לישראל בכל מקום, הרי היא אוכלת. חזה ושוק שהן ראויין לישראל בכל מקום, אינו דין שתאכל? **כדתני**, ראויין היו לישראל, וכשנתחייבו ניטלו מהן וניתנו לכהנים. יכול כשם שנתחייבו וניטלו מהן וניתנו לכהנים, כך אם יזכו יחזרו להם? ת"ל, ואתן אותם לאהרן הכהן ולבניו לחק עולם. מה מתנה אינה חוזרת, אף אילו אינן חוזרין. **תנן רבי יהודה אומר, טומטום שנקרע ונמצא זכר, לא יחלוץ מפני שהוא סריס.** ואין חלוקין על דברי רבי יהודה? מן מה דאמר רבי יוסי בשם רבי הילא מייבמין את אשתו של הטומטום הזה, הדא אמרה חלוקין על דברי ר' יהודה. **תנן, אנדרוגינס שקידש חוששין לקידושו.** נתקדש חוששין לקידושו. נבעל נפסל מן התרומה כנשים. **בעי ר' ניחא ברבי סבא ור' יונה בשם רב המנונה.** אפי' מין במינו אנדרוגינס באנדרוגינס כל שהוא לא משנה אם בא צד זכר על צד נקבה או על צד נקבה. וקשיא, אם זכר הוא? הרי אין זכר פוסל זכר. אם נקיבה היא, אין נקיבה פוסלת נקיבה. ל"ק, צד זכרותו של זה, פוסלת צד נקיבתו של זה. **תנן, אנדרוגינס** שנתחלל ונשא כהנת מאכיל את נשיו ואינו מאכיל את עבדיו. מאכיל את נשיו, מכח זכרותו. **שהרי צד זכרותו שבו לא נתחלל. נמצא שאם הוא זכר, אשתו אוכלת. ואם הוא נקבה, הרי אין כאן נישואין והיא אוכלת מכחה.** ואינו מאכיל את עבדיו. שמכח זה וזה מאכילים. וכבר נתחלל צד נקיבה שבו. **תנן. רבי אלעזר אומר, חייבין עליה סקילה כזכר.** אמר ר' יעקב בר זבדי בשם ר' אבהו ובשם ר' יוחנן. ובלבד אם באו עליו במקום זכרות. אמר ר' סימון בשם ריב"ל. אפילו במקום נקיבות. אמר רבי יעקב בר זבדי בשם רבי אבהו חזר בה ריב"ל מן הדין קרייא דכתיב[שם יח כב] ואת זכר לא תשכב משכבי אשה. את שיש לו שני משכבות. ואי זה זה? זה אנדרוגינס. וכתוב את זכר משמע שרק על צד זכרות חייבים. אמר רבי, ביקשתי ולא מצאתי דברי בן שמוע באנדרוגינס אלא זה. וחברה עליו חבורה מתלמדיו של ר"א ומנעו מרבי ללמוד. ולמה? משום שלא לגלוע בו שמא ילמד מכאן לדברים אחרים ור"א לא אמר שהוא זכר אלא לענין זה. או משום שאינו כדאי? מה נפק מן ביניהון? היה דרכו לגלוע שאף במקומות אחרים ר"א בן שמוע בעצמו מתיחס אליו כזכר. אין תימר משום שלא לגלוע בו. הרי גילועו בידו. הוי לית טעמא אלא

משום שאינו כדאי. מה היה לו לגלע בו? **שהוא נחשב זכר ולכן יורש, ומעיד. ואם הוא כהן מנחתו קריבה כליל. ומזמנין עליו כזכר**

הדרן עלך פרק הערל

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ט הלכה א

[דף נא עמוד א] **מתני'**: יש מותרות לבעליהן ואסורות ליבמיהן. מותרות ליבמיהן ואסורות לבעליהן. מותרות לאילו ולאילו. ואסורות לאילו ולאילו. אילו מותרות לבעליהן ואסורות ליבמיהן. כהן הדיוט שנשא את האלמנה, ויש לו אח כהן גדול. כשר שנשא כשירה, ויש לו אח חלל. ישראל שנשא ישראלית, ויש לו אח ממזר. ממזר שנשא ממזרת, ויש לו אח ישראל. מותרות לבעליהן ואסורות ליבמיהן:

גמ': **תנן כהן הדיוט שנשא את האלמנה, ויש לו אח כהן גדול.** רבי נחא בר סבא בעא קומי רבי יונה. למה לי נשא ואפילו קידש. למה לי אלמנה ואפילו בתולה **שהרי כשמת נעשת אלמנה. ורק אילין אינון? והא אית לי חורנין.** צרת סוטה מותרת לבעל ואסורה ליבם. אחיו שבא על אחות חלוצתו, מותרת לבעל ואסורה ליבם. כשר שנשא כשירה ויש לו אח **פצוע דכא**, מותרת לבעל ואסורה **לייבם.** הדא מסייעא לרבי יונה. דרבי יונה אמר, לית כלליה דרבי כללין. **תנן**, כשר שנשא כשירה, ויש לו אח חלל. לא כן אמר ר' יוסי בי ר' בון בשם רב, גר ועבד משוחרר וחלל מותרין בכהנת?. כיני מתניתא, **חלל** שנשא כשירה ויש לו אח **כשר. אמר ר' יוסי בי רבי בון בשם רב.** גר ועבד משוחרר וחלל, מותרין **בכהנת.** מאי טעמא? כשירין הוזהרו על הפסולות, ופסולים על הכשרות. אבל לא פסולות על הכשירין, ולא כשירות על הפסולין. והתני [ויקרא כא ז] **אשה זונה וחללה** לא יקחו **ואשה גרושה מאשה** לא יקחו. **למה לי לא יקחו לא יקחו תרי זמני?** מלמד שהאשה מוזהרת על ידי האיש. הם סברין מימר בכשירות על הפסולין, **לכן הקשו על רב שאמר שלא הוזהרו.** ואינן אלא בפסולות על הכשירים. **שפסולות הוזהרו לא להנשא לכשרים, אבל כשירות לא הוזהרו על הפסולין**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ט הלכה ב

מתני': אילו מותרות ליבמיהן ואסורות לבעליהן. כהן גדול שקידש את האלמנה ויש לו אח כהן הדיוט. כשר שנשא חללה, ויש לו אח חלל. ישראל שנשא ממזרת, ויש לו אח ממזר. ממזר שנשא ישראלית, ויש לו אח ישראל. מותרות ליבמיהן ואסורות לבעליהן

[דף נא עמוד ב] **גמ'**: **תנן, אילו מותרות ליבמיהן ואסורות לבעליהן. כהן גדול שקידש את האלמנה ויש לו אח כהן הדיוט.** לא אמר אלא קידש, הא אם בעל, נפסלה בבעילה **ואסורה אף לכהן הדיוט.** מקרה כזה **שיך להדא דתנינן במשנה הבאה** אסורות לאילו ולאילו. **ורק אילין אינון?** הא אית לך חורניין. המחזיר את גרושתו משנישאת, אסורה לבעל ומותרת ליבם. הוא שבא על אחות חלוצתו, אסורה לבעל ומותרת ליבם. פצוע דכא שנשא כשירה ויש לו אח כשר, אסורה לבעל ומותרת ליבם. הדא מסייעא לרבי יונה. דר' יונה אמר, לית כללוי דרבי כללין

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ט הלכה ג

מתני': אסורות לאילו ולאילו. כהן גדול שנשא את האלמנה ויש לו אח כהן גדול או כהן הדיוט. כשר שנשא חללה ויש לו אח כשר. ישראל שנשא ממזרת ויש לו אח ישראל.

ממזר שנשא ישראלית ויש לו אח ממזר. **הרי הן אסורות לאילו ולאילו.** ושאר כל הנשים, מותרות לבעליהן וליבמיהן:

גמ': **ורק אילין** אינון? הא אית לך חורניין. סוטה, אסורה לזה ולזה. חלוצה, אסורה לזה ולזה. פצוע דכא שנשא כשירה ויש לו אח פצוע דכא, אסורה לזה ולזה. הדא מסייע לרבי יונה דאמר, לית כללוי דרבי כללין

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ט הלכה ד

מתני': שניות מדברי סופרים. שנייה לבעל ולא שנייה ליבם, אסורה לבעל ומותרת ליבם. שנייה ליבם ולא שנייה לבעל, אסורה ליבם ומותרת לבעל. שנייה לזה ולזה, אסורה לזה ולזה. אין לה לא כתובה ולא פירות ולא מזונות ולא בלאות, והולד כשר, וכופין אותו להוציא. אלמנה לכ"ג, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, ממזרת ונתינה לישראל, בת ישראל לממזר ולנתי, יש להן כתובה:

גמ': תנן, השניות מדברי סופרין. שנייה לבעל ולא שנייה ליבם, אסורה לבעל ומותרת ליבם. מהו שיהא לה כתובה אצל היבם? מאחר שהיא מותרת לו יש לה כתובה. או מאחר שכתובתה על נכסי בעלה הראשון והיא אסורה לו, אין לה כתובה? שנייה ליבם ולא שנייה לבעל, אסורה ליבם ומותרת לבעל. מהו שיהא לה כתובה אצל היבם? מאחר שהיא אסורה לו, אין לה כתובה. או מאחר שכתובתה על נכסי בעלה הראשון והיא מותרת לו, יש לה כתובה? **תנן, אין לה לא כתובה ולא פירות ולא מזונות ולא בלאות. מאי ולא פירות? הרי פירות הבעל מקבל ולא היא?** אמר רבי ירמיה. **הכוונה שאין לו עליה אלא אכילת פירות בלבד, אבל אינו זכאי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפרת נדריה.** תני רבי יוסי צידיניה אמר ברייתא קומי ר' ירמיה, **דפליג על רבי ירמיה דתנן, וזכאי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפרת נדריה.** [דף נב עמוד א] **אם כן,** מהו ולא פירות? שאין לה דין פירות. לא חייב לפדותה בתמורה שאינה יכולה להוציא ממנו אכילת פירות שאכל. א"ר יוסה, כל שעה הויא רבי אילה אמר לי, תני מתניתך, יורשה ומיטמא לה. ותני כן? **והתנן,** מטמא הוא אדם לאשתו הכשירה. ואינו מיטמא באשתו פסולה? והרי שניות פסולות לו. ר' אבון בעא קומי רבי מנא. עבדי שניות, מהו שיאכלו בתרומה? אמר ליה, שתוק ויפה לך. **היא אוכלת, ועבדיה אינן אוכלין?** תמן תנינן, גט מעושה. בישראל כשר, ובגוים פסול אם גוי הכריח אותו לתת גט. שמואל אמר, פסול ופוסל לכהונה. **ואמר שמואל, אכרזון בקרויבון גט מעושה פסול, אבל הוא פוסל בכהונה.** שמואל אמר, אין מעשין אלא לפסולין שאסורים זה בזה. שמואל אמר, אין מעשין אלא כגון אלמנה לכהן גדול, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט. והא תנינן **גבי שניות וכופין אותו להוציא? לא בגין דא לא כדי למעט שניות** אמר שמואל **אלא למעט שאין מעשין כשאין שם איסור.** והא תנינן, המדיר את אשתו מליהנות לו. עד שלשים יום יעמיד פרנס. יותר מיכן יוציא ויתן כתובה **משמע שכופין אף שאין איסור?** שמענו שהוא מוציא, וכי שמענו כופין? **תנן אלמנה לכ"ג, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, ממזרת ונתינה לישראל, בת ישראל לממזר ולנתי, יש להן כתובה:** מה בין אילו לאילו? אלא על ידי שהן דברי תורה, ואין דברי תורה צריכין חיזוק, לפיכך יש להן כתובה. ואילו, על ידי שהן דברי סופרין, ודברי סופרין צריכין חיזוק, לפיכך אין להן כתובה. אית דבעי מימר, אילו, על ידי שקנסן בידן שהן עצמן נעשות חללות וביד הוולד שנעשה חלל **לא קנסו** בהן דבר אחר. לפיכך יש להן כתובה. ואילו על ידי שאין קנסן בידן וביד הוולד. **קנסו** בהן דבר אחר. לפיכך אין להן כתובה. מה נפק מן ביניהון? **ישראל המחזיר את גרושתו משנישאת.** מאן דאמר אילו על ידי שהן דברי תורה. וזו הואיל והוא דבר תורה, לפיכך יש להן כתובה. **למאן דאמר,** אילו על ידי שקנסן בידן וביד הוולד. וזה, הואיל ואין קנסה בידה וביד הוולד, שהרי לכהנה נפסלה משעת גירושין ולאכול בתרומת בית אביה אם ימות או יגרשה בלא ולד אינה נפסלת בכך דכתיב ובת איש כהן כי תהיה לאיש זר בעינן שיהא זר אצלה מעיקרא וזו אין זר אצלה מעיקרא. ובניה כשרים דכתיב בה כי תועבה היא. היא תועבה ואין בניה תועבה לפיכך אין לה כתובה. **תנן, אלמנה לכ"ג, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, ממזרת ונתינה לישראל, בת ישראל לממזר ולנתי, יש להן כתובה.** אמר רבי יעקב בר אחא, רבי זעירה ורבי הילא תריהון אמרין, במזונות פליגינן. רבי יוחנן אמר יש לה מזונות. אמר ליה ר' אלעזר, **אומרים**

לו להוציא, ואת אמר הכין? הוון בעיין מימר בתניי כתובה פליגין. האם אחר מותו יש לבנות מזונות ולבנים כתובת בנין דיכרין או לא. על זה רבי יוחנן אמר יש לה מזונות לבנות ולבנים כתובת בנין דיכרין. אמר ליה ר' אלעזר, אומרים לו להוציא, ואת אמר הכין? אבל לה, כל עמא מודיי שאין לה מזונות. ביורשיה קנסו לא כל שכן בה? ומאן דאמר במזונות פליגין, הא בתניי כתובה לא. למה? בה קנסו, ולא קנסו ביורשיה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ט הלכה ה

מתני': בת ישראל מאורסת לכהן, מעוברת מכהן, שומרת יבם לכהן. וכן בת כהן לישראל. לא תאכל בתרומה. בת ישראל מאורסת ללוי, מעוברת מלוי, שומרת יבם ללוי, וכן בת לוי לישראל, לא תאכל [דף נב עמוד ב] במעשר כשיטת ר"מ שמעשר אסור לזרים. בת לוי מאורסת לכהן, מעוברת מכהן, שומרת יבם לכהן, וכן בת כהן ללוי, לא יאכלו לא בתרומה ולא במעשר:

גמ': בת ישראל מאורסת לכהן לא תאכל בתרומה. דכתיב [במדבר יח יג] כל טהור בביתך יאכלנו. ולית היא גו בייתה שעדיין לא נכנסה לחופה. מעוברת מכהן לא תאכל מדכתיב [ויקרא כב יא] ויליד בית. ואין כאן יליד בית שעדיין לא נולד. שומרת יבם לכהן לא תאכל דכתיב כל טהור בביתך יאכלנו. ולית היא גו בייתה שעדיין לא יבמה. וכן בת כהן לישראל לא תאכל דכתיב. [שם יב] ובת כהן כי תהיה לאיש זר. מעוברת מישראל ושומרת יבם לישראל לא יאכלו. שומרת יבם לישראל דכתיב. [שם יג] ושבא אל בית אביה. פרט לשומרת יבם. מעוברת מישראל דכתיב [שם יג] כנעוריה. פרט למעוברת. בת ישראל מאורסת ללוי לא תאכל במעשר. דכתיב [במדבר יח לא] אתם וביתכם. ולית היא גו בייתה. מעוברת מלוי לא תאכל דכתיב, יליד בית. ואין כאן יליד בית. אמר רבי יוסי. כלום כתיב יליד בית אלא בתרומה לכהן. ומנין לאסור אף במעשר? כתיב [במדבר יח כד] כי את מעשר בני ישראל אשר ירימו לה' תרומה. איתקש מעשר לתרומה. כמה דתימר תמן בתרומה, הילוד מאכיל ושאינו ילוד אינו מאכיל. הכא נמי הילוד מאכיל ושאינו ילוד אינו מאכיל. שומרת יבם ללוי לא תאכל דכתיב אתם וביתכם. ולא היא גו בייתה. וכן בת לוי ובת כהן שנשא לישראל לא יאכלו דכתיב, כי תהיה לאיש זר. ולא בבית כהן כתיב? בת לוי מנין? אמר רבי יוסי כתיב ובת כהן, אחת לבת כהן ואחת לבת לוי. בת כהן שנישאת לישראל ומת או גרשה בעלה ואן לה בנים, חוזרת ואוכלת. בת ישראל שנישאת לכהן ומת או גרשה ואן לה בנים, חוזרת ואינה אוכלת. מעוברת מישראל, שומרת יבם לישראל לא יאכלו דכתיב [שם יג] ושבא אל בית אביה פרט לשומרת יבם. כנעוריה פרט למעוברת. בת לוי מאורסת לכהן לא תאכל דכתיב. [במדבר יח יג] כל טהור בביתך יאכלנו. ולית היא גו בייתה. מעוברת מכהן לא תאכל דכתיב, יליד בית. ואין כאן יליד בית. שומרת יבם לכהן לא תאכל מדכתיב. כל טהור בביתך יאכלנו. ולית הוא גו בייתה. וכן בת כהן ללוי לא יאכלו, לא בתרומה ולא במעשר. ניחא בתרומה לא תאכל. אבל במעשר למה אינה אוכלת? מה נפשך? כהנת היא, תאכל שמעשר מותר לכהנים. לוייה היא תאכל? אמר רבי הילא בשם רבי יוחנן, מתניתין כמאן דאמר אין נותנין מעשר לכהונה. ממה שאמר רבי יוחנן שהבריתא כמ"ד כהנת לא תאכל הוי הוא דאמר נותנין מעשר לכהונה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ט הלכה ו

מתני': בת ישראל שנישאת לכהן, תאכל בתרומה. מת ולה ממנו בן, תאכל בתרומה. נישאת ללוי, תאכל במעשר. מת ולה ממנו בן, תאכל במעשר. נישאת לישראל, לא תאכל לא בתרומה ולא במעשר

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ט הלכה ז

מתני': מת בנה מישראל, תאכל במעשר. מלוי, תאכל בתרומה. מת בנה מכהן, לא תאכל לא בתרומה ולא במעשר

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק ט הלכה ח

מתני': בת כהן שנישאת לישראל, לא תאכל בתרומה. מת ולה ממנו בן, לא תאכל בתרומה. נישאת ללוי, תאכל במעשר. מת ולה ממנו בן, תאכל במעשר. נישאת לכהן, תאכל בתרומה. מת ולה ממנו בן, תאכל בתרומה. מת בנה מכהן, לא תאכל בתרומה. מלוי, לא תאכל במעשר. מת בנה מישראל, חוזרת לבית אביה. על זו נאמר, ושבה אל בית אביה כנעוריה:

גמ': רבי ליונטי בעא קומי ר' יונה. ניחא בת כהן שנישאת לישראל, ונתגרשה או מת בעלה, כשמת בנה ונסתלק המניעה חוזרת ואוכלת. דכתיב [ויקרא כב יג] ובת כהן כי תהיה אלמנה וגרושה וזרע אין לה ושבחה אל בית אביה כנעוריה מלחם אביה תאכל [דף נג עמוד א] בת ישראל שנישאת לכהן וגרשה או מת ואן לה בנים, הרי אין פסוק ללמד שאינה ממשיכה לאכול. הואיל והיא היתה ראויה לוכל, למה אינה אוכלת?. אמר ליה. כן אמרו רבי זעירה ורב ענן בשם רב, מהו בת כהן כי תהיה לאיש זר? מתלמדתה של כהן. ישראלית שמתחנכת ונהיית כמותו של כהן אשתו כגופו. וכיוון שמת בעלה או גרשה כבר אינה ביתו. כמה דתימר [תהילים קלז ח] בת בבל השדודה. וכי אדום בת בבל היתה? אלא שנעשית כבתה, שעשיתה כמעשה בבל. אמר ר' יוסי בי רבי בון בשם רב. שתי בנות אמורות בפרשה. כתיב ובת כהן כי תהיה לאיש זר היא בתרומת קדשים לא תאכל וכתיב [ויקרא כב יג] ובת כהן כי תהיה אלמנה וגרושה וזרע אין לה ושבחה אל בית אביה כנעוריה מלחם אביה תאכל. אחת חוזרת ואוכלת, ואחת חוזרת ואינה אוכלת. בת כהן שנישאת לישראל ומת בעלה או גרשה בלא ולד, חוזרת ואוכלת. בת ישראל שנישאת לכהן, חוזרת ואינה אוכלת. אמור מעתה אולי שניהם בבית כהן. נישאת לכשר, חוזרת ואוכלת. לפסול, חוזרת ואינה אוכלת? אמר רב, הלכה. בת כהן שנישאת לישראל ומת בעלה או גרשה בלא ולד, אוכלת בתרומה ואינה אוכלת בחזה ושוק. רבי יוחנן אמר, אוכלת בחזה ושוק. מתניתא דרבי חייה מסייע לרב דתנן כתיב [ויקרא כב יג] מלחם אביה תאכל. מלחם ולא כל הלחם. מתניתין דר' שמעון בן יוחי מסייע לרבי יוחנן דתנן, מלחם אביה תאכל. לרבות חלות תודה ורקיקי נזיר

הדרן עלך פרק יש מותרות לבעליהן

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק י הלכה א

מתני': האשה שהלך בעלה למדינת הים. באו ואמרו לה מת בעליך ונישאת, ואחר כך בא בעלה. תצא מזה ומזה. וצריכה גט מזה ומזה. אין לה, לא כתובה, ולא פירות, ולא מזונות, ולא בלאות, על זה ועל זה. ואם נטלה מזה ומזה, תחזיר. והוולד ממזר מזה ומזה. לא זה וזה מטמאין לה. ולא זה וזה זכאים, לא במציאתה ולא במעשה ידיה ולא בהפרת נדריה. היתה בת ישראל, נפסלה מן הכהונה. ובת לוי מן המעשר. ובת כהן מן התרומה. אין יורשיו של זה ולא יורשיו של זה יורשין כתובתה. מתו, אחיו של זה ואחיו של זה חולצין ולא מייבמין:

גמ': כמה דתימר תמן, שנים שקדשו והתחלפו הנשים, מפרישין אותן שלשה חדשים שמא מעוברות הן, ואם היו קטנות ולא היו ראויות לוולד מחזירין אותן מיד. תאמר אף הכא כן שתחזור לראשון?. שנייא היא תמן שאחרים הטעו בהן. והכא לא אחרים הטעו בה? שהרי היה עד שהעיד

שמת בעלה. [דף נג עמוד ב] קנס קנסו בה שתהא בודקת יפה. ויקנסו בה אצל השני ולא יקנסו בה אצל הראשון? אמר רבי יוחנן מריח ערוה נגעו בה. **שכיוון שלא דקדקה יפה עשו אותה כסוטה שאסורה לבעל ואסורה לבעול.** מעתה לא תהא צריכה מהשני גט? שנייא היא שכיון שיש עד, **שיחשבו שנישאת לו דרך היתר.** שמואל אמר. אף שבעלה חי וברור שקדושי השני בטעות בכל זאת צריכה גט **אומר אני, שמא** יהיו כאלה שלא יודעים שנשאת כי חשבה שמת בעלה אלא **יחשבו ששילח לה גיטה ממדינת הים.** התיב רבי חגי' קומי רבי זעירא, והתנינן, אמרו לה מת בעליך ונתקדשה ואח"כ בא בעלה מותרת לחזור לו. אם אומר את שמא **יחשבו אנשים ששילח לה גיטה ממדינת הים,** תהא אסורה לחזור לו **משום מחזיר גרושתו?** אלא כרבי יוסי בן כיפר. דרבי יוסי בן כיפר אמר, **מחזיר גרושתו מן האירוסין מותרת דכתיב** [דברים כד ד] לא יוכל בעלה הראשון אשר שלחה לשוב לקחתה להיות לו לאשה אחרי אשר הטמאה. וזו לא נטמא. **והא לרבי יוסי בן כיפר אם נתן לה האחרון גט פסלה מן הכהונה. ואילו אכן תנינן,** אף על פי שנתן לה האחרון גט לא פסלה מן הכהונה? רבני דקיסרין אמרו בשם רבי הילא, כדי לברר איסורו של ראשון שאם לא היו מחייבים גט מהשני הראשון לא היה רואה בעיה לחזור לאשתו. עד כדון קנסו ביודעת שהיא אשת איש. לא היתה יודעת שהיא אשת איש כגון שהשיאה אביה כשהיא קטנה ומשגדלה הלכה והשיאה את עצמה לאחר, האם גם בה גזרו? אף שאין מקום לקנסו? נישמענה מן הדא דתנן. קטנה שהשיאה אביה והלכה והשיאה את עצמה אינה צריכה גט משני, וא"ר אילא תני תמן, כל העריות אינן צריכות הימנו גט שאין הקידושין תופסים. חוץ מאשת איש שהלך בעלה למדינת הים בלבד. רבי עקיבה אומר, אף אחות אשתו ואשת אחיו כיוון שאנשים יגידו שנישאת בהיתר. שהרי לשני העריות הללו יש היתר, אשת אח ביבום ואחות אשה במות אחותה. וכי שנייא היא תמן בין שהיא יודעת בין שאינה יודעת? אף הכא לא שנייא בין שהיא יודעת בין שאינה יודעת שהגט של השני אינו משום קנס, אלא שמא יחשבו שהנישואין היו בהיתר: **תנן,** ולא פירות. אמר ר' אבינא שאינה יכולה להוציא ממנו אכילת פירות שאכל. הדא דתימר, בשאכל עד שלא בא הראשון. אבל אם אכל משבא הראשון מוציאה: ואם נטלה מזה ומזה תחזור. הדא דתימר, בשנטלה כתובה או מזונות משבא הראשון. אבל אם נטלה עד שלא בא הראשון [דף נד עמוד א] כמה דלא מפקא מיניה, כן לא מפקא מיניה: והוולד ממזר מזה ומזה. ניחא דוולד ממזר מן השני. אבל למה הוולד ממזר מן הראשון? אמר רבי אבא בשם רבי זעירא, דרבי עקיבה היא. דרבי עקיבה אמר, הבא על סוטתו הוולד ממזר. וכן המחזיר גרושתו משנישאת הוולד ממזר. ר' יוסי אמר בשם רבי הילא, דברי הכל היא. דאפילו לרבנן שאומרין שבאיסורי לאוין הוולד כשר מהתורה, כאן גזרו שיהיה ממזר מדרבנן. דכמו שגזרו שהשני יתן גט כדי לברר איסורו של ראשון שאם לא היו מחייבים גט מהשני הראשון לא היה רואה בעיה לחזור לאשתו, וכיוון שעשו אותה אשתו של שני לחייבו גט, גזרו שבנה מן הראשון יהיה ממזר מדרבנן. שכגיטה כן ממזירה. מה נפק מן ביניהון? נתן לה השני גט, ואחר כך בא עליה הראשון. על דעתיה דרבי אבא דאמר בשם רבי זעירא, הוולד ממזר כרבי עקיבה, הוא הדין כאן שלרבי עקיבא אף במחזיר גרושתו הולד ממזר. על דעתיה דרבי יוסי דאמר בשם רבי הילא, דברי הכל הוולד כשר: **תנן,** לא זה וזה מיטמא לה. הדא היא דתני רבי חייה, מטמא הוא אדם לאשתו כשירה. ואינו מיטמא לאשתו פסולה. אית תניי תני, תצא שקנסו אותה בשלשה עשר דבר. ואית תניי תני, תצא בארבעה עשר דבר. מאן דאמר תצא בשלשה עשר דבר. עבד במציאתה ובמעשה ידיה חדא. ומאן דאמר בארבעה עשר דבר. עבד כל חדא וחדא מיניהון חדא. אמר רבי ירמיה. לוייה שזינת אוכלת במעשר. ותני כן, לוייה שנשבית או שבא עליה אחד מן הפסולין לה, לא כל הימנה לפוסלה. לויים המזוהמין מאימן שהיתה אימו חללה, לא חשו להם משום ריח פסול. והתנינן במשנה שלנו שאם היתה בת לוי פסולה מן המעשר משום שהיא כסוטה? אמר ר' יוסי תיפטר, שהשני שבא עליה היה ישראל וילדה ממנו בן. אמר רבי ביסנא בשם רבי יהושע בן לוי, כהנת שזינת אוכלת במעשר אף שנעשת חללה, כיוון שאין פסול חללה בלויים הרי היא אוכלת במעשר שכהנת שנפסלה נשאת ליה. ולא מתניתא היא? דתנן, בת כהן מן התרומה, הא במעשר אוכלת. סבר ליה הייתי חושב שגם במעשר אינה אוכלת אלא שהמשנה כמאן דאמר, אין נותנין מעשר לכהונה. אמר רבי נסא. מיליהון דרבנן פליגין על מה שאמר רבי ביסנא בשם רבי יהושע בן לוי שכהנת שהתחללה נשאה ליה, כיוון שאין פסול חלל בלויים. דאמר ר' הילא אמר ר' שמעון בן יוסינא בשם רב הושעיה. כהן שבא על גרושה והוליד בן, ומת האב בתוך שלשים, הבן חייב לפדות את עצמו. לאחר שלשים יום, חזקה שכבר זכה אביו בפדיונו, דאם לאחרים הוא פודה לא כל שכן בנו? ואם חלל נשאר לוי, למה אם מת האב בתוך שלשים חייב הבן לפדות עצמו? הרי לוי פטור מפדיון. מכאן שחלל אינו כלוי אלא כישראל. תנן, ולא זה וזה יורשים כתובתה [דף נד עמוד ב] ולא כבר תניננה אין לה כתובה? אמר רבי יוסי בן יעקב. שלא תאמר, בה קנסו, ולא קנסו ביורשיה. לפום

כן צריך מימר, אין לה כתובה. סוטה. כשם שהיא אסורה לבעל כך היא אסורה לבעול. כשם שהיא אסורה לאחיו של בעל, כך היא אסורה לאחיו של בעול. יכול כשם שצרת סוטה אסורה לאחיו של בעל, כך תהא אסורה לאחיו של בעול? נישמענינה מן הדא דתנן, האשה שהלך בעלה למדינת הים ואמרו לה מת בעליך. והיה לה יבם כאן ויבמה ומת ואחר כך בא בעלה. אסור בה ומותר בצרתה. אסור בה, ומותר באשת אחיו. ואשת אחיו, לא כצרת סוטה היא? הדא אמרה, שצרת סוטה מותרת לאחיו של בעול. אמר רבי יודה. אתייה כרבנן דתמן. דאמר ר' הילא ותניי תמן, כל העריות אינן צריכות ממנו גט, חוץ מאשת איש שהלך בעלה למדינת הים בלבד שאנשים יכולים לטעות ולחשוב שהראשון גרש והשני נשא. ר' עקיבא אומר, אף אחות אשתו. ואשת אחיו שגם כאן יש מקום לטעות שהרי יש להן היתר אחר איסורן אבל אשת אחיו שנתייבמה בטעות אינה צריכה גט, שהכל יודעים שזה היה בטעות. רואים שלא מחשבינן אותה כסוטה גמורה להצריכה גט כמו האשה שהלך בעלה למדינת הים ולכן צרתה מותרת. ברם כרבנן דהכא, צרתה נמי אסורה. דאמר רבי אחייה אמר בשם רבי יוחנן. הכל מודין באשת אחיו שהיא צריכה הימיו גט [דף נה עמוד א] משום הלכות אשת איש נגעו בה. כיוון דצריכה הימיו גט, עשו כאילו קנה בה והיא אשתו של שני. הרי היא כערוה סוטה. וערוה פוטרת צרתה. רבי חנניה אמר. אפילו כרבנן דהכא אתייה היא. כשם שאמרנו, בה קנסו ולא קנסו ביורשיה. כך בה קנסו ולא בצרתה. אמר רבי חנניה בריה דר' הילל. אם כרבנן דתמן, יהא מותר אפילו בה. שהרי השני לא נתן לה גט והיא אנוסה שמותרת בישראל? אמר ר' זעירא בשם ר' יוחנן. צרת סוטה אסורה ליבם, וצרת מחזיר גרושה מותרת. אמר ר"י בר אחא בשם רבי יוחנן. כל הצרות של חייבי לאוין מותרות, חוץ מצרת סוטה. שמואל אמר, גרושה עצמה מותרת לביתה להתיבם. מה פליג על ר"י שאמר שרק צרת גרושה מותרת? אף לר"י הגרושה מותרת. אלא בגין דהוון עסקין בצרות, לא אדכרין גרושות. צרת סוטה למה היא אסורה? רבי יוחנן אמר, מריח ערוה נגעו בה שדומה לערוה שאסורה לבעל ולבעול. רב אמר מפני שכתוב בה טומאה כעריות

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק י הלכה ב

מתני': רבי יוסי אומר, כתובתה על ניכסי בעלה הראשון. רבי אלעזר אומר, הראשון זכאי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפר נדריה. רבי שמעון אומר, ביאתה וחליצתה מאחיו של הראשון פוטרת צרותיהן, ואין הוולד ממנו ממזר. נישאת שלא ברשות שלא היתה צריכה רשות ב"ד כיוון שהיו שתי עדים, מותרת לחזור לו שהיא אנוסה. נישאת על פי בית דין שהיה רק עד אחד והיתה צריכה היתר מב"ד להנשא תצא ופטורה מן הקרבן ככל יחיד שעשה ע"פ הוראת ב"ד. ושלא על פי בית דין, תצא וחייבת בקרבן. ייפה כח של בית דין שפטורה מן הקרבן. הורוה בית דין להינשא וקילקלה, חייבת בקרבן. שלא התירוה אלא להינשא:

גמ': תנן רבי יוסי אומר, כתובתה על ניכסי בעלה הראשון. מה אמר רבי יוסי בשאר כל הדברים האם הוא מודה שתצא מזה ומזה ובכל השאר? נישמענינה מן הדא דתנן, ר' יוסי אומר, כל שהוא פוסל על ידי אחרים, פוסל על ידי עצמו. וכל שאינו פוסל על ידי אחרים, אינו פוסל על ידי עצמו. ואמר רבי אבא. רב המנונא ור' זעירא תריהון אמרין, זהו דברי רבי יוסי נאמרו על ראשו של פרק. דתנן האשה שהלך בעלה למדינת הים. באו ואמרו לה מת בעליך ונישאת, ואחר כך בא בעלה. תצא מזה ומזה. על זה אמר רבי יוסי מתי תצא מזה ומזה? דווקא במקום שפוסל על ידי אחרים. אבל במקום שלא פוסל על ידי אחרים, אף על ידי עצמו לא פסל. כגון שני אחים נשואים שני אחיות והלך אחד מהם ואשתו של השני למדינת הים. ובאו ואמרו לו מתה אשתך ואח"כ מת אחיך, והלך ויבם את אחותה, ונמצאו שניהם קיימים. כל אחד מותר באשתו. כיוון שברור שהיתה כאן טעות, ולא יטעו לחשוב שגרש זה ונשא זה, שהרי אף אם גרשה אחיו אסורה לו. וכיוון שאינו אוסר את אשת אחיו על אחיו, אף אשתו מותרת לו. מכאן שגם רבי יוסי מודה לעיקר הדין שתצא מזה ומזה, ורק במקרה המיוחד הזה הוא חולק. [דף נה עמוד ב] הדא אמרה, לא חלוק רבי יוסי בשאר כל הדברים. תנן, רבי יוסי אומר, כתובתה על ניכסי בעלה הראשון. רבי אלעזר אומר, הראשון זכאי במציאתה ובמעשה

ידיה ובהפך נדריה. מה א"ר אלעזר בכתובה? מה אם מעשה ידיה ומציאתה שהם דברים שנפלו דרך איסור אחר שכבר נאסרה, את אומר זכאי. כתובה שנפלה לה דרך היתר שהבעל הראשון כתב לה בתחילה קדם שנאסרה, לא כל שכן? מסתברא דר' אלעזר יודי לרבי יוסי שיש לה כתובה, ור' יוסי לא יודי לרבי אלעזר שזכה במציאתה ומעשה ידיה. תנן, רבי שמעון אומר, ביאתה וחליצתה מאחיו של הראשון פוטרת צרותיהן. רבי יוסי ור' אלעזר יודון לר' שמעון שביאתו של ראשון פוטרת את צרתה, מק"ו, מה אלו שהם מחיים, לא קנסו. ביאה שלאחר מיתה ודאי שלא קנסו. ר' שמעון לא יודי לרבי יוסי ור' אלעזר כי אולי לא גזרו בדברים שאחרי מיתה. אבל בדברים שקדם מתה גזרו. ממה שאמר ר"ש ביאתה, משמע רק בדיעבד היא פוטרת לפי שהיא ביאה פסולה. ואם היה שואל היו אומרים שיחלוץ ולא ייבם. הדא אמרה על דרבי שמעון ביאה פסולה פוטרת. תנן, נישאת שלא ברשות שלא היתה צריכה רשות ב"ד כיוון שהיו שתי עדים, מותרת לחזור לו שהיא אנוסה. נישאת על פי בית דין שהיה רק עד אחד והיתה צריכה היתר מב"ד להנשא תצא ופטורה מן הקרבן ככל יחיד שעשה ע"פ הוראת ב"ד. לא מסתברא דא אלא ניסת ברשות מותרת שלא ברשות אסורה? אמר רבי יוחנן, לדברי ר' שמעון, עשו בית דין הוריתן, כזדון איש ואשה שהיתה צריכה לבדוק היטב ואסורה על בעלה. נישאת שלא ברשות שלא היתה צריכה רשות ב"ד כיוון שהיו שתי עדים כשגגת איש ואשה שהרי היא אנוסה ומותרת לבעלה חוץ מכהן. תנן, נישאת עפ"י ב"ד, תצא ופטורה מן הקרבן ככל יחיד שעשה ע"פ הוראת ב"ד שפטור מקרבן. אמר ר' יוחנן, לית כאן פטורה אלא חייבת. שאין כאן טעות בהוראת ב"ד אלא טעות בדיעת המציאות. התיב ר' חגיי קומי ר' יוסי. ויהא כן בהוריי, הרי מדובר שהורו שמותר לבוא על אשת איש, ולא עקירת גוף הוא וחייב? בשהורו שאם לא שמעו מהבעל עד חמש שנים אסורה, מיכן ואילך מותרת. ויהא כן בקילקול? ולמה בקלקלה חיבת? הקילקול דומה לאכילת חלב ודם, כשהורו שמותר לאכול חלב ואכל דם שחייב

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק י הלכה ג

מתני': האשה שהלך בעלה ובנה למדינת הים. ובאו ואמרו מת בעליך ואח"כ מת בנך. ונישאת, ואח"כ אמרו לה חילוף היו הדברים. תצא והוולד הראשון והאחרון ממזר כר"ע שיש ממזר מחייב לאויבמה לשוק זה לאו.

גמ': תנן, באו ואמרו מת בעליך ואח"כ מת בנך. ונישאת, ואח"כ אמרו לה חילוף היו הדברים. מה את עבד ליה למה מדמים את זה? כעדי מיתה שיש בניהם סתירה או כעדי גירושין שיש בניהם סתירה? אין תעבדינה כעדי מיתה, מתניתין פליגא, בין על רבני דהכא, בין על רבני דתמן, שלדעת כולם לא תנשא ואם נשאת לא תצא, ובמשנה נאמר אם נשאת תצא. אין תעבדינה כעדי גירושין, מתניתין פליגא על רבנן דתמן שאף במקרה של סתירה בעדי גירושין הם אומרים שלא תנשא ואם נשאת לא תצא. אבל לדעת רבנן דהכא במקרה של סתירה בן עדי גירושין, לא תנשא ואם נשאת תצא. אמר ר' יוחנן ותני כן, שנים אומרים מת ושנים אומרים לא מת. לא תינשא, ואם נישאת לא תצא. שנים אומרים נתגרשה ושנים אומרים לא נתגרשה. לא תינשא, ואם נישאת תצא [דף נו עמוד א] תמן אמרו, לא שנייא, היא מיתה היא גירושין לא תינשא, ואם נישאת לא תצא. על דעתיה דרבנין דתמן ניחא, שהשוו מדותיהם, היא מיתה היא גירושין. על דעתיה דרבנן דהכא, מה בין מיתה מה בין גירושין? ר' זעירה אמר לה סתם, רבי חייה אמרה בשם רבי יוחנן, הדעת מכרעת בעדי מיתה שודאי האשה תבדוק ולא תסמוך רק על העדים, מאחר שאילו יבוא הוא מכחיש. אבל בגירושין אם יבא הבעל ויטען שלא גרש, יכולה היא לטעון שכן גרש דכיוון שיש עדים מעיזה פניה. שנינו, ראובן שהיה אוכל שדה בחזקת שהיא שלו, והביא שמעון עדים שכשמת אביו היתה בידו, וטוענין לירש ואמרינן של אביו היתה. מוציאין אותה מראובן ונותנין לשמעון. חזר ראובן והביא עדים שכשמת אביו של שמעון לא היתה שדה זו ברשותו. רבנן דתמן סברי, כיון דתרי ותרי נינהו, אין מוציאין השדה מיד שמעון המוחזק בה עכשיו בעדות ספק, אף על גב דאיגלאי מילתא למפרע שהיה לנו להניח השדה ביד ראובן המוחזק בה בראשונה. כיון דבשעה שיצאה מיד ראובן, בעדות ברורה יצתה. שהרי לא היו שם

עדים אחרים זולתם, ה"ל חזקת שמעון חזקה גמורה ואין מוציאין מידו. אמר רבי חזקיה. רבנן דתמן כדעתין. כמו דרבנן דתמן אמרי, בשעה שיצאה השדה מראובן, בעידות ברורה יצאה שהרי הייתה רק עדות אחת. כן רבנין דתמן אמרין, בשעה שניסית, בעידות ברורה ניסית. אמר רבי יוסי, מסתברא דמחלפא שיטתין דרבנן דתמן. וכי לא מודיי רבנן דתמן, שאילו משעה ראשונה, שנים אומרים מת אביו מתוכה כשהשדה בחזקתו ושנים אומרים, לא מת אביו מתוכה, שהשדה בחזקתו של ראובן, דאוקי תרי בהדי תרי והשדה נשאת אצל המחזיק בה. אילו במקרה שלנו היה מדובר ששנים אמרו נתגרשה ונישאת, ואחר כך באו שנים ואמרו לא נתגרשה. יאות. אבל במקרה שלנו מדובר שבאו בבת אחת ואחר כך נשאה. ועל זה אמרו רבנן דתמן שלא תצא. והרי במקרה כזה היתה צריכה להשאר בחזקתה הראשונה של אשת איש ותצא. על דעתי דרבי יוחנן אם שנים אומרים נתגרשה ושנים אומרים לא נתגרשה לא תנשא, ואם נשאת תצא. מתניתא פליגא על ר' יוחנן. דתנן, שנים אומרים נתקדשה, ושנים אומרים לא נתקדשה, לא תינשא. ואם נישאת, לא תצא. אמר רבי הושעיה, פתר לה רבי יוחנן את הבריתא, **בשנים אומרים נתקדשה ונתגרשה, ושנים אומרים לא נשאה ולא נתגרשה.** במקרה כזה לא תינשא, ואם נישאת, לא תצא. מה בינא לקדמיתא? תמן מה שאמר רבי יוחנן שלא תנשא ואם נשאת תצא הוחזקה אשת איש בפני הכל, שהרי גם העדים הראשונים מודים שהיתה נשואה, רק הם טוענים שנתגרשה ברם הכא, לא הוחזקה אשת איש אלא בפני שנים, והם אמרו נתגרשה. והשניים האחרים אמרו שבכלל לא נשאה. מתניתא פליגא על רבי יוחנן דתנן, שנים אומרים [דף נו עמוד ב] נשבת והיא טהורה. ושנים אומרים נשבת והיא טמיאה. לא תינשא, ואם נישאת לא תצא. והרי כאן כולם אומרים שנשבת ואעפ"כ לא תצא. אמר רבי יוסי, שבויה אינה כאשת איש שודאי נאסרה, אלא רק ספק אם נטמאה. ומאחר שאילו אומרים טהורה, ואילו אומרים טמיאה. כמי שאילו אומרים נשבת, ואילו אומרים לא נשבת, ואנו כחיינ מפיה, דאוקי תרי בהדי תרי, וכאילו אין עדים וסומכים על דבריה שאומרת נשבת וטהורה אני והיא טהורה. שהפה שאסר הוא הפה שהתיר. שנים אומרים נתקדשה ושנים אומרים לא נתקדשה. רבי יונה מדמי לה לחלבין. דאילו שנים אומרים פלוני אכל חלב, ושנים אומרים לא אכל חלב, שמא אינו מביא אשם תלוי מספק? אף הכא יתן גט מספק. אמר ליה רבי יוסי, לא תדמינה לחלבין. שכן על כל ספק אפילו קל ואפילו אמר ליבי נוקריני מביא אשם תלוי. לכן כששתי כתות עדים מכחישות זו את זו, מביא אשם מספק. קס"ד שלרבי יוסי בשנים אומרים נתקדשה ושנים אומרים לא נתקדש התנשא. שהרי הוא אמר אל תדמנה לחלבים מתניתא פליגא על רבי יוסי דתנן, שנים אומרים נתקדשה, ושנים אומרים לא נתקדשה, לא תינשא. קס"ד שלרבי יונה אם נשאת תצא שהרי הוא מדה לחלבים שחייב אשם תלוי וסיפא פליג על רבי יונה דתנן, אם נישאת לא תצא. אמר ר' מנא מה שאמר ר' יוסי שאן לדמות לחלב, לא דרבי יוסי אמר תינשא לכתחילה. ומה שמדמה רבי יונה לחלב, לא דר' יונה אמר אם נישאת תצא. לא אמר לה אלא, לא תדמינה לחלבים, שאפילו אמר ליבי נוקריני, מביא אשם תלוי.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק י הלכה ד

מתני': אמרו לה, מת בנך ואחר כך מת בעליך, ונתייבמה. ואחר כך אמרו לה, חילוף היו הדברים. תצא והוולד הראשון והאחרון ממזר:

גמ': היתה צריכה להתייבם והלכה ונישאת בלא חליצה. רבי ירמיה אמר זה חולץ וזה מקיים. רבי יודה בר פזי אמר בשם ר' יוחנן, תצא. רבי יוסי אמר בשם ר' הילא תצא. רבי יוסי שאיל לר' פינחס, היך סבר רבי? אמר ליה, כרבי ירמיה שהיבם חולץ והבעל מקיים. אמר ליה, חזור בך. דאי לא כן, אני כותב עליך זקן ממרא. אמר רבי זבידא. מתניתא מסייע לרבי יוחנן שאמר שתצא. דתנן, הכונס את יבמתו והלכה צרתה ונישאת לאחר ונמצאה הראשונה איילונית, תצא מזה ומזה. ושלושה עשר דברים בו שקונסים אותה שאין לה כתובה וכ"ו כדברי רבי מאיר, שאמר משום רבי עקיבה רבו שיש ממזר אף מחייבי לאו. וחכמים אומרים, אין ממזר ביבמה. לא אמר אלא אין ממזר ביבמה, הא לצאת, תצא. ותינין תצא, ואמר רבי יוחנן תצא

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק י הלכה ה

מתני': אמרו לה מת בעלך, ונישאת. ואחר כך אמרו לה, קיים היה ומת. הוולד הראשון ממזר, והאחרון שנולד אחר שמת אינו ממזר. אמרו לה מת בעליך ונתקדשה. ואחר כך בא בעלה. מותרת לחזור לו. אף על פי שנתן לה האחרון גט, לא פסלה מן הכהונה. זה מדרש דרש רבי אלעזר בן מתיה [ויקרא כא ז] אשה גרושה מאישה. ולא מאיש שאינו אישה:

גמ': שייך למשנה הקדמת **היתה צריכה להתייבם והלכה ונישאת בלא חליצה. תצא. אמר רבי יוחנן בשם רבי ינאי. אין לה אין כאן מיחוש לאיסור תורה, אלא משום זיהום כהונה שהרי לא חלים הקידושין ביבמה לשוק. ואין בית דין מזהמין אותה. לכן לכתחילה לא תנשא לכהן ואם נשאת לכהן לא תצא. אמרו לה, שייך למשנה הקדמת **מת בנך ואחר כך מת בעליך, ונתייבמה. אמרו לה, קיים היה ומת. הוולד הראשון ממזר, והאחרון שנולד אחר שמת אינו ממזר.** [דף נז עמוד א] מה את מקיים לה בעד אחד או בשני עדים? אין תקיימינה בעד אחד, נמצאת אומר עד אחד מתירה ליבם ונפשוט שעד אחד נאמן להתירה אף ליבם. אין תקיימינה בשני עדים, הוה פליגא על רב. דאמר רב נחמן בשם רבי יעקב בשם רב. נישאת על פי שנים, אפילו דהוא אתי שהבעל יחזור חי **אמרה לה לית תני יכולה האשה לאמר שזה לא הוא. ואילו המשנה אמרה שהעדים השניים נאמנים.** ומניין שאין קידושין תופסין באשת איש? **אמר רבי אימי בשם רבי ינאי דכתיב**[דברים כד ב] **ויצאה מביתו והלכה והיתה לאיש אחר. רק כשתצא מביתו יהא לה הויה אצל אחר.** ומניין שאין קידושין תופסין בכל העריות? **אמר רבי תנחומא בשם רב הונא דכתיב ויצאה מביתו והלכה והיתה לאיש אחר. ומה תלמוד לומר אחר?** פרט לפרשת עריות שבהם אין קידושין**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק י הלכה ו

מתני': מי שהלכה אשתו למדינת הים. באו ואמרה לו, מתה אשתך ונשא את אחותה. ואחר כך באת אשתו. מותרת לחזור לו. הוא מותר בקרובות שנייה, והשנייה מותרת בקרוביו. ואם מתה הראשונה, מותר בשנייה. אמרו לו, מתה אשתך ונשא את אחותה. ואחר כך אמרו לו קיימת היתה ומתה. הוולד הראשון ממזר, והאחרון אינו ממזר. רבי יוסי אומר, כל שהוא פוסל על ידי אחרים, פוסל על ידי עצמו. וכל שאינו פוסל על ידי אחרים, אינו פוסל על ידי עצמו. אמרו לו מתה אשתך, ונשא את אחותה מאביה. אמרו מתה, ונשא את אחותה מאמה. מתה ונשא את אחותה מאביה. מתה ונשא את אחותה מאמה. ואח"כ באו כולן. מותר בראשונה ובשלישית וחמישית. ופוטרות צרותיהן. ואסור בשנייה וברביעית, ואין ביאת אחת מהן פוטרת צרתה. ואם בא על השנייה, לאחר מיתת הראשונה שהתברר שהראשונה באמת מתה. מותר בשנייה וברביעית. ופוטרות צרותיהן, ואסור בשלישית ובחמישית ואין אחת מהן פוטרת צרתה:

גמ': תנו, מי שהלכה אשתו למדינת הים. באו ואמרה לו, מתה אשתך ונשא את אחותה. ואחר כך באת אשתו. מותרת לחזור לו. מ"ט? דכתיב [במדבר ה יג] ושכב איש אותה. שכיבתה אוסרתה. ואין שכיבת אחרת במקרה שלנו שכיבת אחותה אוסרתה. תנו, האשה שהלך בעלה למדינת הים. באו ואמרו לה מת בעליך ונישאת, ואחר כך בא בעלה. תצא מזה ומזה. למה לא נאמר אף כאן, לא תהא שכיבת אחר אוסר עליו, ותהא מותרת לחזור לו. שנאמר [במדבר ה יט] ואת כי שטית תחת אישך. פרט לאונס וזו אנוסה היא ותהיה מותרת לבעלה? אמר רבי מתנייה. גזרו על דבר שהוא מצוי. ולא גזרו על דבר שאינו מצוי. דרך האיש לצאת למדינת הים. ואין דרכה של אשה לצאת למדינת הים. תני אמר רבי יודה. מודין בית שמאי ובית הלל בבא על חמותו שפסל את אשתו. ועל מה נחלקו? בבא על אחות אשתו, שב"ש אומרים פסל. ובית הלל אמרו לא פסל. חברייא אמרי בשם רבי יוחנן. טעמא דרבי יודה שסובר שהבא על חמותו פסל את אשתו דכתיב [ויקרא כ יד] ואיש אשר יקח את אשה ואת אמה זמה היא באש ישרפו אותו ואתה. מה אנן קיימין? אם לענין שריפה, אין נשרפת אלא אחת השניה אלא אם אינו ענין לשריפה, תניהו ענין לאיסור. מכאן שאף אשתו נאסרת עליו

בביאת חמותו. עד כדון כרבי עקיבא שדרש כך את הפסוק כרבי ישמעאל? תני ר' ישמעאל באש
 ישרפו [דף נז עמוד ב] אותו ואת-הן. הוא ואת שנייא שהן ביונית פרושו אחת. והיו בית שמאי דנין
 בבא על אחות אשתו לאסור את אשתו. מה במקום שבא על איסור הקל אשת איש ונקרא איסור קל כיוון שיש לו
 היתר בחיי האוסר על ידי גט אסר את אוסריו בעלה שהוא האוסרה נאסר בה. כיון שבא על איסור החמור אחות אשתו שאין לו
 היתר בחייה, אינו דין שנאסר את אוסריו אשתו שהיא האוסרת את אחותה? והיידין איסור קל? אמר רבי יוחנן.
 ראשה דפירקא דתנן, האשה שהלך בעלה למדינת הים ובאו ואמרו לה מת בעליך, והלכה ונשאת
 ואחר כך בא בעלה. תצא מזה ומזה שאסורה גם על בעלה. וההן נוקל? אינו אלא חומר שהרי היא
 אשת איש? שנייא היא, שנישאת לו דרך היתר שהרי ב"ד היתר לה על פי עד אחד. לכן קרא לו
 איסור קל. רבי הושעיה רבה אמר. במחזיר את גרושתו משנישאת היא מתניתא. למה לי משנישאת,
 אפילו משנתאסרה? בגין דרבי יוסי בן כיפר. דר"ב בן כיפר אמר, מן האירוסין מותרת. רבי אליעזר
 אומר, ביבמה שנפלה לפני שני יבמין היא מתניתא. עשה בה אחד מהן מאמר ואסרה על אחיו.
 ואח"כ בא עליה השני ואסרה על אוסרה. למה לי עשה בא מאמר? אפילו לא עשה בה מאמר אלא
 נתן גט. למה לי בא עליה? אפי' לא בא עליה אלא עשה בה מאמר. בגין בית שמאי שסוברים
 שמאמר קונה קנין גמור, ואין מאמר אחר מאמר. ורק אם בא עליה אסרה על הראשון. ובגין רבי
 שמעון שאמר שמאמר או קונה או לא קונה, ולכן המאמר השני לא קונה ממ"נ. שאם מאמר קונה,
 כבר קנה הראשון. ואם אין מאמר קונה, אז גם השני לא קנה. לכן נאמר שהשני בא עליה. תני
 אמר רבי שמעון. לא נחלקו בית שמאי ובית הלל בבא על אחות אשתו, שלא פסל את אשתו. ועל מה
 נחלקו? בבא על חמותו. שבית שמאי אומרים פסל. ובית הלל אומרים לא פסל. והיו בית הלל דנין.
 האיש מותר בכל הנשים, והאשה מותרת בכל האנשים. קידשה, הוא אסרה והיא אסרתו. מרובה
 איסור שאסרה, מאיסור שהיא אוסרתו. שהוא אוסרה לילך להינשא לאיש זר. והיא לא אסרתו, אלא
 על קרובותיה בלבד. והרי הדברים קל וחומר. מה אם היא, שאיסורה איסור מרובה. אם שגגה עליו
 באיסורה שנאסרה לא נאסרה למותר לה. הוא שאיסורו איסור ממועט, ושגג באיסורו, אינו דין שלא יהא
 אסור למותר לו. הדין דין בשוגג. במזיד מניין? תלמוד לומר [במדבר ה יג] אם לא שכב איש אותה.
 אותה שכיבתה אוסרתה, ואין שכיבת אחרת אוסרתה. אימי, אבוי דשמואל בר אימי אמר בשם רב
 יהודה. הלכה כר"ש, שהבא על חמותו אינו אוסר את אשתו. אתא עובדא קומי ר' מנא באחד שבא
 על חמותו, ואפיק לה חייבו לגרש את אשתו. לא דהוא סבר כר"י שהבא על חמותו אשתו נאסרת. אלא
 שהיתה חמותו מתרגלת לבוא אצלו לבקר את ביתה. תנן, רבי יוסי אומר, כל שהוא פוסל על ידי
 אחרים, פוסל על ידי עצמו. וכל שאינו פוסל על ידי אחרים, אינו פוסל על ידי עצמו. אמר ר' אבא.
 רב המנונא ורבי זעירא [דף נח עמוד א] תרויהון אמרין, זהו דברי רבי יוסי נאמרו על ראשו של הפרק. דתנן
 האשה שהלך בעלה למדינת הים. באו ואמרו לה מת בעליך ונישאת, ואחר כך בא בעלה. תצא
 מזה ומזה. על זה אמר רבי יוסי מתיי תצא מזה ומזה? דווקא במקום שפוסל על ידי אחרים. אבל
 במקום שלא פוסל על ידי אחרים, אף על ידי עצמו לא פוסל. כגון שני אחים נשואים שני אחיות
 והלך אחד מהם ואשתו של השני למדינת הים. ובאו ואמרו לו מתה אשתך ואח"כ מת אחיך, והלך
 ויבם את אחותה, ונמצאו שניהם קימים. כל אחד מותר באשתו. כיוון שברור שהיתה כאן טעות
 ולא יטעו לחשוב שגרש זה ונשא זה, שהרי אף אם גרשה אחיו אסורה לו. וכיוון שאינו אוסר את
 אשת אחיו על אחיו, אף אשתו מותרת לו. תנן רבי יוסי אומר, כתובתה על ניכסי בעלה הראשון.
 מה אמר רבי יוסי בשאר כל הדברים האם הוא מודה שתצא מזה ומזה ובכל השאר? נישמענה מן הדא דתנן, רבי
 יוסי אומר. כל שהוא פוסל על ידי אחרים, פוסל על ידי עצמו. וכל שאינו פוסל על ידי אחרים, אינו פוסל
 על ידי עצמו. ואמר רבי אבא. רב המנונא ורבי זעירא תרויהון אמרין, זהו דברי רבי יוסי נאמרו על ראשו של
 הפרק. מכאן שגם רבי יוסי מודה לעיקר הדין שתצא מזה ומזה. ורק במקרה המיוחד הזה הוא
 חולק. הדא אמרה, לא חלוק רבי יוסי בשאר כל הדברים. אמר ר' הילא בשם רבי שמעון בן לקיש,
 אחות אשתו נשואה. הואיל והוא פוסל על ידי אחרים שאוסר אותה על בעלה, פוסל על ידי עצמו שאשתו אסורה לו.
 ואם הייתה אחות אשתו פנויה, הואיל ואינו פוסל על ידי אחרים. אינו פוסל על ידי עצמו. ולפי מה
 דאמר רבי הילא בשם ר' שמעון בן לקיש, כל העריות אינן צריכות הימנו גט שאן הקידושין
 תופסים. חוץ מאשת איש שהלך בעלה למדינת הים בלבד. רבי עקיבא אומר, אף אחות אשתו
 ואשת אחיו כיוון שאנשים יגידו שנישאת בהיתר שהרי לשני העריות הללו יש היתר. אשת אחיבום ואחות אשה במות אחותה. כוון
 שהצריכו גט, הרי פוסל על ידי אחרים. ואחותה שהייתה אשתו נאסרת עליו. תנן אמרו לו מתה

אשתך, ונשא את אחותה מאביה. אמרו מתה, ונשא את אחותה מאמה וכ"ו. והיך עבידא? גבר איש אחד, אית ליה ברתא מאשתו וחורגא בת מאשה אחרת. ואינתה אשה אחת, אית לה ברתה **מבעלה** וחורגה בת מבעל אחר **כך שיש שני אחיות מהאם ושני אחיות מהאב.** ואסבון דין לדין התחתנו האיש והאשה, ואולידון ברתא. משריי והתחיל ונשא מן חורגתא דאיתתא. **אחר כך אחותה מאמה אחר כך אחותה מאביה אחר כך אחותה מאמה ואחר כך אחותה מאמה.** כגון אם לראובן הייתה בת ושמה רחל, ובת אשתו מבעלה הראשון ושמה לאה, והרי הן אחיות מן האם. וכן ישנה אשה ששמה שרה ויש לה בת בלהה וחורגה היינו בת בעלה מאם אחרת ושמה זלפה, והן אחיות מן האב הלך ראובן נשא את שרה והולידו בת ושמה דינה. נמצא שדינה היא אחות של רחל מהאב, והיא נכרית עם לאה. כמו כן דינה ובלהה אחיות מהאם ונכרית עם זלפה. והאדם עליו מספרת המשנה נשא קדם את זלפה שהיא החורגת של האשה. ואמרו לו שהיא מתה, הלך ונשא את בלהה אחותה מאביה, ואח"כ נשא את דינה שהיא אחותה מאימה ונכרית עם זלפה ואח"כ נשא את רחל ואח"כ נשא את לאה.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק י הלכה ז

מתני': בן תשע שנים ויום אחד, הוא פוסל על ידי אחים, ואחים פוסלין על ידו. אלא שהוא פוסל תחילה רק אם עשה מעשה ראשון, ואחין פוסלין תחילה וסוף. כיצד? בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו, פסל על ידי אחים. בא עליה אחד האחים, עשו בה מאמר, נתנו גט או חלצו. פסלו על ידיו:

גמ': תנן, אלא שהוא פוסל תחילה רק אם עשה מעשה ראשון. **הא בסוף** אחרי שעשה אחיו הגדול מאמר אינו פוסל אף **בביאתו? אלא במאמרו פוסל תחילה ואינו פוסל בסוף** אחר מאמרו של הגדול. אבל **בביאתו פוסל. אפילו בסוף** אפילו אחר מאמרו של הגדול **אלא שהוא פוסל** תחלה וסוף בדבר אחד ביאה והן פוסלין בארבעה דברים. **ביאה גט חליצה ומאמר.** כיצד בן תשע שנים ויום אחד. **תנן כתיב** [שמות כא ט] ואם לבנו ייעדנה. לבנו הוא מייעדה [דף נח עמוד ב] אינו מייעדה לאחין. וייעדנה לאחין מקל וחומר? מה אם הבן שאינו קם תחתיו לחליצה ולייבום, הרי הוא מייעדה לו. אחיו שהוא קם תחתיו לחליצה ולייבום, אינו דין שיייעדנה לו? לא אם אמרת בבן, שהוא קם תחתיו בשדה אחוזה **שאם האב או הבן פדו את השדה שהקדיש האב אינה יוצאה לכהנים ביובל** דכתיב [ויקרא כז כ] ואם מכר את השדה לאיש אחר לא יגאל עוד. איש אחר ולא בנו. תאמר באחיו, שאינו קם תחתיו בשדה אחוזה. **ויקם** בשדה אחוזה **מק"ו? דמה אם הבן שאינו קם תחתיו לחליצה ולייבום, הרי הוא קם תחתיו בשדה אחוזה.** אחיו שקם תחתיו בחליצה ויבום אינו דין שיקום תחתיו בשדה אחוזה? תלמוד לומר ואם לבנו ייעדנה. לבנו הוא מייעדה ואינו מייעדה לאחיו. ואם לבנו ייעדנה. לבנו הוא מייעדה ואינו מייעדה לבן בנו. שמואל בר אבא בעא קומי רבי זעירא. בפרשת נחלות, את עבד בן בן כבן שאם האבא מת ונשארו בתו ובן בנו, בן בנו יורש ולא הבת, כי בן הבן דינו כמו הבן. **ואמאי הכא בייעוד** לית עבד בן בן כבן? אמר ר' זעירא, מאן דמר לי הדא מילתא, אנא משקי ליה קונדיטון. אמר ר' תנחום. **שונה** פרשת נחלות, שהרי עשיתה אח כבן, וכן שאר כל הקרובים כבן, שכל הקרוב יותר יורש. **לעומת זאת בייעוד לא תלוי בקרבה, לכן אין את עושה בן בן כבן.** התיבון רבנן דקיסרין. הרי פרשת טמאות הרי עשיתה אח כבן, ושאר כל שבעת הקרובים כבן **ונטמא להם.** ואין את עושה בן בן כבן **ואינו נטמא לבן בנו.** רואים שבן בן גרוע מהאח. אמר, הא אזיל קונדיטון. תני, ואם לבנו ייעדנה, לדעת שצריך הסכמתו כך שזה שייך רק בגדול. אמר רבי יוחנן, לית כאן לדעת שאף לבנו קטן יכול ליעד ולא צריך דעתו. אמר רבי יעקב בר אחא, כן אית כאן, שאפשר לגרוס **לדעת** כרבי יוסי בי רבי יהודה, דאמר מעות הראשונות לאו לקידושין ניתנו. וכשמקדש צריך את דעתה. אמר רבי שמואל בר אבודמא. אפילו תימר אית כאן שאפשר לגרוס **לדעת** כר' יוסי בי רבי יהודה, דווקא דעתה, אבל דעתו אינו צריך. דכתיב ואם לבנו ייעדנה. והלא אפילו קטן הוא. כתיב אם לבנו ייעדנה. רבי יוחנן אמר, מייעדנה בין לבנו הגדול בין לבנו הקטן בין לדעת בין שלא לדעת. ר' שמעון בן לקיש אמר, אינו מייעדנה אלא לבנו הגדול, בלבד לדעת. תני, בן תשע שנים ויום אחד, עושה אלמנה לכהן גדול, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט. על דעתיה דרבי יוחנן, דהוא פתר לה בייעודין שהאבא יכול ליעד לבנו הקטן והקדושין תופסים מהתורה, ניחא. ייעודין שיש לו קניין בה, עושה אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט. על דעתיה דרבי שמעון בן לקיש, דהוא פתר לה בנישואין שאן יעוד לקטן, תהא פטורה מן החליצה ומן הייבום שהרי אין קידושין לקטן? דתנינן נשא הקטן אשה ומתה, הרי זו פטורה. אמר ר' אבין אתיא

דרכי שמעון בן לקיש כרבי יוסי בי ר' יהודה, **שיש מציאות שיהיה קידושין לקטן מהתורה**. ותני כן, בן תשע שנים ויום אחד עד בן שתים עשרה ויום אחד שהביא שתי שערות [דף נט עמוד א] הרי זו שומא. רבי יוסי בי רבי יהודה אומר, הרי אילו סימנין. **אמר רבי יעקב בי רבי בון בשם רבי יוסי בן חנינה**. והן שעמדו בו בשעת סימנין שישארו עד גיל שלוש עשרה ויום. ר' יוסה בעי. עמדו בו בשעת סימנין, למפריעו הוא נעשה איש. או מיכן ולבא? נ"מ אם אחר נתן לה קידושין. **לרבי אבון. ודאי פשיטא דלמפריעו הוא נעשה איש, וכל שכן להבא. דהא פתר הדא דרבי שמעון בן לקיש כרבי יוסי בי רבי יהודה. ולמה רבי יוסי העמיד ביעודין ולא פתר הדא דרבי שמעון בן לקיש כרבי יוסה בי רבי יהודה בבן תשע שהביא שתי שערות?** אמר רבי מנא, דהיא צריכה ליה שהוא נספק בדיון זה דר' יוסה בעי. עמדו בו בשעת סימנין, למפריעו הוא נעשה איש. או מיכן ולבא? ניחא שתהיה אלמנה **מקטן** או שייעדה לו אביו כשהוא קטן ומת, או בבן תשע שהביא שתי שערות **אבל איך יתכן שתהיה גרושה?** הרי אן גרושי קטן כלום. תיפתר שבא עליה כשהוא בן **תשע** או שייעדה לו אביו כשהוא קטן, או בבן תשע שהביא שתי שערות **ומשהגדיל נתן לה גיטו. איך יתכן שתהיה חלוצה מקטן?** תיפתר שבא עליה ומת, וחלצו לה אחין, ועל ידיה היא נעשית חלוצה. **לרבי יוחנן שאמר שהאבא יכול ליעד לבנו הקטן, מעתה אפילו פחות מתשע?** אמר רבי שמואל בר אבדומא, וכיני. אלא למה נקט בן תשע? בגין דתנא כולהון תשע, תנא אף הוא עמהון. **אמר רבי יודה בר פזי בשם רבי יהושע בן לוי. מאחז למד רבי יוסי ברבי יודה. דתני, אחז הוליד בן תשע שבן עשרים היה כשמלך, ט"ו שנים מלך, נמצאו כל שנותיו ל"ה. וחזקיה בנו היה בן כ"ה כשאביו מת, נמצא שחזקיה נולד כשאחז היה בן עשר שנים. ואם תחסר ט' ירחי עיבור, נמצא שהיה בן ט' שנים כשאשתו נתעברה.** [דף נט עמוד ב] והרן בן שש שאברהם היה גדול מנחור שנה אחת, ונחור היה גדול מהרן שנה אחת. נמצא הרן קטן מאברהם שתי שנים. אברהם היה גדול משרה עשר שנים. תן שנה לעיבורה של מלכה ושנה לעיבורה של יסכה שהיא שרה, הרי כשהוליד היה בן שש, וכלב בן עשר שבן ארבעים שנה היה כשהלך לרגל את הארץ, ואז בצלאל בן בנו היה בן י"ד שנים. כשהוקם המשכן היה בן י"ג דכתיב איש במלאכתו. הורד י"ד של בצלאל נשאר כ"ו. הורד שתי שנים לג' הריבנות, נמצא שכל אחד הוליד כשהיה בן שמונה. וזה מתאים רק למ"ד הוא כלב בן חצרון הוא כלב בן יפונה.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק י הלכה ח

מתני': בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו, ואח"כ בא אחיו שהוא בן תשע שנים ויום אחד עליה, פסל על ידיו שביאת קטן כמאמר ויש מאמר אחר מאמר. ר' שמעון אומר, לא פסל שמאמר או קונה או לא קונה. והשני ממ"נ אינו כלום. שאם מאמר קונה, כבר קנה ראשון. ואם ראשון לא קנה, גם שני לא קנה. בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו, ואחר כך בא על צרתה, פסל על ידי עצמו. **רבי שמעון אומר לא פסל.** בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו ומת, חולצת ולא מתייבמת. נשא אשה ומת, הרי זו פטורה. **בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו כמאמר, ומשהגדיל נשא אשה אחרת.** אם לא ידע את הראשונה משהגדיל, השנייה או חולצת או מתייבמת, והראשונה חולצת ולא מתייבמת. רבי שמעון אומר, מייבם לאי זו שירצה, וחולץ לשנייה ממ"נ. שאם מאמר קונה, שניהם נשיו. ואם לא קנה, הראשונה אשת ראשון. והשנייה אשת שני. ואין כאן אשת שני מתים. אחד שהוא בן תשע שנים ויום אחד, ואחד בן עשרים שנה שלא הביא שתי שערות:

גמ': תנן, בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו, ואח"כ בא אחיו שהוא בן תשע שנים ויום אחד עליה, פסל על ידיו. שמואל אמר, לדברי רבי מאיר, עשו ביאת בן תשע שנים ויום אחד, כמאמר בגדול. וכמה דאת אמר עשו ביאת בן תשע שנים ויום אחד כמאמר בגדול. וכוותה נעשה חליצת בן תשע שנים ויום אחד כגט בגדול? רבנין אמרין, אין חליצת בן תשע שנים ויום אחד כלום. ולמה עשו ביאת בן תשע שנים ויום אחד כמאמר בגדול? שכן ביאה בגדול קונה בין לדעת בין שלא לדעת. אבל איך נעשה חליצת בן תשע שנים ויום אחד כגט בגדול? הרי חליצה בגדול אינה פוטרת אלא לדעת. תנן, ג' אחים נשואין לג' נכריות ומת אחד מהם ועשה בה שני מאמר ומת, חולצות ולא מתייבמות. והטעם, כי יש עליה זיקת שני יבמים. למה אינה מתייבמת? אילו שומרת יבם שנפלה לפני כמה יבמין. שמא אינה מתייבמת? תני רבי חייה אשת מת אחד מתייבמת. ולא אשת שני מתים [דף ס עמוד א] שכיוון שעשה בא מאמר הרי היא כאשתו במקצת. ניחא חולץ לבעלת מאמר,

על שם אשת מת אחד מתייבמת ולא אשת שני מתים. שנייה למה אינה מתייבמת ממ"נ? אם מאמר לא קנה, הרי היא מבית אחר היא. ואם מאמר קנה, יכול ליבם לאיזה שירצה. אמר ר' אלעזר, דרבי מאיר היא. דאמר רבי מאיר. כל שאין את מייבמה, אין את מייבם צרתה. אמר רבי יוחנן. ממני שמעה רבי אלעזר ואמרה. אמר רבי יוסי, מתניתא אמרה כן דתנן, בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו וביאת בן תשע עד שלוש עשרה כמאמר, ומשהגדיל נשא אשה אחרת ומת. אם לא ידע את הראשונה משהגדיל, השנייה או חולצת או מתייבמת. הראשונה חולצת ולא מתייבמת משום שביאת קטן כמאמר, ונמצא שעליה זיקת שני יבמים. ור"ש אומר מיבם לאזה שירצה. והא תנן, שלשה אחין נשואין שלש נשים נכריות. ומת אחד מהן, ועשה בה שני מאמר ומת. הרי אילו חולצות ולא מתייבמות. הכא את אמר עשה מאמר ומת צרתה חולצת. והכא בבן תשע שביאתו כמאמר את אמר מתייבמת? הא דאת אמר חולצת, מחלוקת ת"ק רבי מאיר שסובר כל שאין את מייבמה, אין את מייבם צרתה. ורבי שמעון שסובר מאמר או קונה או אינו קונה ובכל מקרה שניהן מותרות לו... והן דאת אמר הבריתא מתייבמת מחלוקת רבי שמעון ורבנן ולא ר"מ שהרי לר"מ כל שאין את מייבמה, אין את מייבם צרתה ואילו הם סוברים שצרת אילנית מתייבמת. תנן התם: בן עשרים שלא הביא שתי שערות יביאו ראה שהוא בן עשרים, והוא הסריס לא חולץ ולא מיבם והוא שנולדו בו סימני סריס. פשיטא הדא מילתא. פחות מבן עשרים שהביא שתי שערות, מיכן והילך הוא איש. ויותר מבן עשרים שהביא שתי שערות, למפריעו נעשה הוא איש. מה פליגין? בבן עשרים. שמואל אמר, למפריעו הוא נעשה איש שגיל עשרים כגיל תשע עשרה. רב אמר, מיכן והילך הוא איש שגיל עשרים כגיל עשרים ואחד. מתניתא פליגא בין על דין בין על דין שהרי לשניהם אם ראה שתי שערות למפרע נעשה גדול. ובמשנה לא משמע כך דתנן. הסריס אינו נעשה בן סורר ומורה, שאין בו הקפת זקן. ויתרה בו שמא יביא שתי שערות בתוך שלשה חדשים ויהיה גדול למפרע? וקשה בן לרב בן לשמאל, מתניתין כמאן דמר אין מקבלין התרייה על הספק. מתניתא פליגא על שמואל דתנן, אחד בן תשע שנים ויום אחד. ואחד בן עשרים שנה שלא הביא שתי שערות, כמה דתימר בן תשע שנים ויום אחד שהביא שתי שערות מכאן ולהבא הוא נעשה איש ולא למפריעו הוא נעשה איש. ודכוותה בן עשרים שנה שלא הביא שתי שערות מיכן והילך הוא נעשה איש ולא למפרע. מה עבד לה שמואל? פתר לה בסמוך לעשרים שנה אבל לאחר עשרים למפרע הוא נעשה איש.

הדרן עלך פרק האשה שהלך בעלה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק יא הלכה א

מתני': נושאין על האנוסה ועל המפוחה. האונס והמפוחה על הנשואה חייב. נושא אדם אנוסת אביו ומפוחת אביו. אנוסת בנו ומפוחת בנו. רבי יהודה אוסר באנוסת אביו ובמפוחת אביו.

[דף ס עמוד ב] **גמ': תנן, נושאין על האנוסה ועל המפוחה. כיני מתניתין, נושאין אחר האנוסה ואחר המפוחה. כגון אם אנס אשה, מותר באמה. מותר בבתה. תנן, האונס והמפוחה על הנשואה חייב. מאי טעמה? אמר רבי יוחנן דרך נישואין שנו דכתיב איש אשר יקח. נשא אשה אפילו גרשה או מתה ואחר כך אנס את אמה חייב. נשא אשה ואחר כך פיתה את בתה חייב. תמן תנינן, שחטה ואת בת בתה, ואחר כך שחט את בתה, סופג את הארבעים. סומכוס אמר משום ר' מאיר סופג שמונים. אמר רבי אלעזר, סומכוס ורבי יוחנן בן נורי, שניהן אמרו דבר אחד. דהא תנינן תמן, רבי יוחנן בן נורי אומר, נשא את בתה, בת בתה, ובת בנה ובא על חמותו. חייב עליה משום חמותו ואם חמותו ואם חמיו. אמרו לו, שלשתן שם אחד הן. אמר ר' יודה בר פזי בשם ר' יוחנן, לא כן, דהא מודה סומכוס בראשונה בשחט שני בניה ואח"כ שחטה שסופג רק ארבעים דשם אחד הן. ולא פליג אלא בסיפא ששני שמות הן, אותו ואת בנו, ובנו ואותו. נמצא דסומכוס ורבי"נ לא אמרו דבר אחד, דהכא שם אחד הן. אשכח תני עוד היא מחלוקת. מ"ט דר' יוחנן בן נורי? דכתיב, ערות אשה ובתה לא תגלה לאו אחד. את בת בנה ואת בת בתה לא תקח לאו שני. מה אשה ובתה ובת בתה בב' לאוין. אף אשה ובת בנה ובת בתה, בב' לאוין. מה טעמון דרבנן? מה בת בנה ובת בתה בלאו אחד, אף אשה ובתה ובת בתה בלאו אחד. תנן נושאים על האנוסה, מאי טעמה? כתיב [ויקרא כ יד] ואיש אשר**

יקח את אשה ואת אמה זימה היא. בכולהון כתיב שכיבה וכאן כתיב לקיחה, ללמדך לעולם אינו מתחייב על השנייה, עד שתהא הראשונה זקוקה נשואה לו. או אינו אלא אף על השניה אינו עובר אלא דרך נישואין? כבר אמרנו שאין קידושין בעריות. [דף סא עמוד א] והכתיב [דברים כג א] לא יקח איש את אשת אביו ולא יגלה כנף אביו הרי אין נישואין תופסים בעריות ואעפ"כ כתוב לקיחה? בא להודיעך שהיה מותר בה עד שלא נישאת לאביו וכיוון שקדם שנשא אותה אביו היה שייך בה לשון לקיחה, אף אחר שנשאה אפשר להשתמש בלשון לקיחה. והכתיב [ויקרא כ כא] ואיש אשר יקח את אשת אחיו נדה היא? בא להודיעך שהיה מותר בה עד שלא נישאת לאחיו. אי נמי תני כן לפי שראויה לו על ידי ייבום. והכתיב [שם יח יח] ואשה אל אחותה לא תקח לצרור? בא להודיעך שהיה מותר בה עד שלא נשא את אחותה. אי נמי תני כן לפי שראויה לו לאחר מיתת אחותה. והכתיב [שם כ יז] ואיש אשר יקח את אחותו, בת אביו או בת אמו, וראה את ערותה והיא תראה את ערותו, חסד הוא. אמר רבי אבין, שלא תאמר היאך קין נשא את אחותו? הבל נשא את אחותו? חסד הוא. חסד עשיתי עם הראשונים שהתרתי להם, כדי שייבנה העולם מהן. כדכתיב [תהילים פט ג] אמרתי עולם חסד יבנה. והכתיב [ויקרא כא יד] אלמנה וגרושה וחללה זונה את אלה לא יקח? בא להודיעך שאם קידשה שתופסין בה קידושין שקידושין תופסין בחייבי לאוים. רבי חונה שמע כולהון רמז לכל העריות גם לשניות מן הדא קרייא. כתיב [ויקרא כ יד] ואיש אשר יקח את אשה ואת אמה זימה הוא באש ישרפו אותו ואתה וכתוב [ויקרא יח יז] ערות אשה ובתה לא תגלה. את בת בנה ואת בת בתה לא תיקח שארה הנה זימה היא. זימה זימה לגזירה שוה. מה למטן שלשה דורות אשה בתה ובת בתה. אף למעלן שלשה דורות אשתו חמותו ואם חמותו. מה למטן בלא תעשה דכתיב לא תיקח, אף למעלן בלא תעשה. מה למעלן דרך נישואין דכתיב איש אשר יקח ואם אנס אשה אמה מותרת. אף למטן דרך נישואין ואם אנס אשה בתה מותרת. מה למעלן בשריפה. אף למטן בשריפה. מה למטן, עשה בת זכר כבת נקיבה דכתיב בת ביתה ובת בנה. אף למעלן עשה אם זכר כאם נקיבה אם חמיו ואם חמותו. וכדרבי מאיר, דר' מאיר אומר, גזירה שוה במקום שבאת דדון מינה ואוקי באתרה כך שלומדים רק את עצם האיסור אבל העונש נשאר כמו מקומו. לר"מ דור שלישי שלמעלן מניין שהוא בלא תעשה? שהרי למדנו מדור שלישי שלמטה רק לענין האיסור אבל העונש נלמד ממקומו, ושם נאמר רק בשריפה? ולרבנן דאינון אמרין גזירה שוה כאמור בה דדון מינה ומינה שלומדים גם את האיסור וגם את העונש מהלמד דור שלישי שהיא שלמעלן מניין שהיא בשריפה? שהרי למדנו משלישי למטה ושם יש רק לא? ובין לרבי מאיר בין לרבנן דור שלישי שלמעלן בת בנו ובת בתו [דף סא עמוד ב] מניין שהיא בשריפה? אם נאמר שנלמד מאם חמיו ואם חמותו, הרי הם עצמם נלמדו מבת בנה ובת בתה. מכיון דכתיב זמה זמה לגזירה שוה, כמי שכולהן כאן וכולהן כאן כאילו שגם למעלה וגם למטה נאמר דור שלישי וגם למעלה וגם למטה נאמר שדינם בשריפה. עד כדון בת בתו מן הנישואין דכתיב [ויקרא יח יז] ערות אשה ובתה לא תגלה. את בת בנה ואת בת בתה לא תיקח. בת בתו מן האונסין מניין? ת"ל [ויקרא יח י] ערות בת בנך או בת בתך לא תגלה. מה אנו קיימין? אם מן הנישואין, כבר הוא אמור. אלא אם אינו עניין לנישואין תניהו עניין לאונסין. עד כדון לאזהרה, לעונש מניין? אמר רבי שמואל בר רב יצחק. אתיא [ויקרא יח י] הנה [שם יז] מהנה. זמה [ויקרא כ יד] מזמה. דכתיב באונסין ערות בת בנך וגו' לא תגלה כי ערותך הנה. וכתוב באשה ובתה, שארה הנה זימה היא. מה להלן זימה עמו אף כאן זימה עמו. והדר ילפינן זימה זימה מאשה ואמה דבשריפה. עד כדון כר' עקיבה שדורש דבר הלמד מן למד. כר' ישמעאל מניין? תני ר' ישמעאל לומדים בג"ש הנה מאתה. שבאשה ואמה כתיב באש תשרפו אותו ואתה וכולהו כתוב הנה. עד כדון בת בתו. בתו מניין? אמר רב אם על בת בתו הוא מוזהר. לא כל שכן על בתו? אם על בת בתו הוא ענוש, לא כל שכן על בתו? בעון קומי רבי אבהו. הבא על בת בתו מן הנישואין. ועל בת בתו מן האונסין בהעלם אחד מהו? אמר לון, כל שם בת בת אחת ואינו חייב אלא אחת. בעון קומי רבי אבהו. הבא על אשה וילדה בת והיה לה בת בן ובת וכל שלשתן, חייב עליה משום אשה ובתה ובת בתה ובת בנה? אמר לון נאמר [שם יז] שארה הנה זמה היא בלשון יחיד. כולהון משום זמה וחייב רק אחת. רבי חגי"י בעא קומי רבי יוסי. למה צריך ללמוד שאינם חייבים אלא אחת בגלל שנאמר זימה היא? למה לית אנון אמרין, שחייב רק אחת משום שאין כאן אלא לאו אחד? דכתיב ערות אשה ובתה לא תגלה. את בת בנה ואת בת בתה לא תגלה. בת בתך לא תגלה. אמר ליה אילו הוה כתיב ערות אשה ובתה ובת בתה לא תגלה, הויון אמרין בתך לא תגלה. בת בתך לא תגלה. אבל כיוון שהתורה כתבה ערות אשה ובתה לא תגלה. את בת בנה ואת בת בתה לא

תיקח. אילולי מה שאמרנו שאינו חייב אלא אחת מפני שנאמר זמה היא בלשון יחיד, הייתי אומר שיש כאן שני לאוים. לא תגלה ערות אשה ובתה. ולא תיקח את בת בנה ואת בת בתה. ר' אבהו ורבי אלעזר אמרו בשם רבי הושעיה. כל מקום שאתה מוצא שני לאוין וכרת אחד, לאוין חולקין כריתות וחייב שני קרבנות. כגון[שמות ל לב] על בשר אדם לא ייסך ובמתכונתו לא תעשו כמוהו. וכתוב [שם לג] איש אשר ירקח כמוהו ואשר יתן ממנו על זר ונכרת האיש ההוא. הרי כאן שני לאוין וכרת אחד, לאוין חולקין כריתות. איתמר אמר רב. אם על בתו הוא מוזהר. לא כל שכן על בתו? אם על בתו הוא ענוש, לא כל שכן על בתו? [דף סב עמוד א] וכרבי ישמעאל. דרבי ישמעאל אמר, למידין מקל וחומר מזהירין מן הדין. ואין עונשין מקל וחומר. מן ליה? אתייא כההיא דתני חזקיה [ויקרא כא ט] ובת איש כהן כי תחל לזנות את אביה היא מחללת באש תשרף. יכל לכתב בת כהן, מה תלמוד לומר בת איש כהן? בת איש אפילו שאינה מאשתו. להביא את הבא על בתו מן האונסין שתהא בשריפה. אמר רבי יוסי בי ר' בון אפילו אזהרה את ש"מ לבתו מאנוסתו מהפסוקים ואין צורך בק"ו מדכתיב. [שם יט כט] אל תחלל את בתך להזנותה. שלא יזנה איתה. תנן רבי יהודה אוסר באנוסת אביו ובמפותות אביו. מ"ט דר' יודה? דכתיב [דברים כג א] לא יקח איש את אשת אביו ולא יגלה כנף אביו. לא יקח איש את אשת אביו. זו אשת אביו. ולא יגלה כנף אביו זו אנוסתו. מה מקיימין רבנן כנף אביו? תמן אמרין ולא ידעין מן מי שמועה זו. כנף הסמוכה לאביו וזו אשתו של האב. בלא כך אינו חייב עליה משום אשת אב? אמר רבי הילא להתרייא. שאם התרו בה משום אשת אב לוקה. משום כנף אב לוקה. מודה רבי יהודה בכרת שהוא פטור. מודה רבי יהודה בקרבן שהוא פטור. מודה רבי יהודה בשאר כל העריות שהוא מותר באנוסותיהם. מודה רבי יהודה שאם קידשה לאנוסת אביו שתפסו בה קידושין. רבי חגיי בעא קומי רבי יוסי. מהו שיהא הוולד ממזר לר' יודה? א"ל כתיב לא יקח איש את אשת אביו ולא יגלה כנף אביו. וכתוב לא יבא פצוע דכא וכרות שפכה בקהל ה', וכתוב לא יבא ממזר בקהל ה' [שם ב] לא יבא פצוע דכא וכרות שפכה הפסיק העניין לאמר שהמגלה כנף אביו הולד אינו ממזר. אם כך למה לא הפסיק העניין לעניין אשת אב? א"ל אשת אב בכלל כל העריות הייתה דכתיב, ונכרתו כל הנפשות העושות וכ"ו, אז מה שנאמר לא יקח את אשת אביו מיותר ויצאה מכללה דכתיב לא יקח איש את אביו, וסמך ליה לא יבא ממזר. ללמד על כל העריות לממזר. אולי כשם שאמרנו תצא אשת אב ותלמד על כל העריות לממזר, נאמר נמי שתצא אנוסת אביו ותלמד על כל האנוסות מן העריות לאיסור? אמר ליה, הרי אנוסת אביו זו אשת אב, רק שאין חייבים עליה כרת ואשת אב בכלל כל העריות הייתה ויצאת מכללה ללמד על כל העריות לממזר. אית לך למימר הכא אנוסה בכלל כל האונסין הייתה ויצאת מכללה ללמד על כל האונסין לאיסור? ותצא אשת אב ותלמד על כל אנוסות? אמר ליה אם אשת אב היא אינה אנוסה. ואם אנוסה היא אינה אשת אב

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק יא הלכה ב

מתני': גיורת שנתגירו בניה עמה. לא חולצין ולא מייבמין. אפילו הורתו של ראשון שלא בקדושה ולידתו בקדושה. והשני הורתו ולידתו בקדושה. וכן שפחה שנשתחררה בניה עמה:

גמ': תנן התם, לפי שנאמר ומקלל אביו ואמו מות יומת. יכול לא יהיה חייב עד שיקלל שניהם בבת אחת? ת"ל אביו קלל אמו קלל, אפילו אחד מהם. מכאן נשמע דהגר חייב על אמו אף על פי שאין חייב על אביו. דאין אבות לעכומ"ז דברי רבי יוסי הגלילי. רבי עקיבה אומר [דף סב עמוד ב] [ויקרא כ ט] אביו ואמו קלל. את שהוא חייב על אביו, חייב על אמו. ואת שאינו חייב על אביו, אינו חייב על אמו. מודה ר' עקיבה בשתוקי שהוא חייב על אמו אף על פי שאינו חייב על אביו כיוון שבאמת הוא חייב, אלא שלא יודעים מי אביו. רבי יעקב בר אחא ור' יסא אמרו בשם ר' יוחנן. מה פליגין? בגר שהיתה הורתו שלא בקדושה ולידתו בקדושה. אבל בגר שהיתה הורתו ולידתו שלא בקדושה, אף ר"י הגלילי מודה שאימו כאביו ואינו חייב על שניהם. רבי יסא אזל לחמץ. אתון ושאלון ליה. אילין דבר עשתין שם משפחה גירין, מהו שייבמו? אמר לון. כן אמר רבי יוחנן, אסור. הוון בעיין מימר, באשה שיש לה בנים שנראה כלוקח את אשת אחיו שיש לה בנים. אבל באשה שאין לה בנים. מה נפשך. אם נחשבת אשת

אחיו, ייבם. ואם אינה אשת אחיו, יהא כנושא אשה מן השוק. אתא ר' יעקב בר אחא ואמר בשם רבי יצחק בן נחמן, אפילו כן אסור. שלא יהו אומרין, מצות ייבום ראינו בגירים. במה דברים אמורים, בזמן שהכירה שבא על אשתו משנתגייר. אבל אם לא הכירה משנתגייר, כל עמא מודיי שהוא כנושא אשה מן השוק. גר שנתגייר והיה נשוי אשה ובתה. או אשה ואחותה. כונס אחת ומוציא אחת. במה דברים אמורים, שלא הכיר בעל אחת מהן משנתגייר. אבל הכיר אחת מהן משנתגייר, אותה שהכיר אשתו. ואם הכיר את שתיהן כיון שהכיר הכיר ויכול להישאר עם שתיהן. גר. אחותו בין מאב בין מאם יוציא דברי ר' מאיר. ר' יודה אומר אחותו מאם יוציא מאב יקיים. אחות אמו יוציא אביו יקיים, דברי ר"מ. ר' יודה אומר אחות אמו מאמה, יוציא, אחות אמו מאביה, יקיים. שאר כל העריות, כנס אין מוציאין מידו. לא אמר אלא כנס, הא בתחילה אסור. גוי, אחותו בין מאב בין מאם יוציא, דברי רבי מאיר. רבי יודה אומר, אחותו מאם יוציא, אחותו מאב יקיים. אחות אמו יוציא, אחות אביו יקיים דברי ר' מאיר. ר' יודה אומר, אחות אמו מאמה יוציא, אחות אמו מאביה יקיים. **למה לרבי מאיר אחותו בין מאב בין מאם יוציא, הרי ר"מ מודה שאין לגויים אב?** אמר ר' חנין, פשט הוא לן על דברי רבי מאיר דכתיב [בראשית ב כד] על כן יעזב איש את אביו ואת אמו. **את לרבות הסמוך לו. את אביו, בסמוך לו מאביו. ואת אמו, בסמוך לו מאמו. אמר ר' ביבי. מעתה אף אחות אביו תהיה אסורה שהיא סמוכה לאביו. כמו שאחות אמו אסורה מפני שהיא סמוכה לאמו. ולמה לר"מ אחות אביו יקיים? התיב ר"ש בריה דרבי אייבו. אם בן נח מצווה על אחות אביו ואחות אימו והכתיב [שמות ו כ] ויקח עמרם את יוכבד דודתו לו לאשה. מעתה אפילו כבני נח [דף סג עמוד א] לא היו ישראל נוהגין?. אמר ר' הילא. בסמוך לו מאביו אחותו שנולדה מאביו **ולא בסמוך לאביו** אחות אביו. בסמוך לו מאמו אחותו שנולדה מאימו **ולא בסמוך לאימו** אחות אימו. מתיבין לר' מאיר. והכתיב [בראשית כ יב] וגם אמנה אחותי בת אבי היא אך לא בת אמי **משמע** שאחותו שנולדה מאביו מותרת לבן נח?. אמר להן ר' מאיר, משם ראייה? וכי לא כתיב ותהי לי לאשה? וכי אינם יודעים שהיא אשתו? **אלא ה"ק, קורבא דאבא אית לי בהדה. שהרן אחיו מאביו אך לא מאימו לפיכך ותהי לי לאשה.** מאי כדון מה ההלכה? אמר רבי יוסה. כל ערוה שבית דין של ישראל ממיתין עליה, בני נח מוזהרין עליה. וכל ערוה שאין ב"ד ממיתין עליה, אין בני נח מוזהרין עליה. התיבון, הרי אחותו מאימו. הרי אן בית דין של ישראל ממיתין עליה שאין בה אלא חיוב כרת, ובני נח מוזהרין עליה שהרי גם לרבי יהודה אחות מהאם יוציא?. התיב רבי הילא בשם רבי שמעון בן לקיש והכתיב [דברים יח יב] ובגלל התועבות האלה י"י אלהיך מוריש אותם מפניך. מלמד שאין הקדוש ברוך הוא עונש אלא אם כן הזהיר מכאן שבני נח מוזהרים על כל העריות ואף חייבי כריתות שאין ב"ד ממיתין עליהם?. רבי אידי אמר קומי ר' יוסי בשם רב חסדא. עבד מותר באחותו. אמר ליה, שמעת שמותר אפילו באחותו מאם?. אמר ליה אין. אמר ליה, והתנין וכן שפחה שנשתחררו בניה עמה שווים לגיורת שנשתחררו בניה עימה. והרי גרים אסורים באחות מאם? **לא השוו עבדים לגויים אלא לחליצה ולייבום ששניהם לא חולצים ולא מיבמים.** רבי פינחס אמר קומי רבי יוסי בשם ר' יוסי. עבד שבא על אמו חייב חטאת. בפרשת העריות כתיב [ויקרא א ב] **דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם אני ה' אלקיכם. ואמרת אלהם. לרבות עבדים. או נאמר לחלבין לשאר האיסורים שמופיעים שם איתאמרת? תנו, גיורת שנתגיירו בניה עמה וכ"ו וכן שפחה שנשתחררו בניה עמה: מה מצינו בזיקת אם שעשה בה צד שנתגיירה כצד שלא נתגיירה וכשם שהייתה אסורה לו קדם שנתגייר, אסורה מדרבן אחר שנתגייר** שלא יאמר באתי מקדושה חמורה לקלה. **אף שפחה, נעשה בה צד שנשתחררה, כצד שלא נשתחררה****

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק יא הלכה ג

[דף סג עמוד ב] **מתני':** חמש נשים שנתערבו וולדותיהן. הגדילו התערבות ונשאו נשים ומתו. ארבעה חולצין לאחת, ואחד מייבם. הוא ושלושה חולצין לאחת, ואחד מייבם. נמצאו ארבע חליצות וייבום לכל אחת ואחת.

גמ': בכל אתר את אמר, אין חליצה אחר חליצה. והכא את אמר הכין? כאן בודאי כאן בספק. בכל אתר את אמר, בכל מקום שאין אמר ייבם, אין אומר חלוץ. והכא את אמר אכין? כאן בודאי כאן בספק.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק יא הלכה ד

מתני': האשה שנתערב וולדה בוולד כלתה. הגדילו התערובות ונשאו נשים ומתו. בני הכלה, חולצין ולא מייבמין שהוא ספק אשת אחיו ואשת אחי אביו. ובני הזקינה, או חולצין או מייבמין. שהוא ספק אשת אחיו ואשת בן אחיו. מתו כשירין. התערובות לבני הזקינה חולצין ולא מייבמין. שהיא ספק אשת אחיו ואשת אחי אביו. ובני הכלה, אחד חולץ ואחד מייבם:

גמ': אמר רבי יוחנן. כיני מתניתא. לנשי בני הכלה, לנשי בני הזקינה. אמר רבי חגי. זאת אומרת שמותר אדם לישא את אשת בן אחיו

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק יא הלכה ה

מתני': כהנת שנתערב וולדה בוולד שפחתה. הרי אילו אוכלין בתרומה, וחולקין חלק אחד בגורן, ואין מטמאין למתים, ואין נושאים נשים בין כשירות בין פסולות:

גמ': **תנן**, כהנת שנתערב וולדה בוולד שפחתה. הרי אילו אוכלין בתרומה, שכן עבדי כהנים אוכלין בתרומה. וחולקין חלק אחד על הגורן. הדא היא דתני רבי חייה, נשים ועבדים אינן חולקין על הגורן **שלא יחזיקו אותם ליוחסין. האשה שמא תתגרש, והעבד שמא ישתחרר או ימכר לישראל, אבל** נותנין להן מתנות כהונה וליה מתוך הבית. **תנן**, ואין נושאים נשים לא כשירות ולא פסולות. לא כשירות מפני הפסול, ולא פסולות מפני הכשר. מהו שיביאו מנחה אחת ויתנו שתהיה שיכת למי מהם שהוא כהן? [דף סד עמוד א] ותהא קריבה בכליל כמנחת כהן? תני, מביאין מנחה אחת ומתנין עליה, ותהא קריבה בכליל. מהו שיביאו שתי מנחות, ויתנו שאחת תהיה שיכת למי מהם שהוא כהן, ואחת למי שהוא עבד. ואחת תהיה קריבה בכליל כמנחת כהן ואחת נקמצת ונאכלת כמנחת ישראל? תני מביאין שתי מנחות, אחת קריבה בכליל ואחת נקמצת ונאכלת. מהו שיעידו עדות אחת ותעלה להם עדות אחת? או ייבא כההיא דאמר רבי זעירא אמר רב יצחק בשם רב אסי, מאחר שאילו ימצאו העדים זוממין אין נהרגין, ואין ההורג נהרג אף הכא כן? דהוה עדות שאי אתה יכול להזימה ואינה עדות

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק יא הלכה ו

מתני': הגדילו התערובות ושיחררו זה את זה. נושאים נשים ראויין לכהונה, ואינן מיטמאין למתים, ואם ניטמאו אין סופגין את הארבעים. ואינן אוכלין בתרומה. ואם אכלו, אינן משלמין קרן וחומש. ואינן חולקין על הגורן. ומוכרין את התרומה של עצמם והדמים שלהן. ואינן חולקין בקדשי המקדש. ואין נותנין להן קדשים. ואין מוציאים את שלהן מידיהן. ופטורין מן הזרוע והלחיים והקריבה. ובכורן יהא רועה עד שישתאב. ונותנין עליהן חומרי ישראל וחומרי כהנים:

גמ': **תנן** הגדילו התערובות ושיחררו זה את זה. לשעבר הא לכתחילה לא? כיני מתניתא. מותר לשחרר בתחילה. אף ר' יוסי הגלילי שאמר אסור לשחרר, מודה הוא הכא שהוא מותר מפני תיקון הוולד שיכולו לשאת נשים. **תנן** נושאים נשים ראויין לכהונה. מהו ראויות? לא פסולות. מניין לכהן שהוא

מקריב קרבנותיו בכל משמר שירצה? תלמוד לומר [דברים יח ז] ובא בכל את נפשו ושרת. היה זקן או חולה שמוטר להם להקריב רק אינם יכולים, נותנו לכל משמר שירצה ועורן ובשרן שלו. היה טמא ובעל מום שאסור לו להקריב, נותנין לאנשי המשמר, ועורן ובשרן **שליהן**. אילין בני התערובות, מה את עבד להון? כזקן וכחולה שהעור והבשר שלהם, או כטמא ובעל מום? מסתברא מיעבדינן כטמא ובעל מום שהרי אסור להם להקריב. [דף סד עמוד ב] ומתניתא עבדא לון כזקן וכחולה דתנינן, אין מוציאין את שלו מידו

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק יא הלכה ז

מתני': מי שלא שהת אחר בעלה שלשה חדשים, ונישאת וילדה. ואין ידוע אם בן תשעה לראשון, אם בן שבעה לאחרון. היו לה בנים מן הראשון **ובנים** מן השני. חולצין ולא מייבמין. שכל אחד הוא ספק אשת אח רק מהאם וכן הוא להן חולץ ולא מייבם. היו לו אחין מן הראשון, ואחין מן השני שלא מאותה האם. הוא חולץ ומייבם כשאין אחים אחרים. והן, אחד חולץ ואחד מייבם. היה אחד ישראל ואחד כהן. נושא אשה הראויה לכהן, ואינו מיטמא למתים. ואם ניטמא, אינו סופג את הארבעים. ואינו אוכל בתרומה. ואם אכל, אינו משלם קרן וחומש. ואינו חולק על הגורן. ומוכר את התרומה והדמין שלו. ואינו חולק בקדשי המקדש. ואין נותנין לו קדשים, ואין מוציאין את שלו מידו. ופטור מן הזרוע והלחיים והקיבה. ובכורו יהא רועה עד שיסתאב. ונותנין עליו חומרי ישראל וחומרי כהנים. היו שניהן כהנים. הוא אונן עליהן ואסור לאכול קדשים, והן אוננין עליו. הוא אינו מיטמא להן, והן אינן מיטמאין לו. הוא לא יורש אותן, אבל הן יורשין אותו ויחלקו בניהם. ופטור על מכתו ועל קללתו של זה ושל זה. ועולה עובד במשמרו של זה ושל זה. ואינו חולק. ואם היו שניהן במשמר אחד, נוטל חלק אחד:

גמ': תנן, מי שלא שהת אחר בעלה שלשה חדשים, מה אנו קיימין? אם לאחר מיתה של הבעל הראשון? לית יכול, דתנינן, הוא אונן עליהן והן אוננין עליו. **אלא בשגרש**. ניחא לשני אינו מטמא, שאני אומר, בנו של ראשון הוא והוא כהן כשר. לראשון למה אינו מטמא? הרי ממה נפשך אם הוא בנו של ראשון מותר להטמא לו. ואם הוא בנו של שני הרי הוא חלל שהרי אימו גרושה, ומה בכך שיטמא? אלא בשאנס. לא כן אמר רבי אבא בשם אבא בר ירמיה. אנוסה אינה צריכה להמתין שלשה חדשים. ואילו במשנה נאמר מי שלא שהתה משמע שהיתה צריכה לשהות? וסברנן מימר מתניתין שאמרה שאנוסה אינה צריכה להמתין, כרבנן דפליגי על רבי יוסי וסוברים שאשה שנאנסה מתהפכת, והכא מה דאמר רבי אבא בשם אבא בר ירמיה כרבי יוסי אנו קיימין. תני רבי חייה, אוננין ומיטמאין על הספק ספק בן שמונה ספק בן תשע. אמר רבי יוסי. **מתניתין** אמרה כן דתנן. הוא אונן עליהן והן אוננין עליו אף שלכל אחד מהם הוא ספק בנו. רבי אשייאן בר יקום הוה ליה עובדא שמת לו תינוק ספק בן שמונה ספק בן תשע. שאול לרבי יסא אמר ליה, לית צריך. אמר ליה, והתנינן, אמר רבי חייה אוננין ומיטמאין על הספק? סימנין היו ניכרין שהוא בן שמונה. לא כן אמרין חבריאי בשם רבי יוחנן. אף שיש סימנין שהוא בן שמונה, אין עושין מעשה? [דף סה עמוד א] סימן היה לו שבעל ופירש. בן שמונה הרי הוא כאבן ואין מטלטלין אותו בשבת. אבל אמו שוחה עליו ומיניקתו. רבי יוסי בעי. אילין תינוקות ספיקות ספק בן שמונה ספק בן תשע, מהו לחלל עליהן את השבת? אמר ר' יוסי בי רבי בון. ויאות. מה נפשך, בן תשעה הוא ימול. בן שמונה, נעשה כמחתך בשר שלא לצורך. רבנן דקיסרין אמרי, רבי יעקב בר דסיי שאל. מי אמר שמותר לחתוך בשר שלא לצורך? תני רבן שמעון בן גמליאל אמר, כל המתקיים באדם שלשים יום אינו נפל דכתיב [במדבר יח טז] ופדויו מבן חודש תפדה. ובהמה שמונה ימים אין זה נפל דכתיב [ויקרא כב כז] ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן אשה ליי. תמן אמרי בשם שמואל, הלכה כרבן שמעון בן גמליאל. אמר רבי אבא מה פליגינן? בשלא נולד לחדשיו שנולד לתשעה חדשים. אבל אם נולד לחדשיו, אף רבן שמעון בן גמליאל מודה שאפילו בן יומו אינו נפל. **תנן**, ופטור על מכתו ועל קללתו של זה ושל זה. הכה את זה וחזר והכה את זה. קילל את זה

וחזר וקילל את זה פטור. רבי חנניא בעי, לית הדא פליגי על רבי יוחנן? דאיתפלגון בשני ימים טובים של גלויות. רבי יוחנן אמר, מקבלין התרייה על הספק. רבי שמעון בן לקיש אמר, אין מקבלין התרייה על הספק. אמר רבי חנינא אמר רבי, לית היא פליגא. תמן איפשר לך לעמוד עליו. **שאפשר לשאל לב"ד מתי קדשו את החדש**. ברם הכא בספק מן הראשון ספק מהשני, אי איפשר לך לעמוד עליו. הכה שניהן כאחת, קילל שניהן כאחת חייב, רבי יודה פטר. רבי יוחנן בעי, מחלפה שיטתיה דרבי יודה? דתנן תמן, גיד הנשה נוהג בכלאים ובכוי. ונוהג בשתי ירכות בירך של ימין ובירך של שמאל. ר' יהודה אומר אין נוהג אלא באחת, ודעת מכרעת שהיא של ימין. אכל מזה כזית ומזה כזית, סופג שמונים. רבי יודה אמר, אינו סופג אלא ארבעים. **שאחד מהם ודאי אסור. ולמה אצלנו פטור אם היכה שניהם?** אמר רבי קרוספי, אינה מוחלפת. תמן בגיד הנשה עיקר לאוין ספק היה, ברם הכא ודאי היה, ונסתפק לו. רבי יודה בעי, מעתה, נבילה שביטלה שנתערבה בשחוטה. ויש שם כזית נבלה בכדי אכילת פרס מאחר שודאי היה ונסתפק לו, אכל ממנה יהא פטור? אמר רבי יוסי. מודה רבי יודה, בשאר כל הספיקות שהוא חייב. ברם הכא קריי דרש רבי יודה דכתיב. **מכה אביו ואמו** [ויקרא כ ט] אביו וודאי ולא הספק. אמו וודאי ולא הספק. **תנן**, ועולה לעבוד במשמרו של זה ושל זה [דף סה עמוד ב] **איך אפשר לחייב אותו שיעלה במשמרו של זה ושל זה?** ר' אחא ור' חנינא אמרו בשם ר' יסא, מפני פגם המשפחה שלא יאמרו שהוא חלל. **תנן**, ואם היו שניהן במשמר אחד, נוטל חלק אחד: **תני**, והן שיהו שניהן בית אב אחד

הדרן עלך פרק נושאים על האנוסה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק יב הלכה א:

מתני: מצות חליצה בשלשה דיינין אפילו שלשתן הדיוטות. חלצה במנעל חליצתה כשרה, באמפיליאי גרב חליצתה פסולה. בסנדל שיש לו עקב כשר ושאין לו עקב פסול. מן הארכובה ולמטה חליצתה כשירה, מן הארכובה ולמעלה חליצתה פסולה:

גמ': **תנן**, מצות חליצה בשלשה דיינין אפילו שלשתן הדיוטות. כתיב [דברים כה ז] זקנים ואת אמר הדיוטות? מצוה בזקנים. מניין אפילו הדיוטות? ת"ל [שם י] חלוץ הנעל מכל מקום. אית תניי תני חליצה בב"ד בגרים כשירה. ואית תניי תני חליצה בגרים פסולה. מאן דאמר חליצה בגרים כשירה כמאן דאמר [שם י] בישראל לרבות את הגרים. מאן דאמר חליצה בגרים פסולה כמ"ד בישראל פרט לגרים. הכא בחליצה את אומר בישראל פרט לגרים והכא במצוות סוכה את אמר בישראל לרבות את הגרים? תמן כתיב [ויקרא כג מב] כל האזרח בישראל ישבו בסכת. האזרח פרט לגרים, בישראל פרט לגרים. מיעוט אחר מיעוט לרבות את הגרים. ברם הכא בישראל לא גרים. אית תניי תני חליצה בשנים פסולה. ואית תניי תני חליצה בשנים כשירה. מאן דאמר חליצה בשנים פסולה כמאן דאמר חליצה בגרים פסולה. מאן דאמר חליצה בשנים כשירה כמאן דמר חליצה בגרים כשירה. אפילו כמאן דמר חליצה בגרים כשירה, מודיי בשנים שהיא פסולה. שהרי דיני ממונות כשירה בגרים ופסולין בשנים. אית תניי תני חליצה בלילה כשירה אית תניי תני חליצה בלילה פסולה. מאן דאמר חליצה בלילה כשירה, כמאן דמר חליצה בגרים כשירה. מ"ד חליצה בלילה פסולה, כמאן דמר חליצה בגרים פסולה. אפילו כמאן דאמר חליצה בגרים כשירה מודה בלילה שהיא פסולה שהרי דיני ממונות כשירים בגרים ופסולין בלילה. אית תניי תני והן שיהו הדיינים יודעין לקרות. אית תניי תני אפילו אין הדיינין יודעין לקרות. מאן דאמר והן שיהו הדיינים יודעין לקרות משמכוהו למקרא. ומאן דאמר אפילו אין הדיינין יודעין לקרות עד שלא שמכוהו למקרא. שבתחילה סברו שמקרין מפני ההדיוטות שלא יודעים לקרא. אחר כך למדו שמדאורייתא צריכים להקרות להם. דכתיב [דברים כה ט] וענתה ואמרה. ואין עונה אלא מפי אחר. אמר רבי יוסי ובלבד מפי הדיין. ולא עבדון כן אלא נהגו שאדם אחר מקריא: **תנן**, חלצה במנעל חליצתה כשירה. [דף סו עמוד א] למי נצרכה? לרבי מאיר. שאפילו לרבי מאיר שאמר אין חולצין במנעל, בדיעבד כשר. תני, אמר רבי יוסי מעשה שהלכתי לנציבין וראיתי שם זקן אחד ונמתי לו בקי לך ר' יהודה בן בתירה מימיר? ונומה לי רבי, שולחני הייתי בעירי, ועל שולחני

היה תדיר. ונמתי לו, ראית חולץ בימיך במה היה חולץ במנעל או בסנדל?. אמר לי רבי, וכי יש סנדל במקומינו? ואמרתי **אם כן** מה ראה ר"מ לומר אין חולצין במנעל?. ר' **אבא** ורבי יהודה אמרו בשם רב, אם יבא אליהו ויאמר שחולצין במנעל שומעין לו משמע שעיקר הדין כרבי מאיר שאין חולצין בנעל. שאין חולצין בסנדל אין שומעין לו. שהרי הרבים נהגו לחלוץ בסנדל. והמנהג מבטל את ההלכה. רבי זעירא ורבי ירמיה אמרו בשם רב, אם יבוא אליהו ויאמר שאין חולצין במנעל שומעין לו. שאין חולצין בסנדל אין שומעין לו, שהרי הרבים נהגו להיות חולצין בסנדל. והמנהג מבטל את ההלכה. רבי זעירא מחוי לרבי **אבא** בר יצחק כפף י"א שצריך להתכופף בשעת חליצה וי"א שהנעל צריך להיות כפוף. אמר ליה ועבדין כן?. אמר ליה ועבדין. אמר ליה הא רבן הרב שלנו כפף. רבי זעירא מחוי לר' **אבא** בר יצחק. כיצד הוא עושה? קושרו כדי שיהא יכול להלך בו מאליו. כיצד הוא עושה? אמר רבי חנניה ברי' דרבי הילל עונבו, כדי שיכול להתירו באחת מידיו שחליצה צריכה להיות רק ביד ימין. כיצד הוא עושה? מתרתן בימין, ותופסתן בשמאל, ושומטת עקב בימין וגוררתן בימין, כדי שתהא חליצה והתרה בימין. רב אמר עיקר חליצה התרת הרצועה משמע אף בלא רקיקה. לא כן אמר רבי **אבא** בשם רב יהודה ורבי זריקן מטי בה בשם רב, **לדברי** חכמים, חלצה ולא רקקה, רקקה ולא חלצה, לא עשה כלום, עד שתחלוץ ותרוק. אף על גב דרב אמר עד שתחלוץ ותרוק, מודה רב **שעיקר** חליצה התרת הרצועות. נ"מ שאם התירה את הרצועה כבר נפסלה לכהונה רב אמר עיקר חזקה הכנסת פירות שראו אותו אוסף את הפירות שלוש שנים. לא כן אמר רב והן שראו אותו מנכש ומעדר. אף על גב דאמר רב והן שראו אותו מנכש ומעדר. מודה רב **שעיקר** חזקה הכנסת פירות. אמר רבי ינאי, חלץ הוא והתירה היא חלצה היא והתיר הוא חליצתה פסולה. אם רצה להחזיר **וליבם** לא יחזיר. למה **אם חלצה היא והתיר הוא חליצתה פסולה?** משום שאין שתיהן בה וצריך שהיא גם תתיר וגם תחלוץ. או משום שאינן על סדר, שצריך קודם להתיר ואחר כך לחלוץ. מה נפק מן ביניהון? חזרה והתירה. דאחר שהתיר היבם וחלצה היא, חזר היבם ונעלו וקשרו וחזרו היבמה והתירתו אבל לא חלצה. הרי שעשאה היבמה חליצה והתרה אלא שלא עשאתן על הסדר, שהתרה צריכה להיות קודם חליצה. אם תאמר משום שאין שתיהן בה הרי שתיהן בה. [דף סו עמוד ב] הרי לית טעמא דא אלא משום שאינן על הסדר. אמר רבי אלעזר, יש מהן שאמרו חליצתה פסולה ואם רצה להחזיר **וליבם** יחזיר. ויש מהן שאמרו חליצתה פסולה. ואם רצה להחזיר **וליבם** לא יחזיר. חלצה באמפיליאי והחולצה לקטן, חליצתה פסולה ואם רצה להחזיר **וליבם** יחזיר. חלצה בשמאל או בלילה, חליצתה פסולה ואם רצה להחזיר **וליבם** לא יחזיר. חלצה באמפיליאי, אית תניי תני חליצתה כשירה, אית תניי תני חליצתה פסולה. מאן דאמר חליצתה כשירה, באמפיליאי של עור. מאן דאמר חליצתה פסולה, באמפיליאי של בגד. במנעל באמפיליאי נעל על גבי גרב, אית תניי תני חליצתה כשירה. אית תניי תני חליצתה פסולה. מאן דאמר חליצתה כשירה, כשהיתה באמפיליאי של בגד ומנעל של עור שאנפליה של בגד בטלה לגבי הנעל ונחשב כחלצה מעל רגלו. מאן דאמר חליצתה פסולה, כשהיתה אנפיליאי של עור ומנעל של עור שכוון ששניהם ראוים לחליצה, הוי כחלצה נעל מעל ולא מעל רגלו. אית תניי תני יוצאין באמפיליאי ביום הכיפורים. ואית תניי תני אין יוצאין באמפיליאי. אמר רב חסדא מאן דאמר יוצאין, באמפיליאי של בגד. ומאן דאמר אין יוצאין, באמפיליאי של עור. **תנן**, בסנדל שיש לו עקב כשר. תמן אמרין כגון אילין קנסורס. ורבנן דהכא אמרי כגון אילין דידן. אמר רב, אילולא דחמית לרבי חייה רובא חביבי חלץ בהדין שורציפא דשנצוי, לא הוה לבי רב עלי למיעבד כן. אחוי דאימיה דרב כהנא חלץ בלילה ביחיד בלילי שבת בסנדל של שעם ומעומד. א"ר זריקה ולא רקקה. שמע רב ואמר, מאן יעבד דא אלא אחוי דאימיה דרב כהנא. שהוא אדם גדול וסומך על דעתו להקל בכל אלו. **תנן**, מן הארכובה ולמטה חליצתה כשירה, מן הארכובה ולמעלה חליצתה פסולה קס"ד בשקטעה רגלו. כיני מתניתא בקושר מן הארכובה ולמטן כשירה. מן הארכובה ולמעלה פסולה. כתיב [שמות ל יט] ורחצו אהרן ובניו ממנו את ידיהם ואת רגליהם. ותני עלה ביד עד הפרק. וברגל עד הסובך. משמע שרק עד שם נקרא רגל [דף סז עמוד א] והכא את אמר הכין שעד הארכובה כשר? שנייא היא דכתיב [דברים כה ט] מעל רגלו. מעתה אפילו מן הארכובה ולמעלה תהא כשירה? שנייא היא דכתיב מעל רגלו. מעל רגלו ולא ממעל דמעל רגלו. התיב כהנא והא כתיב [שם כח נז] ובשלייתה היוצאת מבין רגליה. וכי מבין רגליה היא יוצאת הרי זה מעל הארכובה? אלא נראית כמבין רגליה. כההיא דתני תמן, כיור היה בין האולם ולמזבח ומשוך כלפי דרום. וכי מבין האולם ולמזבח היה נתון? אלא נראה כבין האולם ולמזבח

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק יב הלכה ב:

מתני': חלצה בסנדל שאינו שלו. בסנדל של עץ, או בשל שמאל בימין, חליצתה כשרה. חלצה בגדול שהוא יכול להלוך בו, או בקטן שהוא חופה רוב רגלו, חליצתה כשרה. חלצה בלילה, חליצתה כשירה. ר' אליעזר פוסל. ובשמאל חליצתה פסולה, ור' אליעזר מכשיר:

גמ': שופר של ע"ז ושל עיר הנדחת, ר' אלעזר אומר כשר. תני ר' חייה כשר. תני ר' הושעיה פסול. הכל מודין בלולב שהוא פסול. מה בין שופר מה בין לולב? אמר רבי יוסי, בלולב כתיב [ויקרא כג מ] ולקחתם לכם, משלכם. לא משל איסורי הנייה. ברם הכא כתיב [במדבר כט א] יום תרועה יהיה לכם מכל מקום. אמר רבי אלעזר. תמן בלולב בגופו היה יוצא. ברם הכא בשופר בקולו הוא יוצא, וכי יש קול אסור בהנאה? הכל מודים בסנדל של עיר הנדחת שהוא כשר, דכתיב [דברים כה י] חלוץ הנעל. מכל מקום. אמר רבי מנא, כמא דאת אמר תמן, יום תרועה יהיה לכם, מכל מקום. כן את אמר הכא, חלוץ הנעל, מכל מקום. סנדל של עץ, חברייא אמרי בשם רב. והן שיהו חובטין תחתית של עץ אבל החלק העליון של עור. אמר רבי אבא בשם רב, והן שהיו מעמידין הצדדים של עץ אבל התחתית של עור. תמן אמרין בשם רב, והן שיהו תרסיותיו מקום חיבור הרצועות של עץ אבל השאר של עור. אמר רבי הילא בשם רבי יוחנן, אפילו כולו של עץ כשר. מתני' מסייעא לר' יוחנן דתנן. סנדל אפילו כולו של קש, טמא מדרס והאשה חולצת בו, דברי ר' עקיבא. אבל חכמים לא הודו למדרס, הא לחליצה מודים. סנדל שנפסקו אזניו עור שיוצא משני צידי הסוליה ומהם יוצאות רצועות לקשור לרגל שנפסקו חבתי' רצועות שעל כף הרגל שנפסקו תרסיותיו הרצועות שמתחברים לאזנים ואותם קושרים סביב הרגל או שפירשה רוב אחת מכפיו החלק האחורי של הסוליה מושב העקב טהור. נפסקה אחת מאזניו אחת מחבתי' אחת מתרסיותיו או שפירשו רוב מכפיו [דף סז עמוד ב] טמא. רבי יהודא אומר נפסקה אזנו הפנימית, טמאה. נפסקה החיצונה, טהורה. רבי יעקב בר אחא רבי טבליי וחנין בר אבא אמרו בשם רב. הלכה כרבי יהודא לענין שבת. שכל שמקבל טומאה, שם כלי עליו ומותר בטילטול. רבי שמואל בר רב יצחק הוה ליה עובדא שנפסק און החיצונה של סנדלו שלח לרבי יעקב בר אחא גבי רבי חייא בר אבא. א"ל. כשם שהן חלוקין בטומאה, כך הן חלוקין בשבת. והורי ליה כרבנן שאף שאן מקבל טומאה, כלי הוא ומותר בטילטול. רבי שמואל בר רבי יצחק בעי. רבי יעקב בר אחא שמע מימרא בשם רב שהלכה כרבי יהודא. והוא מורי ליה כרבנן? ר' אחא בר יצחק הוה ליה עובדא. שלח שאל לר' זעירא. ר' זעירא שאל לר' אימי. אמר לו. כדברי מי שהוא מטמא, אסור לצאת בו. וכדברי מי שהוא מטהר, מותר לצאת בו. ולא אפיק גבי ממנו כלום פסק ברוך. תני אבל מטייל הוא בהן עד שהוא מגיע עד פתח חצירו. ר' אחא ור' זעירא הוון מטיילין באיסטרטין. איפסיק סנדליה דרבי אחא. מן דמטון לפילי סדק בגדר של החצר, א"ל, זהו פתח חצירך. רבי אחא כריך סבונה סיב של דקל עליהון. רבי אבהו כריך אגיד מלבניקי עשבים. דר' אבהו סבר דאגוד מלבניקי מן המוכן הוא, שמשמש מאכל לבהמות. ר' יונה טלקיה השליך לחנותיה דחליטרה אופה אופ דציבחר הוה עד סדרה יקיר בית המדרש הגדול. ר' אלעזר מסלק ליה מיד. ר' ירמיה בעי קומי ר' זעירא. אליבא דרבי יהודה, אם נפסקה החיצונה מהו להחליף של ימין בשמאל ותהיה פנימית? האם חוששים שמא ילעגו לו שנועל של שמאל בימין ויטלם ויוליכם ארבע אמות, או לא חיישינן? א"ל שרי. אפילו כן אמר ליה פוק חמי חד סיב זקן חכם וסמך עליו. נפק ואשכח לר' אבא בר ממל, ושאל ליה ושרא. א"ר יוסי, מתניתין אמרה שהוא דרך מלבוש. דתנינן, או בשל שמאל בימין חליצתה כשירה. תני, פרשה רוב אחת מכפיו טמא. הדא דתימר לרוחב, אבל לאורך, צריך שיהא חופה את רוב הרגל: תנן ורבי אליעזר פוסל בלילה. ומה טעמא דרבי אליעזר? דכתיב [דברים כה ט] לעיני הזקנים. מה מקיימין רבנן לעיני הזקנים? פרט לבית דין הסומא. תנן ור"א מכשיר בשמאל. ר' יוחנן בעי, מחלפא שיטתיה דר' אליעזר? תמן גבי מתן על בהן יד של מצורע הוא אמר, הימנית מעכבת, ואם נתן על שמאל לא נטהר. והכא הוא אמר אין הימנית מעכבת? א"ר יוסי, תמן דכתיב [ויקרא יד יד] ימנית, הימנית מעכבת. ברם הכא דלית כתיב ימנית, אין הימנית מעכבת. תני רבי יוסי צידידייה קומי רבי ירמיה, כתיב הכא גבי עבד אזנו [שמות כא ו] ורצע אדונו את אזנו. וכתיב התם גבי מצורע [ויקרא יד יד] על תנוך אזנו הימנית. מה אזנו שנאמר להלן הימנית, אף כאן הימנית. [דף סח עמוד א] ולמה לא אמר אף כאן, נאמר כאן רגלו דכתיב [ויקרא יד יד] וחלצה נעלו מעל רגלו, וכתיב גבי מצורע על בהן רגלו הימנית, מה התם רגלו

הימנית, אף הכא רגלו הימנית? מאן דאית ליה אזנו אזנו לית ליה רגלו רגלו, דאזנו מופנה, רגל אינו מופנה. והא תניי בשם ר' אליעזר רגלו רגלו? אלא, תרתי מתניין אינון על דברי ר' אליעזר. מאן דאית ליה אזנו אזנו אית ליה רגלו רגלו. מאן דלית ליה אזנו אזנו, לית ליה רגלו רגלו. והדא מתני' לית ליה לא אזנו אזנו, ולא רגלו רגלו

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק יב הלכה ג

מתני': חלצה ורקקה אבל לא קראתה, חליצתה כשירה. קראתה ורקקה אבל לא חלצה, חליצתה פסולה. חלצה וקראתה אבל לא רקקה, רבי אליעזר אומר, חליצתה פסולה. ורבי עקיבה אומר, חליצתה כשירה. אמר רבי אליעזר כתיב [דברים כה ט] ככה יעשה, דבר שהוא מעשה מעכב. אמר לו ר' עקיבה, משם ראייה? כתיב ככה יעשה לאיש, דבר שהוא מעשה האיש:

גמ': שמואל אמר, חלצה ולא רקקה, תרוק. ואתיא כרבי אליעזר שרקיקה מעכבת. אמר ר' הילא בשם ר' אליעזר, חלצה אבל לא קראתה ולא רקקה, חליצתה פסולה. עוד היא דרבי אליעזר. אבל לדברי חכמים מהו? אמר ר' אבא בשם רב יהודה, וזריקן מטי בה בשם רב, חלצה ולא רקקה, רקקה ולא חלצה, לא עשה כלום, עד שתחלוץ ותרוק שהלכה כר"א שרקיקה מעכבת. ר' אבא בעא קומי ר' אימי, הקדימה רקיקה לחליצה מהו? א"ל, כמי שהן על סדר, שסדר לא מעכב. קידש בגופו של סימפון שנהגו לכתוב ששטר תנאים ואם התקימו התנאים היו עורכים קידושים. אם בתוך שטר התנאים הוסיף וכתב הרי את מקודשת לי. מה הדין? אמר ליה בתניין שבו קידש. ואם התקימו התנאים מקודשת. מהו לפתוח חלון מצרית חלון קטן שאין ראשו של אדם נכנס בו לחצר השותפין, למעלה מארבע אמות? אמר ליה, וכי כן אנן אמרין לסתום אוירה בעלמא באפוי? חלון זה עשוי לאויר וכל האיסור זה משום הזק ראייה ומעל ארבע אמות אין הזק ראייה? אמר ר' נסא, כן אמר ליה, מאן דבעי מיעבד ביתא כמין שובך שיש בו חלונות קטנות למעלה לא שמעין ליה?

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק יב הלכה ד

מתני': החרש שנחלץ, והחרשת שחלצה, והחולצת לקטן, חליצתה פסולה. קטנה שחלצה, תחלוץ משתגדיל. ואם לא חלצה, חליצתה כשירה.

[דף סח עמוד ב] **גמ':** תנן, החרש שנחלץ, והחרשת שחלצה, והחולצת לקטן, חליצתה פסולה. מ"ט? אמר רבי יוחנן, שאינן יכולין לומר. וכתוב [דברים כה ח ט] ואמר ואמרה. וקרייה מעכבת? אמר רבי שמואל בר ר' יצחק, הראוי לקרייה אין קרייה מעכבת, ושאינו ראוי לקרייה, קרייה מעכבת. תמן תנינן, הכל חייבין בראייה, חוץ מחרש שוטה וקטן. מ"ט? חברייא אמרי בשם ר' אלעזר דכתיב [דברים לא יב] למען ישמעון ולמען ילמדון. עד כדון במדבר ואינו שומע, חרש שומע ואינו מדבר מנין? אמר ר' אילא בשם ר' אלעזר, למען ילמדון, ולמען ילמדון שילמדו אחרים ואילים אינו יכול ללמד. והא אמר רבי חרש שדיברו בו חכמים בכל מקום שאנו שומע ואנו מדבר? א"ר יונה, מזה שהמשנה אמרה שחרש פטור ואמרנו שהכוונה גם למדבר ואינו שומע וגם לשומע ואינו מדבר, הדא אמרה דלית כלליי דר' כללין. תנינן תמן, חרש המדבר ואינו שומע לא יתרום. דסברינן מימר, מדבר ואינו שומע חרש. שומע ואינו מדבר חרש. ותנינן, החרש שנחלץ, והחרשת שחלצה, והחולצת לקטן, חליצתה פסולה. וא"ר יוחנן, בשאין יכולין לומר מה שצוותה תורה שיאמרו שכתוב ואמר לא חפצתי לקחתה ואמרה מאן יבמי להקים לאחיו שם בישראל. משמע שאף שומע ואינו מדבר נחשב חרש, ואילו אנן תנינן, חרש שדיברו חכמים בכל מקום, שאינו לא שומע ולא מדבר. הדא מסייעה לר' יונה, דר' יונה אמר, הדא אמרה, לית כלליי דרבי כללין. תנן, החולצת לקטן, חליצתה פסולה. קטנה שחלצה, תחלוץ משתגדיל. ואם לא חלצה, חליצתה כשירה. ר' ישמעאל בי ר' יוסי בעא קומי רבי, מה בין קטן מה בין

קטנה? אמר ליה [דברים כה ח ט] איש כתיב בפרשה. ברם הכא כתיב [דברים כה ח ט] ונגשה יבמתו אליו, מכל מקום. **אם כן למה לכתחילה תחלוץ משתגדיל?** רבי מנא אמר לה סתם, ר' יצחק בריה דר' חיייה מטי בה בשם ר' יונה, דרבי מאיר היא, **דרבי מאיר אמר**, אין חולצין ולא מייבמין את הקטנה שמא תימצא איילונית

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק יב הלכה ה

מתני': חלצה בשנים או בשלשה ונמצא אחד מהן קרוב או פסול, חליצתה פסולה. ר' שמעון ור' יוחנן הסנדלר מכשירין. מעשה שחלצה בינו לבינה בבית האסורין, ובא מעשה לפני ר' עקיבה והכשיר:

גמ': בבית האסורים היה מעשה. ולבית האסורים בא המעשה. רבי יוחנן הסנדלר עבד גרמיה רוכל יומא, עבר קומי בית חבישה דר' עקיבה והוה מכריז ואמר, מאן בעי מחטין? מאן בעי צינורין?. חלצה בינו לבינה מהו? אודיק ליה ר"ע מן כוותא. אמר ליה, אית לך כושין? אית לך כשר?

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק יב הלכה ו

מתני': מצות חליצה, בא הוא ויבמתו לפני בית דין, והן נותנין לו את עצה ההגון לו, שנאמר [דברים כה ח ט] וקראו לו זקני עירו ודברו אליו. והיא אומרת מאן יבמי להקים לאחיו שם בישראל, לא אבה יבמי. והוא אומר, לא חפצתי לקחתה [דף סט עמוד א] בלשון הקודש היו אומרין, כתיב [דברים כה ט] ונגשה יבמתו אליו לעיני הזקנים, וחלצה נעלו מעל רגלו וירקה בפניו, רוק שהוא נראה לדיינים [דברים כה ט] וענתה ואמרה, ככה יעשה לאיש אשר לא יבנה את בית אחיו. עד כאן היו מקרין. וכשהוקרא רבי הורקנוס תחת האלה בכפר אבוס, וגמר את כל הפרשה, והוחזקו להיות מקרין את כל הפרשה. כתיב [שם י] ונקרא שמו בישראל בית חלוץ הנעל. מצוה בדיינים, ולא מצוה בתלמידים. רבי יודה אמר, מצוה על כל העומדים שם לומר חלוץ הנעל חלוץ הנעל:

גמ': והן נותנין לו עצה את ההוגן לו. מהו את ההוגן לו? אין הוה סב, אומר לה. ההין סב **למה** לך. אין הות סבתא, אומר ליה, הדא סבתא **למה** לך. היא טליתא והוא סב, אמרין ליה, טליתא היא, והיא מכלמה עלך. הוא טלייא והיא סבתא אמרין לה, טלייא הוא והוא מכלמה עלך. הוא רוצה והיא אינה רוצה, שומעין לה. היא רוצה והוא אינו רוצה, שומעין לו. כללו של דבר, כל המעכב שומעין לו. היו שניהן רוצין, אתא עובדא קומי רבי יוסי אמר, אפיק לבר לכו להתיבם. ר' יוחנן בעי, ביבמה מי מרדף אחר מי? התיב רבי **אלעזר**, והכתיב [שם ז] ועלתה יבמתו השערה משמע שהאשה הולכת אחר היבם. כד שמעה רבי יוחנן אמר, יפה לימדנו רבי **אלעזר**. **תנן**, והיא אומרת מאן יבמי להקים לאחיו שם בישראל, לא אבה יבמי. והוא אומר, לא חפצתי לקחתה. וקרייה מעכבת?. אמר רבי שמואל בר רב יצחק, הראוי לקרייה אין קרייה מעכבת, ושאינו ראוי לקרייה, קרייה מעכבת. אמר ר' מנא, אף על גב דרבי שמואל בר רב יצחק אמר אין קרייה מעכבת, מודה שאם בא לאומרן, שהוא אומר על הסדר. ובלחוד דלא תימר, מאן יבמי להקים לא. אבה יבמי. לא. **חפצתי לקחתה. אלא, מאן יבמי להקים לאחיו שם בישראל, לא אבה יבמי.** [שם ח] לא חפצתי לקחתה. תמן אמרין כך **כתוב בשטר חליצה**, קרבת קדמנא ושלפת סיניה מעילוי ריגליה דימינא, ורקת קדמנא רוק דמיתחזי על ארעא, ואמרה, ככה יעשה לאיש אשר לא יבנה את בית אחיו. אמר ר' אבהו, מכיון שנראה הרוק שהוא יוצא מתוך פיה, אפילו הפריחתו הרוח כשר. רקה דם **מהו? אמר ר' אבא בשם ר' יהודה**, ור' זריקן מטי בה **אמר רבי ירמיה בשם אבא בר אבא**, ורבי זעירא מטי בה בשם שמואל. אם יש בו צחצוחית של רוק כשר. הגידמת במה חולצת?. בשיניה. בני סימונייא אתון לגבי רבי. אמרין ליה, בעא תתן לן חד בר נש, דריש, דין, וחזן, ספר, מתניין, ועבד לן כל צורכינן. ויהב לון לוי בר סיסי. עשו לו בימה גדולה, והשיבוהו עליה. אתון ושאלון ליה, הגידמת במה היא חולצת?. ולא אגיבון. רקה דם מהו?. ולא אגיבון. אמרין, דילמה

דלית הוא מרי אולפן. נישאול ליה שאלון דאגדה. אתון ושאלון ליה, מהו הדין דכתיב [דניאל י כא] אבל אגיד לך את הרשום בכתב אמת, אם אמת כתב מפורש למה רשום ראשי פרקים, ואם רשום למה אמת? ולא אגיבון. אתון לגבי דרבי אמרון ליה, הדין פייסונא דפייסנתך. אמר לון, חייכון, ב"נ דכוותי יהבית לכון. שלח אייתיתיה ושאל ליה. אמר ליה, רקה דם מהו? א"ל אם יש בו צחצוחית של רוק כשר. הגידמת במה היא חולצת? א"ל בשיניה. א"ל מהו הדין דכתיב, אבל אגיד לך את הרשום בכתב אמת. אם אמת, למה רשום, ואם רשום, למה אמת? א"ל [דף סט עמוד ב] עד שלא נתחתם גזר דין רשום. משנתחתם גזר דין, אמת. אמר ליה, ולמה לא אגיבתינון? אמר ליה, עשו לי בימה גדולה, והושיבו אותי עליה, וטפח רוחי עלי. וקרא עליו [משלי ל לב] אם נבלת בהתנשא, ואם זמות יד לפה. מי גרם לך להתנבל בדברי תורה שלא תדע? על שנישאתה בהן עצמך. תני, חליצה מוטעת כשירה. אי זו היא חליצה מוטעת? אמר רבי שמעון בן לקיש, כל שאומרים לו חלוץ והיא ניתרת לך לאחר זמן. אמר ר' יוחנן, אמש הייתי יושב ושונה, הוא מתכוין והיא אינה מתכוונת היא מתכוונת והוא אינו מתכוין לעולם חליצתה פסולה עד שיהו שניהן מתכוונין. ואתה אומר שאומרים לו חלוץ והיא ניתרת לך וחליצתה כשרה? אי זו חליצה מוטעת על דעתו דר' יוחנן? כל שאומרים לו חלוץ והיא נותנת לך מאה מנה. אמר רבי מנא, אם אמר על מנת, נותנת. אתא עובדא קומי רבי הונא, ועבד כרבי שמעון בן לקיש. כד שמע דרבי יוחנן פלג, חזר וכפה וחלץ לה זמן תניינות. אתא עובדא קומי ר' חיה בר ווא ואמר לו, בני, האשה הזאת אינה רוצה להינשא לך דרך ייבום, אלא חלוץ לה ועקור זיקתך ממנה, והיא נישאת לך דרך נישואין. מן דחלץ לה, א"ל, אין אתי משה ושמואל לא שריי לה. וקרא עליו [ירמ' ד כב] חכמים המה להרע, ולהיטיב לא ידעו. אית תניי תני, חליצה גנאי. אית תניי תני, חליצה שבח. אמר רב חסדא, מאן דאמר חליצה גנאי, כמשנה הראשונה. מאן דאמר חליצה שבח, כמשנה האחרונה. אמר רבי יוסי, אפי' תימר כאן וכאן כמשנה ראשונה. כאן וכאן כמשנה אחרונה. מאן דאמר חליצה גנאי, על ידי שפגם דבר אחד מן התורה שביטל מצוות יבום, יבוא ויטול פגמו [דברים כה י] ונקרא שמו בישראל בית חלוץ הנעל. ומאן דאמר חליצה שבח, נאמר כאן קרייה, ונאמר להלן [בראשית מח טז] ויקרא בהם שמי. מה קרייה שנאמר להלן שבח, אף כאן שבח

הדרן עלך פרק מצות חליצה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק יג הלכה א

מתני': בית שמאי אומרים, אין ממאנין אלא ארוסות. בית הלל אומרים, ארוסות ונשואות. ממאנת, בית שמאי אומרים, בבעל. ובית הלל אומרים, בבעל וביבם. בית שמאי אומרים, בפניו. ובית הלל אומרים, בפניו ושלא בפניו. בית שמאי אומרים, בבית דין. ובית הלל אומרים, בבית דין ושלא בבית דין. אמרו בית הלל לבית שמאי, ממאנת כל עוד היא קטנה, אפילו ארבעה וחמשה פעמים. אמרו להן בית שמאי, אין בנות ישראל הבקר. אלא ממאנת, וממתנת עד שתגדיל ותמאן ותינשא:

גמ': תמן תנין, ר' יודה בר אבא העיד חמשה דברים. שממאנין שמלמדים אותם למאן את הקטנות וכ"ו. ועל עדות חולקין? על עיקר עדות חולקין, כך היתה עיקר עדותן. בית שמאי אומרים, אין ממאנין אלא ארוסות. ובית הלל אומרים, ארוסות ונשואות. וקשיא על דבית הלל, נישואין התירה לו, וזכאי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפרת נדריה כאשתו לכל דבר, ואת אמר הכין שיכולה למאן אף אחר נישואים? [דף ע עמוד א] משלך נתנו לך. בדיון היה שלא היו נישואין נישואין. והן אמרו שיהו נישואין נישואין, והן אמרו שתמאן בו ותצא. מה טעמא דבית שמאי? אם אומר את כן, נמצאתה עושה כל הבעילות שבעל בעילת זנות. אמר רבי אבין, אתיא דבית שמאי כר' אלעזר דתני, ר' אלעזר אמר, אף הפנוי הבא על הפנויה שלא לשם אישות, הרי זו בעילת זנות. הדא אמרה, עברה ומיאנה מן הנישואין על דבית שמאי, אין מיאניה מיאונין אפילו בדיעבד. נכנסה לחופה ולא נבעלה מה את עבד לה? כארוסה או כנשואה? ארוסה שביהודה שלבו גס בה, מה את עבד לה? כארוסה או כנשואה? נראית שלא למאן שהיתה נשואה שלב"ש אינה יכולה למאן, ובעלה גרש אותה והתקדשה לאחר,

אפילו כן חוזרת וממאנת? נישמענה מן הדא דתנן, קטנה שהשיאה אביה ונתגרשה. והלכה היא והשיאה את עצמה. אפילו כן, חוזרת וממאנת. תנן ב"ש אומרים ממאנת בבעל, ב"ה אומרים בבעל וביבם, מה טעמון דבית שמאי? בעלה שנישאת לו לרצונה ממאנת. יבמה שנפלה לו על כרחה, אינה ממאנת. מה טעמון דבית הלל? אם בעיקר היא ממאנת. לא כל שכן ביבם? רבי יוחנן אמר, לדברי ב"ה ממאנת היא ביבם, לעקור זיקת המת לגמרי כאלו הייתה מפותה, להתיר צרה לאביה, וכלה לחמיה. רב ורבי שמעון בן לקיש תריהון אמרין, אינה ממאנת ביבם לעקור זיקת המת להתיר צרה לאביה וכלה לחמיה. רב ורבי שמעון בן לקיש כבית שמאי. דבית שמאי אומרים, בבעל אבל לא ביבם? מה אגן קיימין? אם באומרת אי אפשר לא בנישואין ולא בנישואי אחר, כל עמה מודיי שהיא עוקרת. אלא כן אגן קיימין, באומרת, אי אפשר בנישואין סתם. רבי יוחנן אמר, כאומרת אי אפשר בנישואין ולא בנישואי אחר. רב ורבי שמעון בן לקיש תריהון אמרין, כאומרת אי אפשר בנישואין, אבל בנישואי אחר רוצה אני. כך שצרתה נשאת צרת ערווה. מתניתין פליגין על ר' יוחנן דתנן, וכולם כל החמש עשרה נשים אם מתו או מאנו או נתגרשו או שנמצאו איילוניות, צרותיהן מותרות. נתגרשו לא הימנו מהבעל בחייו? ודכוותה מאנו הימנו. תני ר' חזקיה כן, אם מאנו בחיי הבעל, צרותיהן מותרות. לאחר מיתת הבעל, צרותיהן חולצת ולא מתייבמת. אמר ר' יודן אבוי דר' מתנייה. תפטר, שמתו ולא מאנו. דמתניתא אמרה שכוונת המשנה לאמר, כל היכולה למאן ולא מאנו ומתה. צרתה חולצת ולא מתייבמת. אמר רבי אבודימי [דף ע עמוד ב] אפילו תימר בקיימת, תפטר, שאין שם יבם אחר אלא אביה שבשעה שנפלה ליבום נראת כצרת ביתו. תנן, או שנמצאו איילוניות, צרותיהן מותרות ליבום. כגון אם היה אחיו נשוי לביתו ומת, כשם שביתו פטורה כך צרותיה פטורות. אם הייתה ביתו איילונות צרותיה חיבות. רבי יונה אמר, מה שערווה איילונות אינה פוטרת את צרתה, בלבד מן האירוסים. כיוון שלא הכיר בה הרי זה מקח טעות ומעולם לא היתה אשתו אבל מן הנשואים שהכיר בה, הרי היא ככל אישה. וכיוון שהיא ערווה עליו פוטרת צרתה. רבי יוסי אומר אף מן הנשואים. במחזורה תנינה. במחזור שני של לימוד חזר בו רבי יוסי. אמר ליה ר' פנחס לא כן אלפן רבי אף מן הנשואין? אמר ליה, והיא קבועה גבך כמסמרא שאי אפשר לשנות? חזרתי בי, אף אתה חזור בך. אמר ר' זעורה קומי ר' מנא. יאות אמר ר' יוסי עד לא יחזור בה. שערווה איילונות אף מן הנשואין אינה פוטרת צרתה. א"ל ר' מנא טוב שרבי יוסי חזר בו. אלו בתו מן הנשואין בלא איילונות צרתה אסורה שביתו פוטרת צרתה, מפני שניתוסף לה איילונות צרתה מותרת. ואינה פוטרת צרתה? אלא על כרחך שמדובר מן האירוסים, שכיוון שלא הכיר בה הוי מקח טעות ואינה אשתו. אבל מן הנשואים שהיא אשתו גמורה, כיוון שהיא ערווה, פוטרת צרתה. אמר ליה איילונות כמי שאינה בעולם וכאילו לא נשא ביתו. שהרי אלו שתי יבמות, אחת איילונות ואחת שאינה איילונות. ובא היבם וחלץ לה לאילונות או בא עליה, שמא פטר בחברתה כלום? הוי איילונות כמי שאינה בעולם: תנן בתו. וכולם אם מתו או מיאנו וכ"ו, ובתו ממאנת? ואם אביה השיא אותה איך יוצא במיאון ולא נישואי תורה? היא דכתיב [דברים כב טז] את בתי נתתי לאיש הזה. אמר ר' הונה בשם ר' שמעון בן לקיש. תפטר בקטנה שהשיאה אביה ונתגרשה, שהיא כיתומה בחיי אביה. תנן שאין את יכול לומר בחמותו שתמאן שכיוון שיש לה בת ודאי אינה קטנה. ר' אחא ור' חנינה אמרו בשם רבי שמעון בן לקיש. זאת אומרת שאין קטנה יולדת. דאי לא כן, אלא שהקטנה יולדת, למה אמרה המשנה שאין את יכול לומר בחמותו? הרי אף בחמותו יש אפשרות שתמאן בבעלה, ותתיר צרתה לחתנה. כלתו של רבי ישמעאל מיאנה ובנה על כתיפה. תנן וב"ה אומרים ממאנת בבעל וביבם. אמר רב המנוא בשם אסי. ביבמה שנפלה לפני שני יבמין היא מתניתא. ועשה בה אחד מהן מאמר. תמאן במאמרו, ותינשא לשוק. ותמאן במאמרו ותינשא לאחיו? תפטר באומרת אי אפשר בך, אבל בנשואי ראשון רוצה היא. ר' הילא אמר בשם ר' שמעון בן יוסינא שאמר בשם ר' הושעיה. ביבמה שנפלה לפני שני יבמין היא מתניתא. עשה בה אחד מהן מאמר, תמאן למאמרו ותינשא לאחיו. ותמאן במאמרו ובקידושין הראשונים ותינשא לשוק? תפטר בשהשיאה אביה והן נישואי תורה. תנן, בית שמאי אומרים, בפניו. ובית הלל אומרים, בפניו ושלא בפניו. אמרו בית הלל לבית שמאי. מעשה באשתו של פישון הגמל, שמיאנו לה חכמים שלא בפניה. אמרו להן בית שמאי. משם ראייה? לפי שמדד בכפישה. לפיכך מדדו לו חכמים בכפישה. וקשיא אילו העושה דבר שלא כשורה. שמא מתירין ערוה שלו? אמר רב חסדא הדא אמרה עברה ומיאנה מן הנשואין על דבית שמאי מיאונה מיאונין. אמר ר' אבא בשם ר' חיה בר אשי. מעשה בתינוקת שירדה לכבס בנהר. אמרו לה, הא ארוסיך איעבר, אמרה תלך אמה

וּתִינְשָׂא לוֹ. וּבֵא מַעֲשֵׂה לִפְנֵי חֲכָמִים וְאָמְרוּ, אֵין מִיֵּאוּן גְּדוֹל מִזֶּה. אָמַר רַבִּי חֲנִינָה. מַעֲשֵׂה בְּתִינוּקָת שֶׁנִּכְנְסָה לִיטוֹל פֶּשֶׁתָּן מִן הַפֶּשֶׁתִּי. אָמְרִין לָהּ [דָּף עַא עֵמוּד א] הָא אַרוּסִיךְ אֵיעֵבֵר. אָמְרָה תֵּלַךְ אִמָּה וּתִינְשָׂא לוֹ. וּבֵא מַעֲשֵׂה לִפְנֵי חֲכָמִים וְאָמְרוּ, אֵין מִיֵּאוּן גְּדוֹל מִזֶּה. תְּנִי בִשְׁם רַבִּי יוֹדָה אֲפִילוֹ לֹא נִכְנְסָה אֶלָּא לִיטוֹל חֶפֶץ מִן הַחֲנוּוֹנִי וְאָמְרָה, אֵי אִיפְשִׁי בְּפִלוּנִי בְּעֵלִי, אֵין מִיֵּאוּן גְּדוֹל מִזֶּה. אָף שֶׁאֲמָרָה מִפְּנֵי כַּעַס רַגְעִי שְׁמַטְרִיחַ אוֹתָהּ לִשְׂרֵתוֹ. **תַּנְן**, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים, בְּבֵית דִּין. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים, בְּבֵית דִּין וְשֵׁלָא בְּבֵית דִּין. וּבֵית דִּין יוֹשְׁבֵין בְּמִיֵּאוּנִין? לֹא כֵן תְּנִי, בְּרַח מִן שְׁלֹשׁ וְהִידְבַּק בְּשֵׁלֶשׁ. הִידְבַּק בְּחִלְיָצָה. וּבְהִיתֵר נְדָרִים. וּבְהִבָּאת שְׁלוֹם. וּבְרַח מִן הַמִּיֵּאוּנִין. וּמִלֵּהוּיּוֹת עֵרֵב. וּמִלֵּהוּיּוֹת בְּעַל פִּיקְדוֹן. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרַ אַבָּא לִית שְׁמָה פִּיקְדוֹן אֶלָּא פּוּק־דּוֹן, שְׁגוּרָם לְתַבְעִיּוֹת בְּדִין. מִנִּין שְׁצָרִיךְ לְהִתְרַחֵק מִלֵּהוּיּוֹת עֵרֵב? אָמַר רַבִּי בְּרַכִּיָּה כְּתִיב [מִשְׁלִי ו] אֵין בְּנֵי אִם עֵרְבֵת לְרַעַךְ אִם תִּקְעָתָה לְזָר כַּפִּיךְ עֵשֶׂה זֹאת וְהִנְצַל לָךְ הַתְּרַפֶּס וְרַהֲב רַעַךְ: וְאָךְ אָמְרָתָה בֵּית דִּין יוֹשְׁבֵין בְּמִיֵּאוּנִין? תִּפְתֵּר דְּהוּיִין עֶסְקִין בְּמִילָה חוּרִי, וְאֵתָא עוּבְדָא קוּמִיהוּן. תַּנְן, ב"ש אוֹמְרִים מִמֵּאֲנָת וּמִמֵּתְנָת עַד שֶׁתְּגַדִּיל וְתִמְאָן וְתִנְשָׂא. הֲרִי לְב"ש מִן הַנִּישׁוּאִין אֵינָה יֹכֹלָה לְמֵאָן. אִז לְמָה צְרִיכָה לְהִמְתִּין עַד שֶׁתְּגַדִּיל? תִּמְאָן וְתִינְשָׂא? כִּינִי מִתְנִיתָא וְתִמְאָן בּו וְתִינְשָׂא, הָא תִּתְאַרְסָ לָא. הֲרִי לְב"ש אֵינָה מִמֵּאֲנָת פְּעֵמִים. אִז לְמָה לֹא תִּתְאַרְסָ? הָדָא אָמְרָה, עֵבֵרָה וּמִיֵּאֲנָה מִן הַנִּישׁוּאִין עַל דְּבֵית שְׁמַאי, מִיֵּאוּנִיָּה מִיֵּאוּנִין. רַבִּי אַחָא אָמַר בִּשְׁם ר' תַּנְחוּם בְּרַ חִיָּה. לְעוֹלָם אָף מִן הַנִּישׁוּאִים מִיֵּאוּנִיָּה מִיֵּאוּנִים, וְלָמָּה אָמְרוּ ב"ש שֶׁמִּמֵּאֲנָת מִן הַאִירוּסִים וְאֵינָה מִמֵּאֲנָת מִהַנִּישׁוּאִין? לְפִי שְׁקוּל יוֹצֵא לְנִשׁוּאָה, וְאֵין קוּל יוֹצֵא לְאַרוּסָה. שִׁיכּוּלָה הִיא אִשָּׁה לְהִטְמִין עִצְמָהּ וְלוֹמַר לֹא נִתְאַרְסְתִּי, וְאֵינָה יֹכֹלָה לְהִטְמִין עִצְמָהּ וְלוֹמַר לֹא נִשְׂאֵתִי, וְנִרְאָת כַּאֲשֶׁת אִישׁ שִׁיּוֹצָאָה בְּלֹא גִט

תְּלִמּוּד יְרוּשְׁלַמִּי (וִילְנָא) מִסַּכַּת יְבָמוֹת

פֶּרֶק י"ג הַלְכָה ב

מתני׳: אֵי זֹו הִיא קִטְנָה שֶׁהִיא צְרִיכָה לְמֵאָן? כֹּל שֶׁהִשִּׂיאָתָה אִמָּה אוֹ אַחִיָּה לְדַעְתָּה. הַשִּׂיאוּהָ שְׁלֹא מִדַּעְתָּה, אֵינָה צְרִיכָה לְמֵאָן. ר' חֲנַנְיָה בֶן אֲנִטִּיגֶנְס אָמַר, כֹּל תִּינוּקָת שֶׁאֵינָה יֹכֹלָה לְשִׁמּוֹר אֶת קִידוּשִׁיהָ, אֵינָה צְרִיכָה לְמֵאָן. רַבִּי אֲלִיעֶזֶר אָמַר, אֵין מַעֲשֵׂה קִטְנָה אֶלָּא כַּמְפּוֹתָהּ. לִכְן אִם הֵייתָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְכַהֵן, לֹא תֹאכַל בְּתֵרוּמָה. בֵּית כַּהֵן לְיִשְׂרָאֵל, תֹּאכַל בְּתֵרוּמָה:

גמ׳: אֵי זֹו לְדַעְתָּה? עֵבֵד לָהּ גִּנּוּן חוֹפֵה וּמִלְבָּשִׁין לָהּ קוּזְמִירִין בְּגָדֵי כֹּלָה וְתַכְשִׁיטִים וּמְדַכְרִין לָהּ גִּבְרָה. עֵבֵד לָהּ גִּנּוּן בְּגָדֵי כֹּלָה וְתַכְשִׁיטִים וּמִלְבָּשִׁין לָהּ קוּזְמִירִין בְּגָדֵי כֹּלָה וְתַכְשִׁיטִים וְלֹא מְדַכְרִין לָהּ גִּבְרָה, אֵין זֶה לְדַעְתָּה. תַּנְן, ר' חֲנַנְיָה בֶן אֲנִטִּיגֶנְס אָמַר, כֹּל תִּינוּקָת שֶׁאֵינָה יֹכֹלָה לְשִׁמּוֹר אֶת קִידוּשִׁיהָ, אֵינָה צְרִיכָה לְמֵאָן. מָה חֲלוּקִין עַל רַבִּי חֲנַנְיָה בֶן אֲנִטִּיגֶנְס? מִן מָה דָּאֲמַר ר' יוֹחָנָן, אֵי זֹו הִיא קִטְנָה שֶׁהִיא צְרִיכָה לְהִתְגַּרְשׁ? כֹּל שְׁנוֹתֵנִין לָהּ גִּטָּה וְדָבָר אַחֵר עִמוֹ, וְהִיא מוּצִיאָה אוֹתוֹ לְאַחַר זְמַן. אֲבָל קִדְּם אָף שִׁיּוֹדַעַת לְשִׁמּוֹר קִדּוּשִׁיהָ צְרִיכָה מִיֵּאוּן. הָדָא אָמְרָה, חֲלוּקִין עַל ר' חֲנַנְיָה בֶן אֲנִטִּיגֶנְס. תַּנְן, ר' אֲלִיעֶזֶר אָמַר, אֵין מַעֲשֵׂה קִטְנָה כְּלוּם. אֵינוֹ זְכָאֵי, לֹא בְּמִצִּיאָתָהּ, וְלֹא בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיהָ, וְלֹא בְּהִפְרָ נְדָרֵיהָ. כֹּאִילוֹ שֶׁאֵינָה אִשְׁתּוֹ לְכֹל דָּבָר, אֶלָּא שֶׁהִיא צְרִיכָה מִמֵּנוּ מִיֵּאוּנִין. ר' יְהוֹשֻׁעַ אָמַר, זְכָאֵי בְּמִצִּיאָתָהּ, וּבְמַעֲשֵׂה יְדֵיהָ, וּבְהִפְרָ נְדָרֵיהָ, כֹּאִילוֹ הִיא אִשְׁתּוֹ לְכֹל דָּבָר, אֶלָּא שֶׁהִיא יוֹצָאָה הֵימֵנוּ בְּמִיֵּאוּן. אָמַר ר' יִשְׁמַעֵל, חִזְרַתִּי עַל כֹּל מִידוֹת חֲכָמִים, וְלֹא מִצִּיאָתִי אָדָם שֶׁמִּידוֹתָּ שׁוֹה בְּקִטְנָה, חוּץ מִמִּידוֹת ר' אֲלִיעֶזֶר שֶׁלֵּכַל הַדִּינִים הֲרִי הִיא כַּמְפּוֹתָהּ, אֶלָּא שֶׁהִיא אָמַר שֶׁהִיא צְרִיכָה מִמֵּנוּ מִיֵּאוּנִין. אָמַר ר' אַבְהוֹ, מַעֲשֵׂה בְּאִמּוֹ שֶׁל ר' אֲלִיעֶזֶר שֶׁהִיא דוֹחֶקֶת בּוּ לְשִׂאת אֶת בֵּית אַחֲוָתָהּ. וְהִיא אָמְרָה לָהּ, בְּתִי לְכִי הִנְשָׂאִי לְאַחֵר, בְּתִי לְכִי הִנְשָׂאִי. עַד שֶׁאֲמָרָה לוֹ, הֲרִי אֲנִי שְׁפַחָה לָךְ לְרַחוּץ רַגְלֵי עֵבֵדִי אֲדוּנִי. אַעֲפ"כּ כִּנְסָה וְלֹא הִכִּירָה עַד שֶׁהִבִּיאָה שְׁתֵּי שַׁעֲרוֹת. כִּיּוּן שְׁסָבֵר שֶׁאֵין מַעֲשֵׂה קִטְנָה כְּלוּם וְאִסוּר לְשַׁחֵק בְּתִינוּקוֹת. עַל דַּעְתֵּיהָ דְּר' אֲלִיעֶזֶר, מָהוּ שֶׁתִּמְאָן בּוּ [דָּף עַא עֵמוּד ב] וְאִם יֵבֵא עֲלֶיהָ אַח"כּ בְּאוֹנֵס תִּיטוֹל קִנְס מִמֵּנוּ כַּדִּין אֲוֹנֵס וּמִפְתָּהּ? עַל דַּעְתֵּיהָ דְּר' יְהוֹשֻׁעַ, מָהוּ שֶׁתִּמְאָן בּוּ וְתִיטוֹל קִנְס מֵאַחֵר אִם הֵייתָ בְּתוֹלָה כֹּאִילוֹ מַעוֹלָם לֹא נִשְׂאָה? מָהוּ שֶׁתִּמְאָן בּוּ וְתַעֲקוֹר גִּטָּה חֲלָלָה וּמִמְזַרְתָּ? כַּגֹּן שֶׁהִיא נִשׁוּאָה לְאַחַד וְגִרְשָׁהּ, וְהִלְכָה וְנִשְׂאָה לְכַהֵן וְנִתְחַלְלָה, וְגִרְשָׁהּ וְחִזְרָה לְרֵאשׁוֹן. אוֹ שֶׁזָּנְתָה וְהוֹלִידָה מִמֵּזֵר וּמִיֵּאֲנָה בּוּ. הָאִם עוֹקֶרֶת אֶת הַכֹּל כֹּאִילוֹ לֹא הִיא נִשׁוּאָה מַעוֹלָם. הַדִּין שֶׁבֵּית נִיזוֹנָת מִנְכָּסֵי אֲבִיהָ עַד שֶׁתִּנְשָׂא. ר' יִצְחָק שָׁאֵל מָהוּ שֶׁתִּמְאָן בּוּ וְתַחֲזִיר לְמִזְוֹנָת אֲבִיהָ? פְּשִׁיטָא שֶׁאֵינָה חוֹזֶרֶת לְמִזְוֹנָת בַּעֲלָהּ אִם נִשְׂאָה וּמֵת בַּעֲלָהּ וְהִלְכָה וְנִשְׂאָה לְאַחֵר וּמִיֵּאֲנָה בּוּ. שְׁכָן הוּא כּוֹתֵב לָהּ, וְאֵת תְּהוּיִין יִתְבָּא בְּבֵיתִי וּמִיִּתְזַנַּת מִן נִיכְסֵי. וְלִית הִיא בֵּיתָה שֶׁהֲרִי נִשְׂאָה

לאחר. לא צורכה דא אלא השאלה שנשארה. מה שתמאן בו ותחזור למזונות אביה? תנן, קטן שלא הביא שתי שערות. ר"י אומר, תרומתו תרומה. רבי יוסי אומר, אם עד שלא בא לעונת נדרים, אין תרומתו תרומה. ומשבא לעונת נדרים, תרומתו תרומה. תני בשם רבי מאיר. לעולם אין תרומתו תרומה, עד שיביא שתי שערות לא כרבי יהודה שקטן תורם, ולא כפי רבי יוסי שמשגיגיה לעונת נדרים יכול לתרום. מ"ט? אמר רבי אבא בר כהנא בשם רבנן מדכתיב [שם לב] ולא תשארו עליו חטא. את שהוא בנשיאת עון, תורם. ואת שאינו בנשיאת עון, אינו תורם. התיבון. הרי גוי אינו בנשיאת עון ותורם? ר' יודה אמר בשם ר' הילא מדכתיב, ונחשב לכם תרומתכם [במדבר יח כז]. את שכתוב בו מחשבה, תורם. ואת שאין כתוב בו מחשבה חש"י, אינו תורם. התיבון. הרי גוי שאין כתיב בו מחשבה, ותורם? דתני רבי הושעיא, עכו"ם אין להן מחשבה להכשר מים לטמאה? תמן להכשיר. וכאן לתרומה. תנן, חמשה לא יתרומו, ואם תרמו אין תרומתן תרומה. החרש והשוטה והקטן. וכ"ו קטן שלא הביא שתי שערות. ר"י אומר, תרומתו תרומה. רבי יוסי אומר, אם עד שלא בא לעונת נדרים, אין תרומתו תרומה. ומשבא לעונת נדרים, תרומתו תרומה. רבי אחא ורבי חנינא אמרו בשם רב כהנא. ת"ק שסובר שקטן אפילו כשהגיע לעונת נדרים אינו תורם, סובר שדין מופלא הסמוך לאיש, הוא מדרבנן, ואינו תורם בשל תורה, ואינו מקדיש, שמי שאינו תורם אינו מקדיש. ולמה לא אמר גם את ההפך, שמי שתורם מקדיש? בגין דרבי יהודא. דרבי יהודא אומר, תורם ואינו מקדיש. ורבי יוחנן אמר. אפילו לת"ק דאמר שאינו תורם, מקדיש. שדין מופלא הסמוך לאיש, הוא מדאוריתא, ומיעט הכתוב שאן תרומתו תרומה מדכתיב מאת כל איש אשר ידבנו ליבו. ומהו מקדיש? עולה ושלמים שהם באים בנדר ובנדבה. להביא חטאת חלב אינו יכול, שאין לו חטאת חלב. חטאת דם אינו יכול, שאין לו חטאת דם. מהו שיביא קרבן זיבה וקרבן צרעת? מאחר שהוא חובה, אינו מביא. או מאחר שהוא מטמא בהן, מביא? [דף עב עמוד א] פשיטא לך שהוא מביא. שמאחר שהוא נטמא, ודאי שיוכל להיטהר. מהו שיעשה בהן שליח לאחרים? מאחר שהוא מטמא בהן, הוא נעשה בהן שליח? או מאחר שאינו נעשה שליח לכל הדברים, שאינו בר שליחות, אינו נעשה בהן שליח? התיב רבי יודן. הרי יש לו טבל דבר תורה ואעפ"כ אינו פוטר טבלו דבר תורה? ואף כאן אף על פי שהוא מטמא בהן, אינו נעשה שליח שאינו בר שליחות. מהו שיביא ביכורים? כר' יהודא דהוא אמר, דביכורים הוקשו לקדשי הגבול תרומה, אינו מביא כפי שאינו תורם. כרבנן דאמרי הוקשו לקדשי מקדש, מביא כמו שיכול להקדיש. מהו שיביא חגיגה? מאחר שהיא חובה, אינו מביא. או מאחר שהוא משנהו שאם לא הביאו בחג מביאו לשם שלמים, מביא. מהו להביא פסח? מאחר שהוא חובה, לא יביא. או מאחר דאמר ר"ש בן לקיש בשם רבי יודן נשיאה, מביא אדם פסח בשאר ימות השנה ומשנהו לשם שלמים, מביא. מהו שיביא מעשר בהמה? אין יסבור כר"מ שלמד מדכתיב מכל מעשרותיכם, שהוקשו כל המעשרות זה לזה. כשם שאינו מביא מעשר דגן, כך אינו מביא מעשר בהמה. מהו לעשות תמורה? אין יסבור כר' מאיר שהוקשו כל המעשרות זה לזה, כשם שאינו מביא מעשר דגן, כך אינו מביא מעשר בהמה. כשם שאינו מביא מעשר בהמה, כך אינו עושה תמורה. ניחא שאינו עושה תמורה במעשר בהמה, בשאר קדשים מניין? כר"ש דר"ש אמר, מעשר בהמה בכלל כל הקדשים שעושים תמורה הייתה, ולמה יצאת מעשר בהמה שאינו עושה תמורה? ללמד על כל הקדשים. כשם שבמעשר בהמה אין קטן ממיר, כך בשאר הקדשים אינו ממיר. אלא, כשם שאינו מביא מעשר דגן, כך אינו מביא מעשר בהמה. וכשם שאינו מביא מעשר בהמה, כך אינו עושה תמורה. וכשם שאינו ממיר במעשר בהמה, כך אינו ממיר בכל הקדשים. מהו שיהו גדולים חייבין על קדשיו מבחוץ? כהנא אמר, אין חייבין על קדשיו מבחוץ, דמופלא סמוך לאיש דרבנן ומה שהקדיש אינו קדשים מהתורה. ר' יוחנן ור"ש בן לקיש אמרי, חייבין על קדשיו מבחוץ. דמופלא סמוך לאיש דאוריתא. והדא דכהנא, פליגא על דרבי יוסי. דרבי יוסי אמר מופלא סמוך לאיש פוטר טיבלו דבר תורה ותימר אכן? סבר כמ"ד מאיליהן קבלו עליהן את המעשרות: וקשיא דרבי יוחנן [דף עב עמוד ב] על דרבי יהושע. נישואיה דרבנן. הפר נדריה תורה, ואת אמר הכין שמפר נדריה? אמר רבי זעירא לית כאן הפר נדרים מן הדא דרבי יוחנן על הדא דרבי יהושע. רבי ניסא שאל, למה לא נגרוס מפר נדריה ויהי כן באסורות שאמרה חפץ זה אסור עלי שעל דעת רבי יוחנן זה נדר מדרבנן, שמדאוריתא צריך שיקדיש או יאמר זה כזה. דהא רבי יוחנן אמר, אין לוקין על האסורות. וכיוון שזה רק מדרבנן הבעל יכול להפר לה אף שקידושו מדרבנן? עונת נדרים זה שנה לפני גדלות, י"א לקטנה ובשנת י"ב לקטן. הוי ההיא דתנינן תמן, קודם לזמן הזה היינו קדם שנת י"א לקטנה ושנת י"ב לקטן אף על פי שאמרו יודעין אנו לשם מי נדרנו ולשם מי הקדשנו, אין נדריהן נדרים ואין הקדישן

הקדש. לאחר הזמן הזה **שנת י"ב לקטנה ושנת י"ג לקטן** אף על פי שאמרו אין אנו יודעין לשם מי נדרנו ולשם מי הקדשנו, נדריהן נדרים והקדישן הקדש. והדא מתניתא מאי? על דעתיה דכהנא שאמר שהדין של הקדש תלוי בדין של תרומה, אז כמו שיש מחלוקת בתרומה כך יש מחלוקת בהקדש במחלוקת. על דעתיה דרבי יוחנן ור' שמעון בן לקיש, שאמרו שאפילו מי שסובר שאין תרומה לקטן יש הקדש לקטן דברי הכל

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק יג הלכה ג

מתני': ר' אליעזר בן יעקב אומר, כל עכבה שהיא מן האיש שהוא מוציא אותה, כאילו היא אשתו. וכל עכבה שאינה מן האיש, כאילו אינה אשתו:

גמ': תני ר' אליעזר בן יעקב אומר, כל עכבה שהיא מן האיש שהוא מוציא אותה, כאלו שהיא אשתו, שהוציאה בגט.. ושאינו מן האיש כאילו שאינה אשתו, במיאונים

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק יג הלכה ד

מתני': הממאנת באיש, הוא מותר בקרובותיה והיא מותרת בקרוביו, ולא פסלה מן הכהונה. נתן לה גט, הוא אסור בקרובותיה והיא אסורה בקרוביו, ופסלה מן הכהונה. נתן לה גט, החזירה ומיאנה בו, ונישאת לאחר ונתאלמנה או נתגרשה. מותרת לחזור לו. מיאנה בו, והחזירה ונתן לה גט. ונישאת לאחר ונתאלמנה או נתגרשה. אסורה לחזור לו. זה הכלל, גט אחר מיאון, אסורה לחזור לו. מיאון אחר גט, מותרת לחזור לו:

גמ': תנן, נתן לה גט, הוא אסור בקרובותיה והיא אסורה בקרוביו, ופסלה מן הכהונה. אמר רבי יוחנן בשם רבי ינאי, אין בה משום זיהום כהונה. ואין בית דין מזהמין אותה, שאן זה איסור תורה אלא חומרה דרבנן ובדיעבד אם נשאת לא נפסלת

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק יג הלכה ה

מתני': הממאנת באיש, ונישאת לאחר וגירשה. לאחר, ומיאנה בו. לאחר, וגירשה. לאחר, ומיאנה בו. כל שיצאת ממנו בגט, אסורה לחזור לו. במיאון, מותרת לחזור לו:

גמ': אמר רבי יוחנן בשם ר' ינאי, אין בה אלא משום זיהום כהונה, ואין בית דין מזהמין אותה שאין זה איסור תורה אלא חומרה דרבנן ובדיעבד אם נשאת לא נפסלת. תנן כל שיצאת ממנו בגט, אסורה לחזור לו. אמר ר' יוסי בי ר' בון, והוא שיהא הגט בסוף

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק יג הלכה ו

[דף עג עמוד א] **מתני':** המגרש את האשה והחזירה בלא שנשאה לאחר, מותרת ליבם. רבי אליעזר אומר. וכן המגרש את היתומה והחזירה, מותרת ליבם. רבי אלעזר אומר. קטנה שהשיאה אביה ונתגרשה, הרי היא כיתומה בחיי האב. החזירה, אסורה ליבם. ומודין חכמים לר' אלעזר בזמן שגירשה קטנה והחזירה קטנה. מפני שהיו גירושיה גירושין גמורין, ולא היתה חזרתה גמורה. אבל אם גירשה קטנה, והחזירה גדולה. או שגידלה תחתיו, מותרת ליבם:

גמ': תנן, המגרש את האשה והחזירה בלא שנשאה לאחר, מותרת ליבם. רבי אליעזר אוסר. מאי טעמא דר' אלעזר? מפני שעמדה עליו באיסור שעה אחת כשהיתה מגורשת. **תנן, מודין חכמים לר' אלעזר,** בקטנה שהשיאה אביה ונתגרשה, שהיא כיתומה בחיי אביה, **שקידושיה** וגירושיה **הראשונים** תורה. חזרתה אינה תורה. צרתה מהו? רב אמר צרתה אסורה. רבי יוחנן אמר צרתה אסורה. ר' שמעון בן לקיש אמר, צרתה מותרת. אמר ר' אלעזר, חוזרתי בין על רבנן דהכא בין על רבנן דתמן, לא אשכחית בר נש דכוותי, אלא ר' שמעון בן לקיש, דו אמר צרתה מותרת. רב המנונא הוה יתיב קומי רב אדא בר אחוה, אמר צרתה מהו? אמר ליה, מותר. אמר רבא בר ממל, מסתברא כמאן דאמר צרתה מותרת. ברם כמאן דאמר צרתה אסורה **קשה. שממ"נ צריכה להיות מותרת. שהרי** צד שקנה בה מדרבנן, כנגדו התיר בצרתה, **שהרי בטל ממנה שם גרושת אחיו.** וצד שלא קנה בה, כנגדו התיר בצרה **שהרי אינה אשתו ואינה צרתה.** אמר ר' שמי, וכי יש מה נפשך בעריות? מהו כדון? כל יבמה שאין כולה לחוץ וכאן הרי יש צד שהיא אשתו מדרבנן, צד הקנוי שבה נידון משום ערוה, וערוה פוטרת צרתה. [דף עג עמוד ב]

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק יג הלכה ז

מתני': שני אחים נשואין לשתי יתומות קטנות. מת בעלה של אחת מהן, תצא משום אחות אשה. וכן שתי חרשות. גדולה וקטנה. מת בעלה של קטנה, תצא משום אחות אשה. מת בעלה של גדולה. ר' אליעזר אומר, מלמדין את הקטנה שתמאן בו. רבן גמליאל אומר, אם מיאנה, מיאנה. ואם לאו, תמתין עד שתגדיל, ותצא הלזו משום אחות אשה. ר' יהושע אומר, אי לו על אשתו, ואי לו על אשת אחיו. מוציא את אשתו בגט, ואת אשת אחיו בחליצה:

גמ': תנן שתי יתומות קטנות וכ"ו וכן שתי חרשות. מ"ט? כקניינה של זו, כן קניינה של זו. וכקניינה של זו, כן קניינה של זו. ולא תנינן במתניתין מה הדין בקטנה וחרשת אבל בבריתא תני. דתני ר' חיייה קטנה וחרשת. מת בעל הקטנה. בעל החרשת מוציאה בגט, והקטנה תמתין עד שתגדיל ותחלוץ. ותחלוץ מיד? לית יכיל בגין דרבי מאיר. דר' מאיר אמר, אין חולצין ואין מייבמין את הקטנה, שמא תמצא איילונית. תנן התם, מי שהיה נשוי לשתי יתומות קטנות או שתי חרשות ומת, ביאתה וחליצתה של אחת מהן פוטרת צרתה. ששתי הקטנות שוות בקניינן, וצד הפטור שבה יפטור את הצד הקנוי שבשניה וכן להפך והגמרא מעמידה את המשנה הזו כרבי מאיר [דף עג עמוד ב] ר' יודן בעי, כמה דאת אמר תמן, ויחלוץ צד הקנוי שבה ויפטור צרתה. משמע בנישואין דרבנן אף לר"מ חולצין לקטנה ולא חוששים שמא תמצא אילונית אף הכא, למה צריך להמתין שתגדיל? ויחלוץ צד הקנוי שבקטנה מיד? עד דאת מקשי ליה על דרבנן, קשייתה על דרבי אלעזר הרי לרבי אליעזר בגדולה וקטנה מלמדים את הקטנה שתמאן. ולמה כאן בקטנה וחרשת לא ילמדו אותה שתמאן ויכנוס צרתה? ליתני יכול למיקשי לה על דר' אליעזר, דר' אליעזר שמותי. ובית שמאי אומרים ממאנת בבעל אבל לא ביבם, והכא ביבם עסקינן. מת בעל החרשת. בעל הקטנה מוציאה בגט. והחרשת אסורה איסור עולם שהרי אין חליצה בחרשת. עבר ובא על החרשת, יוציא בגט והותרה. כההיא דאמר ר' הילא, מפני תקנתה שאף שעשה שלא כדון, רבנן לא גזרו כדי שלא תשאר אסורה לעולם. [דף עג עמוד א] תנן, רבן גמליאל אומר, אם מיאנה, מיאנה. ואם לאו, תמתין עד שתגדיל, ותצא הלזו משום אחות אשה. כיני מתניתא, והקטנה תמתין עד שתגדיל, ותגיע לפרקה ותינשא תבעל ותהיה אשתו מדאורייתא. אמר ר' אלעזר לית כאן תינשא, אלא תתארס. שלא חייב לבא עליה, אלא די אם יקדש אותה משתגדיל. אמר ר' יוחנן, זו דברי רבן גמליאל. דאמר המקדש אחות יבמתו, נפטרה יבמתו מן החליצה ומן היבום אף שקדמה זיקה. הוי ההיא דתנינן תמן, שומרת יבם שקידש אחיו את אחותה אומרים לו המתן עד שיעשה אחיך מעשה, דלא כרבן גמליאל. שלדעתו יכול לשאת מיד, ואן צורך להמתין. רבי חגי אמר קומי ר' זעירה, אמר מנחם בשם ר' יוחנן הלכה כר' אליעזר שאם מיאנה מיאנה. הרי רבי אליעזר אומר, מלמדין את הקטנה שתמאן בו, ואת אמר הכין שרק אם מיאנו

מיאנו? ר' זעירה ור' חייה אמרו בשם ר' יוחנן, הלכה כר' יהושע שאם מיאנה מיאנה. הרי ר' יהושע אומר, אי לו על אשתו ואי לו על אשת אחיו, ואת אמר הכין? ר' הילא ור' יוסי אמרו בשם ר' יוחנן, הלכה כרבן גמליאל. **ומודה** ר' יהושע לרבן גמליאל שאם מיאנה מיאנה. ואם לאו, תמתין עד שתגדיל. ואם לאו, מוציא את אשתו בגט ואת אשת אחיו בחליצה.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק יג הלכה ח

מתני': מי שהיה נשוי לשתי יתומות קטנות ומת. ביאתה או חליצתה של אחת מהן, פוטרת צרתה. וכן שתי חרשות. קטנה וחרשת. אין ביאת אחת מהן פוטרת צרתה:

גמ': מ"ט? כקניינה של זו כן קניינה של זו. וכקניינה של זו כן קניינה של זו. **תנן, קטנה וחרשת. אין ביאת אחת מהן פוטרת צרתה.** כיצד הוא עושה? **אמר** רב חייה בר אשי בשם רב, כונס את החרשת ומוציאה בגט. והקטנה תמתין עד שתגדיל ותחלוץ. ותחלוץ מיד? לית יכיל, בגין דרבי מאיר. דר' מאיר אמר, אין חולצין ולא מייבמין את הקטנה שמא תימצא איילונית. ואם בא על הקטנה, מוציאה בגט. והחרשת אסורה איסור עולם שאינה יכולה לחלוץ. עבר ובא על החרשת, מוציאה בגט, והותרה. אמר ר' הילא, מפני תקנתה. שאף שעשה שלא כדון, רבן לא גזרו כדי שלא תישאר אסורה לעולם ר' בון בר חייא בעי קומי ר' הילא, אם מפני תקנתה, כמה דתימר תמן, **כששתיהן קטנות או שתיהן חרשות**, יחלוץ צד הקנוי [נדף עד עמוד ב] שבה ויפטור צרתה. אמר אוף הכא ויחלוץ צד הקנוי שבקטנה, ויכניס את החרשת? אמר ליה, כן אמר ר' שמעון בן לקיש, לא מצינו שתי יבמות, אחת חולצת ואחת מתייבמת. ומצינו שתי יבמות אחת חולצת ואחת יוצאת בגט? אמר ליה, הוי כההיא מצאנו דבר כזה דתנין תמן, מאמר לזה וחלוץ לזה, הראשונה צריכה גט **הרי שמצינו חליצה לזו וגט לזו**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק יג הלכה ט

מתני': פיקחת וחרשת. ביאת הפיקחת, פוטרת את החרשת. אין ביאת החרשת, פוטרת את הפיקחת:

גמ': פיקחת וחרשת. ביאת הפיקחת, פוטרת את החרשת. אין ביאת החרשת, פוטרת את הפיקחת, אלא פוסלת את הפיקחת. **שאם בא על החרשת אסור ליבם את הפיקחת**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק יג הלכה י

מתני': גדולה וקטנה. ביאת הגדולה פוטרת את הקטנה, ואין ביאת הקטנה פוטרת את הגדולה:

גמ': גדולה וקטנה. ביאת גדולה, פוטרת את הקטנה. **ואין ביאת הקטנה**, פוטרת את הגדולה אלא פוסלת את הגדולה. **שאם בא על הקטנה אסור ליבם את הגדולה**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק יג הלכה יא

מתני': מי שהיה נשוי לשתי יתומות קטנות ומת. בא היבם על הראשונה, וחזר ובא על השנייה. או שבא אחיו על השנייה. לא פסל את הראשונה. וכן שתי חרשות. קטנה

וחרשת. בא היבם על הקטנה, וחזר ובא על החרשת. או שבא אחיו על החרשת. לא פסל את הקטנה. כיוון שקטנה או קנויה או אינה קנויה. וממ"נ אם קטנה קנויה, אין ביאת החרשת כלום. ואם קטנה אינה קנויה, הרי גם לראשון שמת לא הייתה קנויה והיא סתם פנויה. בא היבם על החרשת. וחזר ובא על הקטנה. או שבא אחיו על הקטנה. פסל את החרשת: שחרשת קנויה ומשירת, וקטנה או קנויה או אינה קנויה. ועל הצד שהיא קנויה פוסלת את החרשת

גמ': תנן, בא היבם על החרשת. וחזר ובא על הקטנה. או שבא אחיו על הקטנה. פסל את החרשת. אפילו לא בא על הקטנה, פוסל את החרשת. שהרי חרשת קנויה ומשירת, ואילו קטנה או קנויה או אינה קנויה. ועל הצד שהיא קנויה, חייב לחלוץ או ליבם אותה ולא את החרשת. שאילו לא בא על הקטנה ומתה, היה מותר בחרשת. ועכשיו שבא עליה, אפילו מתה, פסל את החרשת

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק יג הלכה יב

מתני': פיקחת וחרשת. בא היבם על הפיקחת, וחזר ובא על החרשת. או שבא אחיו על החרשת. לא פסל את הפיקחת. בא היבם על החרשת, וחזר ובא על הפיקחת. או שבא אחיו על הפיקחת. פסל את החרשת:

גמ': אפילו לא בא על הפיקחת, פוסל את החרשת. שהרי החרשת זה רק מדרבנן, וחייב לחלוץ או ליבם לפיקחת והחרשת אסורה לו. שאילו לא בא על הפיקחת ומתה, היה מותר בחרשת. ועכשיו שבא עליה, אפי' מתה פסל את החרשת

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק יג הלכה יג

מתני': גדולה וקטנה. בא היבם על הגדולה, וחזר ובא על הקטנה. או שבא אחיו על הקטנה. לא פסל את הגדולה. בא היבם על הקטנה, וחזר ובא על הגדולה. או שבא אחיו על הגדולה. פסל את הקטנה. ר' אלעזר אומר, מלמדין את הקטנה שתמאן בו:

גמ': אפילו לא בא על הגדולה, פסל את הקטנה. שהרי קטנה זה רק מדרבנן, וחייב לחלוץ או ליבם לגדולה והקטנה אסורה לו. שאילו לא בא על הגדולה ומתה, היה מותר בקטנה. ועכשיו שבא עליה, אפילו מתה, פסל את הקטנה. תנן, יבם קטן שבא על יבמה קטנה, יגדלו זה עם זה. לשעבר, הא בתחילה לא ייבם. מ"ט? רבי מנא אמר לה סתם, אמר ר' יצחק בריה דרבי חייה רובה בשם דרבי יוחנן, דר' מאיר היא. דר' מאיר אמר, אין חולצין ולא מייבמין את הקטנה, שמא תימצא איילונית

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק יג הלכה יד

מתני': יבם קטן שבא על יבמה קטנה, יגדלו זה עם זה. בא על יבמה גדולה, תגדלנו שאינו יכול לגרש. היבמה שאמרה בתוך שלשים יום [דף עה עמוד א] לא נבעלתי. כופין אותו שיחלוץ לה. לאחר שלשים יום. מבקשין ממנו שיחלוץ לה. בזמן שהוא מודה, אפילו לאחר שנים עשר חדש כופין אותו שיחלוץ לה. הנודרת הנייה מיבמה בחיי בעלה. כופין אותו עד שיחלוץ לה. לאחר מיתת בעלה. מבקשין ממנו שיחלוץ לה. אם נתכוונה לכך להפקיעה ממנו את היכולת ליבמה, אפילו בחיי בעלה, מבקשין ממנו שיחלוץ לה:

גמ': טענת בתולים, עד שלשים. יום דברי ר' מאיר. וחכמים אומרים, מיד. מה אנו קיימין? אם בשבעל, פשיטא שמיד. ואם בידוע שלא בעל, אפילו לאחר כמה. אלא כן אנו קיימין, בסתם. ר' מאיר

אמר, חזקה אדם מעמיד עצמו שלשים יום. ורבנין אמרין, אין אדם מעמיד אפילו יום אחד. ר' ירמיה בעי, מהו שיהא נאמן לומר על דר' מאיר העמדתי עצמי שלשים יום בשביל לעשות הוולד שתוקי. **האם כמו שנאמן להפסיד את אשתו כתובתה, כך נאמן לפסול את בנו שלא ירש אותו?** נישמענה מן הדא דתנן, היבמה שאמרה בתוך שלשים יום לא נבעלתי. כופין אותו שיחלוץ לה. לאחר שלשים יום, מבקשין ממנו לחלוץ לה. ואמר ר' אלעזר דר' מאיר היא. ואמר ר' אלעזר, לא שנו אלא אצלה, שהיא נאמנת על עצמה ואסורה לשוק אף שנתן לה גט עד שיחלוץ לה, הא אצל צרתה לא. כמה דתימר תמן, לא הכל ממנה לחוב לצרתה. אף הכא, לא הכל ממנו לחוב לבנו. כהדא, הוא אומר בעלתי והיא אומרת לא נבעלתי. אף על פי שחזר ואמר לא בעלתי. לא הכל ממנו. שכבר משעה הראשונה אמר בעלתי. אבל אם אמר משעה הראשונה לא בעלתי. **אף שחזקה אן אדם מעמיד עצמו שלשים יום, שניהן יכולין לעקור חזקה. תנן היבמה שאמרה בתוך שלשים יום לא נבעלתי. כופין אותו שיחלוץ לה.. חברייא בעיי, מה אנן קיימין? אם כמשנה הראשונה, שמענו שמותר ליבם ומצוות יבום קדמת למצוות חליצה** ולמה נאמר רק שיחלוץ. אם כמשנה אחרונה, שמענו שמותר לחלוץ, וכי שמענו שכופין? אמר רב הונא בשם רב, **לעולם כמשנה ראשונה, והב"ע שהיה הגט יוצא מתחת ידו לתוך ידה.** הוא אמר גט אשה שבא עליה קדם. והיא אומרת גט יבמה שלא בא עליה **וצריכה חליצה.** בתוך ל' יום, חזקה לא בעל, וכופין אותו שיחלוץ לה. לאחר ל' יום, מבקשין ממנו שיחלוץ. [דף עה עמוד ב] ר' יוסי בעי, לאחר שלשים יום, חזקה בעל והרי היא אשתו. ואת אמר מבקשין ממנו שיחלוץ? אלא כיני, אמר רב הונא בשם רב, והוא שיהא הגט יוצא מתוך ידו לתוך ידה. הוא אמר, גט אשה. והיא אומרת, גט יבמה. בתוך שלשים, חזקה לא בעל, כופין אותו שיחלוץ לה. לאחר שלשים יום, מבקשין ממנו שיחלוץ לה. כהדא, הוא אמר בעלתי. והיא אומרת לא נבעלתי. פשיטא דהוא מעלה לה מזונות שהרי הוא מודה שהיא אשתו. פשיטא שאינו יורשה **שהיא אינה מודה, והמוציא מחברו עליו הראיה.** לא צריכא דא אלא מהו שירש ניכסי אחיו? היא אומרת נבעלתי, והוא אומר לא בעלתי. פשיטא שאינו מעלה לה מזונות, פשיטא שאינו יורש ניכסי אחיו. לא צריכא דא אלא מהו שירשנה?

הדרן עלך פרק בית שמאי אומרים

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק יד הלכה א

מתני': חרש שנשא פיקחת, פיקח שנשא חרשת. אם רצה להוציא יוציא. אם רצה לקיים יקיים. כשם שהוא כונס ברמיזה, כך הוא מוציא ברמיזה. פיקח שנשא פיקחת ונתחרשה. אם רצה יוציא, ואם רצה יקיים. נשטתתה. לא יוציא. נתחרש או נשתטה, לא יוציא עולמית:

גמ': כיצד הוא עושה? רומז לאחר, והוא נותן לה גיטה. כשם שהוא רומז, כך הוא נרמז. מתניתא בשקידשה בכסף. אבל אם קידשה בבעילה, אינו יכול לגרש שקידושיו מעשה, וגירושיו אינו מעשה וחרש יש לו מעשה ואין לו מחשבה. ר' אלעזר שאל לר' יוחנן, אשתו של חרש ושל שוטה מהו? אמר ליה, אפילו אשם תלוי אין בה. ר' יעקב בר אחא אמר בשם רבי יוחנן, ור' הילא אמר בשם ר' אלעזר, אפילו אשם תלוי אין בה. מכיון דאת אמר אפילו אשם תלוי אין בה, אם בא אחר וקידשה נתפשו בה קידושין. ואם גירשה הפיקח, מותרת להינשא לראשון ואין זה מחזיר גרושתו שהרי לא גרש אותה ואינה נאסרת משום אשת איש שזינתה, שאן לו קידושין מהתורה. אבל אם גרשה החרש ונשאה לאחר וגרשה, אסורה לחזור לו. הדא היא דתני ר' חייה, אשתו של חרש שגירשה חרש, והלכה ונישאת לחרש או לפיקח. קורא אני עליה [דברים כד ד] לא יוכל בעלה הראשון אשר שלחה לשוב לקחתה. אשתו של פיקח, שגירשה והלכה ונישאת לחרש, קורא אני עליה, לא יוכל בעלה הראשון אשר שלחה. [דף עו עמוד א] אשתו של חרש, שהלך לו בעלה למדינת הים, ובאו ואמרה לה מת בעליך, והלכה ונישאת לחרש או לפיקח. ואחר כך בא בעלה, תצא מזה ומזה. אשתו של פיקח, שהלך בעלה למדינת הים. באו ואמרו לה, מת בעליך. והלכה ונישאת לחרש. ואחר כך בא הפיקח. היוינן סברין מימר, יוציא החרש, ויקיים הפיקח. ולא היא, עוד היא באילין קנסייא ותצא מזה ומזה. תנן,

נשתתתה לא יוציא. מ"ט? דבית ר' ינאי אמרי, חכמים תקנו שלא יגרש מפני גרירה שלא ינהגו בה מנהג הפקר. ר' זעירא ור' אילא תריהון אמרין, אפילו מדאוריתא אינה מגורשת מפני שאינה יכולה לשמור את גיטה. ר' נחמיה בר מר עוקבן בריה דרבי יוסי אמר, תלתא נ"מ איכא. עבר וגירש. מאן דאמר מפני גרירה, גירש. מאן דאמר שאינה יכולה לשמור את גיטה, אסור. יש לה בן ואב ואח. מאן דאמר מפני גרירה, אסור לגרש. מאן דאמר שאינה יכולה לשמור את גיטה, יש לה אב, כיכולה היא לשמור את גיטה ומותר לגרש. פעמים שוטה פעמים חלומה, מאן דאמר מפני גרירה, אסור. מאן דאמר שאינה יכולה לשמור את גיטה, יש לה עיתים ויכולה היא לשמור את גיטה.:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק יד הלכה ב

מתני': א"ר יוחנן בן נורי, וכי מפני מה האשה שנתחרשה יוצאת, והאיש המתחרש אינו מוציא? אמרו לו, לא דומה האיש המגרש, לאשה המתגרשת. שהאשה יוצאת לרצונה ושלא לרצונה. והאיש אינו מוציא אלא לרצונו. העיד ר' יוחנן בן גודגדא על החרשת שהשיאה אביה. שהיא יוצאה בגט אמרו לו. אף זו כיוצא בה:

גמ': תנן, העיד ר' יוחנן בן גודגדא על החרשת שהשיאה אביה. שהיא יוצאה בגט. אמרו לו. אף זו כיוצא בה. ר' חנניה בעא קומי רבי הילא, נראין הדברים שהשיאה אביה כשהיתה פיקחת שיש בה דעת, שבזמן הקידושין היתה ראויה לצאת בין לדעת בין שלא לדעת. אבל אם היתה חרשת שאין בה דעת, לצאת לא תצא אלא לדעת וכוון שאן לה, דעת לא תצא עולמית. ולא עידות היא? אז איך חכמים אומרים אף זו כיוצא בה. ומוסיפין על העדות אז אך אפשר ללמוד על אחת שהיתה חרשת מתחילה? ר' חנניה סבר מימר, שהעדות הייתה בפיקחת שהשיאה אביה ונתחרשה. ורבי יוסה סבר מימר שהעדות, בקטנה חרשת שהשיאה אביה ונתגרשה. תנן במשניות הבאות, שני אחים חרשים הנשואים לשתי אחיות חרשות וכו', אמר ר' יוחנן, לית כן על ראשה. אית כן על סופה שבראשה מדובר על שישה מצבים ובסיפה כשמפרטים אותם מוזכרים רק ארבעה מצבים. [דף עו עמוד ב] מה אית כן על ראשה? כשהיה חרש בעל החרשת, או פיקח בעל הפיקחת. אבל אם היה חרש בעל הפיקחת, או פיקח בעל חרשת. הדא היא דלא דתנין, דבתר דבתרה בסיפא של הסיפא

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק יד הלכה ג

מתני': שני אחים חרשים, נשואים לשתי אחיות פקחות. או לשתי אחיות, אחת חרשת ואחת פיקחת. או שתי אחיות חרשות, נשואות לשני אחין פקחין. לשני אחין חרשין. לשני אחין אחד חרש ואחד פיקח. הרי אילו פטורין מן החליצה ומן הייבום. אם היו נכריות, יכנוסו. אם רצו להוציא, יוצאו. שני אחין, אחד חרש ואחד פיקח, נשואין לשתי אחיות פיקחות. מת חרש בעל פיקחת. מה יעשה פיקח בעל פיקחת? תצא משום אחות אשה. מת פיקח בעל פיקחת. מה יעשה חרש בעל פיקחת? מוציא את אשתו בגט, ואשת אחיו אסורה לעולם:

גמ': תנן, שני אחין, אחד חרש ואחד פיקח, נשואין לשתי אחיות פיקחות. מת חרש בעל פיקחת. מה יעשה פיקח בעל פיקחת? תצא משום אחות אשה. צרתה מהו? האם היא כצרת ערוה ופטורה, או שכיוון שאינה ערוה מהתורה שהרי אין נשואים לחרש תהיה מותרת לו? נישמענה מן הדא דתנן, בתו פיקחת נשואה לאחיו חרש. צרתה פטורה מן החליצה ומן הייבום. מכאן שאף צרת ערוה מדרבנן אסורה ליבם

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק יד הלכה ד

מתני': שני אחים פקחין, נשואין לשתי אחיות. אחת חרשת ואחת פיקחת. מת פיקח בעל חרשת, מה יעשה פקח בעל פיקחת? תצא משום אחות אשה. מת פיקח בעל פיקחת. מה יעשה פקח בעל חרשת? מוציא את אשתו בגט, ואת אשת אחיו בחליצה:

גמ': תנן, מת פיקח בעל חרשת, מה יעשה פקח בעל פיקחת? תצא משום אחות אשה. צרתה מהו האם היא כצרת ערוה ופטורה, או שכיוון שאינה ערוה מהתורה שהרי אין נשואים לחרשת תהיה מותרת לו? . נישמענה מן הדא דתנן, בתו חרשת נשואה לאחיו פיקח צרתה חולצת ולא מתייבמת. מכאן שאף צרת ערוה מדרבנן אסורה ליבם אבל צריכה חליצה אם היא פיקחת שהיא דאוריתא

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק יד הלכה ה

מתני': שני אחים, אחד חרש ואחד פיקח. נשואין לשתי אחיות, אחת חרשת ואחת פיקחת. מת חרש בעל חרשת. מה יעשה פיקח בעל פיקחת? תצא משום אחות אשה. מת פיקח בעל פיקחת, מה יעשה חרש בעל חרשת? מוציא את אשתו בגט, ואשת אחיו אסורה לעולם:

גמ': תנן, מת חרש בעל חרשת. מה יעשה פיקח בעל פיקחת? תצא משום אחות אשה. צרתה מהו האם היא כצרת ערוה ופטורה, או שכיוון שאינה ערוה מהתורה שהרי אין נשואים לחרשת תהיה מותרת לו? . נישמענה מן הדא דתנן, בתו חרשת נשואה לאחיו חרש. צרתה פטורה מן החליצה ומן הייבום

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק יד הלכה ו

מתני': שני אחין, אחד חרש ואחד פיקח. נשואין לשתי נכריות פקחות. מת חרש בעל פיקחת. מה יעשה פיקח בעל פיקחת? או חולץ או מייבם. מת פיקח בעל פיקחת, מה יעשה חרש בעל פיקחת? כונס ואינו מוציא לעולם:

גמ': פיקחת שנשואה לחרש מהו שתאכל בתרומה? . נישמענה מן הדא דתנן, בת ישראל פיקחת שנישאת לכהן חרש, אינה אוכלת בתרומה. מת ונפלה לפני היבם. אם היה פיקח, אוכלת. חרש, אינה אוכלת

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק יד הלכה ז

מתני': שני אחין פקחין נשואין לשתי נכריות, אחת חרשת ואחת פיקחת. מת פיקח בעל חרשת. מה יעשה פיקח בעל פיקחת? כונס. אם רצה להוציא יוציא. מת פיקח בעל פיקחת. מה יעשה פיקח בעל חרשת? או חולץ או מייבם. [דף עז עמוד א] שני אחין, אחד חרש ואחד פיקח, נשואין לשתי נכריות, אחת חרשת ואחת פיקחת. מת חרש בעל חרשת. מה יעשה פיקח בעל פיקחת? כונס, אם רצה להוציא יוציא. מת פיקח בעל פיקחת. מה יעשה חרש בעל חרשת? כונס ואינו מוציא לעולם:

גמ': פיקחת הנשואה לכהן פיקח, ומת ונפלה לפני אחיו חרש, מהו שתאכל בתרומה? האם כיון שאכלה לפני כן תאכל גם עכשיו, כי אוכלת מחמת הכהן הפיקח. או כיון שעכשיו היא אשת חרש, לא תאכל? . נישמענה מן הדא דתנן, בת ישראל פיקחת שנתארסה לכהן פיקח, ולא הספיק לכונסה לחופה של נישואין, עד שנתחרש הוא או

עד שנתחרשה היא. אינה אוכלת בתרומה. מת ונפלה לפני היבם, ואפילו חרש אוכלת. בזה ייפה כח היבם, מכח הבעל. שהיבם חרש מאכיל. והבעל חרש ואינו מאכיל

הדרן עלך פרק חרש שנשא פיקחת

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק טו הלכה א

מתני': האשה שהלכה היא ובעלה למדינת הים. שלום בינו ובינה, ושלום בעולם. באה ואמרה מת בעלה, תינשא. מת בעלה, תתיבם. שלום בינו לבינה, ומלחמה בעולם. אין שלום בינו לבינה, ושלום בעולם. באת ואמרה מת בעלי, אינה נאמנת. רבי יודה אומר, לעולם אינה נאמנת, אלא אם כן באת בוכה ובגדיה קרועים. אמרו לו, אחת זו ואחת זו תינשא:

גמ': כמה דאת אמר, אם יש עדים שהיא אשת איש, והיא אומרת גרושה אני, אינה נאמנת. ואמר אף הכא כן, ואך מאמינים להתירה על פי עדותה? שנייא היא בעידי מיתה, מאחר שאם יבוא הוא מכחיש. ותהא נאמנת לומר מת יבמי? וכי תימא הכא נמי, לית יכיל דתנינן, שאין האשה נאמנת לומר מת יבמי שתינשא. ולא מתה אחותי שתיכנס לביתה. אמר רבי אבא, בעלה שנישאת לו לרצונה, נאמנת. יבמה שנפלה לו על כרחה, אינה נאמנת. ר' הושעיה בעי, הגע עצמך שנישאת לו על כרחה, מעתה לא תהא נאמנת? מה שאמרנו שהאשה נאמנת לאמר מת בעלי, לא סוף דבר כמשנה האחרונה, שהקלו שעד אחד מתירה. אלא אפילו כמשנה הראשונה שאין עד אחד מתירה, היא מותרת עצמה. מה בינה לעד אחד? עד אחד חשוד לקלקלה, והיא אינה חשודה לקלקל את עצמה. תנן, שלום בינו לבינה, ומלחמה בעולם. אין שלום בינו לבינה, ושלום בעולם. באת ואמרה מת בעלי, אינה נאמנת. עד אחד מהו שיהא נאמן בשעת מלחמה? נישמענה מן הדא דתנן, חד בר נש ביומוי דרבי. אמרו ליה, הן ההוא פלן? אמר לון, ואילו הוויין בחיין, לא הוון מיייתי? רואים שהוא אמר בדדמי. אמר רבי ירמיה בשם ר' חנינה, בא מעשה לפני רבי [דף עז עמוד ב] ואמר, מאן דנישאת בעדותו, נישאת. מאן דלא נישאת לא נישאת. אמר רבי אייבו בר נגרי, בשעת מלחמה הוות. הדא אמרה, שעד אחד נאמן בשעת מלחמה. שרק בגלל שהוא הודה שהוא לא באמת יודע שהם מתו, אינו נאמן מכאן ולהבא. אבל אחרת היה נאמן. מה בין שלום לעולם, לבין מלחמה לעולם? מלחמה בעולם, סבורה בו שמת ולא מת. עד כדון כשהיתה מלחמה בצפון, ובאת מן הצפון בדרום ובאת מן הדרום. היתה מלחמה בצפון, וידענו שבאת מן הדרום, והיא אומרת מן הצפון באתי. האם נאמין לה במיגו שיכלה להגיד מן הדרום באתי שנאמנת, ואף כשאמרה מן הצפון נאמין לה, ומשני נאמנת אבל לא בגלל מיגו, אלא אני אומר מן הדרום באת. והיא אומרת מן הצפון באתי, סבורה להתיר את עצמה שחשבה שאם תגיד שבאה מאזור מלחמה יאמינו לה יותר. הייתה מלחמה בעולם והיא אמרה על מיטתו מת. אינה נאמנת, אני אומר למלחמה הלך. ומה שאמרה, על מיטתו מת, סבורה להתיר את עצמה כיוון שהיא יודעת שאם תאמר שמת במלחמה לא יאמינו לה. תנן, אין שלום בינו לבינה, ושלום בעולם. באת ואמרה מת בעלי, אינה נאמנת. אי זו היא קטטה? אמר רבי אבא בשם רב חייה בר אשי, אומרת לא קידשתני ולא גרשתני ולא הייתי אשתך מימיי, אין זה קטטה כי היא יודעת שכולם יודעים שזה לא נכון, והיא סתם אומרת מתוך כעס אבל אין כוונתה לשקר כדי להשתחרר ממנו. קידשתני וגרשתני אלא שלא נתת לי כתובתי, הרי זה קטטה שכיוון שהיא מתחילה לשקר, היא גם תשקר ותעיד שהוא מת. אמרה רבי אבא קומי ר' חייה בר אבא, אמר ליה, הלאוי בני. אלא אפילו היא תובעת בודאי להתגרש, כבר היא חשודה לשקר ואינה נאמנת. תנן, רבי יהודה אומר, לעולם אינה נאמנת, אלא אם כן באה בוכה ובגדיה קרועים. מתיבין לרבי יהודה, הגע עצמך שבאו שני נשים של אותו אדם, והיתה אחת בוכה ואחת שאינה בוכה. לזו את אוסר ולזו את מתיר? התיב ר' חנניה חברון דרבנין, מי אמר שהיא בוכה על בעלה שמת, הגע עצמך שיצא בנה למדינת הים ומת שם, אני אומר שמא היא מזכרת ובוכה על בנה ולא על בעלה.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק טו הלכה ב

מתני': בית הלל אומרים, לא שמענו אלא בבאה מן הקציר בלבד. אמרו להן בית שמאי, אחד הבאה מן הקציר, ואחד הבאה מן הזיתים, ואחד הבאה ממדינת הים. לא דיברו בקציר אלא בהווה. חזרו בית הלל להורות כדברי בית שמאי:

גמ': אמרו להן בית שמאי, והלא כל השנה כולה קציר. הא באי זה צד? יצא קציר שעורים, ונכנס קציר חטים. יצא קציר ונכנס בציר. יצא בציר ונכנס מסיק. נמצאת כל השנה כולה קציר. וקיימו את דבריהן. ולמה ב"ה אמרו קציר? אמר ר' מנא, דאונסה שכיח. שאין החמה קופחת על ראשו של אדם אלא בשעת הקציר. הדא היא דכתיב [מלכים ב ד יח - כ] ויגדל הילד ויהי היום ויצא אל אביו אל הקוצרים, ויאמר אל אביו ראשי ראשי, ויאמר אל הנער שאהו אל אמו. וישאהו ויביאהו אל אמו וישב על ברכיה עד הצהרים וימת. ורבנן אמרי, דריחשא נחשים שכיח. אמר רבי יוסי בי רבי בון כתיב[תהילים קמ ח] סכותה לראשי ביום נשק. [דף עח עמוד א] ביום שהקיץ נושק את החורף. שבמעבר בן העונות שכיח מחלות דבר אחר ביום נשק. זה נשקו של גוג. דבר אחר, ביום ששני עולמות נושקין זה את זה, העולם הזה יוציא והעולם הבא נכנס היינו ביום המוות

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק טו הלכה ג

מתני': בית שמאי אומרים, תינשא ותיטול כתובה. ובית הלל אומרים, תינשא ולא תיטול כתובה. אמרו להו בית שמאי, היתרתם את הערוה החמורה, ולא תתירו את הממון הקל? אמרו להן בית הלל, מצינו שאין האחין נכנסין לנחלה על פיה. אמרו להן בית שמאי, והלא מספר כתובתה נלמוד. שהוא כותב לה, שאם תינשאי לאחר תיטלי מה שכתוב לך. חזרו בית הלל להורות כדברי בית שמאי:

גמ': בנות מהו שייכנסו למזונות על פיה? בית שמאי עבדין כתובה מדרש כמו פסוק שניתן לדרשה ולכן פסקו לפי הלשון שבני אדם הורגלו לכתוב בשטרות. דבית שמאי דרשין מספר כתובתה נלמוד. שהוא כותב לה, שאם תינשאי לאחר תיטלי מה שכתוב לך. חזרו ב"ה להורות כדברי ב"ש. אף בית הלל עבדין כתובה מדרש. דדרש הלל הזקן לשון הדייט היו כותבין באלכסנדריאה. שהיה אחד מהן מקדש אשה וחבירו חוטפה מן השוק. וכשבא מעשה לפני חכמים, ביקשו לעשותן ממזרים. אמר להן הילל הזקן הוציאו כתובת אימותיהן. והוציאו כתובת אימותיהן. ומצאו כתוב בהן, לכשתכנסו לביתי תהוין לי לאנתו כדת משה ויהודאי. רבי אלעזר בן עזריה עבד כתובה מדרש. דדרש רבי אלעזר בן עזריה הבנים יירשו והבנות יזונו. מה הבנים אינן יורשין אלא לאחר מיתת אביהן. אף הבנות אינן ניזונות אלא לאחר מיתת אביהן. ר' מאיר עבד כתובה מדרש. דאמר רבי מאיר, המקבל שדה מחבירו, שמין אותה כמה היא ראויה לעשות ונותנין לו. שהוא כותב לו, אם אוביר ולא אעביד אשלם במיטבא. רבי יודה עבד כתובה מדרש. תני בשם רבי יודה, מביא הוא אדם על ידי אשתו כל קרבן שהיא חייבת. אפילו אכלה חלב אפילו חיללה את השבת. וכן היה רבי יודה אומר, פוטר גרש, אינו חייב בה. שכן כשפורע כתובתה, בשובר היא כותבת לו, ואוחרן אני פוטר אותך מכל אחריות די' אתיין לך מן קדמת דנא. ר' יוסי עבד כתובה מדרש. דרש רבי יוסי, מקום שנהגו לעשות כתובה מלוה שהכתובה נכתבה כשטר חוב, גובה את הכל. מקום שנהגו לכפול מה שהכניסה לו כדי לעשות רושם, אינה גובה אלא מחצה. אבל אם כתבו שהוא חייב לה, גובה הכל רבי אלעזר אמר, אין אדם רשאי ליקח לו בהמה חיה ועוף, אלא אם כן התקין להן מזונות כשם שלא ישא אשה אלא אם יש לו במה לפרנסה, שכן כותב לה בכתובה הוי לי לאינתו ואנא אפלח ואוקיר וכו'. כך לא יקח חיה ועוף אלא יהיה לו ממה לפרנסם. ר' יהושע בן קרחה עבד כתובה מדרש. דאמר רבי יהושע בן קרחה, המלוה את חבירו, לא ימשכנו יותר על חובו. [דף עח עמוד ב] שכשמשלם הלוח את החוב והמלוה מחזיר לו את המשכון, הוא כותב לו, תשלמתה מן ניכסי די' אתיין לידי דאקנה לקבל דנה יהיה כל תשלומין ששילמתה לי, ליפרע ממני דמי משכון זה שבא לידי

ושמקנה לי מזה. ואם משכנו יותר על חובו, נמצא כמשלם ריבית שזיכה אותו במשכון יקר מהחוב. רב חונה עבד כתובה מדרש. דרש רב חונה, הבנים יירשו והבנות ייזונו. מה הבנים יורשין מן המטלטלין. אף הבנות ניזונות מן המטלטלין. שמואל אמר, אין הבנות ניזונות מן המטלטלין. מתניתא מסייעא לשמואל דתנן, בן נוקבן דיהוון ליכי מינאי, יהוויין יתבן בביתי ומיתזנן מניכסיי. ותני עלה, ממקרקעי ולא ממטלטלי. אמר רבי אבא בר זבדא, אתיא דרב הונא כרבי, ורבי שמואל כרבי שמעון בן אלעזר. דתני, אחד נכסים שיש להן אחריות ואחד נכסים שאין להן אחריות, נפרעין מהן למזון האשה והבנות, דברי רבי. ר' שמעון בן אלעזר אומר, נכסים שיש להן אחריות, הבנים מוציאין מן הבנים אם הגדולים החזיקו באים הקטנים ומוציאים מהם, והבנות מן הבנות, והבנים מן הבנות אם הבנות החזיקו כשהיה נכסים מועטים. ושאין להן אחריות, הבנים מוציאין מן הבנות, ואין הבנות מוציאין מן הבנים שאין גובין למזון הבנות ממטלטלים. אמרין, חזר בה רב הונא ממה שאמר שבנות ניזונות ממטלטלים. אמרין יאות, ירושת הבנים דבר תורה, ומזון הבנות מדבריהן. ודבריהן עוקרין דבר תורה? ומה שכתוב בכתובה הבנים ירשו והבנות יזונו, אין הכוונה כמו שהוא הבין בתחילה לירושא סתם, וכיוון שהבנים יורשים גם מטלטלי, גם הבנות ניזונות ממטלטלים. שירושא זו התורה ואינה מתנאי כתובה. אלא בכסף כתובת אמן פליגין ירושת כתובת בנין דכרין שזה מתנאי כתובה. וכסף כתובת אמן. לא מקרקע הוא? אף הבנות אינם ניזונות אלא מקרקע. היורד לניכסי אשתו, ונתן עיניו בה לגרשה, וקפץ ותלש מן הקרקע, הרי זה זריז ונשכר. היורד לניכסי שבויין, ושמע עליהן שהן ממשמשין ובאין וקפץ ותלש מן הקרקע, הרי זה זריז ונשכר. ואילו הן ניכסי שבויים, כל שהלך אביו או אחיו או אחד מכל המורישין אותו למדינת הים, ושמע עליהן שמת וירד לו לנחלה. אבל ניכסי נטושין, מוציאין אותה מידו. ואילו הן ניכסי נטושין, כל שהלך אביו או אחיו או אחד מכל המורישין אותו למדינת הים, ולא שמע עליהן שמתו, וירד לו לנחלה. אמר רבן שמעון בן גמליאל, שמעתי הוא שבויין הוא נטושין. אבל ניכסי נטושין, מוציאין מידו. ואילו הן ניכסי נטושין, כל שהלך אביו או אחיו או אחד מכל המורישין אותו כאן, ואין ידוע איכן הוא. שמואל אמר, שבוי, זה שיצא שלא לדעת. שאני אומר שאילו יצא לדעת, היה מצווה. לכן מורידים את הקרוב לנכסיו. נטושים מוציאין אותה מידו, שנטוש, זה שיצא לדעת. ולא מורידים אותו לנכסיו, תדע לך, שעילה היה רוצה להבריחו מנכסיו. שהרי לדעת יצא ולא ציוהו. כנראה שהוא לא מעוניין שירד זה לנכסיו ר' אחא ר' אבא ורב יהודה אמרו בשם שמואל, המטלטלים אין בהן משום ניכסי נטושין ומורידים לתוכן קרובים. אמר רבי יעקב בר אחא בשם רב יהודה, קמה עומדת להיקצר, וגפנים עומדות להיבצר, כמטלטלין הן. רב ששת שאל [דף עט עמוד א] אילין דיקליא דבבל דלא צריכין מרכבא שאן צורך להתעסק ולהרכיב אותם אלא מאליהם הם גודלים. לא מסתברא מיעבדין כקמה עומדת להיקצר וגפנים עומדות להיבצר?

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק טו הלכה ד

מתני': הכל נאמנין להעידה. חוץ מחמותה, ובת חמותה, וצרתה, ויבמתה, ובת בעלה. מה בין גט למיתה? שהכתב מוכיח. עד אחד אמר מת, ונישאת. ובא אחר ואמר לא מת, הרי זה לא תצא. עד אמר מת, ושנים אומרים לא מת. אף על פי שנישאת תצא. שנים אומרים מת, ועד אחד אמר לא מת. אף על פי שלא נישאת תינשא:

גמ': תנן, הכל נאמנין להעידה. חוץ מחמותה, ובת חמותה, וצרתה, ויבמתה, ובת בעלה. תני, כשם שאין נאמנות עליה, כך היא אינה נאמנת עליהן. בן חמותה כבת חמותה. בן בעלה כבת בעלה. צרתה, אפילו נשואה לאחר. יבמתו, אפילו אחותה. אמר רבי יוסי, מתניתא אמרה שלא עשו זכרים כנקיבות. דתנינן תמן, שאין האשה נאמנת לומר מת יבמי שתינשא. ולא מתה אחותי שתיכנס לביתה. ואן האיש נאמן לומר מת אחי שאיבם את אשתו. משמע שאן נאמן רק מפני שאין לה בנים שחוששים שמא עיניו נתן בה. אבל אם יש לה בנים שאסורה לו נאמן. מכאן שבן חמותה נאמן ולא נחשדו הזכרים כנקבות. תנן, מה בין גט למיתה? שהכתב מוכיח. וכי הכתוב לבד מוכיח? ולא מפיה מאמינין אותה? הרי אילו לא אמרה בפניי נכתב ובפניי נחתם, אף את שמא מתירה להינשא? רבי יוסי כההיא דאמר רבי בון, ששאלה הגמרא מה מועיל שהשליח אומר בפני נכתב ובפני נחתם, נחשוש שמא הבעל החתים עדים פסולים? ואמר רבי בון, שהבעל אינו חשוד לקללה בידי

שמים. ורק בבית דין חשוד לקלקלה לטעון מזויף כדי שתשאר עגונה. וכשתקנו שצריך שהשליח יעיד שבפניו נכתב ובפניו נחתם, ואז אין הבעל נאמן לפסול את הגט. מתוך שהוא יודע שאם בא ועירער, עירעורו בטל. אף הוא מחתמו בעדים כשירים, שלא להכשילה אם ידחה ערעורו שאינו רוצה לקלקלה בידי שמים. אף הכא. מתוך שהיא יודעת שלא עשו בה דבריה אצל חבירתה כלום וגם אם הבעל יבא אינו יכול לערער, אף היא אומרת אמת. אבל אינה נאמנת לאמר מת בעלי. שחוששים שמא שיקרה כדי לקלקל את צרתה שתלך ותנשא, וכשיחזור הבעל חי תהיה אסורה לו. פיסקא: תנן, עד אחד אמר מת, ונישאת. ובא אחר ואמר לא מת, הרי זה לא תצא. מפני שאמר משנישאת. [דף עט עמוד ב] הא אם אמר עד שלא נישאת, ונישאת, תצא. אמר ר' יוחנן, זו דברי רבי מנחם בי רבי יוסי. אבל לדברי חכמים, בין אמר משנישאת, בין שאמר עד שלא נישאת, לא תינשא. ואם נישאת לא תצא. אמר רב נחמן בר יעקב בשם רב, נישאת על פי שני עדים. אפילו אתא, אמרין לה, לית את אולי אתה אדם אחר. רבי שמואל בר רב יצחק בעי, הגע עצמך שהוא אדם מסויים כגון אימי שהכל מכירין אותו? אמר רבי יוסי בי ר' בון, ולית בר נש דמי לרבי אמי? אתא עובדא היה מקרה כזה קומי דרבנן דתמן אמרין ליה, לית את הינו. קם אבא בר אבא ולחש לה גו אודנה. ואמר לה בחיך, הב לה גט מספק. קמו תלמידי דרב ומחונייה היכו אותו על שחלק על רב שאמר שאינו נאמן לאמר שהוא הבעל. אמרי, ערקתא יקד הרצועה שהיכו אותו בה נשרפה, וספסלה יקד. שמואל אמר, תמן הוינא, ולא ערקתא יקדת, ולא ספסלה יקדת, אלא אבא הוא דלקה וקם והלך לה. אתא עובדא קומי רבי אימי, א"ל לבעל השני, אין ברי דהיא שריא לך מדינא. אלא תהא יודע דבניה דההוא גברא, ממזירא קומי שמייא היינו שידי שמים לא יצאתה כי אולי הוא דובר אמת. והוה רבי זעירא מקלס ליה, דו מקים מילתא על בררא

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק טו הלכה ה

מתני': אחת אומרת מת, ואחת אומרת לא מת. זו שאמרה מת, תינשא ותיטול כתובה. וזו שאמרה לא מת, לא תינשא ולא תיטול כתובה. אחת אומרת מת, ואחת אומרת נהרג. ר' מאיר אומר, הואיל והן מכחישות זו את זו, הרי אילו לא ינשאו. ר' יודה ור' שמעון אמרו, זו וזו מודות שאינו קיים, הרי אילו ינשאו:

גמ': אמר רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן, ורבי הילא אמר בשם רבי אלעזר, מודה רבי מאיר בראשונה אחת אומרת מת, ואחת אומרת לא מת שאף שמכחישות זו את זו, זו שאמרה מת תנשא. אשכח תני, עוד הוא במחלוקת. מה בין שנייה מה בין ראשונה? ראשונה כשמעידה שלא מת, באה להכחיש צרתה שאמרה שמת. לא עשו בה דבר זה אצל חבירתה כלום. שחכמים פסלו צרה לעדות לחברתה. א"ר אלעזר [דף פ עמוד א] מודים ר' יודה ור' שמעון בעדים שאם עד אחד אומר מת ואחד אומר נהרג ובאו שניהן בבת אחת שאינן נאמנין. מה בין עדים מה בין צרה? לא עשו דברי צרה אצל חברתה כלום, דאמרינן לקלקלה קמכוונת שלא תנשא, משא"כ בעדים. אמר ר' יוחנן אילו אמרה רבי אלעזר, ממני שמעה ואמרה. תמן תנינן, מי שהיו שתי כיתי עדים מעידות אותו. אלו מעידין אותו שנזר שתיים של שלושים יום. ואלו מעידין אותו שנזר חמש. ב"ש אומרים כיון שמכחישות זו את זו בטלה העדות. וב"ה אומרים שתיים בכלל חמש. רב אמר, בכלל נחלקו, שכת אחת אומרת, נזר שתיים, וכת שניה אומרת, נזר חמש. אבל בפרט, כשכת אחת אומרת נזר נזירות אחת ונזירות שניה, והכת השניה אומרת מיד אחריהם שלישיית רביעית וחמישית, כל עמא מודיי שיש בכלל חמש שתיים, ויהא נזיר שתיים. אמר רבי יוחנן, במונה נחלקו. אבל בכלל, כל עמא מודיי שנחלקת העדות, ואין כאן נזירות. והידינו כלל והידינו מונה? כלל ההן אמר תרתי וההן אמר חמש. מונה ההן אמר חדא תרתי. וההן אמר תלת ארבע וחמש. רב אמר הכחיש עדות בתוך עדות, לא בטלה העדות הגמרא תביא דוגמא. ר' יוחנן אמר הכחיש עדות בתוך עדות, בטלה העדות. הכחיש עדות לאחר עדות לא בטלה העדות לדברי הכל. רבי יוחנן כדעתיה, דר' אבא ור' חייא אמרו בשם ר' יוחנן, הוחזק המונה, כגון שיש עדים שראו את המלוה סופר כסף ליד הלוח, זה אמר מן הכיס מנה. וזה אומר מן הצרור מנה. זהו הכחיש עדות בתוך עדות. ואף רב מודה שבטלה העדות

שהרי אין כאן עדות של שני עדים. מה פליגין? כשהיו שתי כיתי עדים. אילו אומרים, מן הכיס מנה, ואילו אומרים מן הצרור מנה, שזה הכחיש עדות בתוך עדות שלרבי יוחנן בטל העדות, וכרב לא בטלה העדות שכת אחת אומרת אמת וממ"נ חייב. אילו אומרים בתוך חיקו מנה הלוה את הכסף שקיבל אחר ההלואה, ואילו אומרים בתוך פונדתו מנה. דברי הכל, זה הכחיש העדות לאחר עדות, ולא בטלה עדות. זה אמר במקל הרגו, וזה אמר בסייף הרגו. הכחיש עדות בתוך עדות בטלה העדות. ואף רב מודה שבטלה עדות. מה פליגין? כשהיו שתי כתי עדים. אלו אומרים במקל הרגו, ואילו אומרים בסייף הרגו, שזה הכחיש עדות בתוך עדות, שלרבי יוחנן בטלה העדות. ולרב לא בטלה העדות. אילו אומרים לדרום פנה אחר שרצח, ואילו אומרים לצפון פנה. ד"ה זה הכחיש עדות לאחר עדות ולא בטלה העדות. חייליה דרב מן הדא דתנן, אשה אחת אומרת מת, וצרתה אומרת נהרג. ר"מ אומר. הואיל והן מכחישות זו את זו, לא ינשאו. ר' יודה ור"ש אומרים, הואיל וזו מזו מודות שאינו קיים, הרי אלו ינשאו. וקי"ל דהלכה כר' יודה ור' שמעון. ואף שבהכחיש עדות בתוך עדות רב אומר שלא בטלה עדות רק במקרה של שני כיתי עדים, הא נמי כב' כיתי עדים דמי. שהרי האמינה התורה בעדות זו אפילו עד אחד ואפילו אשה. א"כ הרי זה בב' כתי עדים. ולא שמיע דאמר רבי אלעזר, מודה ר' יודה ור' שמעון בשני כתות עדים, שאם כת אחת אומרת נהרג ואחת אומרת מת עדותן בטלה?. מה בין עדים מה בין צרה? לא עשו דברי צרה אצל חברתה כלום דאמרינן לקלקלה קמכוונת שלא תנשא משא"כ בעדים. מתניתא פליגא על רב דתנן, אחד חקירות ואחד בדיקות. בזמן שהן מכחישין זה את זה, עדותן בטילה. אמר רבי מנא, פתר לה רב, שעד אחד מכחיש עד שני באותה כת. א"ר אבון, ואפילו תימר כת בכת, שנייא היא בדיני נפשות דכתיב [דף פ עמוד ב] [דברים טז כ] צדק צדק תרדוף

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק טו הלכה ו

מתני': עד אמר מת, ועד אמר לא מת. אשה אמרה מת, ואשה אומרת לא מת. הרי זו לא תינשא:

גמ': אמר גידל בר בנימין בשם רב, בכל מקום שהכשירו עדות אשה כאיש, האיש מכחיש את האשה. אם כך ניתני עד אומר מת, ואשה אומרת לא מת. אשה אומרת מת, ועד אומר לא מת?. תני דבית רבי כן. תני בשם ר' נחמיה, הולכין אחר רוב העדות. היך עבידה? שתי נשים ואשה אחת, עשו אותן כשני עדים ועד אחד. הדא את אמר באשה ונשים. אבל אם היו מאה נשים ועד אחד, כעד בעד אינון

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק טו הלכה ז

מתני': האשה שהלכה היא ובעלה למדינת הים. באת ואמרה מת בעלי, תינשא ותיטול כתובה. וצרתה אסורה. היתה בת ישראל לכהן, תאכל בתרומה, דברי ר' טרפון. ר' עקיבה אומר, אן זה דרך מוציאתה מידי עבירה, עד שתהא אסורה להינשא ואסורה מלוכל בתרומה:

גמ': מ"ט צרתה אסורה? חשודה היא לקלקל עצמה כדי לקלקל צרתה. מעתה אפילו על עצמה לא תהא נאמנת? מתוך שהיא יודעת שלא עשו דבריה אצל חברתה כלום, אף היא אומרת אמת. מעתה, אפילו על צרתה תהא נאמנת?. אמר רבי הילא, חוזר לקילקול הראשון, חשודה היא לקלקל עצמה כדי לקלקל צרתה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק טו הלכה ח

מתני': אמרה מת בעלי ואחר כך מת חמי. תינשא ותיטול כתובה, וחמותה אסורה. היתה בת ישראל לכהן, תאכל בתרומה דברי ר' טרפון. רבי עקיבה אומר, אן זו דרך מוציאתה מידי עבירה, עד שתהא אסורה להינשא ואסורה מלוכל בתרומה:

גמ': ותהא נאמנת לומר מת חמי? לא כן סברין מימר, כשם שאין נאמנות עליה, כך היא אינה נאמנת עליה? **והרי כשמת בעלה אין הוא עוד חמיה ותהיה נאמנת.** [דף פא עמוד א] אמר רבי חנינה תיפטר שהיה חמיה **כאן** וכיוון שגרו קרוב מלבד השנאה של חמותה על שהיא אוכלת את נכסי בנה שנאה שבטלה בנות הבן **סיימה** שונאת את חמותה בגלל שגרה לידה וסבלה ממנה אולי היא רוצה לנקום בחמותה על העבר

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק טו הלכה ט

מתני': קידש אחת מחמש נשים ואין ידוע אי זו קידש. וכל אחת ואחת אומרת אותי קידש. נותן גט לכל אחת ואחת, וכתובה ביניהן ומסתלק, דברי רבי טרפון. ר' עקיבה אומר, אי זו דרך מוציאתו מידי עבירה, עד שיתן גט וכתובה לכל אחת ואחת. גזל אחד מחמשה ואין ידוע אי זה מהן גזל. וכל אחד ואחד אומר אותי גזל. מניח את הגזילה ביניהן ומסתלק, דברי ר' טרפון. רבי עקיבה אומר, אין זו דרך מוציאתו מידי עבירה, עד שישלם גזילה לכל אחד ואחד:

גמ': אמר רבי אסי, מתניתין דר' עקיבה **ודלא** כרבי טרפון. דתנין תמן, אמר לשנים גזלתי את אחד מכם מנה, ואיני יודע איזה מכם הוא. אביו של אחד מכם הפקיד אצלי מנה, ואיני יודע איזה מכם הוא. נותן לזה מנה ולזה מנה, שהודה מפי עצמו. אמר, רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן דברי הכל היא, **מודה רבי טרפון שאם רוצה לצאת ידי שמים** כמו כאן שהודה מפי עצמו **צריך לתת לכל אחד ואחד. אמר רבי אבא בשם רב יהודה, כאן שיש עדים יודעים שגזל, ובזה אף רבי טרפון מודה שחייב לתת לכל אחד ואחד, כאן במשנה שלנו שאין עדים יודעים. ולולא הוא לא ידעו בכלל שהוא חייב. ובזה אומר רבי טרפון שמניח בניהם ומסתלק. אמר רבי הילא בשם ר' אלעזר, כאן בשותקין וכיוון שהם לא תובעים מניח בניהם ומסתלק, כאן במדברים. וכיוון שכל אחד תובע אותו חייב לתת לכל אחד. אמר רבי ירמיה בשם רב, כאן בנשבע לאחד מהם בשקר. וכיוון שצריך כפרה, חייב לשלם לכל אחד ואחד, כאן בשלא נשבע. רבי יוחנן אמר, אם בשנשבע, היה לו לעשות שליח בית דין ולמסור להם את הכסף ולמה ישלם כפול? **שר' יוחנן סבר מימר, דהא דתני הגוזל את חבירו שוה פרוטה ונשבע לו יוליכנו אחריו אפילו למדי, לא יתן לא לבנו ולא לשלוחו** אבל משום תקנת השבים תקנו חכמים **נותן הוא לשליח בית דין שעשה. שיכול לתת אף לבית דין שעשאו גוזל, ולא רק כשעשאו נגזל.** רב אמר רק בית דין שעשאו נגזל **חשוב, ולא בית דין שעשאו גוזל.** חיליה דרב מן הדא, **דתני, אמר רבי שמעון בן אלעזר, בית דין שעשאו נגזל, ולא בית דין שעשאו גוזל.** רבי ירמיה בעי. **והא תני, אמר לשנים גזלתי את אחד מכם מנה ואחד מכם מאתים ואיני יודע אי זה מכם, נותן לזה מאתים ולזה מאתים, ואם לאו היה לו לשתוק. אם בשנשבע, היה לו לשתוק? הרי מוכרח להודות כדי שתהיה לו כפרה?** ר' ירמיה הקשה כי הוא סבר שכוונת הברייתא שהיה לו לשתוק ולא להודות. **לכן הוא הקשה. אם בשנשבע, הרי מוכרח להודות כדי שתהיה לו כפרה. אבל רבי יוסה סבר מימר, שכוונת הברייתא לאמר שהיה לו לשתוק ולא להשבע. אבל אחרי שנשבע ודאי חייב לתת לכל אחד ואחד.** אמר רבי יודן, ואפילו תימר דאינון אמרין, היא שותקין והיא מדברים שאין הבדל בין אם הם תובעים אותו ובין אם לא. **ובבא לצאת ידי שמים. בגזילה מודי ר"ט שכיוון שגזל, כדי לצאת ידי שמים צריך לשלם לשניהם.** בפקדון דשתק מתגר, ודמשתעי מדבר **מפסיד.** דשתק מתגר, מן הדא דתנן, שנים שהפקידו אצל אחד, זה מנה וזה מאתים. זה אומר מאתים שלי, וזה אומר מאתים שלי. נותן לזה מנה ולזה מנה, והשאר יהא מונח עד שיבא אליהו. [דף פא עמוד ב] **דמשתעי מפסיד מן הכא דתנן, אמר גזלתי את אחד מכם ואיני יודע איזה מכם או אביו של אחד מכם הפקיד אצלי מנה ואין יודע אי זו הוא נותן לזה מנה ולזה מנה שהודה מפי עצמו.****

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק טו הלכה י

מתני': האשה שהלכה היא ובעלה ובנה למדינת הים. באה ואמרה מת בעלי ואח"כ מת בני, נאמנת. מת בני ואח"כ מת בעלי, אינה נאמנת. וחוששין לדבריה, וחולצת ולא מתייבמת. נתן לו בן במדינת הים. אמרה מת בני ואחר כך בעלי, נאמנת. מת בעלי ואחר כך מת בני, אינה נאמנת. וחוששין לדבריה וחולצת ולא מתייבמת. נתן לי יבם במדינת הים. אמרה מת בעלי ואחר כך מת יבמי, יבמי ואחר כך מת בעלי, נאמנת. הלכה היא ובעלה ויבמה למדינת הים. אמרה מת בעלי ואחר כך מת יבמי. יבמי ואחר כך מת בעלי. אינה נאמנת. שאין האשה נאמנת לומר מת יבמי שתינשא. ולא מתה אחותי שתיכנס לביתה. ואין האיש נאמן לומר, מת אחי שייבם את אשתו. ולא מתה אשתו, שישא אחותה:

גמ': תנן, מת בני ואח"כ מת בעלי, אינה נאמנת. וחוששין לדבריה, וחולצת ולא מתייבמת. רבי חנניה בעא קומי רבי אילא. מן תנא חוששין לדבריה וחולצת. שמשמע שאף אם הצרה תעיד ההפך, שקדם מת הבן ואחר כך מת הבעל **אין חוששין לדברי הצרה?** רבי טרפון דלא כרבי עקיבה? **דתנן, האשה שהלכה היא ובעלה למדינת הים. באת ואמרה מת בעלי, תינשא ותיטול כתובה. וצרתה אסורה. היתה בת ישראל לכהן, תאכל בתרומה, דברי ר' טרפון. ר' עקיבה אומר, אן זה דרך מוציאתה מידי עבירה, עד שתהא אסורה להינשא ואסורה מלוכל בתרומה. רואים שלר"ע חוששים לעדות הצרה. א"ל, דברי הכל הוא הכא, אופ ר' עקיבה מודה בה. מה בינה לקדמייתא? למה הכא את אמר אינה נאמנת, והכא את אמר נאמנת?** הן דתימר נאמנת, באומרת מת בעלי ואח"כ מת בני, כשיצתה מכלל היתר ליבם, שהרי היה לה בן כשיצאה והיתה בחזקת שאינה זקוקה ליבום, והצרה אומרת מת הבן ואחר כך הבעל לסתור את החזקה. והן דתימר אינה נאמנת, באמרה מת בעלי, כשלא יצתה מכלל היתר ליבם. שהרי היתה בחזקת שבעלה חי ואסורה ליבם. והיא אומרת מת בעלי לסתור את החזקה, כיוון שהצרה אומרת לא מת ונעמידה על החזקה, חוששין לדברי הצרה. אמר ר' יוסה מתניתא אמרה שלא עשו זכרים כנקיבות. דתנינן, שאינה נאמנת לומר מת יבמי שתינשא, ולא מתה אחותי שתכנס לביתה, ואין האיש נאמן לומר מת אחי שייבם את אשתו, מפני שאין לה בנים, הא אם יש לה בנים נאמן.

הדרן עלך פרק האשה שהלכה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק טז הלכה א

מתני': האשה שהלך בעלה וצרתה למדינת הים. באו ואמרה לה מת בעליך. לא תינשא ולא תתייבם עד שתדע שמא מעוברת צרתה. היה לה חמות, אינה חוששת. יצאת מליאה, חוששת שמא נולד לה יבם. רבי יהושע אמר אינה חוששת

[דף פב עמוד א] **גמ':** תנן, האשה שהלך בעלה וצרתה למדינת הים. באו ואמרה לה מת בעליך. לא תינשא ולא תתייבם עד שתדע שמא מעוברת צרתה. רב שאיל לרבי חייה רובה, ותמתין שלשה ותחלוץ מיד. מה נפשך אם בן קיימה הוא, לא נגעה בה חליצה. אם אינו בן קיימה, הרי חליצתה בידה?. אמר ליה, לא שנו שלשה חדשים אלא אצלה. שאם לא הוכר העובר מסתמא אינה בהריון ויכולה לחלוץ או להתייבם. הא אצל צרתה, תמתין ט' חדשים. דחיישין שמא מעוברת צרתה והולד קיימא ואין חליצה פוטרת לזו אלא ולד פוטר, והולד אינו פוטר עד שיצא לאויר העולם. ותחלוץ מיד. מה נפשך? אם בן קיימא הוא, לא נגעה בה חליצה. אם אין בן קיימא הוא הרי חליצה בידה?. אתא רבי יהודה אמר בשם רבי אלעזר דאמר בשם רבי חייה רובה, שלא תהא צריכה כרוז לכהונה. **תנן** היה לה חמות, אינה חוששת. חבריא אמרי בשם רבי יוחנן, טעמון דרבנן דכתיב, כי ישבו, בודאי ולא בספק. יצאת מליאה חוששת, שהוא ספק אחד. ספק זכר ספק נקיבה. וספק מדבר תורה

להחמיר. רבי יהושע אומר, אינה חוששת, שהן שני ספיקות. ספק זכר ספק נקיבה. ספק בן קיימא ספק אינו בן קיימא. שתי ספיקות אף מדברי תורה להקל

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק טז הלכה ב

מתני': שתי יבמות. זו אומרת מת בעלי, וזו אומרת מת בעלי. זו אסורה מפני בעלה של זו היבם שלה. וזו אסורה מפני בעלה של זו. לזו עדים ולזו אין עדים. את שיש לה עדים אסורה מפני בעלה של שניה. ואת שאין לה עדים מותרת שנאמנת על בעלה לעצמה והעדים מעידים לשניה שבעלה מת מעידים עברה שיבמה מת. לזו בנים ולזו אין בנים. את שיש לה בנים מותרת שאינה זקוקה ליבום. ואת שאין לה בנים אסורה. נתייבמו לשני יבמים אחרים ומתו היבמין ואין עוד אחרים, אסורות להינשא מפני הראשונים. רבי אלעזר אמר, הואיל והותרו ליבמין, הותרו לכל אדם:

גמ': שתי יבמות. לזו בנים ועדים, ולזו אין כלום. זו ניתרת בבניה, וזו ניתרת בעדיה. **תנן, נתייבמו** לשני יבמים אחרים **ומתו היבמין** ואין עוד אחרים, **אסורות להינשא מפני הראשונים. רבי אלעזר אמר, הואיל והותרו ליבמין, הותרו לכל אדם.** מה טעמא דרבי אלעזר דמתיר? משום שאינה חשודה לקלקל ליבמתה שיכולה להיות צרתה כל עיקר, או שלא חשודה לקלקל לעצמה כדי לקלקל חברתה?. נישמענה מן הדא דתנן, האשה שהלכה היא ובעלה למדינת הים. ובאתה ואמרה מת בעלי. תינשא ותיטול כתובה, וצרתה אסורה. **משמע שאפילו אם התחתנה, צרתה אסורה. דסברין מימר, חשודה היא לקלקל את עצמה כדי שתקלקל צרתה, ולית ר' אלעזר פליגי.** הוי לית טעמא אלא דלא משום שאינה חשודה לקלקל ליבמתה שיכולה להיות צרתה כל עיקר. **אין זו ראייה שאולי באמת לא חשודה לקלקל לעצמה כדי לקלקל חברתה. ומה שאסרנו את הצרה אף כשנשאת, זה מפנה דחישינן לומר שמא שילח לה גיטא ממדינת הים והיא אינה מקלקלת את עצמה.** [דף פב עמוד ב] הגע עצמך **שזה שנישאה לו היה כהן?** אמר ר' אבא בר זימנא, **זה לא ראייה כיוון שחשודה היא לעשות כמה חללים, כדי לעשות בני צרתה ממזרין**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק טז הלכה ג

מתני': אין מעידין אלא על פרצוף פנים עם החוטם. אף על פי שיש סימנין בגופו ובכליו. אין מעידים לאחר עד שלשה ימים. אפילו מגוייד וצלוב על הצלב והחיה אוכלת בו, אין מעידין אלא עד שתצא נפשו. אמר ר' יודה בר בבא, לא כל האדם, ולא כל המקומות, ולא כל השעות שוות:

גמ': תנן, אין מעידין אלא על פרצוף פנים עם החוטם. רב יהודה אמר, החוטם עם הלסתות. ואתיא **כהא דאמר רבי ירמיה בשם רב [ישעי' ג ט]** הכרת פניהם ענתה בם זה החוטם. אמר רב חייא בר אבא. מאן דבעי דלא מתחכמא, יהיב איספלני על נחיריה ולא מתחכם. כהדא ביומי דארסקינס מלכא, הויין ציפוראי מתבעין, והוון יהבין איספלני על נחיריהון ואינון לא מתחכמין. ובסיפא איתמר עליהון לישן ביש, ואיתצידון כולהון מן בידו מיד. כתיב [דברי הימים ב יג יז] ויכו בהם אביה ועמו מכה גדולה מאד. אמר רבי אבא בר כהנא, שהעביר הכרת פניהם של ישראל שחתך את אפם כדי שלא יוכלו לזהות ולהתיר נשותיהם וזה מכה רבה. הדא הוא דכתיב הכרת פניהם ענתה בם וגו' זה החוטם. רבי אמי אמר, שהושיב עליהם משמרות שלשה ימים, עד שנתקלקל צורתן הה"ד [ירמי' טו ח] עצמו לי אלמנותיך מחול ימים. ותני כן, אין מעידין אלא על פרצוף פנים עם החוטם. כתיב [דברי הימים ב יג כ] ולא עצר כח ירבעם עוד בימי אביה ונגפהו י"י וימות. אמר רבי שמואל את סבור **שמי שמת הוא ירבעם, אינה אלא אביה.** ולמה ניגף? רבי יוחנן אמר, על שחישד את ירבעם ברבים. הה"ד [שם ח]

ואתם המון רב, ועמכם עגלי הזהב אשר עשה לכם ירבעם לאלהים. ריש לקיש אמר, על שביזה את אחיה השילוני. הדא הוא דכתיב [שם ז] ויקבצו אליו אנשים בני בליעל. על דצווח לאחיה השילוני **שהמליך את ירבעם בני בליעל**. ורבני אמרין, על ידי שבאת ע"ז לידו ולא ביערה. הה"ד [שם יט] וירדוף אביה אחרי ירבעם וילכד ממנו ערים, את בית אל ואת בנותיה. וכתב [מלכים א יב כט] וישם את האחד בבית אל ואת האחד נתן בדרך. **ונשאר שם עד גלות עשרת השבטים שנאמר [בהושע י] לעגלות בית און יגורו. תנן, אן מעידין אף על פי שיש סימנים בגופו ובכליו. ולא כן תני מנין לשור אחיך שטעה, שאתה מחזירו על פי סימנים בין בגופו בין בכליו? שנייא היא שהסימנין דרכן להשתנות אחר מיתה.** [דף פג עמוד א] תנן, אין מעידים לאחר שלשה ימים. **כיני מתניתא, אין מעידין אלא עד שלשה ימים.** ר' בריה דרב פפי ורבי יהושע דסיכנין אמרו בשם רבי לוי, כל תלתא יומין, נפשא טייסא על גופה. סברה דהיא חזרה לגווה. כיון דהיא חמית ליה דאישתני זיווהון דאפוי. היא שבקא ליה ואזלא ליה. ומן תלתא יומין ולהלן הכרס נבקעת על פניו ואומרת לו, הילך מה שגזלת וחמסת. רבי חגי בשם רבי יאשיה מיייתי לה מהדא קרא [מלאכי ב ג] וזריתי פרש על פניכם, ואפילו פרש חגיכם. באותה שעה [איוב יד כב] אך בשרו עליו יכאב ונפשו עליו תאבל: פיסקא: אפילו ראוהו מגוייד: שאני אומר בחרב מלובנת נכוה וחיה. וצלוב על הצלב, אומר אני **שמא** מטרונא עברה עליו ופדאתו. והחיה אוכלת בו. אני אומר נתרחמו עליו מן השמים. נפל לבור אריות, אין מעידין עליו. אומר אני נעשה לו ניסים כחנניה מישאל ועזריה. נפל לבור מלא נחשים ועקרבים, אין מעידין עליו. אומר אני חבר היה. נפל ליורה, בין של מים ובין של שמן, אין מעידין עליו. רבי אבא אמר, של שמן מעידין עליו. של מים אין מעידין עליו. **אמר ר' יודה בר בבא, לא כל האדם, ולא כל המקומות, ולא כל השעות שוות.** רבי זעירא ורבי חננאל אמרו בשם רב, **אין הלכה כרבי יהודה בן בבא.** מיליהון דרבנין פליגין והם סוברים שהלכה כרבי יהודה בן בבא. **דאמר רבי ירמיה, מעשה באחד שנפל לירדן ועלה לאחר שבעה עשר יום, והכירוהו, שצרפתו הצינה.** והשיאו את אשתו

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק טז הלכה ד

מתני': נפל במים, בין שיש להם סוף בין שאין להם סוף, הרי אשתו אסורה. אמר ר' מאיר, מעשה באדם אחד שנפל לבור הגדול, ועלה לאחר שלשה ימים. אמר רבי יוסה, מעשה בסומא שירד לטבול במערה, וירד מושכו אחריו. ושהו כדי שתצא נפשם, והשיאו את נשותיהן. ושוב מעשה בעסיה, באחד ששילשלוהו לים, ולא עלה בידן אלא רגלו. אמרו חכמים, מן הארכובה ולמעלן, תינשא. מן הארכובה ולמטה, לא תינשא:

גמ': נפל למים. בין שיש להם סוף בין שאין להם סוף, אשתו אסורה, דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים, מים שאין להם סוף, אשתו אסורה. שיש להם סוף, אשתו מותרת. א"ר מאיר, מעשה שנפל לבור הגדול, ועלה לאחר שלשה ימים. אמרו לו, אין מזכירין מעשה ניסים. אמר רבי, מעשה בשנים שירדו לכמור מכמורת לירדן **לעיתותי ערב**. ראה אחד מחילה של דגים ונכנס לתוכה וביקש לצאת, ולא היה מוצא פיתחה של מערה. ובא חבירו ועמד על פיתחה של מערה, ושהא כדי שתצא נפשו, ובא והגיד בתוך ביתו. ובשחרית, זרחה החמה והכיר פתחה של מערה, ויצא, ובא ומצא הספד קשור בתוך ביתו. אמר ר' עקיבא, מעשה [דף פג עמוד ב] **שהיתי** מפרש בים הגדול, וראיתי ספינה אחת ששקעה בים. והייתי מצטער על תלמיד חכם אחד שהיה בתוכה. וכשבאתי למגיזה של קפודקיא, והתחיל מקדמיני ושואל לי שאלות. נומתי לו, בני, היאך **פלטתה?** נומה לי, רבי, טרפני גל לחבירו וחבירו לחבירו, עד שהקיאני ליבשה. באותה שעה אמרתי, גדולים דברי חכמים שאמרו, מים שאין להם סוף אשתו אסורה. מים שיש להם סוף, אשתו מותרת. אמר רבי אבהו, אם הים גליני שקט שאין בו גלים והכל גלוי, והביט לארבע רוחותיו וראה שאין שם ברייה, משיאין את אשתו **אפילו במים שאין להם סוף.** ושוב מעשה באסיא, באחד ששילשלוהו לים ולא עלת בידם אלא רגלו. תני, רצו לחתוך ספוגים, ובאו ומצאו אותו שולחני בעכו. **תנן, ושוב מעשה בעסיה, באחד ששילשלוהו לים, ולא עלה בידן**

אלא רגלו. אמרו חכמים, מן הארכובה ולמעלה, תינשא. מן הארכובה ולמטה, לא תינשא: רבי חגי בעא קומי רבי יוסי, לא מסתברא נותנין לו שהות כדי טריפה י"ב חדש? אמר ליה אף אנא סבור כן

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק טז הלכה ה

מתני': אפילו שמע מן הנשים אומרים, מת איש פלוני, דיים. רבי יודה אמר, אפילו שמע מן התינוקות אומרים, הרי אנו הולכים לספוד ולקבור את איש פלוני, בין מתכוין בין שאינו מתכוין. רבי יודה בן בבא אומר, בישראל עד שיהא מתכוין. ובגוי, אם מתכוין אין עדותו עדות:

גמ': שמע קול המקוננת מיבבתו בין המתים, אין עדות גדול מזו. מקמנטריסי תליינים המלך, מת פלוני, נהרג פלוני. אין משיאין את אשתו. **שאינם אומרים אלא להתפאר מבית דין של ישראל מת פלוני נהרג פלוני, משיאין את אשתו.** אבד פלוני נהרג פלוני. אינו בעולם, **אן משיאין את אשתו.** אבד פלוני **אני אומר, שאולי התכוונו לאמר** רבך מן עלמא הפסיד את עסקיו. נתרי פלוני, אנה אומר, אתרין זרק פלוני מאכל פלוני. אינו בעולם, טיפח רוחיה עליה. שקעה ספינתו בים אתיא כהדא **דאמר** רבא בר זבדא בשם רב, מעשה באבא סימי ששקעה ספינתו בים, והוא לא היה בתוכה, **אף הכא כן. תנן ובגוי, אם מתכוין אין עדותו עדות.** איזו היא מתכוין? רבי יוחנן אומר, כל שמזכירין לו אשה. רבי שמעון בן לקיש אמר, כל ששואלין אותו והוא משיב. אמר ר' חגי לרבי יהושע בן לוי, זכור רבי **בשלישים** וכמה זקנים, שהיו מתריסין כנגד רבי הושעיה **ברבי**, למעבד כהדה דר' שמעון בר לקיש, והוא לא מקבל עליו. **תנן, רבי יודה בן בבא אומר, בישראל עד שיהא מתכוין. ובגוי, אם מתכוין אין עדותו עדות אמר** רב יהודה בשם רב, אין הלכה כרבי יהודה בן בבא בישראל. שישראל נאמן בן מתכוון **בין אינו מתכוון** [דף פד עמוד א] ומילהון דרבנין אמרין כן, **דאמר** ר' שמואל, רבי אבהו **ורבי** עקיבה בר אחא אמרו בשם רבי יסא, אין בודקין עידי מיתה בדרישה וחקירה. **וכשם הקלו שלא צריך לחקור כמו בשאר עדות, גם אין צריך שיתכוון.** מעשה באחד שבא להעיד לפני רבי טרפון, על האשה. אמר לו בני, היאך אתה מעיד על האשה שתנשא. אמר לו **רבי**, עמנו היה בשיירה, וירד הגייס עלינו, ונתלה ביחור של זית ופשחו, ורדף הגייס וחזר. נומתי לו, בני, משבחך אני בארי. נומה לי, יפה כיוונת לשמי, אני נקרא בעירי יוחנן בן יונתן ארי מכפר שיחלה. אמרתי לו, בני, יפה אמרת יונתן בן יוחנן אריה מכפר שיחלה? **אמר לי, לא כך אמרתי, אלא יוחנן בן יונתן אריה מכפר שיחלה.** אמרתי לו, והלא כך אמרת, יונתן בן יוחנן ארי מכפר שיחלה. אמר לי, לא כך אמרתי, אלא יוחנן בן יונתן אריה מכפר שיחלה. לאחר הימים חלה ומת. ובדק רבי טרפון את עדותו, והשיאו את אשתו. **רואים שרבי טרפון סובר שצריך דרישה וחקירה.** או נימר **שגם לרבי טרפון אן צורך בדרישא וחקירה ומה ששאל את העד** משום מה בכך **ולא משום חובה.** אשכח תני, אין בודקין עידי מיתה בדרישה וחקירה, דלא כרבי טרפון. דרבי טרפון אומר, בודקין עידי מיתה בדרישה וחקירה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק טז הלכה ו

מתני': מעדיין לאור הנר ולאור הלבנה, ומשיאין על פי בת קול. מעשה באחד שעמד על ראש ההר ואמר, איש פלוני בן איש פלוני ממקום פלוני מת. הלכו ולא מצאו שם אדם, והשיאו את אשתו. שוב מעשה בצלמון באחד שאמר, אני איש פלוני בן פלוני נשכני נחש והרי אני מת. הלכו ולא הכירוהו והשיאו את אשתו:

גמ': תנן, מעשה באחד שעמד על ראש ההר ואמר, איש פלוני בן איש פלוני ממקום פלוני מת. הלכו ולא מצאו שם אדם, והשיאו את אשתו. אמר רבי חנינא, לימדני רבי יונתן, והן שראו בוביה של אדם. אמר רב אחא בשם רבי חננא. תמן תנינן, מי שהיה מושלך בבור ואמר, כל השומע את קולי יכתוב גט לאשתו. הרי אלו יכתבו ויתנו. **ואמר** רבי יונתן, והן שראו בוביה של אדם שאם לא כן היישינן שמא

היה זה שד. **אמר** רבי אחא בשם רבי חננא **שאמר** בשם רבי חנינא, הדא דתימר בשדה. אבל בעיר, אפילו לא ראו בוביה של אדם. **והא** תנינן, מי שהיה מושלך בבור ואמר, כל מי ששומע את קולי יכתוב גט לאשתו, הרי זה יכתבו ויתנו. **ואמר** רבי יונתן, והוא שראו בוביה של אדם? **אמר** רבי אבון, המזיקין מצויין בבורות, כדרך שהן מצויין בשדות. תמן תנינן, המסית שחייב סקילה זה הדיוט אבל נביא שהסית נידון בחנק, והניסית שנסקל זה ההדיוט אבל עיר הנידחת דינם בסיף. **למה נקרא הדיוט? הא אם היה חכם, לא נסקל? מכיון שהוא ניסית, אין זה חכם. מכיון שהוא מסית, אין זה חכם. כיצד עושין לו להערים עליו? מכמינים עליו ב' בני אדם** עדים בבית הפנימית. ומושיבין אותו בבית החיצון ומדליקין נר על גביו, כדי שיהו רואין אותו ושומעין את קולו. שכן עשו לבן סטדא בלוד. שהכמינו לו שני תלמידי חכמים, והביאוהו לבית דין וסקלוהו. **שם אתה אומר שצריכים להדליק נר שיראו אותו בביור, והכא את אמר אכן שמעידים גם אם לא ראו אותו? שנייא היא דאמר אני איש פלוני וכו'. אף הכא במסית שיגיד לו שיאמר אני? שמא יחשוד ויברח וילך לו, וילך ויסית את אחרים עמו. תמן תנינן, המביא גט ואבד ממנו. אם מצאו על אתר, כשר. ואם לאו פסול. איזהו על אתר? ר' יוחנן אמר, כל שלא עברו שם שלשה בני אדם, שחוששים שמא נפל הגט מאחד מהם. עבר גוי שלא יתכן שנפל הגט ממנו, מהו? נישמענה מן הדא, דאדא בר בר חנה, אייתי גיטא ואבד מיניה. אשכחיה חד סרקאי ישמאלי, אתא עובדא קומי רבנן ואכשרון. הדא אמרה, עבר גוי כשר. [דף פד עמוד ב] **אולי** נימר סימן הוי ליה ביה? ולא כן תני אין סימן לגיטין? **מה שאמרו שאין סימנים בגטין זה דווקא סימן שאינו מובהק. כגון בההוא דו אמר תרתי שורין הוה, שאן זה סימן מבהק, ברם הכא ה"א שבו היה נקוד שזה סימן מובהק, ואפילו בגט סומכים על סימן כזה.** רבי עזרא בעי קומי רבי מנא, הכא לאחר זמן מרובה למה הוא פסול? **שאני** אומר, אחר היה שם והיה שמו כשמו. הגע עצמך, שבדקו כל אותו מקום ולא מצאו שם אחד כשמו? משום חומר היה בעריות. והא תנינן, הלכו ולא מצאו שם אדם והשיאו את אשתו? הלכו ולא הכירוהו והשיאו את אשתו? רואים שאף בעריות לא החמירו משום עיגונה אמר ליה רבי מנא, כן אמר ליה ר' שמי, **אמר** רבי אחא בשם רבי בון בר חייא, **חוששים שהאיש הזה היו בידו ב' גיטין, א' כשר וא' פסול.** אבד את הכשר והשליך את הפסול. בשעה שמצא **אם היה לזמן מרובה,** אני אומר את הפסול מצא**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק טז הלכה ז

מתני': אמר רבי עקיבא, כשירדתי לנהרדעא לעיבור השנה, מצאני נחמיה איש בדלא. אמר לי, שמעתי שאין משיאין את האשה בארץ ישראל על פי עד אחד, אלא יהודה בן בבא. נימיתי לו, וכן הדברים. אמר לי, אמור להם משמי, אתם יודעים שהמדינה הזאת משובשת בגייסות ולכן אני לא יכול לבא להעיד, מקובל אני מרבן גמליאל הזקן, שמשאין האשה על פי עד אחד. וכשבאתי והרציתי הדברים לפני רבן גמליאל, שמח לדברי ואמר, מצינו חבר ליהודה בן בבא. מתוך דברים נזכר רבן גמליאל, שנהרגו הרוגים בתל ארזא, והשיא רבן גמליאל הזקן את נשותיהן על פי עד אחד, והוחזקו להיות משיאין עד מפי עד, ומפי אשה, ומפי שפחה:

גמ': מצאו כתוב בשטר, מת פלוני נהרג פלוני. רבי ירמיה אמר, משיאין את אשתו. ר' בון בר כהנא אמר, אין משיאין את אשתו. מתניתא מסייעא לדין, ומתניתא מסייעא לדין. מתניתא מסייעא לר' ירמיה **דתנן,** ע"פ עדים. לא על פי כתבן ולא ע"פ מתורגמן, ולא עד מפי עד. ועכשיו אין משיאין עד מפי עד? ודכוותה, על פי כתבן ועל פי מתורגמן משיאין. ומתניתא מסייעא לרבי בון בר כהנא **דתנן,** יפה כח העדים מכח השטר, וכח השטר מכח העדים. שהעדים שאמרו, **מת פלוני, נהרג פלוני, משיאין את אשתו. מצאו כתוב בשטר,** מת פלוני נהרג פלוני, אין משיאין את אשתו. יפה כח השטר מכח העדים, שהמלוה את חבירו בעדים, גובה מנכסין בני חורין, בשטר גובה מנכסין משועבדין

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק טז הלכה ח

מתני': ר' אלעזר ור' יהושע אומר, אין משיאין את האשה על פי עד אחד. רבי עקיבא אומר, לא על פי אשה ולא על פי קרובים:

גמ': והא תנינן, הוחזקו להיות משיאין עד מפי עד, מפי אשה, ואשה מפי אשה, ומפי עבד, ומפי שפחה, ומפי קרובים, ואת אמר הכין?. מתניתין כמשנה הראשונה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יבמות

פרק טז הלכה ט

מתני': אמרו לו, מעשה בבני לוי שהלכו לצוער עיר התמרים, וחלה אחד מהם בדרך, והניחוהו בפונדק. ובחזירתן אמרו לפונדקית, איו חבירינו. נומת להם, מת וקברתיו, והשיאו את אשתו. אמרו לו, לא תהא כהנת ^{בת ישראל} כפונדקית. אמר להם, כשתהא כפונדקית נאמנת. שהפונדקית הוציאה להן מקלו ומנעלו ותרמילו וספר תורה שהיה בידו:

גמ': הפונדקית הוציאה להן מקלו ומנעלו ואפונדתו וספר תורה שהיה בידו. **אמר** רבי אחא בשם רבי חנינא [דף פה עמוד א] עשו אותה כחיה, שהיא נאמנת על אתר. ר' שמואל בר סוסרטא **אמר**, עשו אותה כגוי מסיח לתומו. חד אריסטון ^{טבח} בעא קומי ר' מנא, לית הדא פליג על רבי שמעון בן לקיש? דרבי שמעון בן לקיש **אמר**, כל ששואלין אותו והוא משיב, **אן זה מסיח לפי תומו? אכן לר"ל** לית כן כהיא דא"ר שמואל בר סוסרטא. **אבל** אית כן, כהוא **דאמר** רבי חנינא, עשו אותה כחיה שהוא נאמנת על אתר

הדרן עלך פרק האשה בתרא וסליקא לה מסכת יבמות

בריך רחמנא דסייען מריש ועד כען

